

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.6.2026
COM(2026) 580 final

2026/0165 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega
muudetakse määrusi (EL) 2018/1726 ja (EL) 2024/982 ja tunnistatakse kehtetuks
määrus (EL) 2016/794**

{ SEC(2026) 580 final } - { SWD(2026) 580 final } - { SWD(2026) 581 final } -
{ SWD(2026) 582 final }

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Liidu julgeolekukeskkond on läbimas põhjalikku muutust, sest raske ja organiseeritud kuritegevus ning terrorism muutuvad piiriülesemaks, tehnoloogiliselt arenenumaks ja omavahel seotumaks. Kuritegelikud võrgustikud tegutsevad paindlike piiriüleste ökosüsteemide kaudu, milles on ühendatud digitaristud, ebaseaduslikud rahavood, logistikavõrgustikud ja internetipõhised teenused. Kuritegusid kavandatakse ja koordineeritakse ning nende ulatust laiendatakse nüüd algusest peale sageli piiriüleselt. See muudab kuritegevuse juba olemuslikult piiriüleseks probleemiks.

Tehnoloogia kiire areng on seda muutust kiirendanud. Krüptitud side, automatiseerimisvahendid ja krüptoraha ei ole enam lihtsalt kuritegude toimepanemise võimaldajad, vaid tänapäeva kuritegelike võrgustike peamised tegutsemisvahendid. Koos digiplatvormide ja veebitaristutega võimaldavad need kurjategijatel koordineerida tegevust reaalses, laiendada ebaseaduslikku tegevust enneolematu kiirusega, varjata rahavooge, kiiresti kohandada tegevusmudeleid ja kasutada ära eri jurisdiktsioonide puudusi. Samas hägustuvad piirid küberkuritegevuse, finantskuritegevuse ning muude raske ja organiseeritud kuritegevuse vormide vahel üha enam.

Praegust ohupilti süvendab veelgi hübriidohtude, sealhulgas küberrünnete ja elutähtsa taristu vastu suunatud rünnete sagenemine ning rände või majandusliku sõltuvuse ärakasutamine vaenulike riiklike ja valitsusväliste osalejate poolt. Selline tegevus põimub üha enam raske ja organiseeritud kuritegevuse võrgustikega, tekitades keerukaid ja mitmemõõtmelisi julgeolekuriske, nii et sise- ja välisjulgeoleku eristamine muutub üha keerulisemaks.

Nagu Euroopa Ülemkogu oma 26.–27. juuni 2025. aasta järeldustes¹ rõhutas, kujutavad need endast suurt ohtu liikmesriikide julgeolekule ja Euroopa kodanikele. Nende mõju ulatub kaugemale otsestest julgeolekuriskidest, suurendab ebakindlust ja mõjutab kodanike usaldust avaliku sektori asutuste suutlikkuse vastu tagada sisejulgeoleku kõrge tase. Raske ja organiseeritud kuritegevus tungib samas üha enam seaduslikku majandusse ja moonutab seda, sealhulgas korruptsiooni, rahapesu ja seaduslike äristruktuuride väärkasutamise kaudu, ning nõrgendab seeläbi ausat konkurentsi ja kahjustab nii turgude kui ka avaliku sektori asutuste usaldusväärsust.

Praeguses julgeolekukeskkonnas on EL ja liikmesriigid märkimisväärselt tugevdanud koostööd ja arendanud välja kriitilise tähtsusega võimed, et toetada piiriüleseid õiguskaitsemeetmeid². ELi reageerimine ei ole siiski veel täielikult kooskõlas nüüdisaegse kuritegevuse leviku kiiruse ja selle kohanemisvõimega.

Esiteks ei ole Euroopa õiguskaitsestruktuur piisavalt kohanenud kriminaaluurimise jaoks olulise teabe märkimisväärselt suurema mahu, keerukuse ja levikukiirusega. Kuritegevust käsitlev teave on ametiasutuste, jurisdiktsioonide ja süsteemide vahel endiselt killustatud ning seda ei jagata, ühendata ega analüüsita nõuetekohaselt, tulemuslikult ja õigeaegselt. See on järk-järgult suurendanud kriitilisi pimealasid ELi ülevaates kriminaalteabe kohta ning

¹ Vt Euroopa Ülemkogu 26.–27. juuni 2025. aasta järeldused raske ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta.

² Vt punkt 2.1 „Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega“.

vähendanud suutlikkust teha kindlaks piiriüleseid kuritegelikke sidemeid, toetada tulemuslikult uurimisi Euroopa tasandil ja avastada tekkivaid ohte.

Teiseks on ELi operatiivreageerimine endiselt killustatud. Sisepiirideta Schengeni alal, kus kuritegelikud võrgustikud tegutsevad sujuvalt eri jurisdiktsioonides, on õiguskaitsemeetmed liiga sageli korraldatud peamiselt riigipõhiselt. Riikide ametiasutustel on mitmes liikmesriigis tegutsevate kuritegelike võrgustike tegevusest vaid osaline ülevaade ning neil on pidevalt raskusi uurimiste piiriülese koordineerimisega. Selle tulemusena on killustatus endiselt Euroopa julgeolekuohtudele reageerimise üks peamisi nõrkusi, mis vähendab riiklike õiguskaitsemeetmete tulemuslikkust ja tõhusust selliste ohtudega toimetulekul, mis on oma olemuselt piiriülesed ja vajavad tugevamat kollektiivset Euroopa lähenemisviisi.

Selles raamistikus on Europolil ELi õiguskaitsealase koostöö ametina keskne roll³. Alates asutamisest on Europol arenenud tugiplatvormist peamiseks analüütiliseks ja operatiivkeskuseks, mis toetab liikmesriike raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel. Tänu oma ainulaadsele võimele ühendada teavet, luua ELi tasandi kriminaalteavet ja toetada koordineeritud piiriüleseid operatsioone võimaldab Europol liikmesriikidel avastada keerulisi kuritegelikke võrgustikke, teha kindlaks jurisdiktsioonidevahelised seosed ja reageerida tulemuslikumalt kiiresti muutuvatele julgeolekuohtudele.

President von der Leyeni 2024.–2029. aasta poliitilistes suunistes⁴ teatati eesmärgist Europoli veelgi tugevdada. See hõlmab uut õigusraamistikku, et suurendada Europoli operatiivrolli ja toetada tulemuslikumat piiriülest õiguskaitsealast koostööd. Eesmärk tugineb ka Euroopa sisejulgeoleku strateegial ProtectEU,⁵ milles määratakse kindlaks radikaalne muutus selles, kuidas EL korraldab oma ühist reageerimist üha keerukamatele ja omavahel seotud julgeolekuohtudele. Selle eesmärgi saavutamiseks on vaja Europoli raamistik põhjalikult läbi vaadata ja minna kaugemale sihipärastest muudatustest, ning tagada, et Europoli volitused on täielikult kooskõlas operatiivolukorraga kõigis raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi valdkondades.

Liikmesriigid ja Euroopa Parlament on järjepidevalt rõhutanud vajadust tugevdada ELi tasandi õiguskaitsealast koostööd, eelkõige 2025. ja 2026. aastal sidusrühmadega peetud ulatuslike konsultatsioonide käigus. Euroopa politseiühid⁶ rõhutasid tugevama ja operatiivsema Europoli eeliseid, mis suudaks toimida tõelise Euroopa jõu mitmekordistajana. Samuti näitasid Europoli raamistiku hindamise ja Europoli määruse artikli 68 lõike 3 kohase komisjoni aruande tõendid, et Europoli praegused volitused ja tegevusmudel ei ole enam täielikult kooskõlas muutuva julgeolekukeskkonna ulatuse ja keerukusega. Teabe kättesaadavuse, integreerimise ja töötlemise piirangud ning Europoli operatiivtegevuse ulatust mõjutavad piirangud vähendavad tema suutlikkust liikmesriike üha enam omavahel seotud piiriülestele ohtudele reageerimisel tulemuslikult toetada.

Hinnangus rõhutatakse ka üha suurenevat struktuurset tasakaalustamatust kuritegelike võrgustike ulatuse ja tehnoloogilise keerukuse ning ELi õiguskaitseasutuste ühise suutlikkuse

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK.

⁴ Euroopa valik – poliitilised suunised järgmisele Euroopa Komisjoni koosseisule 2024–2029, juuli 2024.

⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa sisejulgeoleku strateegia ProtectEU“ (COM(2025) 148 final, 1. aprill 2025).

⁶ Euroopa politseiühitude avaldus, 29. aprill 2025.

vahel. Kurjategijad kasutavad üha enam tehisintellekti, suuremahulisi andmeid ja keerukaid digitaristuid, millega ükski liikmesriik ükski ei suuda tulemuslikult toime tulla. Europoli praegused volitused ja suutlikkus ei võimalda siiski täielikult tegutseda ELi tasandi võimekeskusena, mis aitaks vähendada killustatust, koondada ressursse ning pakuks liikmesriikidele kõrgetasemelist operatiivset ja tehnoloogilist tuge, mida on vaja, et reageerida muutuvale ohukeskkonnale.

Europoli õigusraamistiku 2022. aasta reform⁷ oli oluline samm ameti volituste tugevdamisel – eelkõige võimaldas see töödelda suuri ja keerukaid andmekogumeid ning tugevdada ameti analüütilist suutlikkust. Siiski on ohupilt ja liikmesriikide operatiivvajadused arenenud oodatust kiiremini. Suuremahuline andmetöötlus, Europoli varajane operatiivne kaasamine keerukatesse piiriülestesse uurimistesse ja kõrgtehnoloogilise toe pakkumine ei ole enam erandlikud nõuded, vaid neist on saanud nüüdisaegse õiguskaitsealase koostöö põhijooned. Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 2025. aastal vastu Europoli raamistiku sihipärase muudatuse, et rahuldada konkreetseid operatiivvajadusi. Muudatusega ei lahendatud aga peamist struktuurset probleemi: vajadust tagada, et Europol saab kiiresti ja integreeritult tegutseda sellises ulatuses, mida on vaja, et toetada kogu ELi hõlmavat tulemuslikku reageerimist ohtudele, mis on üha enam piiriülesed ja tehnoloogiliselt arenenud.

Samas on ELi laiem julgeolekustruktuur märkimisväärselt arenenud. Koostöö Europoli ning muude ELi organite ja asutuste, sealhulgas Eurojusti,⁸ Euroopa Prokuratuuri,⁹ Frontexi,¹⁰ OLAFi¹¹ ja Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti¹² vahel on muutunud üha olulisemaks, et tagada tulemuslik ja sidus reageerimine piiriülestele ohtudele. Praegune raamistik ei võimalda siiski veel piisavat operatiivset integratsiooni, et toetada seda arenevat struktuuri¹³ ning tagada sujuv koostöö julgeoleku ja kriminaalõiguse tsükli eri etappides.

Selline kohandamine on vajalik ja ajakohane. Nüüd on loodud tingimused, mis toetavad Europoli raamistiku põhjalikumat ümberkujundamist. Hiljutised ja käimasolevad ELi algatused, eelkõige õiguskaitseasutuste vahelise teabevahetuse raamistiku läbivaatamine,¹⁴ on pannud aluse andmete kättesaadavuse, kvaliteedi ja õigeaegsuse parandamisele ELi tasandil. Ulatuslikumad muudatused kogu ELi julgeoleku- ja õigusstruktuuris, sealhulgas tugevdatud

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/991, millega muudetakse määrust (EL) 2016/794 selles osas, mis puudutab Europoli koostööd eraõiguslike isikutega, Europolis isikuandmete töötlemist kriminaaluurimiste toetamiseks ning Europoli rolli teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (ELT L 169, 27.6.2022, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta.

⁹ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlust.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet (AMLA).

¹³ Sealhulgas muudatused, mis tulenevad komisjoni ettepanekust võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013 (COM(2023) 258 final, 17.5.2023).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/977, mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2006/960/JSK.

koostöö asjaomaste ELi organite ja asutuste vahel, loovad samas parema keskkonna integreeritud ja koordineeritud tegevuseks.

Seepärast luuakse käesoleva ettepanekuga Europol ja tugevdatud õigusraamistik, mis kajastab piiriülese kuritegevuse ohtude arengut ja liikmesriikide operatiivvajadusi. Selle eesmärk on tugevdada Europolit

- ELi teabekeskusena, mis suudab tagada, et liikmesriikide õiguskaitseasutustele antakse ELi tasandil terviklikum ja integreeritum ülevaade kriminaalteabe kohta;
- operatiivkeskusena, mis toetab liikmesriike tulemuslikumalt ja varasemas etapis piiriülestes uurimistes ja operatiivtegevuses, ning
- tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusena, mis toetab liikmesriike tiptasemel võimete, eksperteadmiste ja töövahenditega.

Nende eesmärkide saavutamiseks tugineb ettepanek olemasoleva raamistiku tugevustele, viies need operatiivsuse tiptasemele ja tehes samas struktuurimuudatusi, mis on vajalikud, et Euroopa saaks piiriülesele kuritegevusele tulemuslikumalt reageerida. Nii luuakse tugev ja nüüdisaegne õigusraamistik, mis võimaldab Europolil:

- reageerida praegustele ja tulevastele julgeolekuohtudele;
- toetada paremini liikmesriike piiriülestes uurimistes ning
- tugevdada ELi suutlikkust reageerida raskele ja organiseeritud kuritegevusele ja terrorismile koordineeritult, tulemuslikult ja vastupidavalt ning täielikus kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.
- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleval kriminaalõiguse algatuste paketil on ühtne ja täiendav eesmärk: suurendada üha keerukamas julgeolekukeskkonnas ELi suutlikkust ennetada, avastada ja uurida raskeid piiriüleseid kuritegusid ja nende eest süüdistusi esitada. Paketiga püütakse õiguskaitse-, kohtu- ja muude asjaomaste asutuste koostööd reguleerivate õigusraamistike ajakohastamise teel suurendada liidu sisejulgeolekustruktuuri tulemuslikkust, sidusust ja koostalitlusvõimet.

Selle püüdluse keskmes on Europol ja Eurojusti määruste kavandatud läbivaatamine. Europol ja Eurojust täidavad vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kumbki omi, kuid vastastikku täiendavaid ülesandeid: Europol toetab kuritegevuse tõkestamist ja selle vastu võitlemist ning Eurojust hõlbustab õiguslast koostööd ning tagab tulemuslikud süüdistuse ettevalmistamise ja kriminaalmenetluse järelmeetmed. Seepärast on paketi eesmärk tugevdada koostööd ja vastastikust täiendavust kahe asutuse vahel ning muude asjaomaste liidu osalejatega justiits- ja siseküsimuste ning pettustevastase võitluse struktuuri valdkonnas, et tagada õiguskaitsemeetmete ja kriminaalmenetluse järelmeetmete sujuv järjepidevus kriminaalõigusahela kõigis etappides.

Kõnealust eesmärki aitavad saavutada ka Euroopa uurimismääruse raamistiku ning justiits- ja siseküsimuste valdkonna andmekaitse- ja raames ELi institutsioonide, organite ja asutuste suhtes kohaldatavate andmekaitse- ja normide muudatused,¹⁵ millega hõlbustatakse tõhusat piiriülest koostööd, parandatakse teabevahetuse tingimusi ning tagatakse tegelikule olukorrale

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist.

ja tehnoloogia arengule kohandatud sidus õigusraamistik. Tervikuna suurendavad käesolevas paketis kavandatud meetmed ELi suutlikkust reageerida muutuvatele julgeolekuohtudele, järgides seejuures täielikult põhiõigusi, õigusriigi põhimõtet ja vastutuse jaotust eri osalejate vahel.

Peale selle on Europolli määruse läbivaatamise ettepanek kooskõlas ELi laiema sisejulgeoleku raamistikuga, eelkõige ProtectEUga, ja toetab otseselt selle rakendamist. Tugevdades Europolli rolli teabe-, operatiiv-, tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusena, toetatakse ettepanekuga kriminaalteabe puudujääkide kõrvaldamist, tugevdatakse piiriüleseid uurimisi ja tõhustatakse kõrgetasemelise tehnoloogilise suutlikkuse kasutamist ELi tasandil.

Ettepanek on kooskõlas ka hiljutiste ELi poliitikasuundumustega sisejulgeoleku valdkonnas, sealhulgas ProtectEU terrorismivastase võitluse tegevuskavaga,¹⁶ ELi kuritegevusevastase võitluse prioriteetidega EMPACTi 2026.–2029. aasta tsükliks,¹⁷ ELi 2025. aasta narkostrategiaga¹⁸ ja sellega kaasneva ELi tegevuskavaga võitluseks ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu¹⁹ ning komisjoni 2026. aasta ettepanekuga kogu ELi hõlmavate ebaseadusliku tulirelvakaubanduse vastaste normide kohta²⁰. Need algatused kajastavad laiemat üleminekut teabel ja võimetal põhinevale operatiivsemale ELi tegevusele raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi vastu võitlemisel. Ettepanekuga täiendatakse ka andmete õiguskaitse eesmärgil seadusliku ja tulemusliku juurdepääsu andmise tegevuskava,²¹ mille komisjon esitas 2025. aasta juunis ja milles käsitletakse peamisi probleeme, mis on seotud juurdepääsuga digitaalsetele tõenditele.

Ettepanek on kooskõlas ka liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise ning nende ja Europolli vahelise teabevahetuse raamistikuga. Kuigi hiljutised reformid on tugevdanud ja ühtlustanud kohtuasjade haldamise süsteeme ja piiriülese teabevahetuse tavasid liikmesriigi tasandil, ei ole veel täielikult saavutatud kõiki nende eeliseid Europolli teenustega integreerimise ja analüüsisuutlikkuse osas. Ettepanekuga tagatakse, et liikmesriigi tasandil vahetatud ja hallatavat teavet saab Europolile tema teabeteenuste ja -vahendite kaudu süstemaatiliselt kättesaadavaks teha ning see võimaldab liikmesriikidel Europolli teenuseid täielikult ära kasutada ja toetab teabe integreeritumat, automaatsemat ja tulemuslikumat kasutamist kogu ELi õiguskaitsevaldkonnas.

Ettepanekuga antakse Europolile volitused ja vahendid, et tegeleda kogu ELis Europolli pädevusse kuuluvate kuritegudega, millel on hübriidmõõde, tegeledes eelkõige ProtectEU, ELi kriisivalmiduse strateegia ja demokraatia kaitsekilbi raames kindlaks määratud vajadustega. See võimaldab Europolil kasutada oma volituste piires tegutsemiseks kõiki oma operatiivseid, analüütilisi ja tehnilisi vahendeid, sealhulgas tegutsemiseks raske ja

¹⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa sisejulgeoleku strateegia ProtectEU: terrorismi tõkestamise ja selle vastu võitlemise tegevuskava“ (COM(2026) 101 final, 26. veebruar 2026).

¹⁷ Nõukogu järelused, mis käsitlevad EMPACTi tõhustamist ja ELi kuritegevusvastase võitluse prioriteete EMPACTi järgmiseks, 2026.–2029. aasta tsükliks, mille nõukogu kiitis heaks 13. juunil 2025.

¹⁸ COM(2025) 743 final, 4. detsember 2025.

¹⁹ COM(2025) 744 final, 4. detsember 2025.

²⁰ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb võitlust ebaseadusliku tulirelvakaubanduse ja muude tulirelvadega seotud kuritegude vastu (COM(2026) 102 final), mille komisjon võttis vastu 26. veebruaril 2026.

²¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Andmete õiguskaitse eesmärgil seadusliku ja tulemusliku juurdepääsu andmise tegevuskava“ (COM(2025) 349 final, 24. juuni 2025).

organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi ja küberruumi kasutades toime pandud kuritegude vastu, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde. Ettepanekuga asutatakse Europoli operatiivse lähenemisviisi mudelina ELi operatiivsete eksperditeadmiste keskused, mille valdkonnaülene prioriteet on hübriidmõõtmega kuritegude tõkestamine ja nende vastu võitlemine. Hübriidmõõtmega kuritegevus võib tekkida seoses mis tahes liiki kuritegevusega, mis kuulub Europoli pädevusse. Keskused on asutatud selleks, et tagada oma vastavates pädevusvaldkondades horisontaalne panus sellise kuritegevuse tõkestamisse ja selle vastu võitlemisse, sealhulgas juhul, kui see moodustab osa hübriidmõõtmega ohust, aitab sellele kaasa või on sellega seotud.

Ettepanekuga tugevdatakse ka vastastikust täiendavust Euroopa Prokuratuuri ja Eurojustiga süüdistuse ettevalmistamise ja kriminaalmenetluse etapis, sealhulgas pakkudes Euroopa Prokuratuurile struktuurset analüütilist tuge ELi finantshuve mõjutavate keerukate piiriüleste finantskuritegude analüüsimisel. Samuti toetab see tihedamat koostööd Frontexiga valdkondades, kus piiriülene kuritegevus põimub piirihaldusega, Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametiga (eu-LISA)²² seoses teabehaldusteenuste ja -vahendite väljatöötamise, kasutuselevõtu ja tehnilise haldamisega, AMLAga seoses finantskuritegudega ning Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA)²³ seoses küberturvalisusega, eelkõige lunavarajuhtumitega.

Ettepanek aitab otseselt kaasa Schengeni ala toimimisele, sest seal on vaba liikumist võimalik säilitada üksnes integreeritud ja tulemusliku reageerimisega Euroopa julgeolekuohtudele. Ettepanekuga tugevdatakse ELi tasandi õiguskaitsealast koostööd ja vähendatakse killustatust ning aidatakse seega tagada, et Schengeni piirkonna turvalisus on sama integreeritusastmega kui liikumisvabadus, mida see on mõeldud kaitsma. Samas on ettepaneku eesmärk ka süvendada Europoli koostööd Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riikidega.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on kooskõlas ELi laiemate poliitikaeesmärkidega tehnoloogilise suveräänsuse ja turvalise digitalistu valdkonnas, sealhulgas Euroopa andmestrategiega,²⁴ digikümnendi poliitikaprogrammiga 2030,²⁵ ELi pilvandmetöötamise strateegiaga²⁶ ja küberturvalisuse²⁷ algatustega, sealhulgas uue ettepanekuga ELi pilvandmetöötamise ja tehisintellekti arendamise õigusakti kohta, mille eesmärk on tugevdada ELi pilvandmetöötamise ja tehisintellekti

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1987/2006 ja nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/881, mis käsitleb ENISAt (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia küberturvalisuse sertifitseerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 526/2013 (küberturvalisuse määrus).

²⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa andmestrategia“ (COM(2020) 66 final, 19. veebruar 2020).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2481, millega luuakse digikümnendi poliitikaprogramm 2030.

²⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi andmekeskuste ja pilvandmetöötamise strateegia“ (COM(2024) (final)).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2024. aasta määrus (EL) 2024/2847, mis käsitleb digielemente sisaldavate toodete küberturvalisuse horisontaalseid nõudeid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 168/2013 ja (EL) 2019/1020 ning direktiivi (EL) 2020/1828 (küberkerksuse määrus).

ökosüsteemi, investeringuid ja taristut²⁸. Ettepanek võimaldab Europolil ja liikmesriikide pädevatel asutustel andmeid kogu ulatuses turvaliselt ja ulatuslikult töödelda ja analüüsida ning tegutseda turvalistes, usaldusväärsetes ja skaleeritavates andmetöötluskeskkondades, sealhulgas suveräänse pilvevõime ja täiustatud digitaristute kasutamise kaudu, ning aitab luua vastupidavat²⁹ ja autonoomset Euroopa tehnoloogilist suutlikkust.

Ettepanekuga toetatakse ka ELi innovatsiooni-, teadus- ja konkurentsivõimepoliitikat, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“³⁰ ja Euroopa innovatsioonikava³¹ raames. Europoli muutmise esilekerkivate operatiivvajaduste kindlakstegemise ja tulevase õiguskaitse suutlikkuse kujundamise keskuseks toetatakse kõrgtehnoloogia arendamist ja kasutuselevõttu, sealhulgas ühishangete kaudu.

Ettepanek on samas endiselt täielikult kooskõlas ELi andmekaitseraamistikuga, eelkõige määrusega (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, tagades, et Europoli tugevdatud operatiivroll põhineb jätkuvalt põhiõiguste kõrgetasemelisel kaitsel.

Ettepanekuga tugevdatakse ELi rahapesu ja finantskuritegevuse vastast raamistikku, kuhu kuuluvad rahapesuvastane pakett³² ja Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti asutamine, ning parandatakse samas ELi pettustevastase võitluse struktuuri ja ELi finantshuvide kaitset direktiivi (EL) 2017/1371 alusel³³. See annab Europolile suurema suutlikkuse toetada keerulisi piiriüleseid finantsuurimisi ning teha tulemuslikku koostööd Euroopa Prokuratuuriga ning OLAFi haldus- ja uurimistegevuse raames. Ettepanekuga võimaldatakse Europolil integreerida finantsteavet, analüütilist suutlikkust ja operatiivressursse, et tal oleks võimalik tuvastada, analüüsida ja jälgida kuritegelikke rahavooge ja vara, sealhulgas neid, mis mõjutavad ELi eelarvet, ning see omakorda tugevdab süstemaatilist rahavoo jälgimise lähenemisviisi ning tagab koordineeritud ja ELi tasandi reageerimise finantskuritegevusele. Europoli rolli tugevdamine on eriti oluline pettustevastase võitluse struktuuri käimasoleva läbivaatamise kontekstis ning tagab, et tema suutlikkus on kooskõlas tulevaste ELi tasandi reformidega ja piiriülese finantskuritegevuse eest vastutusele võtmise muutuvate vajadustega.

Ettepanekuga tugevdatakse ELi välisjulgeolekut: Europolil võimaldatakse töödelda kriminaalteavet koos kolmandate riikidega, et parandada rahvusvaheliste uurimiste kiirust ja kvaliteeti ning tagada ühtlasi turvaline teabevahetus selliste kanalite kaudu nagu Interpol. Samuti võimaldab ettepanek Europolil lähetada operatiivmeetmete koordineerimiseks eksperte kolmandatesse riikidesse. Ettepanek keskendub Europoli operatiivsetele

²⁸ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa pilvandmetöötluse ja tehisintellekti ökosüsteemi tugevdamiseks (ELi pilvandmetöötluse ja tehisintellekti arendamise õigusakt) (COM(2026) 502 final).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2555, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (küberturvalisuse 2. direktiiv).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“.

³¹ Komisjoni 5. juuli 2022. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa uus innovatsioonikava“ (COM(2022) 332 final).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet, ning määrus (EL) 2024/1624 ja direktiiv (EL) 2024/1640 moodustavad osa liidu rahapesuvastastest paketest.

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (finantshuvide kaitse direktiiv).

eesmärkidele suunatud välistegevusele, et maksimeerida nende lisaväärtust liikmesriikide pädevate asutuste jaoks ja täiendada samas Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti rolli kolmandate riikide suutlikkuse suurendamisel.

Ettepanek toetab veelgi ELi laienemisprotsessi, sest süvendab operatiivkoostööd laienemisprotsessis osalevate riikidega. Need riigid on peamised partnerid rahvusvahelise kuritegevuse, terrorismi ja muude piiriüleste julgeolekuohtudega tegelemisel, seetõttu on neil oluline roll Euroopa laiemas julgeolekustruktuuris ning neid tuleb järk-järgult integreerida asjakohastesse julgeolekukoostöö raamistikesse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesolev ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 87 lõike 2 punktil a ja artiklil 88. Artiklis 88 on sätestatud Europoli asutamise ja toimimise ning selle ülesannete, struktuuri ja tegevuse kindlaksmääramise õiguslik alus. ELi toimimise lepingu artikli 87 lõike 2 punktis a on sätestatud politseikoostöö eesmärgil meetmete kehtestamine seoses asjakohaste andmete kogumise, säilitamise, töötlemise, analüüsi ja vahetusega.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Käesolevas ettepanekus käsitletavat probleemi on oma olemuselt piiriülesed ja liikmesriigid ei saa neid üksi tulemuslikult lahendada. Kõige raskemad ja organiseeritud kuriteoliigid on nüüdisajal peamiselt piiriülesed ning kuritegelikud võrgustikud tegutsevad sujuvalt eri jurisdiktsioonides ja digikeskkondades. Nad kasutavad ära riikliku teabe, operatiivtegevuse ja suutlikkuse killustatust. Selle tulemusena on liikmesriikidel kuritegelikust tegevusest vaid osaline ülevaade ning neil on struktuursed piirangud uurimiste ühendamisel ja tulemuslikul reageerimisel kuritegevusele, mis ulatub väljapoole nende riiklikku jurisdiktsiooni.

Seetõttu on ELi tasandi meetmed tulemuslikumad ja vajalikud. Kuritegeliku tegevuse ulatus, kiirus ja piiriülene olemus vajavad sellist koordineerimist, andmete koondamist ja analüütilist suutlikkust, mida liikmesriigid üksi ei suuda saavutada. ELi tasandil tegutsedes saab Europol kombineerida mitmest jurisdiktsioonist pärit teavet, teha kindlaks mustrid ja seosed, mis muidu jääksid avastamata, ning toetada piiriülese operatiivtegevuse prioriseerimist ja koordineerimist. Seda tehes suurendab see riigisiseste uurimiste mõju ja tagab, et piiriülesele kuritegevusele reageerimine ei ole killustatud, vaid ühtlustatud ja vastastikku tugevdav. Samuti võimaldab see arendada ja kasutusele võtta tipptasemel võimeid, mida üksikud liikmesriigid üksi ei suuda saavutada, ning see omakorda võimaldab mastaabisäästu valdkondades, kus suutlikkuse arendamine on ressursimahukas ja vajab kriitilist massi. Ettepanekuga koondatakse selline suutlikkus ELi tasandile ja tehakse see kättesaadavaks kõigis liikmesriikides, et vältida dubleerimist, vähendada kulusid ning tagada järjekindel ja kõrge tulemuslikkuse tase.

Schengeni alal on see ühine suutlikkus oluline tagamaks, et õiguskaitsealase koostöö tase on proportsionaalne saavutatud integratsiooni tasemega.

• Proportsionaalsus

Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev ettepanek oma eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Ettepanekuga kehtestatakse õiguskaitse toetamiseks ELi tasandil integreeritum raamistik, mis kajastab piiriülese kuritegevuse ulatust ja keerukust. Selles keskendutakse teabe tulemuslikuma kasutamise võimaldamisele, piiriüleste uurimiste toetamise tugevdamisele ja ühistele võimetele juurdepääsu parandamisele, muutmata seejuures pädevuste põhitasakaalu ELi ja selle liikmesriikide vahel. Eelkõige ei anta sellega Europolile sunnimeetmete rakendamise volitusi, mis jäävad liikmesriikide ainupädevusse.

Kui see on asjakohane, toetab meetmete proportsionaalsust ka lisatud mõjuhinnangus esitatud analüüs.

- **Vahendi valik**

Ettepanek esitatakse määrusena, millega tunnistatakse kehtetuks Europoli asutamise määrus (EL) 2016/794. Kehtiva raamistiku kehtetuks tunnistamine ja asendamine on vajalik, võttes arvesse Europoli volituste ja tegevuse märkimisväärselt arengut ning sellest tulenevat vajadust muuta vastavalt õiguslikku lähenemisviisi. Praegu kehtiv määrus, mis oli algselt kavandatud paindliku ja laiahaardelise vahendina, ei ole enam piisav, et toetada Europoli kasvavaid kohustusi ja tegevuse suurenevat keerukust, sealhulgas laiendatud rolli andmetöötluses.

Europoli rolli areng vajab ajakohastatud ja täielikult struktureeritud õigusraamistikku, et määrata selgelt kindlaks tema põhiülesanded, kõrvaldada ebaselgus ning tagada õiguskindlus, prognoositavus ja vastutus, mis on vajalik suuremate volituste tulemuslikuks täitmiseks. Läbivaadatud õigusraamistik peab võimaldama Europolil tulemuslikult täita oma täiendatud ülesandeid ning tegutseda samas selges, tugevas ja prognoositavas õiguskeskonnas ning säilitades operatiivse paindlikkuse, mis on vajalik muutuvatele ohtudele reageerimiseks.

Määruse (EL) 2016/794 uuesti sõnastamine ei oleks Europoli ajakohastamiseks piisav. Kehtivas määruses ei ole sätestatud alusstruktuuri, mis on vajalik oluliste tegevus-, analüütiliste ja tehnoloogiliste muudatuste integreerimiseks, ning täiendavad muudatused ei oleks piisavad, et luua Europoli täielikuks ajakohastamiseks vajalik sidusus, õiguskindlus ja institutsiooniline struktuur. Käesoleva ettepaneku eesmärk on muuta ja laiendada määruse (EL) 2016/794 sätteid. Teha tuleb palju sisulisi muudatusi, seetõttu tuleks õigusakt selguse huvides kehtetuks tunnistada.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Määrusega (EL) 2022/991 muudetud määruse (EL) 2016/794 hindamine, mis tehti paralleelselt käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnanguga, kinnitab, et Europolil on keskne ja ainulaadne roll liikmesriikide toetamisel raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel, eelkõige piiriülestes uurimistes. Ajavahemikku 2017–2024 hõlmava hindamise käigus leiti, et Europol on märkimisväärselt tugevdanud teabevahetust ja liidu tasandil koordineeritud tegevust.

Hinnangus tuuakse samas esile mõned struktuursed piirangud, mis piiravad Europoli suutlikkust oma potentsiaali täielikult ära kasutada. Püsivad teabelüngad, mis on seotud andmete ebaühtlase esitamisega liikmesriikide poolt ja menetluslike piirangutega, piiravad kriminaalteabe kohta täieliku ülevaate kujunemist ELi tasandil. Operatiivtugi on endiselt ebajärjekindel ja mõnel juhul ei ole seda riigisisestesse uurimistesse nõuetekohaselt integreeritud. Samas takistavad institutsioonilistest raamistikest tulenevad piirangud koostööd liidu muude organite ja asutustega. Hinnangus osutatakse samuti kasvavale survele Europoli

ressurssidele ja suutlikkusele, eelkõige selliste keerukamate, digitaalsete ja andmemahukate kuriteoliikide kontekstis, mis vajavad skaleeritavaid tehnoloogilisi lahendusi ja suuremat analüütilist suutlikkust.

Need tulemused näitavad struktuurset lõhet Europoli praeguse raamistiku ja muutuva ohupildi vahel ning toetavad vajadust käesoleva ettepaneku järele. Üksikasjalik hinnang on esitatud lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

Lisaks sellele kinnitatakse määruse (EL) 2016/794³⁴ artikli 68 lõike 3 kohases komisjoni aruandes, et Europol on teinud määruse (EL) 2022/991 rakendamisel märkimisväärsed edusamme. Europol on täitnud peaaegu kõik oma uued andmetöötlus- ja analüüsiülesanded, sealhulgas hallanud suuri ja keerukaid andmekogumeid ning toetanud teadus- ja innovatsiooniprojekte konkreetsete raamistike kaudu. Europoli suurenenud suutlikkus on tugevdanud piiriüleseid uurimisi, parandanud teabevahetust liikmesriikide vahel ning suurendanud analüütilist tuge raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga võitlemisele. Tänu kehtivatele kaitsemeetmetele ei ole seejuures täheldatud negatiivset mõju põhiõigustele. Liikmesriigid kasutavad jätkuvalt aktiivselt Europoli uusi vahendeid ja see kajastab kasvavat operatiivset tuginemist Europoli suutlikkusele.

Hindamise käigus tehti kindlaks mõned struktuursed ja tegevuspiirangud, mis piiravad Europoli uute võimete täielikku rakendamist. Keerukad andmekaitseprotsessid aeglustavad andmete operatiivset kasutuselevõttu ja pärsivad vahendite järjepidevat kasutamist igapäevastes uurimistes. Operatiivtugi on riigisisestesse uurimistesse ebaühtlaselt integreeritud ning analüütiline suutlikkus ja tehnoloogilise skaleeritavuse piirangud piiravad Europoli suutlikkust töödelda ja kasutada üha suuremaid keerukate andmete koguseid. Aruandes märgitakse ka, et digitaalse ja piiriülese kuritegevuse kasvava ulatuse ja keerukuse tõttu on vaja täiustatud, paindlikumaid ja skaleeritavaid operatiivlahendusi, et Europol saaks kõigis liikmesriikides tulemuslikult reageerida.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Viidi läbi põhjalik ja ulatuslik konsultatsiooniprotsess, et koguda teavet liikmesriikidelt, Europolilt, ELi asutustelt, õiguskaitsealastelt Euroopa võrgustikelt ja eraõiguslikelt isikutelt (äriühingud ja ettevõtjate ühendused, samuti valitsusvälised, kodanikuühiskonna ja teadusorganisatsioonid).

2025. aasta aprillist juunini toimunud esialgsed arutelud ulatuse kindlakstegemiseks hõlmasid kõrgetasemelist teabevahetust sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee, Europoli haldusnõukogu ja liikmesriikide politseijuhtidega. Need arutelud aitasid kindlaks teha operatiivsed prioriteedid, piiriülese koostöö probleemid ja poliitilised piirid, mis peaksid suunama Europoli raamistiku reformi. Neile järgnes 2025. aasta juulist kuni 2026. aasta veebruarini põhjalik tõendite kogumine tagasisidekorje, avaliku konsultatsiooni ja temaatiliste seminaride kaudu liikmesriikide ekspertidega.

Üldiselt väljendasid sidusrühmad tugevat toetust Europoli lisaväärtusele, eelkõige piiriülese teabevahetuse, kriminaalteabe analüüsi ja tegevuse koordineerimise hõlbustamisel. Samas osutasid nad olulistele operatiivsetele puudustele, mis piiravad tulemuslikust (eelkõige andmetöötlusega seotud õiguslikud ja menetluslikud piirangud). Sidusrühmad tõstsid esile ka vajadust tugevdada Europoli operatiivtuge, töötada välja rohkem automatiseeritud ja koostalitlusvõimelised süsteemid ning suurendada tehnoloogilist ja analüüsisuutlikkust,

³⁴ COM(2025) 752 final.

sealhulgas ELi tasandi digivahendite ja tihedama koostöö kaudu ELi organite ja asutustega. Erasektori sidusrühmad rõhutasid ka õiguskindluse olulisust andmete jagamisel, eelkõige küberkuritegevuse valdkonnas.

Konsultatsioonide käigus tõsteti esile ka seda, kui oluline on tagada, et Europoli rolli tugevdamine oleks täielikult kooskõlas põhiõigustega, eelkõige andmekaitseõuetega, ning austaks liikmesriikide vastutust riikliku julgeoleku ja õiguskaitse eest. Europoli hübriidohtudealase pädevuse võimaliku edasise laiendamise kohta väljendatud seisukohad lahknesid: mitu sidusrühma pidas seda poliitiliselt tundlikuks, kuid see on Europoli õigusraamistikuga üldjuhul hästi hõlmatud.

Sidusrühmadelt saadud teavet võeti ettepaneku koostamisel otseselt arvesse ning see kinnitas vajadust kõrvaldada teabelüngad, tegevuse killustatus ja tehnoloogilise suutlikkuse piirangud. Samuti oli see lähtekohaks selliste meetmete väljatöötamisel, mille eesmärk on tugevdada andmevahetust, lihtsustada menetlusi ja edendada koostööd, kuid tagada ühtlasi asjakohased kaitsemeetmed ja austada ELi toimimise lepingust tulenevaid Europoli volituste piire.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon tugines käesolevale ettepanekule lisatud hindamise ja mõjuhindangu puhul välisekspertidelt saadud teabele. Eelkõige andis 2025. aasta juulist kuni 2026. aasta juunini tehtud välisuuring põhjaliku tõendusbaasi, mis põhines liikmesriikidelt, ELi organitelt ja asutustelt, õiguskaitsealastelt Euroopa võrgustikelt ja asjaomastelt sidusrühmadelt saadud teabel. Komisjon on kaalunud veel mitmesuguseid seisukohti, sealhulgas käesoleva ettepaneku ettevalmistamise käigus esitatud poliitikadokumente.

- **Mõju hindamine**

Käesolevat ettepanekut toetab mõjuhindang, milles analüüsiti mitmesuguseid võimalikke poliitikavariante, mille abil lahendada kindlakstehtud probleemid, mis on seotud teabelünkade, tegevuse killustatuse ja suutlikkuse piirangutega.

Mõjuhindangus keskenduti küsimustele, millel on kõige suurem poliitiline, operatiivne ja põhiõigustega seotud mõju. Seetõttu ei puudutanud hindamine valdkondi, kus laialdane toetus oli juba olemas, sealhulgas võimete ja tehnoloogia arendamist.

Kaaluti kahte peamist poliitikavarianti.

Esimene poliitikavariant keskendus olemasoleva tegevusmudeli sihipärasele parandamisele andmete kättesaadavuse parandamise, ELi organite ja asutustega tehtava koostöö tõhustamise ning Europoli vahendite ja infosüsteemide riigisisestesse uurimisalastesse töövoogudesse ulatuslikuma integreerimise kaudu. See hõlmas selliseid meetmeid nagu ühendused liikmesriikide kohtuasjade haldamise süsteemidega ja süstemaatilisemad konsultatsioonid Europoli süsteemidega asjaomastes uurimistes.

Teise poliitikavariandiga nähti ette Europoli tegevusmudeli struktuursem areng. Selle eesmärk oli liikuda raamistikust, mis keskendub peamiselt kahepoolsele teabeedastusele, edasi ELi tasandi ühiste sidetaristute, eelkõige ELi politsei ühise andmeruumi arendamise suunas. Samuti nähti sellega ette integreeritum operatiivtoe vorm, mis on otseselt lõimitud riigisisestesse uurimiskeskcondadesse, sealhulgas Europoli tugibüroode asutamise kaudu liikmesriikides. Peale selle hõlmas poliitikavariant Europoli andmetöötlusraamistiku olulist ajakohastamist ja tugevdatud koostööd Euroopa Prokuratuuriga.

Selle põhjal on eelistatud poliitikavariandis ühendatud mõlema poliitikavariandi elemendid. See tugineb esimese poliitikavariandi raames kindlaks tehtud järkjärgulistele täiustustele, eelkõige andmete kättesaadavuse parandamisele, süsteemide ajakohastamisele ja Europol vahendite integreerimisele riigisisestesse uurimistesse. Samas läheb see vajaduse korral olemasolevast mudelist kaugemale, et kõrvaldada struktuursed piirangud ning võimaldada volitatud juurdepääsu liikmesriikide andmetele, edendada Europol operatiivtegevust liikmesriikides ja suurendada koostööd Euroopa Prokuratuuriga. Need meetmed on välja töötatud üksteist vastastikku tugevdavatena. Eelkõige loovad esimese poliitikavariandi kohased järkjärgulised täiustused tingimused täielikumate meetmete tulemuslikuks toimumiseks.

Eelistatud poliitikavariant peaks märkimisväärselt parandama piiriülese õiguskaitsealase koostöö tulemuslikkust, sest sellega vähendatakse teabe killustatust, kiirendatakse operatiivseoste kindlakstegemist uurimiste lõikes ning tugevdatakse tegevuse koordineerimist ELi organite ja asutuste vahel. Samuti peaks see parandama liikmesriikide ametiasutuste suutlikkust uurida rohkemaid digitaalseid, piiriüleseid ja andmemahukaid kuriteoliike, kasutades selleks tõhustatud analüütilist tuge, ühist tehnoloogilist suutlikkust ja integreeritumaid operatiivtoe struktuure. Eeldatakse, et kodanikud saavad kasu sisejulgeoleku tugevdamisest ning raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi tulemuslikumast tõkestamisest ja nende vastu võitlemisest.

Eelistatud poliitikavariant vajab märkimisväärselt investeringuid nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil, eelkõige ühise tehnoloogilise taristu, koostalitlusvõime lahenduste, operatiivse integreerimise meetmete ning suurema analüüsi- ja tegevussuutlikkuse arendamiseks. Liikmesriikide ühekordsed kulud on hinnanguliselt ligikaudu 255 miljonit eurot ja Europolil 240 miljonit eurot ning liikmesriikide iga-aastased kulud on hinnanguliselt ligikaudu 48 miljonit eurot ja Europolil 78 miljonit eurot. Liikmesriikide hinnangulised kogukulud ajavahemikul 2028–2034 on ligikaudu 590 miljonit eurot ja Europolil 789 miljonit eurot. Ühiste ELi tasandi taristute ja võimete kasutamine peaks samas kaasa tooma märkimisväärselt mastaabisäästu ja tulemuslikkuse paranemise, sealhulgas hinnanguliselt ligikaudu 42 miljoni euro suuruse kokkuhoiu võrreldes eraldiseisvate rakendamisviisidega.

Eelistatud poliitikavariandist tulenev sekkumine eraelu puutumatusesse ja isikuandmete kaitse jäävad endiselt vajalikuks ja proportsionaalseks. See on põhjendatud, arvestades eesmärki, mis on tagada raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi tulemuslik tõkestamine ja nende vastu võitlemine üha digitaalsemas ja piiriülesemas tegevuskeskkonnas. Mõjuhinnangus jõuti järeldusele, et praegune andmetöötlusraamistik ei kajasta enam nüüdisaegse kriminaalteabe kogumise tegelikku olukorda ja tekitab struktuurseid piiranguid, mis mõjutavad Europol suutlikkust liikmesriike tulemuslikult toetada. Ettepanekuga tugevdatakse samas oluliselt Europol töötlemistoimingute suhtes kohaldatavat kaitsemeetmete raamistikku ja korraldatakse see ümber. Eelkõige kehtestatakse sellega üksikasjalikum tehniline ja õigusraamistik, millega reguleeritakse Europol andmekeskondi, töötlemiskorda, juurdepääsutingimusi, töötlemiskeskondade eraldamist, logimis- ja jälgitavusnõudeid, säilitamisperioode ning järelevalve- ja kontrollimehhanisme.

Komisjoni sõltumatu õiguskontrollikomitee esitas 17. aprillil 2026 mõjuhinnangu kohta positiivse arvamuse. Mõjuhinnangu kokkuvõte on kättesaadav aadressil [Executive summary of the Impact assessment - Migration and Home Affairs](#).

Õiguskontrollikomitee palus mõjuhinnangut poliitilise tausta, tõendusbaasi, sekkumisloogika, mõjuanalüüsi ja järelevalveraamistiku osas parandada. Sellest tulenevalt vaadati mõjuhinnang

läbi, et paremini selgitada Europoli volituste ja laiema ELi julgeolekuraamistiku arengut, tugevdada hindamistulemuste ja operatiivandmete abil tõendusbaasi, täpsustada eesmärgi ja poliitikavariante, hinnata põhjalikumalt mõju ja kaitsemeetmeid ning tugevdada järelevalve- ja hindamisraamistikku selgemate eesmärkide ja näitajate abil.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanekuga lihtsustatakse oluliselt Europoli andmetöötlusnõudeid ja nendega seotud menetlusi, vähendades otseselt praeguse raamistiku ebatõhusust. Praegu on enamik Europoli andmekogumeid struktureerimata ning andmete kategoriseerimise normide ja erandite rakendamine on väga keerukas ja ressursimahukas. Ettepanekuga viiakse need normid kooskõlla määrusega (EL) 2018/1725 ja kõrvaldatakse tarbetu keerukus, mis oli Europolile ainuomane. Ühtlustamise käigus säilitatakse siiski vastavus rangetele andmekaitsestandarditele.

Samuti toimitakse eelneva konsulteerimise menetlustega, mis võivad praegu aeglustada uute võimete operatiivset kasutuselevõttu. Ettepanekuga lihtsustatakse neid menetlusi, kõrvaldatakse menetluslikud kitsaskohad ja kiirendatakse rakendamist, vabastades samas märkimisväärsel määral operatiivressursse. Koos vähendavad need muudatused halduskoormust ning seega ka juhtimise jaoks vajaliku rahalise ja inimressursi vajadust.

Ettepanekuga kehtestatakse ka automaatsed ja struktureeritud andmete jagamise mehhanismid liikmesriikide ja Europoli vahel ning hõlbustatakse Europoli vahendite integreerimist liikmesriikide töövoogudes. Selline lähenemisviis vähendab märkimisväärselt liikmesriikide halduskoormust, kõrvaldab andmete käsitsi töötlemise vajaduse, kiirendab kriminaalteabe vahetamist ja võimaldab liikmesriikide ametiasutustel keskenduda pigem oma peamistele õiguskaitseülesannetele kui haldusmenetlustele.

Ettepanek on kooskõlas ka digikontrolliga, sest sellega toetatakse digiüleminekut õiguskaitsealases koostöös koostalitlusvõimeliste süsteemide, automatiseeritud andmevahetuse ja turvaliste digitaristute kaudu, mis on kohandatud kuritegevuse üha digitaalsema olemusega.

- **Põhiõigused**

Ettepanek hõlmab isikuandmete töötlemist ja vahetamist õiguskaitse eesmärgil, seetõttu on erilist tähelepanu pööratud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtete, õiguste ja vabaduste järgimisele, eelkõige õigusele era- ja perekonnaelu austamisele (artikkel 7) ja õigusele isikuandmete kaitsele (artikkel 8), ning ELi andmekaitseraamistiku, sealhulgas määruse (EL) 2018/1725 järgimisele.

Ettepanekuga ei kehtestata uusi isikuandmete kategooriaid ega uusi töötlemise eesmärgi. Selle asemel lihtsustatakse nõudeid, mille alusel võib seaduslikult saadud andmeid töödelda, ja viiakse Europoli õigusraamistiku kohased andmesubjektide kategooriatesse jaotamise normid kooskõlla määrusega (EL) 2018/1725. Europol peab jätkuvalt eristama andmesubjektide kategooriaid. Kui selline eristamine ei ole võimalik või kui töötlemine väljaspool neid kategooriaid on vajalik Europoli ülesannete täitmiseks, võib töötlemine toimuda käesolevas määruses sätestatud tingimustel ja asjakohase järelevalve all, sealhulgas Europoli andmekaitseametniku kaasamisega. Ettepanekus säilitatakse kehtiva raamistiku peamised kaitsemeetmed, sealhulgas nõuded eesmärgi piiritlemise, vajalikkuse ja proportsionaalsuse ning Euroopa Andmekaitseinspektori sõltumatu järelevalve kohta.

Kuigi selline töötlemine võib riivata Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitega 7 ja 8 tagatud õigusi, on selline riive põhjendatud eesmärgiga tõkestada rasket ja organiseeritud kuritegevust ja terrorismi ja nende vastu võidelda ning piirdub sellega, mis on Europolil ülesannete täitmiseks vajalik ja proportsionaalne. Nüüdisaegse kriminaaluurimise käigus koguvad ja edastavad pädevad asutused üha enam suures mahus struktureerimata andmeid, mis pärinevad eri allikatest, sealhulgas digiseadmetest, andmesideteenustest ja digiplatvormidelt. Sellised andmekogumid vajavad sageli keerulist töötlemist ja analüüsimist, enne kui neis sisalduvat teavet saab korrastada, tõlgendada, struktureerida ja seostada konkreetsete andmesubjektide kategooriatega. Isegi kui andmesubjekte saab liigitada, võivad konkreetse teabe asjakohasus ning seosed isikute, uurimiste, kuritegeliku tegevuse ja kuritegelike võrgustike vahel nõuda täiendavat analüüsi, mis põhineb uutel vihjetel ja teabel, mis ei olnud varem kättesaadav. Seetõttu on selliste andmekogumite töötlemine vajalik, et võimaldada Europolil teha kindlaks asjakohane teave, leida varem tundmatud seosed ning pakkuda liikmesriikidele tulemuslikult tuge raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel käesolevas määruses sätestatud tingimustel.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek mõjutab eelarvet nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. ELi tasandil vajab Europol kui teabe-, operatiiv- ja tehnoloogiakeskuse rolli tugevdamine täiendavat tehnilist, rahalist ja inimressurssi, mis on rakendusperioodil hinnanguliselt ligikaudu 1,053 miljardit eurot. Need investeeringud on seotud suurema analüütilise ja andmetöötlussuutlikkuse, operatiivtoe, tehnoloogilise suutlikkuse ja turvalise digitaristuga. Tänu eespool nimetatud lihtsustamisele ja halduskeerukuse vähendamisele ei ole ettepaneku kohaselt vaja Europolil juhtimiskulusid suurendada.

Ettepaneku rakendamisega kaasnevad kulud liikmesriikidele on esimese seitsme aasta jooksul hinnanguliselt ligikaudu 590 miljonit eurot maksetena, eelkõige liikmesriigi süsteemide, töövoogude ja tehniliste liidete kohandamiseks, mis on vajalikud, et toetada integreeritumat ja automatiseeritud koostööd Europolil süsteemide ja vahenditega.

Ettepaneku üksikasjalik finantsmõju on esitatud ettepanekule lisatud finantssselgituses. Hinnanguline finantsmõju ja mõju töötajaskonnale 2028. aastal ja pärast seda on esitatud üksnes näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta otsuseid ELi järgmise mitmeaastase eelarve kohta (2028–2034. aasta mitmeaastane finantsraamistik). Rahastamisallikad ja ELi rahaliste kohustuste ulatus pärast 2027. aastat sõltuvad 2028.–2034. aasta mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest. Seejärel tuleb need kindlaks määrata iga-aastase eelarvemenetluse käigus. Kõik assigneeringud ja personalieraldised alates 2028. aastast on seega soovituslikud.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Ettepaneku rakendamisel järgitakse tugevdatud juhtimisstruktuure kooskõlas ELi detsentraliseeritud asutuste suhtes kohaldatava ühise lähenemisviisiga, mille kohaselt Europol annab regulaarselt aru haldusnõukogule ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale. Haldusnõukogu abistab iga-aastase ja mitmeaastase programmitöö ettevalmistamise ja rakendamise järelevalves ning üldisemalt haldus- ja eelarvejuhtimise järelevalve tugevdamisel juhatus.

Tulemuslikkust, tegevuse tulemusi ning õiguslike ja andmekaitsekohustuste täitmist jälgitakse ja hinnatakse kehtestatud aruandlustsüklite ja -menetluste abil, mida vajaduse korral täiendatakse, et kajastada uusi meetmeid. Ettepanekuga tugevdatakse ka Europolit suutlikkust võimaldada ELi tasandil struktureeritumat, automaatsemat ja võrreldavamalt statistilist aruandlust, mis toetab määruse üldise tulemuslikkuse tõhusamat järelevalvet.

Komisjon hindab määruse toimimist ja tulemuslikkust kooskõlas standardsete hindamisnõuetega ning annab aru selle tulemuslikkuse kohta.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

I peatükk. Europolit üldsätted, eesmärgid ja ülesanded

I peatükiga nähakse ette Europolit asutamine, määratakse kindlaks selle eesmärgid, õiguslik seisund, asukoht ja pädevuse ulatus ning põhifunktsioonid, mille kaudu Europol toetab liikmesriikide pädevaid asutusi.

Selles lisatakse Europolit pädevuses olevate kuriteoliikide hulka ka sooline vägivald. See kajastab sellise tegevuse üha suuremat piiriülest ja tehnoloogiapõhist olemust, tagab sidususe direktiiviga (EL) 2024/1385 ning võimaldab seeläbi Europolil liikmesriike teabevahetuse, kriminaalteabe analüüsi ja operatiivkoostöö kaudu tulemuslikumalt toetada.

Erinevalt määrusest (EL) 2016/794, milles on määratletud Europolit ülesanded tegevuste ulatusliku ja üksikasjaliku loetelu kaudu, struktureeritakse kavandatava artikliga 4 Europolit pädevus vastavalt tema peamistele ülesannetele ja kohustustele, mille hulka kuuluvad infotöötlus ja kriminaalteave, operatiivtugi, strateegiline ja operatiivanalüüs, koostöö liidu organite ja asutuste, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning teadus- ja innovatsioonitegevused. Nende ülesannete täitmist reguleerivad üksikasjalikud normid, sealhulgas kohaldatavad menetlused, volitused, tingimused ja kaitsemeetmed, on sätestatud asjaomastes sisulistes peatükkides.

See lähenemisviis tagab sidusama, paindlikuma ja selgema õigusraamistiku. Sellega suurendatakse läbipaistvust ja vastutust, luues selgema struktuuri selle kohta, kuidas Europol peaks tegutsema ja oma volitusi täitma, säilitades samas operatiivpaindlikkuse, mida Europol vajab tulemuslikuks reageerimiseks muutuvatele ohtudele ja operatiivolukorrale.

II peatükk. Operatiivkoostöö

Käesoleva peatükiga kehtestatakse Europolit tegevuse uus tegevusraamistik, mille eesmärk on anda Europolile vahendid, et toetada valdkonnaülese tegevusmudeli kaudu üha keerukamaid, omavahel seotud ja mitmemõõtmelisi uurimisi. Sellega liigutakse Europolit operatiivtegevuse struktureerituma ja järjepidevama vormi suunas, kus tegevuse koordineerimine, kriminaalteave, eksperditeadmised, analüüsisuutlikkus ja operatiivtugi on korraldatud pigem sidusas operatiivstruktuuris kui isoleeritud või juhtumipõhiste kokkulepete kaudu.

Artikliga 7 struktureeritakse Europolit strateegilise analüütilise toe funktsioonid. Artiklis 8 määratakse kindlaks tegevussuutlikkus, mis on vajalik liikmesriikide pidevaks toetamiseks, sealhulgas Europolit keskne roll operatiivsidemete kindlakstegemisel, uurimiste piiriüleste seoste avastamisel ja liikmesriikidevahelise operatiivkoordineerimise toetamisel. Artikliga 9 tugevdatakse märkimisväärselt Europolit rolli rahavoo jälgimise uurimiste toetamisel ja vara jälitamisel, mis on piiriüleste uurimiste peamine operatiivmõõde. Sellega luuakse tugevamad koostöömehhanismid riiklike kriminaaltulu tuvastamise üksuste ja rahapesu andmehüroodega,

antakse Europolile parem juurdepääs asjakohasele finantsteabele ja vara jälitamisega seotud teabele ning antakse Europolile võimalus taotleda kiireloomulisi arestimismeetmeid, kui on olemas otsene kuritegeliku vara kaotsimineku oht. Artikliga 11 tugevdatakse Europoli järelmeetmeid piiriülese kriminaalteabe suhtes, tagades, et õigusalse koostöölastamise eesmärgil edastatakse ettepanekud uurimiste algatamiseks süstemaatiliselt Eurojustile. See tagab, et uurimisalaseid järelmeetmeid nõudvat kriminaalteavet saab edastada asjakohaste ELi tasandi õigusalse koostöölastamise mehhanismide kaudu.

2. jaoga luuakse alaline operatiivstruktuur, mille kaudu Europol korraldab ja pakub liikmesriikidele pidevat spetsialiseeritud operatiivtuge.

Võttes arvesse raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi üha enam omavahel seotud ja mitmemõõtmelist olemust, asutatakse artikliga 12 operatiiv- ja analüüsitalitus, mis on Europoli keskne ja alaline ööpäevaringne operatiivkoordineerimise ja kriminaalteabe keskus. Teenistus on kavandatud toimima Europoli operatiivse juhtimiskeskusena, mis tagab teabevahetuse, kriminaalteabe analüüsi, operatiivtoe taotluste ja operatiivsete järelmeetmete pideva koordineerimise kogu Europoli operatiivstruktuuris. Talituse põhiülesanne on teha kindlaks riigisiseste uurimiste vahelised operatiivsidemed, koondada eri tegevusvaldkondade teavet ja eksperditeadmisi, toetada sidusat operatiivreageerimist kogu liidus ning tagada sidusus eksperdikeskuste vahel.

Artikliga 13 luuakse Europoli eksperdikeskuste kui Europoli peamiste erisuutlikkuse ja eksperditeadmiste struktuuride jaoks ühine ja skaleeritav õigusraamistik, mis koondab kriminaalteabe, operatiivkoordineerimise, erisuutlikkust, analüütilise ja kohtuekspertiisilase toe ning operatiivsed eksperditeadmised peamistes valdkondades. See tugineb lähenemisviisile, mille Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid kasutusele määrusega (EL) 2025/2611, millega asutatakse rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane Euroopa keskus.

Artiklitega 14–18 kehtestatakse operatiivsete eksperdikeskuste tegevusraamistik. Sätetes tunnistatakse, et Europoli toetuse tulemuslik pakkumine eeldab, et koondatakse erisuutlikkus ja eksperditeadmised prioriteetsete kuritegevuse valdkondade kohta, mis vajavad püsivaid liidu tasandi meetmeid. Keskused on peamine korralduslik mehhanism, mille kaudu Europol prioriseerib, arendab ja pakub sellist operatiivtuge ning tagab oma tegevuse sidususe. Võttes arvesse keskuste kesket rolli Europoli volituste täitmisel ja operatiivressursside eraldamisel, on keskusi reguleeriv põhiraamistik sätestatud käesolevas määruses. Täiendavad üksikasjad keskuste korralduse ja toimimise kohta sätestatakse haldusnõukogu poolt vastu võetud rakendamiskorras. See võimaldab nende tegevusstruktuuril areneda kõrvuti operatiivsete prioriteetide ja tekkivate ohtudega.

Need sätted kajastavad ka seda, et raskel ja organiseeritud kuritegevusel on üha enam hübriidmõõde. Seega tagatakse sätetega, et kui Europoli pädevusse kuuluva kuriteoga seotud kuritegevusel on hübriidmõõde, saab Europol toetada liikmesriike kogu oma tegevussuutlikkuse ulatuses. Seetõttu on see mõõde integreeritud kõigisse keskustesse, sest hübriidmõõtmega kuritegevus võib toimuda kõigis Europoli pädevusse kuuluvates kuriteovaldkondades ja seda ei saa piirata ühe operatiivvaldkonnaga.

Artikliga 19 tagatakse, et Europoli operatiivstruktuur suudab aja jooksul areneda ja luua täiendavaid keskusi, kui esilekerkivad ohud või operatiivvajadused nõuavad uusi alalisi erivõimeid ELi tasandil.

3. jaos kehtestatakse peamised operatiivkoostöö vahendid, mille kaudu Europol toetab koordineeritud operatiivtegevust. Artiklis 20 on sätestatud operatiivrakkerühmade raamistik kui paindlik operatiivkoordineerimise mehhanism, mis toetab prioriteetseid uurimisi ja operatiivmeetmeid väärtuslike ja operatiivtegevuse seisukohast oluliste piiriüleste juhtumite korral. Artikliga 22 kehtestatakse raamistik, millega reguleeritakse Europol operatiiv-, tehnilise, analüütilise ja kohtuekspertiisialase toe siirmist liikmesriikidesse ja vajaduse korral kolmandatesse riikidesse. Artikliga 23 kehtestatakse raamistik Europol rollile kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) toetamisel.

Sätetega kodifitseeritakse need operatiivkoostöö vahendid õigusraamistikku, selgitatakse iga struktuuri konkreetset tegevuseesmärki ja lisaväärtust ning tagatakse ühtlasi nende vastastikune täiendavus. Eesmärk on tagada piisavalt ulatuslikud ja paindlikud tegevuskategooriad, mis suudavad katta enamiku operatiivtoe ja koordineerimisega seotud vajadustest, vältides ajutiste struktuuride korduvat loomist, kuid säilitades samas paindlikkuse, mida on vaja muutuvale operatiivolukorrale reageerimiseks.

Artikliga 21 tugevdatakse ELi tasandi toetuse järjepidevust õiguskaitsealasele koostööle ja õigusalasale koostööle, tugevdades Europol osalemist ühistes uurimisrühmades.

Artikliga 24 luuakse spetsiaalsed operatiiv- ja tehniliste ekspertide reservid, mis koosnevad liikmesriikide ekspertidest, et tagada väga spetsiifiliste operatiiv-, analüütiliste ja tehniliste eksperditeadmiste kättesaadavus.

4. jaos tugevdatakse raamistikku, mis reguleerib liikmesriikide struktuure Europoliga koostööks, tunnistades, et Europol tegevusmudeli tulemuslikkus sõltub lõppkokkuvõttes selle integreerimisest liikmesriikide õiguskaitse süsteemidesse. Selleks korraldatakse artikliga 25 ümber ja laiendatakse märkimisväärselt Europol riiklike üksuste rolli, tugevdades nende rolli peamise operatiivliidesena Europol ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel.

Käesoleva ettepaneku keskne element on artikli 26 kohane Europol tugibüroode asutamine Europol riiklikes üksustes. Need bürood asutatakse selleks, et tagada Europol operatiiv-, analüüsi-, tehnilise ja kohtuekspertiisialase suutlikkuse pidev operatiivne integreerimine otse riigisisestesse uurimistesse ja operatiivtegevusse. Selleks toetaksid büroodesse lähetatud töötajad operatiivvajaduste igapäevast kindlakstegemist, hõlbustaksid Europol suutlikkuse ja operatiivsete vahendite kasutuselevõttu käimasolevates uurimistes, aitaksid liikmesriikide ametiasutustel operatiivselt kasutada Europol süsteeme, analüüse ja eritoetust ning tagaksid Europol ja liikmesriikide pädevate asutuste vahelise pideva operatiivkoordineerimise ja järeelmeetmed kogu uurimiste ja operatiivmeetmete olelusringi jooksul. Kajastades nende ühendavat funktsiooni ELi tasandi ja liikmesriikide tegevuskeskkondade vahel, töötavad büroodes Europol töötajad, kellel on varasemad kogemused liikmesriikide pädevates asutustes, ning bürood tegutsevad kahe aruandlusliini kaudu, mis tagab tiheda operatiivintegratsiooni nii Europol kui ka asjaomaste liikmesriikide ametiasutustega. See mudel edendab eksperditeadmiste pidevat vahetamist Europol ja liikmesriikide vahel, võimaldades integreerida liikmesriigi tasandil saadud operatiivsed oskusteadmised Europol tegevusse, tagades samas, et Europol suutlikkuse, vahendite ja töömeetodite oskusteadmised antakse seejärel tagasi liikmesriikide õiguskaitsestruktuuridesse.

III peatükk. Teabehaldus

Artiklitega 28 ja 29 tugevdatakse raamistikku, mis reguleerib teabe esitamist liikmesriikidelt Europolile. Tuginedes määrusest (EL) 2016/794 ja direktiivist (EL) 2023/977 tulenevatele olemasolevatele kohustustele, ajakohastatakse sellega raamistikku, et toetada õigeaegsemat,

struktureeritumat ja koostalitlusvõimelisemat teabevahetust, ning kehtestatakse liikmesriikide esitatud teabe iga-aastane hindamine.

Artiklis 30 sätestatakse Europoli roll Schengeni infosüsteemis, eelkõige seoses täiendava teabe operatiivse kasutamisega, teavitavate hoiatusteadete toetamisega ja Schengeni infosüsteemi päringutabamuste operatiivsete järelmeetmetega. Artiklis 31 sätestatakse Europoli roll seoses viisainfosüsteemi ning Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemiga.

Artiklis 32 sätestatakse Europoli teabetöötlemise eesmärgid. See säte võimaldab Europolil töödelda teavet nii võrd, kui võrd see on vajalik tema ülesannete täitmiseks, ning selles määratakse ammendavalt kindlaks eesmärgid, milleks Europol võib kasutada isikuandmete ristkontrolli, mille eesmärk on teha kindlaks seosed või muud asjakohased kokkupuutepunktid Europoli pädevusse kuuluva kuriteoga seotud teabega, strateegiline või temaatiline analüüs, operatiivanalüüs, mis hõlbustab operatiivteabe vahetamist, teadus- ja innovatsioonitegevuste toetamine ning liikmesriikide toetamine üldsuse teavitamisel tagaotsitavatest kahtlustatavatest või süüdimõistetud isikutest.

Selle sättega viiakse Europoli andmesubjektide kategooriatesse jaotamise kord kooskõlla määruses (EL) 2018/1725 sätestatud lähenemisviisiga. See tähendab põhimõttelist muutust, mis loob märkimisväärsed tegevuseeliseid, kuid säilitab samas vajalikud kaitsemeetmed, mida kohaldatakse kõigis ELi üksustes ja ka liikmesriigi tasandil. Eelmise korra kohaselt kehtestatud piirangud andmesubjektide kategooriatesse jaotamisele on kujunenud peamiseks operatiivseks kitsaskohaks, mis oluliselt piirab Europoli suutlikkust liikmesriike tulemuslikult toetada. Ilma selle muudatuseta oleks Europoli tehnoloogilise ja tegevussuutlikkuse ulatuslikum ajakohastamine jätkuvalt struktuurselt takistatud.

Eelkõige tähendab see eemaldumist varasema korra loogikast, mille kohaselt Europol peaks üldjuhul töötleva üksnes isikuandmeid, mis on seotud ühega II lisas sätestatud andmesubjektide kategooriatest, kusjuures isikuandmete töötlemine väljaspool neid andmesubjektide kategooriaid on erand. Selle asemel kajastab artikkel 32 koos II lisaga nüüdisaegse õiguskaitse tegelikku olukorda, kus teabe hankimine suurtest ja struktureerimata andmekogumitest on õiguskaitseasutuste ja seega ka Europoli peamine operatiivülesanne liikmesriikide ametiasutuste toetamisel. Europol tegutseb teabekeskonnas, mida iseloomustab suur hulk heterogeenseid andmeid, mis sageli pärinevad mitmest allikast ja operatiivkontekstist. Oluline osa sellest teabest saadakse struktureerimata kujul, mis muudab kategooriatesse jaotamise eelnevalt kindlaks määratud andmesubjektide kategooriate alusel keeruliseks või mõnikord isegi võimatuks. Seepärast on artiklis 32 sätestatud, et Europol peab eristama andmesubjektide kategooriaid, „kui see on kohaldatav ja võimaluste piires“ vastavalt määrusele (EL) 2018/1725.

Artikliga 32 lubatakse Europolil sõnaselgelt töödelda selliste isikute isikuandmeid, kes ei kuulu II lisas loetletud andmesubjektide eelnevalt kindlaks määratud kategooriatesse, kui selline töötlemine on vajalik ja proportsionaalne Europoli ülesannete täitmiseks. See kajastab politseiuurimiste ja kriminaalteabe kogumise dünaamilist olemust, mille puhul teatavate andmete operatiivne asjakohasus või nende seos kuritegevusega võib ilmnedas alles järkjärgult operatiivanalüüsi käigus või uurimiste seoste kindlakstegemise kaudu.

Kui Europol töötleb andmeid, mis ei kuulu II lisas loetletud kategooriatesse, kohaldatakse erikaitsemeetmeid, näiteks Europoli kohustus kustutada sellised andmed kohe, kui töötlemise eesmärk on täidetud, teavitada andmekaitseametnikku ja hoida sellised andmed funktsionaalselt lahus kategooriapõhistest andmetest.

Artikliga 33 säilitatakse andmete omandiõiguse põhimõte kui õiguskaitsealase koostöö peamine võimaldaja, mida hõlbustab Europoli andmetöötlustegevus. Sellega tagatakse, et

liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid, missioonid, ametid ja asutused, kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid, kes annavad Europolile teavet, säilitavad kontrolli selle üle, mis eesmärgil seda teavet võib töödelda, ning sellele teabele juurdepääsu piirangute üle, sealhulgas teabe kasutamise, edastamise, saatmise, kustutamise või hävitamise üle. Artiklis 34 on sätestatud kohustus konsulteerida asjakohasel juhul teabe omanikuga või teda sellest teavitada.

2. jaos kehtestatakse Europoli andmekeskonda reguleeriv tehniline ja õigusraamistik ning see on keskne kaitsemeede, mis kaasneb artiklis 35 tehtud muudatustega andmesubjektide kategooriatesse jaotamise kohta. Sätetes määratakse kindlaks Europoli andmekeskond tagamaks, et erinevaid töötlemistoiminguid tehakse selgelt reguleeritud tehnilistes ja tegevusraamistikes, millega kaasnevad asjakohased kaitsemeetmed ja juurdepääsutingimused.

Selles sätestatakse selged ja täpsed normid mitme Europoli põhiteenuse ja vahendi toimimise kohta. See hõlmab Europoli ristkontrolliteenust (artiklid 36–39), mis võimaldab liikmesriikide pädevatel asutustel laadida üles andmeid, teha neis päringuid ja saada neile juurdepääs Europoli analüüsikeskkonnas (artiklid 40–41), et säilitada, analüüsida ja töödelda andmeid oma analüütiliste ülesannete täitmiseks, ning politsei ühist andmeruumi (artiklid 42–45), kus liikmesriikide pädevad asutused saavad koostöös Europoliga avada ja teha ühist operatiivanalüüsi. Samuti sätestatakse selles normid turvalise teabevahetusvõrgu (SIENA – artikkel 46) ja teabevahetuse mehhanismi kohta, mille eesmärk on hõlbustada suhtlemist eraõiguslike isikutega (artikkel 47). Samuti on sätestatud Europoli roll Euroopa politsei registrite indekssüsteemis (artikkel 48) ning komisjoni võimalus võtta vastu rakendusakte, et reguleerida Europoli väljatöötatavaid lisafunktsioone või -teenuseid ja -vahendeid.

3. jaos sätestatakse Europoli teenuste ja vahendite toimimiseks vajalikud normid. See hõlmab norme, mis käsitlevad pilvetaristut (artikkel 50), et toetada andmete tõhusat ja skaleeritavat säilitamist, töötlemist, analüüsi ja vahetamist käesolevas määruses sätestatud eesmärkidel, ning politsei ametnikele esitatavaid miinimumnõudeid sellistele andmetele juurdepääsuks ELi politsei digiidentiteedi abil (artikkel 51). See sisaldab ka nõudeid statistilise teabe esitamise kohta järelevalve ja vastutuse eesmärgil (artikkel 52) ning selles sätestatakse Europoli roll seoses universaalse sõnumivorminguga (artikkel 53) ja ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendusega (artikkel 54).

IV peatükk. Tehnoloogiline suutlikkus ja innovatsioon

IV peatükk on üles ehitatud vastavalt innovatsiooni ja suutlikkuse arendamise olulusringi raamistikule.

Eesmärk on vältida killustatud või isoleeritud innovatsioonitegevust, luues järjepidevuse tulevikusuundade tehnoloogilise analüüsi, suutlikkuse planeerimise, teadusuuringute ja innovatsiooni, tipptasemel võimete arendamise, toimimise katsetamise, kasutuselevõtu, operatiivse kasutuse ja spetsiaalse operatiivtoe vahel.

IV peatükk põhineb tõdemusel, et sisejulgeoleku tehnoloogiline ümberkujundamine vajab üha enam suutlikkust, taristut, eksperditeadmisi, andmetöötluskeskkondi, andmetöötlusvõimet ja innovatsiooni ökosüsteeme, mille ulatust, keerukust ja kulusid ei saa enam tulemuslikult arendada üksnes liikmesriigi tasandil. Europolil on ainulaadne võimalus seda rolli toetada, arvestades tema suutlikkust teha kindlaks ühised tehnoloogilised ja operatiivvajadused ning arendada koostalitlusvõimelisi, skaleeritavaid ja ühiseid tehnoloogilisi lahendusi, mis suudavad toetada õiguskaitseasutusi kogu ELis. Eesmärk on seega vältida tehnoloogilist killustatust, investeringute dubleerimist ja liikmesriikide erinevat suutlikkuse taset

valdkondades, kus ühine ELi tasandi tehnoloogiline suutlikkus annab selget tegevuslikku ja rahalist kasu.

Artikliga 57 kehtestatakse tulevikusuundade strateegilise analüüsi ja suutlikkuse planeerimise tasand, luues raammehhanismi, et teha kindlaks tegevussuutlikkuse lüngad, kujunemisjärgus tehnoloogiad ja tulevased võimete prioriteedid ELi tasandil. Sätte eesmärk on toetada strateegilisemat ja koordineeritumat lähenemisviisi tehnoloogilise suutlikkuse arendamisele, sealhulgas sellistes valdkondades nagu koostalitlusvõime, standardimine, suutlikkuse jagamine ja ühishanked.

Artiklis 58 selgitatakse Europolil rolli seoses liidu rahastamisprogrammidega, mis võimaldavad Europolil abistada komisjoni liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi kavandamisel ning osaleda Euroopa Konkurentsivõime Fondist rahastatavas suutlikkuse arendamise tegevuses, tagades samas asjakohased kaitsemeetmed huvide konflikti vältimiseks.

Artikliga 59 antakse Europolile õiguslik alus arendada, majutada, käitada ja pakkuda õiguskaitseasutustele ühist kõrgetasemelist tehnoloogilist suutlikkust. See hõlmab tehisintellektil põhinevaid rakendusi, turvalisi infotöötluskeskkondi, kohtuekspertiisialast suutlikkust, pilvepõhiseid koostöökeskkondi ning seaduslikult saadud krüptitud andmete töötlemist ja analüüsi toetavaid võimeid. Samuti kehtestatakse sellega mehhanism, mis võimaldab mitmel liikmesriigil taotleda Europolilt ühise ELi tasandi suutlikkuse arendamist, kui ühised tehnoloogilised lahendused annavad tegevuseelise.

Artikliga 60 luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni tasand, millega antakse Europolile terviklik õiguslik alus teadus- ja innovatsioonitegevuste korraldamiseks ning selles osalemiseks. See hõlmab katseprojekte, tehisintellektiga seotud tegevusi, eksperimenteerimist ja osalemist tehisintellektisüsteemide regulatiivliivakastides.

Artikliga 61 kehtestatakse tehniline ja õigusraamistik, mis võimaldab Europolil arendada, katsetada ja valideerida tehisintellektisüsteeme ja -mudeleid turvalises keskkonnas, sealhulgas kasutades tehisintellekti regulatiivliivakasti³⁵ ja spetsiaalseid kaitsemeetmeid, millega tagatakse kooskõla liidu õigusega.

Artiklitega 62 ja 63 kehtestatakse tegevussuutlikkuse arendamise ja kasutuselevõtu tasand, mis tugevdab Europolil rolli uuenduslike tehnoloogiate ja võimete toimimise katsetamise, valideerimise, kasutuselevõtu, laiendamise ja operatiivse kasutuse toetamisel. Eesmärk on tagada teadusuuringute ja operatiivse kasutuselevõtu järjepidevus kõigis liikmesriikides.

Artikliga 64 kehtestatakse eksperditeadmiste ja operatiivtoe tasand, millega tagatakse, et kõrgetasemelise tehnoloogilise suutlikkusega kaasnevad operatiivsed eksperditeadmised ja koolitus. Sättega tugevdatakse märkimisväärselt Europolil rolli liikmesriikide toetamisel eksperditeadmiste kaudu, tugevdades samas koostööd Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametiga valdkondades, mis vajavad koordineeritud ELi tasandi toetust ja spetsiaalset koolitust.

Artiklitega 65–67 nähakse ette koordineerimis- ja juhtimistasand: luuakse spetsiaalne suutlikkuse ja innovatsiooni teenistus ning suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühm, mis ühendavad liikmesriike, asjaomaseid ELi organeid ja eksperte ELi ühises sisejulgeoleku innovatsiooni ökosüsteemis.

³⁵ Loodud määruse (EL) 2024/1689 (tehisintellekti käsitlev määrus) alusel.

V peatükk. Europoli korraldus

V peatükiga viiakse Europoli juhtimismudel kooskõlla ELi detsentraliseeritud asutuste suhtes kohaldatava ühise lähenemisviisiga. Sellega ajakohastatakse haldusnõukogu koosseisu (artikkel 69) ja tugevdatakse selle ülesandeid (artikkel 72), et suurendada selle tulemuslikkust ja tugevdada selle rolli strateegiliste otsuste tegemisel.

Artikliga 75 asutatakse juhatus, kes toetab haldusnõukogu kooskõlas ELi ametitele soovitatud kahetasandilise juhtimismudeliga. Eesmärk on tagada tõhusam järelevalve ja otsuste ettevalmistamine, võimaldades samas haldusnõukogul keskenduda strateegilistele küsimustele. Võttes arvesse Europoli ülesannete märkimisväärselt laienemist ja sellele vastavat ressurside suurendamist, aitab juhatus kaasa ka eelarvejärelevalve tugevdamisele.

Artiklis 77 sätestatakse tegevdirektori keskne roll ameti üldise toimimise tagamisel, tugevdades samas selget vastutust Europoli volituste ja strateegiliste prioriteetide tulemusliku rakendamise eest.

VI peatükk. Suhted liidu üksustega

Artikliga 79 kehtestatakse ühissätted, millega reguleeritakse Europoli koostööd ELi organite ja asutustega, sealhulgas operatiivkoostööd ja teabevahetust. Selle sättega kehtestatakse koostöölepingute raamistik, mille kohaselt peab komisjon eelnevalt heaks kiitma koostöölepingud, mis sõlmitakse aluslepingu raames asutatud liidu organite ja asutustega.

Artikliga 80 nähakse asjaomastele ELi organitele ja asutustele ette kaudne juurdepääs Europoli valduses olevale teabele automaatse päringutabamuse või selle puudumisel põhineva süsteemi alusel ja vastastikkuse põhimõttel. Sättega luuakse sidusam ja tulevikukindlam raamistik teabe ristkontrolliks ELi organite ja asutuste, eelkõige pettustevastase võitluse struktuuri osalejate vahel, säilitades samas kohaldatavad juurdepääsupiirangud, andmete omandiõiguse põhimõtted ja andmekaitsemeetmed. Samuti nähakse sellega ette selliste rakendusaktide vastuvõtmine, milles sätestatakse tehniline menetlus, et tagada ka sidusad tehnilised standardid ja koostalitlusvõime laiemas ELi pettustevastase võitluse struktuuris. Päringutabamuse või selle puudumisel põhineva andmevahetussüsteemi automatiseerimine vähendab oluliselt käsitsi tehtavaid järelmeetmeid ning parandab sellega tulemuslikkust ja operatiivset reageerimisvõimet.

Artiklitega 81–90 struktureeritakse ja tugevdatakse veelgi Europoli koostööd peamiste ELi organite ja asutustega, sealhulgas Euroopa Prokuratuuri, Eurojusti, Euroopa Pettustevastase Ameti, Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti, Frontexi, Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti, Euroopa Liidu Uimastiameti, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, ELi Tolliameti ja Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga.

Artikliga 81 tugevdatakse märkimisväärselt Europoli suhteid Euroopa Prokuratuuriga ja see kajastab ELi finantshuve kahjustava keeruka piiriülese finantskuritegevuse vastu võitlemisel tehtava koostöö kasvavat olulisust operatiivtegevuse seisukohast. Sättega tugevdatakse Europoli kohustust toetada Euroopa Prokuratuuri uurimisi, sealhulgas sihtotstarbelise analüütilise toe kaudu. Samuti luuakse sellega spetsiaalne päringutabamuse või selle puudumisel põhinev mehhanism, mis võimaldab Euroopa Prokuratuuril pääseda juurde Europoli valduses olevatele andmetele, mis on seotud Euroopa Prokuratuuri pädevusse kuuluvate kuritegudega, olenemata liikmesriikide ning liidu institutsioonide, organite ja asutuste poolt Europolile kehtestatud teabele juurdepääsu või selle kasutamise piirangutest. See spetsiaalne mehhanism kajastab Euroopa Prokuratuuri erilist rolli, staatust ja pädevust liidu finantshuvide kaitsmise süsteemis ning kohustusi, mis liikmesriikidel ning liidu

institutsioonidel, organitel ja asutustel on määruse (EL) 2017/1939 alusel. Seetõttu on sihipärane erand Europolile teabe esitajate teatavaks tehtud piirangute kohaldamisest mõeldav ainult Euroopa Prokuratuuri puhul.

VII peatükk. Suhted partneritega

Artikliga 92 tugevdatakse Europoli välistegevust reguleerivat raamistikku, mis tagab, et Europoli koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega on jätkuvalt kooskõlas ELi välispoliitika ja strateegiliste prioriteetidega.

Artikliga 93 kehtestatakse Schengeni *acquis* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalevate riikidega tehtava koostöö eriraamistik, mis kajastab nende riikide erilist rolli Schengeni ala toimimises ja julgeolekus. Erinevalt muudest kolmandatest riikidest osalevad need riigid sisepiirikontrollita alal ja jagavad vastutust julgeoleku kõrge taseme säilitamise eest kogu Schengeni alal. Seda tihedat integratsiooni silmas pidades nähakse artikliga ette võimalus Europoliga suuremaks operatiivseks integratsiooniks, kui on ette nähtud kolmandate riikidega tehtava koostöö üldises raamistikus. Selleks võib nende riikidega sõlmitud rahvusvaheliste lepingutega ette näha otsese juurdepääsu konkreetsetele Europoli teabevahetusmehhanismidele, osalemise teatavates juhtimisstruktuurides, kontaktametnike lähetamise ning vastavad kohustused seoses teabe jagamise ja rahalise panusega.

Artikliga 96 ajakohastatakse ja konsolideeritakse raamistikku, mis reguleerib Europoli koostööd eraõiguslike isikutega. Selles selgitatakse tingimusi, mille alusel Europol võib saada isikuandmeid otse eraõiguslikelt isikutelt ja neid töödelda, ning tugevdatakse Europoli rolli eraõiguslike isikute ja liikmesriikide pädevate asutuste vahelise koostöö hõlbustajana. Kriminaaluurimise jaoks olulise teabe tulemusliku kasutamise tagamiseks peab Europol edastama eraõiguslikelt isikutelt saadud asjakohase teabe asjaomastele liikmesriikidele.

Artiklis sätestatakse piirangud isikuandmete edastamisele ja saatmisele Europolilt eraõiguslikele isikutele. Sellise teabevahetuse suhtes kohaldatakse jätkuvalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse nõudeid. Andmete edastamisel väljaspool liitu ja kaitse piisavuse otsusest kasu saavates kolmandates riikides asuvatele eraõiguslikele isikutele kohaldatakse eritingimusi.

Artiklis selgitatakse täiendavalt Europoli ja eraõiguslike isikute koostöö ning rahapesu andmebüroode kohustuste seost ning tagatakse, et Europoli tegevus ei dubleeri liidu õiguse alusel väljatöötatud rahapesuvastast raamistikku ega sekku sellesse.

Lisaks sellele tugevdab artikkel koostoimes artikliga 47 Europoli rolli usaldusväärse tehnilise vahendajana, võimaldades liikmesriikidel ja eraõiguslikel isikutel kasutada Europoli taristut turvaliseks teabevahetuseks kooskõlas liidu ja liikmesriikide õigusega. Kui selline teabevahetus puudutab Europoli pädevusse kuuluvaid kuritegusid, antakse Europolile vahetatud teabe koopia, et toetada tema analüütilisi ja operatiivülesandeid. Artikliga kehtestatakse ka tõhustatud läbipaistvus- ja aruandlusmeetmed, sealhulgas kohustus anda aru haldusnõukogule, Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

VIII peatükk. Andmekaitse

VIII peatükis on sätestatud peamised andmekaitsemeetmed, millega reguleeritakse Europoli töötlemistoiminguid, viies samas raamistiku kooskõlla määrusega (EL) 2018/1725. Sellega nähakse ette raamistik, mis hõlmab tundlike andmete töötlemist (artikkel 100), säilitamistähtaegu ja andmete kustutamist (artikkel 101), andmesubjektide õigusi, sealhulgas õigust andmetega tutvuda, neid parandada ja kustutada, (artiklid 105 ja 106) ning vastutust andmekaitsemeetmete täitmise eest (artikkel 107). Tugevdatakse veelgi institutsioonilist kaitsemeetmete struktuuri andmekaitseametniku ja põhiõiguste ametniku rolli kaudu

(artiklid 109 ja 110), kohustusliku põhiõigustealase koolituse kaudu (artikkel 111) ning Euroopa Andmekaitseinspektori ja liikmesriikide järelevalveasutuste vaheliste tõhustatud järelevalve- ja koostöömehhanismide kaudu (artiklid 112 ja 113).

Artikliga 102 kehtestatakse spetsiaalne raamistik, millega reguleeritakse isikuandmete töötlemist Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide raames. See hõlmab tehisintellektisüsteemide ja -mudelitega seotud tegevust. Selle sättega nähakse teatavate projektide puhul ette konkreetsed kaitsemeetmed seoses eelneva loa, isoleeritud töötlemiskeskondade, piiratud juurdepääsu, eesmärgi piiramise ja andmekaitsealase mõjuhinnanguga, selgitades samas, et neid nõudeid ei kohaldata olemasolevate vahendite või võimete arendamise või kasutuselevõtu suhtes, kui töötlemise laad, ulatus ja eesmärk jäävad samaks.

Artikliga 108 lubatakse Europolil nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel operatiivsetel juhtudel erandkorras alustada teatavaid töötlemistoiminguid Euroopa Andmekaitseinspektoriga eelnevalt konsulteerimata. Sellistest juhtumitest tuleb Euroopa Andmekaitseinspektorit eelnevalt teavitada, kaasata andmekaitseametnik ning seejärel esitada nõutava konsulteerimise taotlus Euroopa andmekaitseinspektorile.

IX peatükk. Õiguskaitsevahendid ja vastutus

IX peatükis kehtestatakse õiguskaitsevahendeid ja vastutust reguleeriv raamistik, mis täiendab määruse (EL) 2018/1725 raamistikku ja on sellega kooskõlas. Selles sätestatakse Euroopa Andmekaitseinspektorile esitatud kaebuste menetlemise kord (artikkel 114) ning üldsätted vastutuse ja hüvitise saamise õiguse kohta (artikkel 115).

X peatükk. Parlamentaarse ühiskontrolli töörihm

X peatükis sätestatakse kord, mille kohaselt Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid teostavad parlamentaarset kontrolli Europoli üle parlamentaarse ühiskontrolli töörihma kaudu. Selles määratakse kindlaks Europoli tegevuse poliitilise järelevalve mehhanismid, sealhulgas aruandekohustused, juurdepääs teabele ja Euroopa Andmekaitseinspektori kaasamine.

XI peatükk. Töötajad

XI peatükis on sätestatud Europoli töösuhteid reguleerivad normid. Sellega nähakse ette personalieeskirjade ja teenistujate muude teenistustingimuste kohaldamine Europoli töötajate suhtes ning kehtestatakse Europoli töötajate kategooriad. Peatükis kehtestatakse ka erisätted, mille eesmärk on säilitada ja uuendada Europoli operatiivseid eksperditeadmisi, sealhulgas ametikohtade kaudu, mis on ette nähtud liikmesriikide pädevates asutustes kogemusi omandanud töötajate jaoks, ning riikide lähetatud ekspertide kasutamise kaudu.

XII peatükk. Finantssätted

XII peatükis sätestatakse finantsraamistik, millega reguleeritakse Europoli eelarve planeerimist, rahastamist, täitmist ja aruandekohustust. Artiklis 120 sätestatakse Europoli eelarve suhtes kohaldatavad põhimõtted ja määratakse kindlaks Europoli tuluallikad, sealhulgas liidu eelarvest saadav rahaline toetus, Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega seotud riikide rahaline osalus, kui see on ette nähtud asjaomastes rahvusvahelistes lepingutes, ning liikmesriikide vabatahtlik rahaline panus. Samuti sätestatakse selles peamised kulukategooriad ja võimaldatakse kasutada mitmeaastaseid eelarvelisi kulukohustusi.

Artikliga 121 reguleeritakse Europoli eelarve ja ametikohtade loetelu ettevalmistamist, koostamist ja vastuvõtmist. Eelkõige nõutakse selles, et tulude ja kulude eelarvestuse projekt koostataks viisil, mis tagab assigneeringute selge eristamise alltegevuste kaupa kooskõlas

ühtse programmdokumendi struktuuriga ja tugevdab seeläbi seost eelarvevahendite, operatiivsete prioriteetide ja eeldatavate väljundite vahel. Artiklis määratakse kindlaks ka tegevdirektori, haldusnõukogu, komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi kohustused igaaastases eelarvemenetluses. Artikliga 122 usaldatakse eelarve täitmine tegevdirektorile.

Artiklis 123 sätestatakse raamatupidamise, auditi ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise kord, sealhulgas raamatupidamise aastaaruande koostamine ja esitamine, Euroopa Kontrollikoja roll, lõpliku raamatupidamise aastaaruande vastuvõtmine haldusnõukogu poolt ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus Euroopa Parlamendis, tagades seeläbi vastavuse liidu finantsaruandlusraamistikule.

Artikliga 124 kehtestatakse Europoli finantsreegleid reguleeriv raamistik, mis tuleb viia kooskõlla liidu detsentraliseeritud asutuste raamfinantsmäärusega, välja arvatud juhul, kui tegevusvajadused õigustavad konkreetseid erandeid, mille komisjon on heaks kiitnud. Peale toetuste andmise, sealhulgas ilma konkursikutseta, kui see on õigustatud toetusesaajate laadi ja taotletavate operatiivsete eesmärkide tõttu, võimaldatakse selle artikliga Europolil toetada operatiivkoostööd, sealhulgas ühiseid uurimisrühmi, ning vajaduse korral aidata rahastada õiguskaitsealaseks koostööks vajalikku varustust ja taristut.

XII peatükk. Muud sätted

XIII peatükk sisaldab muid sätteid, mis reguleerivad Europoli suhtes kohaldatavat õigus-, haldus- ja aruandlusraamistikku. Selles sätestatakse privileege ja immunitete, keeltekasutuse korda, läbipaistvust ja üldsuse juurdepääsu dokumentidele, tundliku salastamata ja salastatud teabe kaitset ning liidu finantshuve kahjustavate pettuste tõkestamist ja uurimist käsitlevad normid. Peatükis nähakse ette ka Europoli regulaarne hindamine, Euroopa Ombudsmani uurimised ning Europoli asukoha ja peakorteriga seotud kord.

XIV peatükk. Üleminekusätted

XIV peatükk sisaldab üleminekusätteid, mis on vajalikud õiguskindluse ja Europoli katkematu toimimise tagamiseks pärast määruse (EL) 2016/794 kehtetuks tunnistamist. Artikliga 133 asutatakse Europoli määruse (EL) 2016/79 alusel asutatud ameti õigusjärglasena kõikide õiguste ja kohustustega, mis tulenevad liikmesriikide, liidu ja rahvusvahelisest õigusest. Samuti on selles sätestatud, et kehtiva õigusraamistiku asendamine ei mõjuta Europoli konventsiooni, otsuse 2009/371/JSK või määruse (EL) 2016/794 alusel Europoli poolt sõlmitud koostöölepingute kehtivust. Need õigusaktid jäävad jõusse ja nende kohaldamist jätkatakse kuni nende kehtivusaja lõpuni või nende asendamiseni.

Artikliga 134 sätestatakse uuele määrusele ülemineku kord. Sellega tagatakse käimasoleva operatiivtegevuse järjepidevus, Europoli seaduslikus valduses olevate andmete jätkuv töötlemine ja isikuandmete edastamisega seotud olemasolevate lubade kehtivus. Samuti säilitatakse sellega määruse (EL) 2016/794 alusel vastu võetud otsuste, rakendusmeetmete, normide ja kokkulepete õiguslik toime kuni nende läbivaatamise, muutmise, asendamise või kehtetuks tunnistamiseni uue raamistiku alusel. Sellega seoses peab haldusnõukogu hindama kehtivate õigusaktide jätkuvat vastavust käesolevale määrusele ja võtma vajaduse korral vajalikke meetmeid Europoli siseraamistiku kohandamiseks.

XV peatükk. Muude kehtivate õigusaktide muutmine

XV peatükk sisaldab asjaomaste liidu õigusaktide muudatusi, mis on vajalikud käesoleva määruse rakendamise toetamiseks. Artikliga 135 nähakse ette sellest tulenev muudatus, et tugevdada õigusraamistikku Europoli ja eu-LISA vaheliseks koostööks ühist tehnilist ja operatiivhuvi pakkuvates valdkondades. Artikliga 136 muudetakse määrust (EL) 2024/982, et võimaldada Europolil kasutada Prüm II raamistikku.

XVI peatükk. Lõppsätted

XVI peatükis on sätestatud käesoleva määruse rakendamise kord. Sellega kehtestatakse järkjärguline lähenemisviis peamiste süsteemide ja võimete operatiivseks kasutuselevõtuks, määratakse kindlaks rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide suhtes kohaldatavad menetlused ning nähakse ette määruse (EL) 2016/794 kehtetuks tunnistamine ja sellele osutamise järjepidevus.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2018/1726 ja (EL) 2024/982 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2016/794

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 87 lõike 2 punkti a ja artiklit 88,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 67 lõigete 1 ja 3 kohaselt moodustab liit oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala, kus on tagatud kõrge turvalisuse tase kuritegevuse, rassismi ja ksenofoobia vältimise ja nende vastu võitlemise meetmetega ning liikmesriikide politsei ja õigusasutuste ning muude pädevate asutuste tegevuse koordineerimise ja koostöö tagamisega.
- (2) Sisepiirikontrollita ala olemasolu eeldab liidu ja liikmesriikide jagatud vastutust kõrgel tasemel sisejulgeoleku tagamise eest. Raskete kuritegude, terrorismi ja muude liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide tõhus ennetamine ja nende vastu võitlemine eeldab liikmesriikide pädevate asutuste vahelist tõhusat koostööd, koordineerimist ja teabevahetust.
- (3) Rasketel kuritegudel, terrorismil ja muudel liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavatel kuriteoliikidel on üha sagedamini piiriülene mõõde ning neid iseloomustab suur keerukus ja kohanemisvõime. Selline kuritegelik tegevus loob sageli seoseid, mis ei pruugi ilmnedä üksnes riiklikust vaatenurgast. Selleks et toetada liikmesriikide pädevaid asutusi selliste ohtudega tulemuslikult tegelemisel ning aidata kaasa sidusale ja tõhusale reageerimisele kogu liidus, on vaja suuremat toetust ja koordineerimist liidu tasandil.
- (4) ELi toimimise lepingu artiklis 88 on sätestatud, et Europolil ülesanne on toetada ja tõhustada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ning nende vastastikust koostööd kahte või enam liikmesriiki puudutava raske kuritegevuse, terrorismi ja liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuritegevuse vormide ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.

- (5) Europol loodi algselt 26. juuli 1995. aasta Europoli konventsiooniga ja integreeriti hiljem nõukogu otsusega 2009/371/JSK³⁶ liidu raamistikku. Europoli rolli tugevdati veelgi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794³⁷.
- (6) Europol peaks oma ülesannete täitmisel toetama liikmesriikide pädevaid asutusi teabevahetuse, operatiivanalüüsi ja operatiivtoe ning muude abivormide kaudu oma pädevuse piires. Võttes arvesse tema pädevusse kuuluvate kuritegude piiriülest olemust ning nende ennetamises ja nende vastu võitlemises osalevate osalejate mitmekesisust, peaks Europol kooskõlas käesoleva määrusega hõlbustama ka tulemuslikku koostööd liikmesriikide pädevate asutuste vahel ning asjakohasel juhul nende asutuste ja asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutuste, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike isikute vahel.
- (7) Selleks et liikmesriikide pädevaid asutusi tulemuslikult toetada, on vaja juurdepääsu eksperditeadmistele, suutlikkusele ja teenustele, mida saab tulemuslikumalt ja tõhusamalt arendada, säilitada ning kättesaadavaks teha liidu tasandil. Seetõttu peaks Europol selliseid eksperditeadmisi, suutlikkust ja selliseid teenuseid säilitama ja pidevalt arendama ning tegema need liikmesriikide pädevatele asutustele kättesaadavaks, tugevdades seeläbi nende võimet reageerida üha komplekssematele, tehnoloogiliselt keerukatele ja piiriülestele kuritegevusega seotud ohtudele.
- (8) Liitu mõjutav kuritegevusega seotud ohupilt areneb pidevalt. Teatavad kuritegevuse vormid avalduvad üha enam internetikeskkondades, tekitades õiguskaitseasutustele uusi operatiivprobleeme. Sooline vägivald hõlmab üha enam tehnoloogiapõhiseid kuritegeliku käitumise liike ja levib piiriüleselt. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamine võimaldab sellist käitumist toime panna, hõlbustada, võimendada või levitada eri jurisdiktsioonide vahel, kusjuures sageli asuvad ohvrid, kuriteo toimepanijad, teenuseosutajad, tõendid ja asjakohane teave eri liikmesriikides või kolmandates riikides. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2024/1385³⁸ tunnistatakse naistevastast vägivalda ja perevägivalda eraldiseisva valdkonnana, mis nõuab koordineeritud tegevust kogu liidus. Sellised kuriteod võivad seega kahjustada liidu poliitikaga hõlmatud ühiseid huve, sealhulgas naiste ja meeste võrdsuslikkust, kuriteoohvrite kaitset ja põhiõiguste kaitset. Soolise vägivalla tunnustamine liidu õiguses eraldiseisva kuritegeliku nähtusena kajastab vajadust tegeleda kõnealuste kuritegudega kogu liidus sidusal viisil. Tõhusad meetmed soolise vägivalla vastu võivad nõuda eri kuriteoliikidega seotud teabe ja eksperditeadmiste kombineerimist, mitut jurisdiktsiooni mõjutavate juhtumite vaheliste seoste kindlakstegemist ning tõhustatud koostööd liikmesriikide pädevate asutuste vahel. Europoli pädevusse kuuluvate raske kuriteo liikide loetelu peaks seetõttu hõlmama soolist vägivalda.
- (9) Selleks et käsitleda Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikidega seotud kuritegusid, mis moodustavad osa hübriidmõõtmega ohust, aitavad sellele kaasa või on sellega seotud, peaks Europol täielikult ära kasutama käesolevas määruses

³⁶ Nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsus 2009/371/JSK, millega asutatakse Euroopa Politseiamet (Europol) (ELT L 121, 15.5.2009, lk 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2009/371/oj>).

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1385, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist (ELT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).

sätestatud ülesandeid, suutlikkust ja vahendeid. Hübriidmõõtmel olemasolu Europoli pädevusse kuulavas kuriteos ei tohiks mõjutada Europoli suutlikkust toetada liikmesriikide pädevaid asutusi teabevahetuse, operatiivanalüüsi, operatiivkoostöö ja muus vormis antava toetuse kaudu oma pädevuse piires.

- (10) Europol peaks toetama liikmesriikide pädevaid asutusi ning ei tohiks ise kohaldada sunnimeetmeid ega rakendada uurimismeetmeid. Seepärast tuleks käesoleva määrusega kehtestada selged normid Europoli pädevuse, ülesannete ja toimimise kohta, tagades samal ajal põhiõiguste, sealhulgas isikuandmete kaitse õiguse austamise.
- (11) Kuna Europoli operatiivtoe alane tegevus on laienenud ja mitmekesistunud, on vaja tagada Europoli pakutava operatiivtoe eri vormide sidusus, vastastikune täiendavus ja tegevuse järjepidevus. Europoli tegevusraamistik peaks seega võimaldama Europoli töövahenditel, eksperditeadmistel ja toetusstruktuuridel toimida ühtselt ja vastastikku tugevdaval viisil, olles samal ajal piisavalt kohandatav muutuvate operatiivvajaduste, tehnoloogia arengu ja esilekerkivate julgeolekuohtudega.
- (12) Raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi piiriülene ja omavahel seotud olemus nõuab jurisdiktsioonide ja kuritegevusvaldkondade vaheliste seoste, mustrite ja arengusuundade kindlakstegemist. Killustatud või mittetäielik kriminaalteave võib tekitada operatiivseid pimealasid, mida rahvusvahelised kuritegelikud võrgustikud ja terroristid saavad ära kasutada. Koondades teavet ja kriminaalteavet, mis on pärit mitmest asutusest ja allikast kogu liidus ja väljaspool seda, on Europolil ainulaadne võimalus aidata kaasa kuritegevusega seotud ohtude, operatiivsuundumuste ja esilekerkivate julgeolekuriskide ühise strateegilise analüüsi väljatöötamisele.
- (13) Tagamaks, et strateegiline analüüs rakendataks ellu tõhusate meetmetena, peaksid Europoli analüüsivahendid toetama prioriteetide kindlaksmääramist, vahendite eraldamist ning operatiivtegevuse kavandamist liidu ja liikmesriikide tasandil, sealhulgas kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) raames. Samuti peaksid need toetama komisjoni ja liikmesriike riskihindamiste tegemisel ja Schengeni raamistiku rakendamise kontrollimisel.
- (14) Liidu ühise strateegilise analüütilise ülevaate koostamise eest peaksid ühiselt vastutama Europol, liikmesriigid ning asjaomased liidu institutsioonid, organid, missioonid ja asutused, kes peaksid kooskõlas oma vastavate volituste ja kohaldatava liidu õigusega esitama nende analüütiliste vahendite koostamiseks vajaliku teabe. Europol peaks toetama ka ühiste analüüsimeetodite ja -standardite väljatöötamist ja kasutamist, eelkõige liidu tasandi ohuhinnangute jaoks, et tugevdada kriminaalteabe analüüsides võrreldavust, järjepidevust ja koostalitlusvõimet liidu tasandil.
- (15) Europoli strateegilistes analüüsides ja ohuhinnangutes tuleks vajaduse korral pöörata erilist tähelepanu liidu lähinaabrusele ning eelkõige olukorrale riikides, mis on liidu kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid. Selline panus võib hõlmata hinnangut nende partnerite suutlikkusele ennetada rasket kuritegevust ja terrorismi ning nende vastu võidelda. Strateegilistes analüüsides ja ohuhinnangutes tuleks täiendavalt arvesse võtta nende ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide panust, kelle enda riiklikud raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangud töötatakse välja liidu rahastatavate projektide toel.
- (16) Koondades ja analüüsides mitmest allikast pärit teavet ja kriminaalteavet, võib Europol teha kindlaks seosed, mis ei ole üheainsa liikmesriigi seisukohast ilmsed ja

mis võivad nõuda uurimistoiminguid riiklikul tasandil. Kuna kriminaaluurimiste läbiviimise eest vastutavad liikmesriikide pädevad asutused, peaks Europolil seega olema võimalik oma pädevuse piires taotleda, et need asutused hindaksid põhjendamatu viivitusega vajadust algatada, viia läbi või koordineerida uurimisi seoses Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikidega. Europolil peaks olema võimalik esitada selline taotlus ka juhul, kui kuritegelik tegevus puudutab peamiselt ühte liikmesriiki, kuid võib mõjutada liidu sisejulgeolekut. Ühte liikmesriiki koondunud kuritegelik tegevus võib siiski olla osa laiemast kuritegelikust nähtusest või tekitada riske ja haavatavusi, mis ulatuvad üle riigipiiride, ning seetõttu tuleb neid vaadelda laiemast liidu vaatenurgast.

- (17) Tõhusad kriminaalmenetluse järelmeetmed Europoli taotlustele, mis käsitlevad vajadust hinnata kriminaaluurimiste algatamist, läbiviimist või koordineerimist, võivad vajada õigusosalast koordineerimist ja koostööd liidu tasandil. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1727³⁹ asutatud Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ametit (Eurojust) tuleks seetõttu sellistest taotlustest ja liikmesriikide pädevate asutuste tehtud järelmeetmete otsustest viivitamata teavitada. See peaks võimaldama Eurojustil hõlbustada kriminaalmenetluse järelmeetmete võtmist, tagada liidu tasandil õiguskaitse- ja süüdistuse esitamise meetmete sidusus ning täita oma ülesandeid kooskõlas kõnealuse määrusega.
- (18) Europoli operatiivtegevuse sidusus on oluline ühtseks reageerimiseks raskele ja organiseeritud kuritegevusele, terrorismile ja muudele Europoli pädevusse kuuluvatele kuriteoliikidele. Võttes arvesse kuritegevusega seotud ohtude üha suuremat omavahelist seotust ja kuritegevuse kasvavat keerukust, peaks Europol tagama teabe, kriminaalteabe ja operatiivtoe koordineeritud käsitlemise kõigis oma struktuurides ja eksporditeadmiste valdkondades. Seepärast peaks Europolil olema alaline operatiiv- ja analüüsitalitus, et tagada oma tegevuse koordineerimine ja sidusus ning toetada liikmesriikide valdkondadevahelist operatiivreageerimist liidu tasandil.
- (19) Mitme Europoli pädevusse kuuluva kuriteoliigi puhul on vaja spetsiaalseid eksporditeadmisi, tegevussuutlikkust ja operatiivtuge, mida on kõige tõhusam korraldada ja säilitada liidu tasandil. Seepärast peaks Europolil olema oma organisatsioonilise struktuuri osana liidu sisejulgeoleku seisukohast eriti olulistes valdkondades liidu ekspordikeskused. Need keskused peaksid moodustama Europoli organisatsioonilise struktuuri lahutamatu osa ja aitama kaasa Europoli ülesannete täitmisele oma pädevusvaldkondades. Need ei tohiks olla eraldiseisvad juriidilised isikud. Kõnealuse põhisuutlikkuse järjepidevuse ja stabiilsuse tagamiseks tuleks selliste keskuste loomine kindlaks määrata käesoleva määrusega. Haldusnõukogu peaks vastutama keskuste töökorralduse, eriülesannete, koosseisu ja tegevuspõhimõtete kindlaksmääramise eest, võttes arvesse operatiivvajadusi ja muutuvaid julgeolekuohte.
- (20) Hübriidmõõtmega kuritegevus võib esineda seoses iga kuriteoliigiga, mis kuulub Europoli pädevusse. Seepärast peaksid kõik keskused oma vastavates pädevusvaldkondades aitama kaasa selliste kuritegude ennetamisele ja nende vastu

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj>).

võitlemisele, sealhulgas juhul, kui need moodustavad osa hübriidmõõtmega ohust, soodustavad seda või on sellega seotud.

- (21) Kuna Europolitegevuskeskkonda iseloomustavad üha enam muutlikud kuritegelikud struktuurid ja mitme kuritegevusvaldkonna lähenemine, nõuab liikmesriikide pädevate asutuste tõhus toetamine tihedat koostööd ja koordineerimist eriteadmiste keskuste ja muude Europolitegevuskeskkonna organisatsiooniliste struktuuride vahel. Seepärast peaksid keskused tegema koostööd ning ühendama oma vastavad eksperditeadmised ja suutlikkuse, kui see on vajalik, et toetada valdkondadevahelist operatiivreageerimist valdkonnaülestele ohtudele. Käesoleva määruse kohane ülesannete määramine konkreetsele keskusele ei tohiks välistada teiste keskuste või organisatsiooniliste struktuuride kaasamist nende ülesannete täitmisel, kui operatiivvajadus seda nõuab.
- (22) Selleks et tegeleda üha tõsisemate ohtudega, mida kujutavad endast rahvusvahelised raske ja organiseeritud kuritegevuse võrgustikud, peaks Europol eelkõige Euroopa raske ja organiseeritud kuritegevuse keskuse kaudu pakkuma liikmesriikidele operatiivset, analüütilist, tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge, et võidelda raske ja organiseeritud kuritegevuse vormidega, nagu ebaseaduslik uimastikaubandus, kauplemine tulirelvade ja lõhkeainetega, keskkonnakuriteod ja varavastased kuriteod ning keerukad piiriülesed uurimised.
- (23) Liitu mõjutav terrorismioht areneb jätkuvalt nii osalejate, meetodite kui ka vahendite poolest, sealhulgas internetikeskkondade ja kujunemisjärgus tehnoloogiate kasutamise kaudu. Tõhusaks terrorismivastaseks võitluseks on vaja, et Europol pakuks oma Euroopa terrorismivastase võitluse keskuse kaudu liikmesriikidele operatiivset, analüütilist, tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge, et võidelda terroristliku tegevuse vastu, nagu terrorismi rahastamine, internetis toimuv radikaliseerumine, terroristliku veebisisu levitamine või füüsiliste rünnakute ennetamine. Europol peaks toetama ka kriisidele reageerimise mehhanismide koordineerimist liidu tasandil.
- (24) Finants- ja majanduskuriteod kahjustavad liidu majanduse, finantssüsteemi ja õiguskorra terviklikkust ning on raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi peamised võimaldajad. Keerukate finantsskeemide, krüptovara ja digitaalse finantstehnoloogia kasutamine muudab kuritegeliku vara avastamise, uurimise ja jälitamise üha keerulisemaks. Selleks on vaja püsivaid eksperditeadmisi ja suutlikkust liidu tasandil. Europol peaks seepärast eelkõige oma Euroopa finants- ja majanduskuritegevuse vastase võitluse keskuse kaudu pakkuma liikmesriikidele ning asjaomastele liidu organitele ja asutustele, näiteks nõukogu määrusega (EL) 2017/1939⁴⁰ loodud Euroopa Prokuratuurile, eritoetust finantsuurimisteks, kriminaaltulu jälitamiseks ja tuvastamiseks, krüptovara ja digitaalse finantstehnoloogia jaoks ning kuritegelike finantsskeemide ja -tehingute tuvastamiseks ja analüüsimiseks.
- (25) Selleks et Europol saaks pakkuda riiklikele kriminaaltulu tuvastamise üksustele tõhusat tuge kriminaaltulu jälitamisel ja tuvastamisel, peaksid liikmesriigid tagama, et Europolil on tõhus juurdepääs vara jälitamiseks ja tuvastamiseks vajalikule teabele. Kui Europol teeb oma analüüsitegevuse põhjal kindlaks vahetu ohu, et

⁴⁰ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

jälitatud ja tuvastatud vara kaob, peaks tal olema võimalik taotleda asjaomase liikmesriigi pädevatelt asutustelt viivitamatute meetmete võtmist.

- (26) Küberkuritegevus ja küberruumiga seotud kuritegevus on liidu sisejulgeolekut mõjutava ohupildi keskne osa. Küberkuritegevuse kui teenuse kasvav kättesaadavus hõlbustab keerukate vahendite ja teenuste kasutamist paljude kurjategijate ja terroristide poolt, suurendades seeläbi küberruumiga seotud kuritegevuse ulatust ja mõju. Europol peaks seepärast eelkõige küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse kaudu toetama liikmesriike küberkuritegevuse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel, küberrünnete reageerimisel ning kuritegevuse kasvava digitaalse mõõtmega tegelemisel kõigis tema pädevusse kuuluvates kuritegevuse valdkondades. Europol peaks samuti aitama kaasa spetsiaalse tehnilise suutlikkuse arendamisele ja kasutuselevõtule, eelkõige digitaalkriminalistika, seadusliku juurdepääsu ning krüpteeritud andmete töötlemise ja analüüsimise valdkonnas. Niisugune suutlikkus nõuab sellisel tasemel eksperditeadmisi ja vahendeid, mida saab tulemuslikumalt tagada liidu tasandil.
- (27) Kuritegeliku päritolu kahtlusega küberintsidendid, eelkõige lunavaraintsidendid nõuavad sageli nii küberturvalisuse- kui ka õiguskaitsealast reageerimist. Küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskus peaks seepärast tegema tihedat koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/881⁴¹ loodud Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA) seoses küberturvalisuse, küberohtude ja küberintsidentidega, mis on kuritegeliku päritolu kahtlusega, pöörates erilist tähelepanu lunavaraintsidentidele, sealhulgas ENISA lunavara kasutajatoe kaudu. Selline koostöö peaks toetama tulemuslikku koordineerimist, teabe ja eksperditeadmiste vahetamist ning koostoime arendamist küberturvalisuse- ja õiguskaitseasutuste vahel.
- (28) Rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja inimkaubandus on olulised piiriülesed kuriteod, mis ohustavad inimesi, õõnestavad liidu rände- ja piirihalduspoliitikat ning toovad organiseeritud kuritegelikele võrgustikele märkimisväärset tulu. Europoli raames loodud rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane Euroopa keskus peaks tagama liidu tasandil püsivad eksperditeadmised ja suutlikkuse, et toetada võitlust rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastu. Europol peaks eelkõige selle keskuse kaudu toetama liikmesriike rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise rändeteede ja ebaseadusliku sisserände võrgustike lammutamisel. Europol peaks toetama ka inimkaubanduse ohvrite ja muude haavatavate isikute tuvastamist, tagades koostöö Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/36/EL⁴² osutatud ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatoriga.
- (29) Muutuvate kuritegevusega seotud ohtude ja operatiivvajaduste tõttu võib erandlikel asjaoludel olla vaja luua täiendavaid keskusi valdkondades, mis nõuavad eksperditeadmisi või koordineeritud tegevust liidu tasandil. Tegevdirektor peaks pidevalt hindama operatiivsuundumusi, suutlikkuse nõudeid ja esilekerkivaid

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/881, mis käsitleb ENISAt (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia küberturvalisuse sertifitseerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 526/2013 (küberturvalisuse määrus) (ELT L 151, 7.6.2019, lk 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj>).

kuritegevusvaldkondi ning vajaduse korral tegema kindlaks vajaduse täiendavate keskuste loomise järele. Täiendavad keskused tuleks luua üksnes juhul, kui on olemas püsiv operatiivvajadus, mida ei ole võimalik Europoli olemasolevate organisatsiooniliste struktuuride kaudu piisavalt rahuldada. Samuti peaks olema võimalik selliseid täiendavaid keskusi kohandada, ühendada või sulgeda, kui see on vajalik muutuvate operatiivnõuetega arvestamiseks. Selleks et tagada ühtne raamistik keskuste loomiseks, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte täiendavate keskuste loomise, kohandamise, ühendamise või sulgemise kohta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁴³ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (30) Oma tegevuses peaksid keskused tegema oma pädevuse piires tihedat koostööd sarnaste liidu tasandil loodud eristruktuuridega, sealhulgas Eurojusti kriminaalasjade eksperdikeskustega ja tulevase laste seksuaalse väärkohtlemise eest kaitsmise ELi keskusega. Selline koostöö peaks aitama tagada vastastikust täiendavust, vältida jõupingutuste dubleerimist ning maksimeerida eksperditeadmiste ja suutlikkuse operatiivset väärtust.
- (31) Suure riskiga kuritegelike võrgustike ja keerukate piiriüleste kuritegelike nähtuste uurimine nõuab struktureeritud, kuid paindlikke operatiivkoostöö vorme liikmesriikide pädevate asutuste vahel. Operatiivrakkerühmad loovad Europoli toel raamistiku uurimistegevuse, operatiivsete eksperditeadmiste ja kriminaalteabe koondamiseks prioriteetsetele sihtmärkidele. Seepärast peaks Europol osalema operatiivrakkerühmades, mis võimaldavad tegevuse koordineerimist, hõlbustavad teabevahetust ja teabe analüüsi ning pakuvad spetsiaalset operatiivset, tehnilist, analüütilist ja kohtuekspertiisialast tuge. Vajaduse korral tuleks operatiivrakkerühmad integreerida EMPACTi tegevusse. Kui operatiivjärgeldused osutavad õiguslaselise kooskõlastamise vajadusele, peaks Europol tagama asjakohase teabe õigeaegse edastamise Eurojustile, et toetada tema volituste tulemuslikku kasutamist kooskõlas määrusega (EL) 2018/1727.
- (32) Ühised uurimisrühmad loovad struktureeritud raamistiku koordineeritud uurimisteks, ühiseks operatiivplaneerimiseks ja tõendite kasutamiseks ühises uurimiskeskkonnas. Seepärast peaks Europol suutma toetada ühiseid uurimisrühmi tema pädevusse kuuluvate kuritegude korral, andes oma panuse kriminaalteabe, analüütilise sisendi ja spetsiaalse tegevussuutlikkusega ning hõlbustades tegevuse koordineerimist, kui see tugevdab ühist uurimistegevust. Kui operatiivjärgeldused osutavad õiguslaselise kooskõlastamise vajadusele, peaks Europol tagama asjakohase teabe õigeaegse edastamise Eurojustile, et toetada tema volituste tulemuslikku kasutamist kooskõlas määrusega (EL) 2018/1727.
- (33) Selleks et pakkuda liikmesriikide ja asjakohasel juhul kolmandate riikide pädevatele asutustele tulemuslikku operatiivtuge, peab Europol tegema operatiivtegevuse käigus kättesaadavaks oma eksperditeadmised, suutlikkuse ja toe. Seepärast peaks Europolil

⁴³ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

olema võimalik lähetada töötajaid, et pakkuda analüütilist, operatiivset, tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge otse asjaomastele pädevatele asutustele. Sellised lähetused peaksid eelkõige toetama suuremahulisi ja keerukaid uurimisi, operatiivtegevuse koordineerimist ja suuri rahvusvahelisi sündmusi. Samuti peaksid need aitama tagada õiguskaitsealase tegevuse ja liidu välispiiridel toimuva tegevuse sidusust, kusjuures iga asutus tegutseb oma pädevuse piires. Eelkõige peaksid Europoli lähetused aitama taustakontrolliasutustel teha kontrolle kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1356,⁴⁴ toetama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896⁴⁵ loodud Frontexit ja määruse (EL) 2019/1896 kohast rändehaldustegevust ning toetama piirihaldusasutusi Europoli teabe julgeolekukontrollide tegemisel liidu välispiiridel. Europoli lähetuste tulemuslikkus sõltub liikmesriikide õigeaegsest ja aktiivsest toetusest. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et Europoli lähetatud töötajatel on vajaduse korral turvaline juurdepääs tegevuskohtadele, teabele ja tehnilistele seadmetele, ning hõlbustama koordineerimist ja integreerimist riiklike operatiivrühmadega.

- (34) Teatavates olukordades võib Europol vajada konkreetsete operatiivvajaduste rahuldamiseks põhjalike eksperditeadmistega töötajate lähetamist. Liikmesriikide määratud ekspertidest koosnevate spetsiaalsete operatiiv- ja tehniliste reservide pidamine aitab vajaduse korral tagada selliste eksperditeadmiste kättesaadavuse. Samal ajal on nende ekspertide eriteadmised ja kogemused jätkuvalt olulised liikmesriikide pädevate asutuste ülesannete täitmiseks. Seepärast on vaja tasakaalustatud lähenemisviisi, et võimaldada Europolil kasutada neid eksperditeadmisi konkreetsete operatiivvajaduste rahuldamiseks, säilitades samal ajal riikliku tegevussuutlikkuse. Lähetused nendest reservidest on tõhus mehhanism selle eesmärgi saavutamiseks.
- (35) Europoli operatiivtoe väärtus sõltub tema tihedast lõimimisest liikmesriikide pädevate asutuste tegevusega. Selline lõimimine nõuab tugevaid riiklike koordineerimisstruktuure, mis on võimelised toimima tõelise liidesena Europoli ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel. Europoli riiklikel üksustel on keskne roll Europoli ja nende asutuste vahelise koostöö tagamisel ning teabevahetuse hõlbustamisel. Samuti peaksid need aitama kindlaks määrata riiklikud operatiivsed prioriteedid ja suutlikkuse vajadused, mida Europol toetab, hõlbustama liikmesriikide panust Europoli analüütilisse ja strateegilisse hindamisse ning aitama tagada Europoli toetuse tulemusliku koordineerimise riiklikul tasandil. Europoli juurde määratud kontaktametnikel peaks olema oluline roll otsese koostöö ja koordineerimise hõlbustamisel liikmesriikide pädevate asutustega, sealhulgas kiire teabevahetuse ja piiriüleste operatiivsidemete kindlakstegemise kaudu.
- (36) Europoli riiklikud üksused peaksid samuti võtma suurema rolli selle tagamisel, et EMPACT saavutab oma täieliku tegevuspotentsiaali, kõrvaldades olemasolevad koordineerimislüngad, mis takistavad tulemuslikku seost liidu tasandi prioriteetide ja riiklike vajaduste vahel. Selleks peaksid Europoli riiklikud üksused kujunema kesketeks operatiivplatvormideks, kus asub nende riiklik EMPACTi tugirühm, kes vastutab operatiivtegevuses osalemise hõlbustamise ja liikmesriikide panuste EMPACTi prioriteetidega vastavusse viimise eest.

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1356, millega kehtestatakse kolmanda riigi kodanike taustakontroll välispiiridel ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240 ja (EL) 2019/817 (ELT L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

⁴⁵ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

- (37) Selleks et Europoli operatiivset, analüütilist, tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge riigisisestes uurimistes tulemuslikult kasutada, tuleb see tugi kohandada riiklikele vajadustele ja menetlustele. Tagamaks, et Europoli tuge saab kiiresti kasutusele võtta ning viia kooskõlla operatiivvajaduste ja menetlusnõuetega riiklikul tasandil, tuleks iga liikmesriigi Europoli riiklikus üksuses luua Europoli tugibüroo. Need tugibürood peaksid hõlbustama kriminaalteabe, analüüsivahendite, digitaal- ja kohtuekspertiisi tehnoloogiate ning operatiivsete eksperditeadmiste integreerimist otse käimasolevatesse riigisisestesse uurimistesse. Samuti peaksid tugibürood aitama tagada, et liikmesriikide pädevad asutused saavad Europoli pakutud tegevusväljundeid tulemuslikult kasutada raskete kuritegude ja terrorismi ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.
- (38) Europoli tugibüroodes peaksid töötama Europoli töötajad, kellel on olnud struktureeritud karjäär, milles on ühendatud liikmesriigi pädevates asutustes saadud kogemused ja sellele järgnev teenistus Europolis, enne kui nad lähetatakse riiklikku struktuuri tagasi. See rotatsioonimudel on oluline selleks, et tagada, et Europolis omandatud eksperditeadmised reinvesteeritakse tulemuslikult riiklikku süsteemi ja et Europoli tuge integreerivad Europoli töötajad, kellel on operatiivne arusaam konkreetsest õigus-, tegevus- ja organisatsioonilisest raamistikust, milles asjaomase liikmesriigi pädevad asutused tegutsevad. Sellised Europoli töötajad peaksid aru andma nii Europolile kui ka liikmesriigile, kus on asutatud Europoli tugibüroo. Europoli tugibüroode loomine ei tohiks mõjutada liikmesriikide pädevate asutuste riigisisest õigusest tulenevaid kohustusi ja volitusi. Selleks et tagada Europoli tugibüroode aluseks oleva rotatsioonipõhise personalimudeli tulemuslikkus, peaksid liikmesriigid võtma vajalikud meetmed, et hõlbustada töötajate taasintegreerimist oma riiklikesse haldusasutustesse pärast nende ülesannete täitmist tugibüroos. Selleks on vaja kõrvaldada haldus-, organisatsioonilised ja karjääriga seotud tõkked, mis võivad takistada liikmesriikide ametiasutuste ja Europoli vahelist liikuvust, tagades seeläbi, et sellist liikuvust tunnustatakse nende ametialase karjääri lahutamatu osana.
- (39) Liidu kuritegevusalase teabe keskusena peaks Europolil olema võimalik töödelda teavet, mille ta on saanud allikatest või mille ta on saanud otse avalikult kättesaadavatest allikatest, kui käesolevas määruses sätestatud tingimustest ja kaitsemeetmetest ei tulene teisiti. Teabe tulemuslik kogumine Europoli jaoks avalikult kättesaadavatest allikatest hõlmab eelkõige internetipõhiste otsingumootorite kasutamist, sealhulgas isikuandmete sisestamist, mida ei tohiks käsitada isikuandmete saatmise või edastamisena eraõiguslikele isikutele käesoleva määruse või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁴⁶ tähenduses.
- (40) Liikmesriigid peaksid tagama Europolile tema ülesannete täitmiseks vajaliku teabe õigeaegse esitamise, sealhulgas struktureeritud, turvaliste ja automaatsete teabevahetusmehhanismide kaudu. Sellega seoses peaksid liikmesriigid looma asjakohased riiklikud andmelaadurid, mis võimaldavad asjakohase teabe struktureeritud sisestamist Europoli teenustesse ja vahenditesse ning millega tagatakse andmete kvaliteet, täielikkus ja ajakohasus, ning neid hooldama.

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (41) Europolitegevusmudel tugineb endiselt kindlalt andmete omandiõiguse põhimõttele, mille kohaselt säilitavad Europolile teavet esitavad liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid, missioonid ja asutused, kolmandad riigid ning rahvusvahelised organisatsioonid kontrolli andmete töötlemise eesmärgi ja tingimuste üle. See põhimõte on Europoliga toimuva teabevahetuse vastastikuse usalduse nurgakivi ja tagab, et andmete kasutamine on rangelt kooskõlas andmeesitaja määratletud kavatsusega.
- (42) Europol peaks saama töödelda isikuandmeid oma ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses, tingimusel et selline töötlemine toimub üksnes käesolevas määruses sätestatud eesmärkidel. Määruses (EL) 2018/1725 on sätestatud normid füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes. Europolis toimuva isikuandmete töötlemise suhtes tuleks kohaldada määrust (EL) 2018/1725, mida täiendavad käesoleva määruse erinormid.
- (43) Europol tegutseb teabekeskonnas, mida iseloomustab suur hulk heterogeenseid andmeid, mis sageli pärinevad mitmest allikast ja operatiivkontekstist. Oluline osa sellest teabest saadakse struktureerimata kujul, mis muudab kategooriatesse jaotamise eelnevalt kindlaks määratud andmesubjektide kategooriate alusel keeruliseks või mõnikord isegi võimatuks. See kajastab tänapäevase õiguskaitse tegelikkust, kus teabe hankimine suurtest ja struktureerimata andmestikest on õiguskaitseasutuste peamine operatiivülesanne. Sellega seoses tuleks Europol suhtes kohaldatavad andmesubjektide kategooriatesse jaotamise normid viia kooskõlla määrusega (EL) 2018/1725. Europol peaks seetõttu tegema selget vahet II lisas loetletud andmesubjektide eri kategooriatega seotud isikuandmete vahel üksnes kui see on kohaldatav ja võimaluste piires, tagades operatiivse tulemuslikkuse, järgides samal ajal täielikult andmekaitsemeetmeid ja -põhimõtteid, nagu võimalikult väheste andmete kogumine ja eesmärgikohasus.
- (44) Isikuandmete liigitamine on dünaamiline protsess, mis võib uute vihjete ja uue teabe kättesaadavaks muutumisel muutuda. Isikuandmed, mida algselt ei peeta asjakohaseks isiku lisamiseks II lisas esitatud andmesubjektide kategooriasse, võivad edasise töötlemise käigus omandada operatiivse tähtsuse või paljastada seoseid käimasolevate uurimistega. Kui II lisas loetletud andmesubjektide eri kategooriatega seotud isikuandmeid ei ole võimalik selgelt eristada või kui Europol peab töötleva isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, peaks Europol teavitama sellest oma andmekaitseametnikku. Sellised isikuandmed tuleks viivitamata kustutada, kui andmete töötlemise eesmärk on täidetud.
- (45) Europolite ülesannete tulemuslikuks täitmiseks ja teabe töötlemiseks on vaja välja töötada ja kasutada teenuseid ja vahendeid, mis tuleks luua ja mida tuleks hallata viisil, mis tagab nende tulemuslikkuse, tõhususe ning vastavuse kohaldatavatele andmekaitse- ja andmeturbestandarditele.
- (46) Europolite eesmärkide ja ülesannete toetamiseks ning liikmesriikide ja muude liidu organite ja asutuste vahelise teabevahetuse hõlbustamiseks on vaja luua Europolite ristkontrolliteenus, et töödelda teavet, mida Europol koostöös liikmesriikidega juba säilitab ja liigitab, et võrrelda seda olemasolevate andmetega. Kõnealuse teenuse tulemuslikuks ja tõhusaks toimimiseks peaksid liikmesriikide pädevate asutuste kohtuasjade haldamise süsteimid olema sellise teenusega koostalitlusvõimelised ja tehniliselt ühendatud. Selleks et maksimeerida tehniline tõhusus ja tagada kooskõla olemasolevate liidu infosüsteemidega, peaks Europolite ristkontrolliteenus, kui see on tehniliselt teostatav, taaskasutama ja kohandama oma biomeetrilise võrdlemise

funktsioonide jaoks eu-LISA välja töötatud olemasolevaid tehnoloogiaid ja komponente, sealhulgas ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse (sBMS) aluseks olevat tehnoloogiat. Sellise tehnoloogia taaskasutamine ja kohandamine peaks teenima üksnes tehnilisi, operatiivseid ja kulutõhususe eesmäärke, sealhulgas mastaabisäästu ja investeringute dubleerimise vältimist, ega tohiks mõjutada kehtivat juhtimiskorda, juurdepääsuõigusi, andmete omandiõigust, koostalitlusvõime ülesehitust, vastutusalade jaotust liidu organite ja asutuste vahel ega liidu õiguse kohaseid teabele juurdepääsu reguleerivaid õiguslikke tingimusi.

- (47) Isikuandmete töötlemine Europoli ristkontrolliteenuses nõuab täpse ja ammendava andmeliikide loetelu koostamist, et tagada töötlemise jätkuv vajalikkus ja proportsionaalsus Europoli ülesannete täitmiseks ning üksikisikute õiguste kaitse kooskõlas kohaldatavate andmekaitseõuetega. Selliste andmeliikide andmevormingud, sealhulgas tuvastatavad objektid või teenusest päringute tegemiseks kasutatavad multimeediaandmed, tuleks sätestada rakendusaktiga.
- (48) Asjakohaste andmete süstemaatiline ja õigeaegne üleslaadimine Europoli ristkontrolliteenusesse liikmesriikide ja Europoli poolt on oluline, et tagada teenuse tõhusus ning toetada piiriülest koostööd raske ja organiseeritud kuritegevuse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel, nähes samal ajal ette vajalikud kaitsemeetmed, et kaitsta liikmesriikide olulisi julgeolekuhuve ja üksikisikute õigusi. Kõigi uute üleslaaditud andmete süstemaatilise võrdlemise teel juba salvestatud andmetega, et teha kindlaks juhtumitevahelised seosed, võimaldab teenus Europolil toetada liikmesriike piiriülestes uurimistes.
- (49) Liikmesriikide pädevad asutused peavad tegema Europoli ristkontrolliteenusest süstemaatiliselt päringuid, et tagada teenuse tulemuslik kasutamine kõigi asjaomaste õiguskaitseasutuste poolt kogu liidus ning seeläbi tõhustada raskete kuritegude ja terrorismi ennetamist ja nende vastu võitlemist, tagades samal ajal, et andmetele juurdepääsu suhtes kohaldatakse rangeid tingimusi ja kaitsemeetmeid, et kaitsta üksikisikute õigusi ja järgida andmete omandiõiguse põhimõtet.
- (50) Selleks et Europol saaks tulemuslikult toetada piiriüleseid uurimisi ja operatiivtegevust, on vaja luua Europoli analüüsikeskkond kui turvaline tehniline ja operatiivplatvorm andmete säilitamiseks, töötlemiseks, analüüsimiseks ja visualiseerimiseks. Europoli analüüsikeskkond peaks toetama Europoli ülesannete täitmist, hõlbustades liikmesriikidelt, kolmandatelt riikidelt, rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, eraõiguslikelt isikutelt või muudest allikatest kooskõlas käesoleva määrusega saadud andmete operatiivanalüüsi.
- (51) Selleks et tagada üksikisikute õiguste kaitse, tuleks Europoli analüüsikeskkonna andmetest, sealhulgas analüüsiprojektide raames säilitatavatest andmetest päringute tegemise ja neile juurdepääsu suhtes kohaldada rangeid juurdepääsutingimusi ja andmekaitsemeetmeid, võimaldades samal ajal pädevatel üksustel teha tulemuslikult päringuid ja omada andmetele kaudset juurdepääsu, et aidata kaasa raskete kuritegude ja terrorismi ennetamisele ja nende vastu võitlemisele.
- (52) Selleks et toetada liikmesriike ühise operatiivanalüüsi tegemisel, peaks politsei ühine andmeruum kasutama ära Europoli analüüsikeskkonna suutlikkust. See hõlmab vajaduse korral täiustatud analüüsivahendeid ja mooduleid, näiteks neid, mis võimaldavad töödelda ja võrrelda biomeetrilisi andmeid, ning funktsioone, mis toetavad avalikult kättesaadavatest allikatest andmete kogumist ja analüüsimist. Sellise suutlikkuse kättesaadavus politsei ühises andmeruumis peaks parandama

juhtumitevaheliste seoste avastamist ja hõlbustama koordineeritud operatiivreageerimist.

- (53) Selleks et hõlbustada reaajas operatiivkoostööd eri liikmesriikide pädevate asutuste ja Europolil vahel, peaks politsei ühine andmeruum võimaldama luua ühiseid operatiivanalüüsi juhtumeid. Ühise operatiivanalüüsi juhtumid peaks moodustama turvalise koostöökeskkonna, kus osalevad asutused ja Europol saavad ühiselt töödelda, analüüsida, rikastada ja vahetada teavet, mis on seotud konkreetse kriminaaluurimise, ohu, kuritegeliku võrgustiku või tegevuseesmärgiga. Ühiste operatiivanalüüsi juhtumite loomise suhtes tuleks kohaldada selgeid kriteeriume ja menetlusi, sealhulgas osalevate asutuste määramist ning nendes töödeldavale teabele juurdepääsu ja selle kasutamise tingimusi.
- (54) Selleks et suurendada ühise operatiivanalüüsi tõhusust, peaks Europolil olema võimalik teha liikmesriikidele ettepanek luua olemasoleva teabe ja andmete analüüsi põhjal ühise operatiivanalüüsi üksus, austades samal ajal liikmesriikide kaalutlusõigust otsustada ühise operatiivanalüüsi üksuse avamise üle.
- (55) Selleks et võimaldada ühise operatiivanalüüsi üksuses osalejatel teha tõhusat koostööd ja analüüsida andmeid, vahetada teavet ja viia läbi ühistegevusi, andes samal ajal võimaluse kasutada Europolil asjakohast suutlikkust, tuleks politsei ühises andmeruumis pakkuda täiustatud funktsioone, sealhulgas turvalisi sidevahendeid, nagu vestlused ja videokonverentsid, ning suutlikkust ühiselt dokumente koostada ja visualiseerida, et hõlbustada tulemuslikku ja tõhusat koostööd ja analüüsi osalejate vahel ning toetada teabe ja eksperditeadmiste vahetamist turvalises ja kontrollitud keskkonnas.
- (56) Kuna kuritegevus muutub üha rahvusvahelisemaks, peaks ühise operatiivanalüüsi üksust avaval liikmesriigil olema nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võimalik teha ettepanek kolmanda riigi osalemiseks. Selline osalemine peaks piirduma kolmandate riikidega, kellel on Europoliga isikuandmete vahetamist võimaldav kokkulepe, ja olukordadega, kus Europol leiab, et asjaomase kolmanda riigi osalemine on ühise operatiivanalüüsi üksuse eesmärkide saavutamiseks asjakohane. Kolmanda riigi osalemine ei tohiks kaasa tuua üldist juurdepääsu Europolil teenustele ja vahenditele, vaid peaks piirduma üksnes konkreetse ühise operatiivanalüüsi üksuse ja selles käesoleva määruse kohaselt kättesaadavaks tehtud teabega.
- (57) Selleks et hõlbustada sujuvat teabevahetust liikmesriikide ühtsete kontaktpunktide ja pädevate asutuste, Europolil ja muude pädevate üksuste vahel, peaks Europol pakkuma turvalist ja usaldusväärset vahendit, näiteks turvalist teabevahetusvõrku (SIENA), millel on veebiliidesed, mobiilirakendused ja spetsiaalsed rakendusliidesed.
- (58) Selleks et ühtlustada eraõiguslike isikute, liikmesriikide ja Europolil vahelist koostööd veebisisuga seotud kriisilukordade, küberohtude ja digiteenustega seotud muu kuritegevuse ennetamisel ja neile reageerimisel, peaks Europol looma Europolil analüüsikeskkonnas spetsiaalse mehhanismi. See mehhanism peaks eelkõige toetama seda, et nii eraõiguslikud isikud, näiteks veebimajutusteenuse pakkujad, kui ka liikmesriikide pädevad õiguskaitse- ja õigusasutused täidavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustest (EL) 2021/784⁴⁷ ja (EL) 2022/2065⁴⁸ tulenevaid liidu aruandlus-

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/784, mis käsitleb võitlemist terroristliku veebisisu levitamise vastu (ELT L 172, 17.5.2021, lk 79, <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/784/oj>).

ja teatamiskohustusi, ning võimaldama kiiret koordineerimist veebisisuga seotud kriisilukordade ajal. See tuleks kavandada nii, et see hõlbustaks teavitatava liikmesriigi kindlaksmääramist ja tagaks koostalitlusvõime riiklike süsteemidega, säilitades samal ajal tugevad turva- ja andmekaitsemeetmed. Europol peaks tagama, et mehhanismi arendamist ja haldamist toetatakse vajalike vahenditega.

- (59) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/982⁴⁹ eesmärkide toetamiseks peaks Europol täitma talle antud ülesandeid seoses Euroopa politseiregistrite indekssüsteemiga (EPRIS), mis on keskne platvorm politseiregistrite andmete indekseerimiseks ja jagamiseks ning võimaldab õiguskaitseasutustel teabele tõhusalt ja tulemuslikult juurde pääseda ja seda vahetada.
- (60) Selleks et toetada oma eesmärkide tulemuslikku saavutamist ja tõhustada koostööd Europoli, liikmesriikide pädevate asutuste ja muude volitatud üksuste vahel, peaks Europol looma turvalise, skaleeritava ja suveräänse Europoli pilvetaristu, mis majutab politsei ühist andmeruumi ning võimaldab andmeid säilitada, töödelda, analüüsida ja vahetada, tagades samal ajal range juurdepääsukontrolli, andmete eraldamise ja täieliku kooskõla liidu õigusega ning võimaldades mitmesuguste digiteenuste ja operatiivandmete töötlemise suutlikkuse arendamist, käitamist ja hooldamist.
- (61) Selleks et hõlbustada paljude uurijate turvalist, tõhusat ja usaldusväärset juurdepääsu politsei ühisele andmeruumile kogu liidus, tuleks luua ELi politsei digiidentiteet, mis võimaldab liikmesriikide pädevate asutuste, Europoli ja muude pädevate üksuste esindajatele ühtlustatud ja turvalist juurdepääsu Europoli taristule ja ühendatud riiklikele süsteemidele, tagades samal ajal logimis- ja auditeerimismehhanismide kaudu aruandekohustuse ja järelevalve ning võimaldades diferentseeritud juurdepääsuõigusi, mis põhinevad konkreetsetel vajadustel ja nõuetel.
- (62) Selleks et tagada Europoli teenuste ja vahendite tõhus seire, hindamine ja järelevalve, peaks Europol välja töötama statistika- ja aruandlusvahendid, mille abil on võimalik koostada statistilist teavet, näitajaid ja analüütilisi aruandeid nende kasutamise, tulemuste, operatiivse tulemuslikkuse ja koostalitlusvõime kohta, ja neid haldama. Need vahendid peaksid toetama strateegiliste ja operatiivanalüüside, ohuhinnangute, suundumuste aruannete ja olukorra ülevaadete koostamist ning aitama täita Europoli iga-aastaseid aruandluskohustusi ja komisjoni hindamisaruandeid, eelkõige seoses käesoleva määruse tegevusmõjuga. Samuti peaksid need hõlbustama usaldusväärse teabe kättesaadavust hindamise, järelevalve ja aruandluse eesmärgil ning vajaduse korral toetama komisjoni liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmisel, sealhulgas Europoli volitustega seotud õigusaktide järelevalvel, rakendamisel ja hindamisel. Samuti peaksid need hõlbustama parlamentaarse ühiskontrolli tööühma teavitamist. Statistika- ja aruandlusvahendid peaksid võimaldama analüüsida suundumusi, operatiivvajadusi ja teabevahetustegevust, tagades samal ajal, et statistilist teavet töödeldakse kooskõlas andmekaitset, küberturvalisust ja konfidentsiaalsust käsitleva liidu õigusega. Sellise teabe suhtes tuleks kohaldada asjakohaseid kaitsemeetmeid ja

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2024. aasta määrus (EL) 2024/982, milles käsitletakse politseikoostöö raames toimuvat automatiseeritud andmete otsingut ja vahetust ning millega muudetakse nõukogu otsuseid 2008/615/JSK ja 2008/616/JSK ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) 2018/1726, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818 (Prüm II määrus) (ELT L, 2024/982, 5.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj>).

juurdepääsu kontrolli meetmeid. Tagamaks, et aruanne, mille komisjon igal aastal ELi toimimise lepingu artikli 325 lõike 5 kohaselt esitab, sisaldab põhjalikku ülevaadet meetmetest, mis on võetud liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu võitlemiseks, peaks Europol aitama kaasa selle aruande koostamisele. See panus peaks hõlmama saavutatud tulemusi ja Europoli sellekohast tegevust.

- (63) Selleks et hõlbustada tõhusat ja koostalitlusvõimelist teabevahetust liikmesriikide, liidu organite ja asutuste ning muude asjaomaste üksuste vahel, peaks Europol toetama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/818⁵⁰ kehtestatud universaalse sõnumivormingu väljatöötamist, rakendamist ja operatiivset kasutamist, osutades sekretariaaditeenust ning suunates tehnilisi ja operatiivarutelusid. Selleks peaks Europol tegema tihedat koostööd komisjoniga, et toetada universaalse sõnumivormingu järjepidevat kohaldamist asjaomastes infosüsteemides ja sidekanalites, suurendades seeläbi koostalitlusvõimet ja teabevahetuse tulemuslikkust.
- (64) DNA-profiilide võrdlemiseks on vaja spetsiaalseid kokkulangevuste leidmise vahendeid, mis erinevad infosüsteemidest, mille kaudu DNA-andmeid vahetatakse. Seepärast peaks Europolil olema võimalik pakkuda ühist DNA-profiilide võrdlemise rakendust, mis toimib DNA-profiilide automatiseeritud võrdluse tehnilise ja kohtuekspertiisi komponendina. Rakendus peaks toimima ühise tehnilise suutlikkusena, mida saab kasutada Europoli teenustes ja vahendites või mida saavad kasutada liikmesriigid. See peaks toetama teabevahetusraamistike, sealhulgas määruse (EL) 2024/982 rakendamist, austades samal ajal andmeid esitavate asutuste omandiõigust andmetele ning nende töötlemist ja vahetamist reguleerivaid kaitsemeetmeid. ELi ühise DNA-profiilide võrdlemise vahendi kättesaadavus on oluline ka selleks, et tugevdada Euroopa tehnoloogilist suveräänsust õiguskaitse- ja kohtuekspertiisialase koostöö kriitilises valdkonnas, vähendada sõltuvust välistest tehnoloogiatest ja teenuseosutajatest ning tagada, et DNA-profiilide võrdlemise funktsioonide väljatöötamise, käitamise ja arendamise suhtes kohaldatakse jätkuvalt liidu standardeid, juhtimis- ja turvanõudeid.
- (65) Selleks et tagada, et Europol on jätkuvalt valmis tulemuslikult reageerima muutuvatele operatiiv-, tehnilistele ja analüütilistele vajadustele ning toetama oma eesmärkide tulemuslikku saavutamist, peaks Europolil olema võimalik kavandada, arendada ja hallata lisateenuseid ja -vahendeid, tagades samal ajal, et sellised süsteemid ja vahendid vastavad kohaldatavatele andmekaitsealastele ja kaitsemeetmetele ning nende suhtes kohaldatakse asjakohaseid menetlus- ja tehnilisi nõudeid. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse sellised menetlus- ja tehnilised nõuded.
- (66) Europoli infosüsteemide ja IKT-taristu tulemusliku arendamise ja rakendamise tagamiseks tuleks haldusnõukogu allstruktuurina luua IKT- ja teabehalduse juhtühik, et anda strateegilisi suuniseid ja eksperditeadmisi IKT- ja teabehaldustegevuse kohta ning tagada järelevalve nende üle ning toetada haldusnõukogu teadlike otsuste tegemisel nendes küsimustes, tagades samal ajal kooskõla liikmesriikide operatiivvajaduste ja kogu liitu hõlmavate koostalitlusvõime eesmärkidega.

⁵⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskaitsekoostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 85, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

- (67) Selleks et pakkuda tehnilisi eksperditeadmisi ja nõu Europoli infosüsteemide ja IKT-taristu arendamise ja rakendamise toetamiseks, tuleks luua IKT ja teabehalduse nõuanderühm, kes abistab juhtrühma ja Europoli infosüsteemide, sidetaristu ja teabevahetusmehhanismide kavandamisel, arendamisel ja käitamisel ning edendab ühiseid tehnilisi komponente, standardeid ja parimaid tavasid, tagades samal ajal Europoli, eu-LISA, liikmesriikide ja komisjoni tiheda koordineerimise ja koostöö tehnilistes ja rakendamisega seotud küsimustes.
- (68) Selleks et saavutada koordineeritum lähenemisviis õiguskaitseasutuste operatiiv- ja tehnoloogiliste vajaduste prognoosimisele ja rahuldamisele kogu liidus, peaks Europol looma tulevikusuundade analüüsi ja ühise suutlikkuse arendamise raamistiku (edaspidi „raamistik“), mille eesmärk on kujundada ühine arusaam lühiajalistest, keskmise pikkusega ja pikaajalistest suutlikkuse prioriteetidest. Raamistik peaks aitama ressursse tõhusamalt koondada, jagada ja kasutada, edendama koostalitlusvõimet ja standardimist ning aitama vältida investeeringute dubleerimist.
- (69) Selleks et tagada järjepidevus raamistikukohaste suutlikkuse prioriteetide kindlaksmääramise, tipptasemel võimete jaoks uuenduslike lahenduste väljatöötamise ja nende operatiivsetes õiguskaitsekeskkondades kasutuselevõtmise vahel, peaks Europol saama aidata komisjoni liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi kavandamisel ning osaleda liidu rahastamisprogrammidest, eelkõige Euroopa Konkurentsivõime Fondist toetatavas suutlikkuse arendamise tegevuses, kui see on vajalik tema ülesannete täitmiseks. Kuna Europol võib täita liidu rahastamisprogrammidega seoses erinevaid ülesandeid, peaksid komisjon ja Europol tagama, et Europoli osalemine liidu rahastamisprogrammide alusel toetatavates tegevustes ei anna talle põhjendamatu eelist, mis tuleneb tema osalemisest nende programmide programmitöös.
- (70) Teatav tehnoloogiline, analüüsi- ja kohtuekspertiisialane suutlikkus on üha keerukam ja ressursimahukam, mistõttu ei ole liikmesriikidel otstarbekas sellist suutlikkust riigi tasandil eraldi arendada ja säilitada. Seepärast peaks Europolil olema võimalik arendada, käitada, vastu võtta ja pakkuda ühiseid tipptasemel võimeid, et toetada oma ülesannete täitmist ja liikmesriikide pädevaid asutusi. Kuna õiguskaitseasutused tuginevad üha enam elektroonilistele tõenditele ja seisavad silmitsi üha suuremate probleemidega juurdepääsul andmetele, mis on neile seaduslikult kättesaadavad, peaks Europol toetama selliste andmete dekrüpteerimise suutlikkuse arendamist ja pakkumist. Selleks et vältida dubleerimist ja ressursside ebatõhusat kasutamist liidu tasandil, peaks Europol enne uue suutlikkuse arendamist hindama samaväärsete lahenduste kättesaadavust turul või liikmesriikides, liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning võimaluse korral seadma prioriteediks nende korduskasutamise, kohandamise või omandamise. Europol peaks võtma arvesse ka riske, mis tulenevad strateegilistest sõltuvustest ja tuginemisest väljaspool liitu asuvatele tarnijatele. Europoli toetatavate uurimiste ja operatiivtegevuse kontekstis peaks vajaduse korral olema võimalik teha see suutlikkus osalevatele kolmandatele riikidele kättesaadavaks, eelkõige juhul, kui see aitab kaasa operatiivtegevuse tulemuslikule läbiviimisele ja toetab osalevate liikmesriikide taotletavaid operatiivseid eesmärke.
- (71) Selleks et toetada oma ülesannete täitmisega seotud tipptasemel võimete jaoks vajalike uuenduslike lahenduste väljatöötamist, peaks Europol saama viia läbi teadus- ja innovatsioonitegevusi, sealhulgas katseprojekte ja ettevalmistavaid meetmeid, ning neis osaleda. Europol peaks tagama koostoime ja vältima

dubleerimist tegevusega, mida toetavad teised liidu institutsioonid, organid ja asutused ning mida toetatakse asjakohastest liidu rahastamisprogrammidest.

- (72) Selleks et võimaldada algoritmipõhiste vahendite ning tehisintellektisüsteemide ja -mudelite arendamist, testimist ja valideerimist kontrollitud ja turvalises keskkonnas, mis tagab piisavad kaitsemeetmed, peaks Europol kasutama spetsiaalseid testimiskeskondi. Europol peaks osalema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1689⁵¹ kohaselt loodud regulatiivsetes katsekeskkondades ning tegema sellised keskkonnad asjakohasel juhul kättesaadavaks teadus- ja innovatsioonikoostöös osalevatele eraõiguslikele isikutele.
- (73) Selleks et hinnata uuenduslike lahenduste õiguskaitsealase kasutamise tulemuslikkust, sobivust ja lisaväärtust, peaks Europolil olema võimalik toetada nende varajast kasutuselevõttu, toimimise testimist ja valideerimist. Kaubanduslike lahenduste puhul peaks selline tegevus põhinema läbipaistvatel menetlustel ning objektiivsetel tehnilistel ja tegevuskriteeriumidel.
- (74) Selleks et hõlbustada testitud ja valideeritud uuenduslike lahenduste üleminekut operatiivseks kasutamiseks mõeldud tipptasemel võimetele ja maksimeerida tegevusmõju kogu liidus, peaks Europol toetama nende kasutuselevõttu, juurutamist, laiendamist ja integreerimist liikmesriikide pädevate asutuste operatiivtegevusse ja uurimistesse. Uuenduslikud lahendused ja tipptasemel võimed saavad tuua täit operatiivkasu ainult siis, kui nendega kaasnevad vajalikud oskused, eksperditeadmised ja oskusteave. Europol peaks seepärast tihedas koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/2219⁵² loodud Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametiga (CEPOL), mis koordineerib tippkeskusi, toetama liikmesriike erikoolituse kaudu eksperditeadmiste ja tegevussuutlikkuse tugevdamisel.
- (75) Selleks et edendada käesoleva määruse alusel elluviidavate tulevikusuundade analüüsi, suutlikkuse planeerimise, teadus-, innovatsiooni- ja suutlikkuse arendamise tegevuste sidusust, koordineerimist ja järjepidevust, peaks Europolil olema spetsiaalne suutlikkuse ja innovatsiooni teenistus, mis toimib Europolis keskse koordineerimiskeskusena, et toetada raamistiku rakendamist ning tagada sidusus Europoli keskuste ja muude organisatsiooniliste struktuuride vahel.
- (76) Tulemuslik suutlikkuse arendamine nõuab üha enam koostööd õiguskaitseasutuste, liidu institutsioonide, organite ja asutuste, teadusorganisatsioonide, akadeemiliste ringkondade, tehnoloogia pakkujate, tööstuse ja muude innovatsioonis osalejate vahel. Seepärast peaks Europol toetama suutlikkuse arendamise ja innovatsiooni alast koostööd ja koordineerimist liidu tasandil, näiteks ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse ning komisjoni julgeolekualaste teadusuuringute ja innovatsiooni linnaku tegevust. Samuti peaks Europolil olema võimalik hõlbustada ühisprojekte, testimist ja muid koostöövorme, sealhulgas eraõiguslike isikutega, ning asjakohasel juhul ühise arendus- ja hanketegevuse kaudu, mis toimub kooskõlas kohaldatava liidu õigusega.

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

⁵² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2219, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametit (CEPOL) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2005/681/JSK (ELT L 319, 4.12.2015, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2219/oj>).

- (77) Europol peaks toetama suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühm, mis pakub eksperditeadmisi suutlikkuse arendamise ning teadus- ja innovatsioonitegevuse valdkonnas, toetab raamistiku ettevalmistamist ja ajakohastamist ning hõlbustab teabevahetust teiste asjaomaste partneritega, eelkõige teadusorganisatsioonide ja eraõiguslike isikutega.
- (78) Selleks et oma ülesandeid tulemuslikult täita, peaks Europolil olema juhtimisstruktuur, mis tagab tulemusliku strateegilise juhtimise, aruandekohustuse, läbipaistvuse ning usaldusväärse finants- ja haldusjuhtimise. Ameti juhtimine tuleb viia kooskõlla Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 2012. aasta ühisavaldusega detsentraliseeritud asutuste kohta (edaspidi „ühisavaldus ja ühine lähenemisviis“) ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/715⁵³.
- (79) Europol otsustusprotsessi lihtsustamiseks tuleks kehtestada tõhus ja tulemuslik juhtimisstruktuur. Selleks peaksid liikmesriigid ja komisjon olema esindatud haldusnõukogus, millel on vajalikud volitused, sealhulgas õigus kiita heaks ühtne programmdokument. Selleks et tagada tulemuslik poliitiline järelevalve, peaks haldusnõukogusse kuuluma ka Euroopa Parlamendi määratud liige. Haldusnõukogu peaks olema peamine organ, kes vastutab Europol strateegilise juhtimise ja järelevalve eest. Haldusnõukogu peaks kehtestama Europol prioriteedid ja eesmärgid, teostama järelevalvet nende rakendamise üle ning kasutama talle käesoleva määrusega antud volitusi seoses programmitöö, eelarveküsimuste, organisatsioonilise struktuuri, juhtimise ja aruandekohustusega.
- (80) Selleks et tagada tõhus ja tulemuslik juhtimine, peaks haldusnõukogu abistama juhatus, kes vastutab strateegiliste, haldus- ja eelarveotsuste ettevalmistamise ja järelemeetmete toetamise eest. Selline tegevuskord peaks hõlbustama tulemuslikku otsuste tegemist, säilitades samal ajal haldusnõukogu ja tegevdirektori vastavad kohustused.
- (81) Selleks et oma ülesandeid täita, vajab Europol tugevat tegevjuhtkonda, kes suudab tagada strateegiliste prioriteetide rakendamise, vahendite tõhusa jaotamise ning operatiiv-, haldus- ja korralduslike ülesannete tulemusliku täitmise. Seepärast tuleks tegevdirektorile usaldada Europol igapäevane juhtimine ja ta peaks neid ülesandeid täitma sõltumatult. Vajaduse korral peaks tegevdirektorit abistama üks või mitu tegevdirektori asetäitjat.
- (82) Tagamaks, et Europol tegevus on jätkuvalt kooskõlas tema strateegiliste eesmärkide ja operatiivsete prioriteetidega, peaks Europol tegutsema sidusa programmitöö ja tulemusjuhtimise raamistiku alusel, mis ühendab mitmeaastase kava, iga-aastase tegevuse, vahendite eraldamise ja tulemushindamise. Selline raamistik peaks lähtuma usaldusväärse finantsjuhtimise, liidu vahendite tulemusliku kasutamise ja tulemustega seotud aruandekohustuse põhimõtetest.
- (83) Huvide konfliktide ärahoidmiseks ja lahendamiseks on äärmiselt tähtis, et amet tegutseks erapooletult, oleks usaldusväärne ja kehtestaks ranged kutsealased nõuded. Selleks peaksid Europol haldus- ja juhtimisstruktuuri liikmed tegutsema avalikes huvides ning nende suhtes tuleks kohaldada asjakohaseid eeskirju läbipaistvuse, huvide deklaratsioonide ning huvide konfliktide ennetamise ja haldamise kohta.

⁵³ Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

- (84) Liidu julgeolekustruktuuri tugevdamiseks peaks Europolil olema võimalik arendada tihedaid sidemeid asjaomaste liidu organite ja asutustega. Europolil peaks samuti olema võimalik arendada tihedaid sidemeid liidu institutsioonide ja missioonidega. Selliste sidemete reguleerimiseks ja hõlbustamiseks peaks Europol sõlmima nendega koostöölepingud. Selleks et tagada kooskõla liidu poliitikaga, peaks komisjon eelnevalt heaks kiitma koostöölepingute sõlmimise ELi toimimise lepingu raames loodud liidu organite ja asutustega. Selliseid koostöölepinguid tuleks regulaarselt ajakohastada, et need oleks jätkuvalt tulemuslikud, operatiivselt asjakohased ja kooskõlas muutuvate kuritegevusega seotud ohtude vastast võitlust käsitlevate liidu prioriteetidega.
- (85) Europolil peaks olema võimalik saada liidu institutsioonidelt, organitelt, missioonidelt ja asutustelt nii isikuandmeid kui ka isikustamata andmeid ning saata või edastada neid liidu institutsioonidele, organitele, missioonidele ja asutustele kooskõlas käesoleva määruse ja kohaldatava liidu õigusega.
- (86) Selleks et saavutada tõhus teabevahetus, tagades samal ajal asjakohased kaitsemeetmed, peaks Europol tagama, et liidu organitel ja asutustel on kooskõlas käesoleva määrusega kaudne, päringutabamusel või selle puudumisel põhineval automaatsel süsteemil põhinev juurdepääs Europoli valduses olevale teabele vastastikkuse alusel ja ilma et see piiraks piiranguid, millest teabe esitaja on käesoleva määruse kohaselt teatanud. Selline juurdepääs peaks piirduma teabega, mis kuulub rangelt nende liidu organite ja asutuste, näiteks Euroopa Prokuratuuri, Eurojusti, Euroopa Pettustevastase Ameti ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1620⁵⁴ asutatud Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti (AMLA) pädevusse.
- (87) Tagamaks, et Euroopa Prokuratuur esitab ELi finantshuve kahjustavate kuritegude eest tulemuslikult süüdistusi ning et Europoli poolt Euroopa Prokuratuurilt saadud teave tugevdab Europoli kriminaalteavet Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikide kohta, peaks Europol arendama struktureeritud koostööd Euroopa Prokuratuuriga. Selleks et toetada Euroopa Prokuratuuri uurimisi, peaks Europol Euroopa Prokuratuuri taotlusel andma Euroopa Prokuratuurile asjakohast teavet ning operatiiv- ja analüütilist tuge. Selleks peaks Europol tagama asjakohase organisatsioonilise korralduse, sealhulgas spetsiaalse personali eraldamise, näiteks sihtotstarbelise tugiüksuse loomise kaudu. See võimaldaks Euroopa Prokuratuuril saada kasu Europoli analüütilisest toest, tagades liidu vahendite tõhusa kasutamise ELi finantshuve kahjustavate kuritegude uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel. Võttes arvesse Euroopa Prokuratuurile liidu õigusega antud pädevust, ei tohiks Euroopa Prokuratuuri ja Europoli vahelist päringutabamusel või selle puudumisel põhinevale automaatsele süsteemile tuginevat teabevahetust mõjutada ükski piirang, millest on teatanud Europolile teabe esitanud liikmesriik või liidu institutsioon, organ või asutus. Sellise teabe esitamine Euroopa Prokuratuurile piirangutest sõltumatult vähendaks viivitusi ja väldiks täiendavaid menetlusetappe pärast päringutabamuse saamist seoses teabega, mida Euroopa Prokuratuur võiks muidu kooskõlas liidu õigusega saada. Arvestades, et õigeaegne juurdepääs teabele on Euroopa Prokuratuuri uurimiste tulemuslikuks läbiviimiseks hädavajalik, maksimeeriks see mehhanism Europoli kui keskse teabekeskuse tõhususe

⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ning muudetakse määruseid (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>).

suurenemist ja lisaväärtust. Lisaks sellele peaks Europol teatama Euroopa Prokuratuurile kuritegudest, mille suhtes Euroopa Prokuratuur võiks teostada oma pädevust, olenemata liikmesriigi või liidu institutsiooni, organi või asutuse osutatud piirangutest. Mõlemal juhul peaks Europol teavitama teabe esitajat.

- (88) Selleks et tagada liidu tasandil koostoime Europoli kaudu tehtava õiguskaitsealase koostöö ja Eurojusti kaudu tehtava õiguslase koostöö vahel, peaks Europol arendama struktureeritud koostööd Eurojustiga. Kui tehakse kindlaks vajadus tõhusate kriminaalmenetluse järelmeetmete järele, peaks Europol algetama menetluse asjakohase teabe jagamiseks Eurojustiga kooskõlas käesolevas määruses sätestatud normidega.
- (89) Selleks et tugevdada finantskuritegudevastast võitlust liidu tasandil, peaks Europol arendama tihedaid sidemeid AMLAga, sealhulgas operatiiv-, strateegilise ja muu mitteoperatiivse teabe vahetamise ning kontaktametnike teineteise juurde lähetamise kaudu. Kui Europolil palutakse direktiivi (EL) 2019/1153 kohaselt toetada rahapesu andmebüroosid ühisanalüüside tegemisel ja need tehakse AMLA abiga, peaks Europol tegema AMLAga koostööd, et kõnealuseid rahapesu andmebüroosid selle ülesande täitmisel tulemuslikumalt toetada.
- (90) Raske ja organiseeritud kuritegevus kasutab üha enam ära rahvusvahelisi kaubavooge, tarneahelaid ja kaupade piiriülest liikumist. Koostöö Europoli ja määrusega [...] loodud ELi Tolliameti vahel võib seega anda väärtuslikku teavet raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks. Europol peaks arendama tihedaid sidemeid ELi Tolliametiga, eelkõige selleks, et võimaldada asjakohaste andmete ja teabe vastastikust vahetamist kooskõlas määrusega [...] ning vastavalt selles sätestatud kohaldatavatele kaitsemeetmetele ja tingimustele.
- (91) Selleks et aidata kaasa liidu finantshuvide tõhusale kaitsele, peaks Europol tegema koostööd teiste liidu finantshuvide kaitsmisega seotud pettustevastase võitluse struktuuri osalistega, nagu Euroopa Prokuratuur, Eurojust, OLAF, AMLA ja ELi Tolliamet, et käsitleda pettustevastase tegevuse koordineerimisega seotud küsimusi, nagu teabevahetuse hõlbustamine, koordineeritud või ühismeetmete võtmine, teabevahetus liidu finantshuve kahjustavas tegevuses esilekerkivate kuritegelike suundumuste kohta, parimate tavade jagamine, sealhulgas infotehnoloogia turvalisuse ja arendamisega seotud küsimustes, ühise aruandluse kriteeriumide kehtestamine, koolitustegevuse koordineerimine või liidu pettustevastase võitluse struktuuriga seotud üldised arengusuunad. Kuna Europol on oluline osaleja liidu finantshuvide kaitsmisel, peaks ta sellises ühises koostöötegevuses aktiivselt osalema.
- (92) Selleks et tõhustada liidu üldist operatiivreageerimist piiriülesele kuritegevusele, nagu rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja inimkaubandus, peaksid Europol ja Frontex suutma ära kasutada oma täiendavat suutlikkust. Nad peaksid tegema tihedat koostööd eelkõige määruses (EL) 2019/1896 määratletud Euroopa integreeritud piirihalduse ja Euroopa integreeritud piirihalduse mitmeaastase strateegilise poliitikatsükli raames, tagades tegevuse sidususe ja vältides tegevuslünki.
- (93) Selleks et suurendada tõhusust, vältida investeringute dubleerimist, saada kasu mastaabisäästust ja edendada koostalitlusvõimet, peaksid Europol ja eu-LISA tegema koostööd tehnilise teabehalduse komponentide, sealhulgas asjakohasel juhul biomeetriliste andmete töötlemise ja muude jagatud teenustega seotud lahenduste

väljatöötamisel, hankimisel ja kasutamisel täielikus kooskõlas oma vastavate volituste ja kohaldatavate andmekaitsemeetmetega.

- (94) Europolit pädevusse kuuluvate kuriteoliikide ennetamine ja nende vastu võitlemine nõuab üha enam koostööd väljaspool liitu. Kui see on tema ülesannete täitmiseks vajalik, peaks Europol looma ja säilitama koostöösuhteid kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike isikutega kooskõlas liidu õigusega ja kohaldades asjakohaseid kaitsemeetmeid. Seda koostööd tuleks teha viisil, mis on kooskõlas liidu välispoliitika ja prioriteetidega. Selleks et tagada sidusus ja järjepidevus, tuleks Europolit välistegevus asjakohasel juhul kooskõlastada asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutustega.
- (95) Europolit koostöö kolmandate riikidega peaks keskenduma operatiivkoostööle, sealhulgas teabevahetusele, tegevuse koordineerimisele ja uurimiste toetamisele. Europolit välistegevuse keskendamine operatiivsetele eesmärkidele tagab, et tema eksperditeadmised ja vahendid suunatakse tegevustele, mis annavad liikmesriikide pädevatele asutustele suurimat operatiivset lisaväärtust, täiendades samal ajal CEPOLi rolli kolmandate riikide suutlikkuse suurendamise valdkonnas.
- (96) Sisepiirikontrollita Schengeni ala toimimine tekitab osalevate riikide vahel suure vastastikuse sõltuvuse piiriülese kuritegevuse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel. Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riigid on tihedalt lõimitud ühisesse julgeolekuraamistikku ja aitavad otseselt kaasa Schengeni ala julgeolekule. Liidu sisejulgeoleku tulemuslik kaitse nõuab seega eriti tihedat koostööd Europolit ja nende riikide vahel. Selleks on väga oluline erikord, mis kajastab nende riikide ja liidu vahelisi erisuhteid. Võttes arvesse sellisest koostööst tulenevat vastastikust kasu, on samuti oluline, et see kord põhineks vastastikustel õigustel ja kohustustel, sealhulgas kohustusel jagada asjakohast teavet ja rahalist toetust käsitlevatel sätetel.
- (97) Liidu kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid on peamised partnerid Euroopa sisejulgeoleku tugevdamisel. Võttes arvesse nende riikide geograafilist lähedust liidule, nende asukohta peamistel kuritegelikel rändeteedel ning organiseeritud kuritegevuse, terrorismi ja Europolit pädevusse kuuluvate kuritegude piirkonnaülest olemust, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde, on tihe operatiivkoostöö nende riikidega oluline element selliste kuritegude ja ohtude tulemuslikul ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.
- (98) Selleks et toetada operatiivkoostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, on vaja sätestada selged tingimused, mille alusel võib isikuandmeid edastada, tagades samal ajal põhiõiguste ja -vabaduste, eelkõige isikuandmete kaitse õiguse kõrge taseme. Selline edastamine peaks toimuma üksnes kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725 ja käesoleva määruse erisätetega ning selle suhtes tuleks kohaldada määrustes sätestatud tingimusi ja kaitsemeetmeid. Isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele võib nõuda kiireid otsuseid. Selleks et tagada nii operatiivne reageerimisvõime kui ka vastutuse selge jaotus, peaks otsused, millega lubatakse selliseid andmeid edastada määruses (EL) 2018/1725 sätestatud tingimustel ja kaitsemeetmete kohaselt, tegema tegevusdirektor.
- (99) Kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks vajalik teave pärineb üha sagedamini eraõiguslikelt isikutelt, sealhulgas elektroonilise side teenuste osutajatelt, digiplatvormidelt, finantsasutustelt, veoettevõtjatelt ja muudelt eraõiguslikelt asutustelt. Europol peaks oma pädevuse piires saama, töötleva ja vahetama teavet ja

isikuandmeid, mis puudutavad eraõiguslikke isikuid, kui see on vajalik ja proportsionaalne tema ülesannete täitmiseks, võttes samal ajal arvesse liikmesriikide vastutust.

- (100) Avalikku julgeolekut ähvardavate tõsiste ohtude, sealhulgas terroristliku sisu levitamisest ja veebisisuga seotud kriisiolukordadest tulenevate ohtude ennetamine sõltub üha enam avaliku sektori asutuste ja eraõiguslike isikute vahelisest tõhusast koostööst. Teatavate liidu õiguses, sealhulgas määruses (EL) 2021/784 ja määruses (EL) 2022/2065 sätestatud meetmete ja kohustuste tulemuslikuks rakendamiseks võib olla vaja õigeaegset teabevahetust Europol ja asjaomaste eraõiguslike isikute vahel. Selleks et ühitada operatiivne tulemuslikkus põhiõiguste, eelkõige isikuandmete kaitse õiguse kõrge tasemega, on vaja sätestada sellise teabevahetuse tingimused.
- (101) Füüsiliste isikute vabatahtlikult esitatud teave võib aidata kaasa Europol pädevusse kuuluvate kuriteoliikide ennetamisele ja nende vastu võitlemisele. Tagamaks, et sellist teavet saab kasutada, kui see on operatiivselt asjakohane, on vaja asjakohaseid tingimusi, säilitades samal ajal Europolit rolli õiguskaitse tugiasutusena ning tagades asjaomaste isikute õiguste ja vabaduste kaitse.
- (102) Europolis toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725. Seepärast tuleks käesolevat määrust mõista nii, et selles sätestatakse üksnes need andmekaitsestandardid, mis on vajalikud määruse (EL) 2018/1725 kohaldamise täiendamiseks, selgitamiseks või täpsustamiseks, pidades silmas Europolit konkreetseid ülesandeid ja operatiivtegevust. Seda arvesse võttes on käesoleva määruse sätted, mis käsitlevad isikuandmete töötlemist Europolis, määruse (EL) 2018/1725 suhtes *lex specialis* ja peaksid olema ülimuslikud üksnes niivõrd, kui niivõrd nendega nähakse ette konkreetsemad normid.
- (103) Kriminaalteabe ja õiguskaitsealase koostöö tulemuslikkus sõltub Europolit töödeldava teabe kvaliteedist. Seepärast tuleks võimaluse korral teabeallika usaldusväärsust ning Europolit saadud, välja otsitud või analüüsitud teabe täpsust hinnata ühise hindamismetoodika alusel. Kui Europol saab teavet, peaks selle hindamise eest vastutama teabe esitaja. Kui Europol leiab, et hinnang tuleks läbi vaadata, peaks ta püüdma asjaomase teabeesitajaga kokkuleppele jõuda.
- (104) Kuriteoohvrite, tunnistajate ja muude selliste isikute isikuandmed, kes võivad anda kuritegudega seotud teavet, vajavad erilist kaitset kooskõlas direktiivi 2012/29/EL (millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded) sätetega. Seepärast peaks Europol töötleva selliseid andmeid üksnes juhul, kui see on tema ülesannete täitmiseks vältimatult vajalik ja proportsionaalne ning kui kohaldatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid. Selleks et paremini võidelda noorte kuriteo toimepanijate kuritegeliku ärakasutamise vastu ja tegutseda lapse parimates huvides, peaks Europolil olema võimalik töödelda alla 18-aastaste isikute andmeid, kui see on vajalik ja proportsionaalne Europolit pädevusse kuuluvate kuritegude ennetamiseks või nende vastu võitlemiseks.
- (105) Europol peaks töötleva vastavalt määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktidele 13, 14 ja 15, artiklile 9 ning põhjendustele 51–56 tundlikke isikuandmeid üksnes juhul, kui see on tema ülesannete täitmiseks vältimatult vajalik ja proportsionaalne ning nende suhtes kohaldatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid ja järelevalvemehhanisme.
- (106) Biomeetrilisi andmeid võib töödelda erinevatel eesmärkidel ning need ei kujuta endast andmesubjektide õigustele ja vabadustele igas olukorras samu riske.

Käesolevas määruses isikuandmete eriliikide jaoks sätestatud konkreetseid kaitsemeetmeid tuleks seetõttu kohaldada biomeetriliste andmete suhtes üksnes juhul, kui neid töödeldakse füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725. Biomeetriliste andmete töötlemist Europolil poolt Europol analüüsikeskkonnas füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil ja juhul, kui see on liidu õiguse kohaselt nõutav, tuleks pidada vältimatult vajalikuks Europol pädevusse kuuluvate kuritegude ennetamiseks või nende vastu võitlemiseks.

- (107) Europolil peaks olema võimalik töödelda isikuandmeid teadusuuringute ja innovatsiooni eesmärgil, tingimusel et kohaldatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid, sealhulgas tegevdirektori eelnevat luba ja haldusnõukogu järelevalvet. Kui Europol leiab, et uut liiki projekt kujutab endast märkimisväärset ohtu andmesubjektide õigustele ja vabadustele, peaks Europol tegema ka andmekaitsealase mõjuhinnangu ja teavitama enne projekti käivitamist Euroopa Andmekaitseinspektorit.
- (108) Andmesubjektidel peaks olema võimalik kasutada määruses (EL) 2018/1725 osutatud õigust tutvuda isikuandmetega, esitades taotluse kas Europolile või liikmesriigis selleks määratud riikliku asutuse kaudu. Arvestades, et Europolit töödeldavad isikuandmed pärinevad sageli andmete esitajatelt, tuleks otsused andmesubjektide juurdepääsutaotluste kohta teha tihedas koostöös liikmesriikide ja asjaomaste andmete esitajatega, et tagada nii andmesubjektide õiguste tõhus kaitse kui ka käimasolevate uurimiste kaitse. Tagamaks, et andmesubjekti juurdepääsutaotlustele vastamise tähtajast on alati võimalik kinni pidada, peaksid liikmesriigid ja andmete esitajad, kellega konsulteeritakse, Europolile viivitamata vastama.
- (109) Selleks et tagada andmete kõrge kvaliteet ja täpsus, tuleks Europolit töödeldavaid isikuandmeid kooskõlas käesoleva määruse ja määrusega (EL) 2018/1725 parandada, kustutada või nende töötlemist piirata, kui need on ebatäpsed, ebaseaduslikult töödeldud või kui neid ei ole enam vaja. Arvestades et Europolit töödeldavad isikuandmed võivad olla pärit mitmesugustest allikatest, peaksid Europol ja asjaomaste andmete esitaja tegema tihedat koostööd, kui nad võtavad meetmeid, mis mõjutavad selliste andmete täpsust, säilitamist või kasutamist.
- (110) Peamine kaitsemeede on määruse (EL) 2018/1725 kohane Euroopa Andmekaitseinspektoriga eelneva konsulteerimise mehhanism. Seda kohaldatakse üksnes suure riskiga töötlemistoimingute suhtes, mille puhul võimalikud riskid andmesubjektidele on eriti suured. Samal ajal ei tohiks eelnevat konsulteerimist nõuda olemasoleva suutlikkuse kohandamiseks, muutmiseks või kasutuselevõtuks, sealhulgas kindlaksmääratud tegevuskontekstis, tingimusel et selline tegevus ei muuda töötlemise laadi, ulatust ega eesmärki viisil, mis suurendaks ohtu andmesubjektide õigustele ja vabadustele. Selleks et säilitada Europolit operatiivne tulemuslikkus, peaks ajavahemik, mille jooksul Euroopa Andmekaitseinspektor saab anda kirjalikult nõu vastavalt määrusele (EL) 2018/1725, olema kaheksa nädalat ning seda ei tohiks peatada ega pikendada. Eriti kiireloomuliste juhtumite korral, mis on Europolit ülesannete täitmiseks olulise tähtsusega, peaks Europolil olema võimalik erandkorras alustada töötlemist, kui see on vajalik, et ennetada vahetut kuritegelikku ohtu ja selle vastu võidelda ning kaitsta andmesubjekti või muu isiku elulisi huve. Sellistel juhtudel peaks Europol teavitama Euroopa Andmekaitseinspektorit enne töötlemistoimingute alustamist ja esitama kogu eelnevaks konsulteerimiseks vajaliku teabe nelja nädala jooksul pärast töötlemistoimingute alustamist.

- (111) Nõukogu määrust (EMÜ, Euratom) nr 1182/71⁵⁵ tuleks kohaldada iga ajavahemiku suhtes, mis on Euroopa Andmekaitseinspektorile käesoleva määrusega ette nähtud.
- (112) Selleks et tagada isikuandmete kaitse normide kindel järgimine, peaks Europoli haldusnõukogu nimetama ametisse andmekaitseametniku. Andmekaitseametnikul peaks olema võimalik täita oma ülesandeid kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725. Kui andmekaitseametnik tuvastab isikuandmete kaitse normide rikkumise, peaks tal olema võimalik nõuda, et tegevdirektor võtaks kindlaksmääratud aja jooksul parandusmeetmeid. Kui tegevdirektor seda ei tee, peaks andmekaitseametnikul olema õigus edastada küsimus haldusnõukogule ja vajaduse korral lõpuks Euroopa Andmekaitseinspektorile.
- (113) Selleks et toetada Europoli põhiõiguste austamisel, edendamisel ja järgimisel kogu tema tegevuse jooksul, peaks haldusnõukogu määrama põhiõiguste ametniku.
- (114) Selleks et tagada põhiõiguste austamine, vajavad Europoli töötajad eriteadmisi. Seepärast peaksid Europoli töötajad saama asjakohast põhiõiguste ja -vabaduste alast koolitust. Operatiivtegevuses osalevad Europoli töötajad peaksid saama sihtotstarbelist koolitust andmekaitse ning käesolevas määruses ja määruses (EL) 2018/1725 sätestatud kaitsemeetmete praktilise kohaldamise kohta. Kõrge ja järjepideva koolitusstandardi tagamiseks peaks Europol sellise koolituse väljatöötamisel tegema koostööd nõukogu määrusega (EÜ) nr 168/2007⁵⁶ asutatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga ja CEPOLiga.
- (115) Isikuandmete töötlemist kontrollivad riiklikud pädevad asutused peaksid kontrollima, kas liikmesriigid esitavad Europolile isikuandmeid õiguspäraselt. Euroopa Andmekaitseinspektor peaks kontrollima Europolis toimuva andmete töötlemise seaduslikkust kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725. Selleks et tagada tulemuslik järelevalve Europoli üle, peaks Euroopa Andmekaitseinspektor tegema riiklike järelevalveasutustega tihedat koostööd riigi osalemist vajavates konkreetsetes küsimustes.
- (116) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 88 kontrollib Europoli tegevust Euroopa Parlament koostöös liikmesriikide parlamentidega. Tulemuslik parlamentaarne kontroll aitab kaasa Europoli tegevuse demokraatlikule aruandekohustusele, läbipaistvusele ja õiguspärasusele, austades samal ajal Europoli tegevuse sõltumatust ja liikmesriikide pädevate asutuste kohustusi. Tulemuslik kontroll eeldab korrapäraselt dialoogi Europoliga ja juurdepääsu selle ülesande täitmiseks vajalikule teabele, järgides samal ajal konfidentsiaalsusnõudeid ning kaitstes käimasolevaid uurimisi ja operatiivtegevust. Europoli ülesannete täitmisel on eriti oluline kaitsta põhiõigusi, eelkõige õigust isikuandmete kaitsele. Parlamentaarset kontrolli peaks seepärast toetama asjakohane teabevahetus Euroopa Andmekaitseinspektoriga ning juurdepääs sõltumatutele eksperditeadmistele põhiõiguste küsimustes.
- (117) Europoli operatiivne tulemuslikkus sõltub õiguskaitsealaste eksperditeadmiste ja praktiliste kogemuste säilitamisest. Selleks et säilitada tihe seos liikmesriikide pädevate asutuste tegeliku olukorra ja vajadustega, peaksid teatavatel ametikohtadel töötama töötajad, kellel on kõnealustes asutustes omandatud asjakohane kogemus. See aitab tagada, et Europoli tegevus on jätkuvalt tihedalt kooskõlas

⁵⁵ Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj>).

⁵⁶ Nõukogu 15. veebruari 2007. aasta määrus (EÜ) nr 168/2007, millega asutatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (ELT L 53, 22.2.2007, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/168/oj>).

operatiivsuundumuste, uurimistavade ja esilekerkivate julgeolekuohtudega kogu liidus.

- (118) Ekspertideadmiste ja operatiivkogemuste vahetamine Europol ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel aitab kaasa tulemuslikule õiguskaitsealasele koostööle liidus. Riikide lähetatud ekspertide kasutamine tugevdab vastastikust mõistmist, hõlbustab eriteadmiste ja parimate tavade jagamist ning toetab Europol ülesannete tulemuslikku täitmist.
- (119) Europol ülesannete täitmiseks on vaja eelarvevahendeid, mis vastavad tema operatiivkohustustele ning millega saab toetada pikaajalist planeerimist, operatiivtuge ja ühise suutlikkuse arendamist liikmesriikide hüvanguks. Europolile tuleks eraldada oma ülesannete täitmiseks piisavad rahalised vahendid ja autonoomne eelarve. Seda tuleks rahastada peamiselt liidu üldeelarvest makstavast toetusest. Liidu toetuse ja muude liidu üldeelarvest makstavate toetuste suhtes tuleks kohaldada liidu eelarvemenetlust. Raamatupidamisarvestust peaks auditeerima Euroopa Kontrollikoda.
- (120) Toetuste kaudu antav rahaline toetus on oluline osa Europol operatiivtoest liikmesriikidele Europol pädevusse kuuluvate kuriteoliikide ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks. Võttes arvesse raskete kuritegude ja terrorismi piiriülest olemust, võib tõhus operatiivtugi nõuda ka rahalist toetust kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele, kes osalevad koos liikmesriikidega operatiivtegevuses. Sellega seoses on teatavad Europol ülesannete täitmiseks vajalikud tegevused lahutamatu seotud konkreetsetes operatiivtegevuses osalejatega. Lisaks sellele võib Europol rahalise toetuse tulemuslikkus sõltuda asjaomaste osalejate vahelise koostöö õigeaegselt rakendamisest, konfidentsiaalsusest ja järjepidevusest. Sellistel juhtudel ei suudaks konkurentsipõhine konkursikutse alternatiivset toetusesaajat kindlaks teha. Seetõttu peaks Europolil olema nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võimalik anda ilma konkursikutseta toetusi tegevuste jaoks, mis kuuluvad tema ülesannete hulka.
- (121) Vajalikud sätted Europolile antavate ruumide kohta Madalmaades, kus on tema asukoht, ning Europol töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatavad erieeskirjad tuleks kindlaks määrata Europol ja Madalmaade Kuningriigi vahelises peakorterilepingus. Vastuvõttev liikmesriik peaks tagama Europolil tõhusaks toimimiseks parimad võimalikud tingimused.
- (122) Käesoleva määrusega asutatud Europol peaks kõigi oma õiguste ja kohustuste osas olema määrusega (EL) 2016/794 asutatud Europol õigusjärglane. Õiguskindluse, tegevuse järjepidevuse ja Europol välissuhete stabiilsuse tagamiseks peaksid Europol konventsiooni, otsuse 2009/371/JSK või määruse (EL) 2016/794 alusel Europol poolt sõlmitud koostöölepingud jääma jõusse ning neid tuleks kohaldada kuni nende kehtivusaja lõpuni või nende asendamiseni.
- (123) Selleks et tagada Europol katkematu toimimine ja tema tegevuse järjepidevus, on vaja asjakohast üleminekukorda. Määruse (EL) 2016/794 kohaselt vastu võetud otsused, rakendusmeetmed, normid ja kokkulepped peaksid seega jääma jõusse kuni nende kehtetuks tunnistamise või asendamiseni. Selleks et tagada kooskõla käesoleva määrusega kehtestatud õigusraamistikuga, peaks haldusnõukogu need meetmed põhjendamatult viivitusega läbi vaatama ja tegema kindlaks, kas need on endiselt asjakohased ja käesoleva määrusega kooskõlas või tuleks neid muuta või need kehtetuks tunnistada. Selleks et tugevdada järjepidevust ja strateegilist juhtimist Europolis ning tõhustada selle operatiivsete prioriteetide pikaajalist planeerimist ja

rakendamist, on asjakohane kohandada ka tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitjate vastavate kehtivate volituste kestust. Europol praeguse tegevjuhtkonna järjepidevuse tagamine on vajalik, et tagada ameti institutsiooniline stabiilsus ja operatiivne tulemuslikkus. Seepärast peaks käesoleva määruse jõustumise ajal oma esimest ametiaega täitvate Europol tegevjuhtkonna liikmete ametiaja maksimaalne kogukestus olema kümme aastat. Käesoleva määruse jõustumise ajal teist ametiaega täitvate Europol tegevjuhtkonna liikmete ametiaja maksimaalne kogukestus peaks olema üheksa aastat.

- (124) Õiguskaitsealase koostöö üha suurem digitaliseerimine ning kõrgetasemeliste infosüsteemide, pilvetaristute ja turvaliste sideteenuste arendamine nõuab Europolit ja eu-LISA tihedamat koostööd. Võttes arvesse eu-LISA eksperditeadmisi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide ja nendega seotud sidetaristute arendamisel ja käitamisel ning Europolit rolli õiguskaitsealase operatiivkoostöö toetamisel, on asjakohane näha ette kahe ameti vahelise koostöö eeskirjad. Selline koostöö peaks võimaldama koostoimet, vältima kattuvat tegevust, edendama koostalitlusvõimet ja kulutõhusust ning hõlbustama tehniliste komponentide, teenuste ja eksperditeadmiste taaskasutamist, austades samal ajal täielikult kahe ameti vastavaid volitusi, juhtimisstruktuure ja vastutusalasid. Seepärast tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1726⁵⁷ vastavalt muuta.
- (125) eu-LISA juba haldab avaliku võtme taristut ja osutab sertifitseerimisteenuseid, mis toetavad liidu infosüsteemide turvalist toimimist vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal. Europolit teenuste ja vahendite kõrgetasemelise turvalisuse, usalduse ja koostalitlusvõime tagamiseks peaks Europolil olema võimalik neid olemasolevaid teenuseid kasutada. Selleks peaks eu-LISA saama anda Europolile ja vajaduse korral Europolit teenuste ja vahenditega ühendatud liikmesriikide pädevatele asutustele digitaalsertifikaadid. See peaks võimaldama Europolil saada kulutõhusal viisil kasu liidu tasandil olemasolevast suutlikkusest ja eksperditeadmistest, aidates kaasa turvalisele autentimisele, krüpteeritud sidele ja usaldusväärsele elektroonilisele suhtlusele.
- (126) Selleks et tugevdada Europolit suutlikkust toetada liikmesriike raskete kuritegude ja terrorismi ennetamisel ja nende vastu võitlemisel ning kasutada tulemuslikumalt olemasolevaid liidu teabevahetusraamistikke, peaks Europolil olema võimalik teha selgelt määratletud tingimustel liikmesriikide nimel otsinguid Prüm II raamistiku alusel ühendatud riiklikes andmebaasides. On oluline, et Europol pakuks operatiivset, analüütilist, tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge olukordades, kus tema eksperditeadmised, vahendid või piiriülene vaatenurk võivad anda lisaväärtust, säilitades samal ajal täielikult liikmesriikide omandiõiguse andmete suhtes, sõltumatud uurimised ja liidu teabevahetussüsteemide aluseks oleva detsentraliseeritud struktuuri. Määrus (EL) 2024/982 võimaldab praegu Europolil teha otsinguid liikmesriikide Prümi andmebaasides, kasutades kolmandatelt riikidelt saadud andmeid. Selleks et kõrvaldada kõik tegevuspiirangud, mis võivad takistada asjakohaste piiriüleste seoste kindlakstegemist, peaks Europolil olema võimalik teha selliseid otsinguid ka liikmesriikidest pärit andmete alusel, kui andmeid omav liikmesriik on selleks loa andnud. Seda tuleks kohaldada eelkõige DNA-profiile, daktüloskoopilisi andmeid ja näokujutisi hõlmavate otsingute suhtes, tagades samal

⁵⁷

Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2018/1726 ... (ELT ..., ELI: ..).

ajal, et liikmesriigid saavad otsustada, millistel tingimustel nende andmeid võib kasutada. Seepärast tuleks määrust (EL) 2024/982 vastavalt muuta.

- (127) Selleks et tõhustada Europolil juurdepääsu liikmesriikide andmebaasides säilitatavatele andmetele, tagades samal ajal isikuandmete kaitse ja liikmesriigi õiguse järgimise, peaks Europolil olema juurdepääs riiklikes andmebaasides ja politseiregistrite indeksites säilitatavatele andmetele, kohaldades eritingimusi ja -piiranguid, sealhulgas määratud ruuterite ja süsteemide, nagu EPRIS, EUCARIS ja biomeetriliste andmete ruuter, kasutamine ning inimjärelvalve ja -otsuste tegemise nõue põhiaandmete saatmisel päringuvastusena, ning ta peaks kasutama liikmesriikidest pärit andmeid üksnes juhul, kui andmeid omav liikmesriik on selleks loa andnud, ning ta peaks selliseid andmeid käitlema kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725 ja käesoleva määrusega ning asjaomase liikmesriigi nõusolekul.
- (128) Kui Europol teeb otsinguid liikmesriikidest pärit biomeetriliste andmete alusel, peaks ta tegutsema üksnes tehnilise ja kohtuekspertiisialase teenuse osutajana luba andva liikmesriigi nimel. Europol peaks seepärast tegema selliseid otsinguid üksnes asjaomase liikmesriigi antud loa piires, kas igal üksikjuhul eraldi või alalise loa alusel, mille suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi kindlaks määratud tingimusi. Europol peaks täielikult järgima kõiki piiranguid, mille luba andev liikmesriik on kehtestanud asjaomasele teabele juurdepääsu, selle kasutamise, edastamise, säilitamise, kustutamise või hävitamise suhtes.
- (129) Kuna käesoleva määruse eesmärged, nimelt toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ja nende vastastikust koostööd kahte või enam liikmesriiki mõjutavate raskete kuritegude, terrorismi ja liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide ennetamisel ja nende vastu võitlemisel, ei suuda liikmesriigid üksi tegutsedes piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ohtude ulatuse, rahvusvahelise iseloomu ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (130) [Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 ja artikli 4a lõike 1 kohaselt on Iirimaa teatanud [... kirjaga] oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel] VÕI [Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt, ilma et see piiraks nimetatud protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva [õigusakti] vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.]
- (131) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (132) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 42 ning ta esitas arvamuse [kuupäev].
- (133) Käesolevas määruses austatakse täiel määral põhiõigusi ja -vabadusi ning järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti õigust isikuandmete kaitsele ja eraelu puutumatusele, mida kaitstakse vastavalt harta

artiklitega 8 ja 7 ning ELi toimimise lepingu artikliga 16, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, mis on sätestatud harta artiklis 47, süüütuse presumptsiooni, mis on sätestatud harta artiklis 48, ning kuriteoohvrite õigusi.

- (134) Käesoleva määruse eesmärk on muuta ja täiendada määruse (EL) 2016/794 sätteid. Kuna tehtavad muudatused on arvukad ja sisulised, tuleks kõnealune õigusakt selguse huvides kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega asutatakse Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol), et toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ning nende vastastikust koostööd eesmärgiga tõkestada piiriülese mõõtmega rasket kuritegevust, terrorismi ja liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavaid kuriteoliike ning nende vastu võidelda.
2. Käesoleva määrusega asutaud Europol asendab määrusega (EL) 2016/794 loodud ameti ja on selle õigusjärglane.

Artikkel 2

Õiguslik seisund

1. Europol on liidu amet ja juriidiline isik.
2. Europolil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mida selle riigi õigusnormid juriidilisele isikule võimaldavad. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaline.
3. Europoli esindab tegevdirektor.

Artikkel 3

Asukoht

Europoli asukoht on Madalmaades Haagis.

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „liikmesriikide pädevad asutused“ – liikmesriikide politseiasutused ja muud õiguskaitseasutused, kes liikmesriigi õiguse kohaselt vastutavad kuritegude tõkestamise ja nende vastu võitlemise eest, ning muud liikmesriikide avaliku sektori

asutused, kes liikmesriigi õiguse kohaselt vastutavad selliste kuritegude tõkestamise ja nende vastu võitlemise eest, mis jäävad Europol pädevusse;

- 2) „strateegiline analüüs“ – kõik meetodid ja tehnikad, mille abil kogutakse, säilitatakse, töödeldakse ja hinnatakse teavet, et toetada ja arendada kriminaalpoliitikat, mis aitab kaasa tõhusale ja tulemuslikule kuritegevuse ennetamisele ja sellevastasele võitlusele;
- 3) „operatiivanalüüs“ – kõik meetodid ja tehnikad, mille abil kogutakse, säilitatakse, töödeldakse ja hinnatakse teavet, et toetada kriminaaluurimisi ja kriminaalteabe kogumist;
- 4) „eraõiguslikud isikud“ – üksused ja asutused, mis on asutatud liikmesriigi või kolmanda riigi õiguse alusel, sealhulgas äriühingud ja ettevõtted, ettevõtjate ühendused, mittetulundusühendused ja teised juriidilised isikud, keda ei hõlma punkt 5;
- 5) „vastuvõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus või muu asutus, kellele isikuandmed avaldatakse, olenemata sellest, kas tegemist on kolmanda isikuga või mitte;
- 6) „halduslikku laadi isikuandmed“ – isikuandmed, mida Europol töötleb ja mis ei ole kasutatavad isikuandmed;
- 7) „terroristlik sisu“ – [määruse \(EL\) 2021/784 artikli 2 punktis 7](#) määratletud terroristlik sisu;
- 8) „internetipõhine laste seksuaalne väärkohtlemine“ – laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamine internetis ja laste ahvatlemine seksuaalsuhte eesmärgil;
- 9) „veebisisuga seotud kriisiolukord“ – sellise veebisisu levitamine, mis tuleneb mõnest toimuvast või hiljuti toimunud tegelikust sündmusest ja kus kujutatakse ohtu elule või kehalisele puutumatusele või kutsutakse üles põhjustama vahetut ohtu elule või kehalisele puutumatusele;
- 10) „sisserände kontaktametnik“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1240 artikli 2 punktis 1 määratletud sisserände kontaktametnik⁵⁸;
- 11) „ühtne kontaktpunkt“ – üksus, mis vastutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/977 artikli 14 kohase teabevahetuse koordineerimise ja hõlbustamise eest⁵⁹;
- 12) „tiptasemel võimed“ – tehnoloogiline, analüüsi- või tegevussuutlikkus, mis pakub täiustatud või uudseid kasutusvõimalusi, mis toetavad Europol pädevusse kuuluvate kuriteoliikide tõkestamist ja nende vastu võitlemist ning liikmesriikide pädevate asutuste vahelist koostööd.

Artikkel 5

Pädevus

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1240 sisserände kontaktametnike Euroopa võrgustiku loomise kohta (ELT L 198, 25.7.2019, lk 88, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1240/oj>).

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/977, mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2006/960/JSK (ELT L 134, 22.5.2023, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj>).

1. Europol toetab ja tugevdab liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ning nende vastastikust koostööd kahte või enam liikmesriiki puudutava raske kuritegevuse, terrorismi ja liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide, mis on loetletud I lisas, tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel.
2. Europoli pädevusse kuuluvad ka I lisas loetletud kuriteoliikidega seotud kuriteod, eelkõige kuriteod, mis on toime pandud selliste kuriteoliikide ettevalmistamise, hõlbustamise, toetamise või varjamise eesmärgil, nendega seoses toime kuriteod või sellised kuriteod, mis on toime pandud selleks, et tagada nende kuriteoliikidega seotud isikute karistuse jäätmine, sealhulgas juhul, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde.

Artikkel 6

Ülesanded

1. Europol täidab järgmisi ülesandeid:
 - (a) kogub teavet, sealhulgas kriminaalteavet, seda säilitada, töödelda, analüüsida ja vahetada;
 - (b) annab liikmesriikide pädevatele asutustele operatiivtuge, sealhulgas aitab koordineerida, korraldada ja rakendada uurimis- ja operatiivmeetmeid, annab analüütilist tuge operatiivanalüüsi kaudu ning annab tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge;
 - (c) annab liikmesriikide pädevatele asutustele ja liidu institutsioonidele strateegilist ja valdkondlikku tuge, tehes strateegilist analüüsi ja koostades analüütilisi ülevaateid, sealhulgas ohuhinnanguid, strateegilisi analüüse, suundumuste aruandeid ja olukorrakirjeldusi;
 - (d) teeb koostööd liidu institutsioonide, organite, missioonide ja asutustega, vahetades vajaduse korral teavet ja pakkudes analüütilist tuge valdkondades, mis kuuluvad nende vastavasse pädevusse;
 - (e) teeb koostööd kolmandate riikide ja muude asjaomaste partneritega, eelkõige teabevahetuse kaudu;
 - (f) viib liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi raames ellu teadus- ja innovatsioonitegevusi ning arendab tipptasemel võimeid;
 - (g) arendab ja haldab teabehaldus- ja IKT-teenuseid, -vahendeid ja -komponente, mis võimaldavad täita punktides a–e osutatud ülesandeid;
 - (h) annab uurimis- või operatiivtegevuse raames rahalist toetust operatiivmeetmete jaoks.
2. Lisaks lõikes 1 nimetatud ülesannetele täidab Europol järgmisi toetavaid ülesandeid:
 - (a) toetab liikmesriike suurte rahvusvaheliste sündmuste korral andmete ja operatiivtoega;
 - (b) annab Europoli pädevuse piires teavet ja operatiivtuge Euroopa Liidu lepingu alusel loodud liidu kriisiohjestraktuuridele ja -missioonidele;
 - (c) annab haldus-, finants- ja tehnilist tuge liidu rahastatavatele tööprojektidele ja õiguskaitsealastele Euroopa võrgustikele, mis kuuluvad Europoli pädevusse, et parandada tegevuse koordineerimist, järjepidevust ja sidusust;

- (d) tegutseb eurode võltsimise vastu võitlemise keskasutusena kooskõlas nõukogu otsusega 2005/511/JSK,⁶⁰ sealhulgas kutsuda üles koordineerima liikmesriikide pädevate asutuste või ühiste uurimisrühmade meetmeid, mida võetakse euro võltsimise vastu võitlemiseks, ning vajaduse korral teha seda koostöös liidu organite ja asutustega ning kolmandate riikide ametiasutustega;
- (e) toetab liikmesriike seoses eeldatava mõjuga julgeolekule selliste konkreetsete Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/452⁶¹ kohaste liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute tegemisel, mis on seotud ettevõtjatega, kes pakuvad tehnoloogialahendusi, sealhulgas tarkvara, mida Europol kasutab tema pädevusse kuuluvate kuritegude tõkestamiseks ja nende vastu võitlemiseks;
- (f) aitab kaasa Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanismi rakendamisele, et nõukogu määruse (EL) 2022/922⁶² alusel Europoli pädevuse piires kontrollida Schengeni *acquis* kohaldamist, osaledes Schengeni hindamissmissioonidel ja muudes kohapealsetes kontrollkäikudes, pakkudes eksperditeadmisi ning analüüse, kui komisjon seda taotleb;
- (g) teeb liidu finantshuvide kaitsmisega seotud pettustevastase võitluse struktuuri osalistega, nagu Euroopa Prokuratuur, Eurojust, Euroopa Pettustevastane Amet, Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ja ELi Tolliamet, struktureeritud viisil ja regulaarset koostööd, sealhulgas sõlmides sellise koostöö üksikasjade reguleerimiseks kahe- või mitmepoolseid koostöölepinguid.

3. Europol ei kohalda ühegi ülesande täitmisel sunnimeetmeid.

Europol võib liikmesriikide pädevate asutuste taotluse korral ja kooskõlas nende riigisisese õigusega liikmesriigi pädevaid asutusi uurimismeetmete võtmisel toetada, eelkõige hõlbustades piiriülest teabevahetust ja muid andmetöötluse vorme ning tagades sidevahendite abil operatiivtoe või olles nende toimingute ajal kohal. Europolil ei ole õigust läbi viia uurimismeetmeid.

Artikkel 7

Europoli strateegiline tugi

1. Europol aitab välja töötada liidu ühist strateegilist raske kuritegevuse ja terrorismi analüüsiraamistikku.

Sel eesmärgil koostab Europol regulaarselt sisejulgeolekut käsitlevaid analüütilisi ülevaateid, sealhulgas strateegilisi analüüse, ohuhinnanguid, suundumuste aruandeid ja olukorrakirjeldusi, ning teeb need vastavalt artiklile 129 kättesaadavaks.

⁶⁰ Nõukogu 12. juuli 2005. aasta otsus 2005/511/JSK euro kaitsmise kohta võltsimise eest määrates Europoli eurode võltsimise vastu võitlemise keskasutuseks (ELT L 185, 16.7.2005, lk 35, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2005/511/oj>).

⁶¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79I, 21.3.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

⁶² Nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis* kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013 (ELT L 160, 15.6.2022, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>).

2. Europol toetab ühiste analüüsimeetodite ja -standardite väljatöötamist ning kasutamist, eelkõige liidu tasandi ohuhinnangute jaoks, et tagada analüütiliste ülevaadete võrreldavus, koostalitlusvõime ja järjepidevus.
3. Liikmesriigid esitavad Europolile kogu teabe, mida on vaja lõikes 1 osutatud analüütiliste ülevaadete koostamiseks.

Liikmesriigid võivad keelduda teabe esitamisest ühel või mitmel järgmistest põhjustest:

 - (a) teabe esitamine on vastuolus asjaomase liikmesriigi oluliste julgeolekuhuvidega;
 - (b) teabe esitamine ohustab käimasolevat uurimist või üksikisiku turvalisust;
 - (c) teabe esitamisega avalikustataks teave riigi julgeolekuga seotud organisatsioonide või konkreetse järelevõttegevuse kohta.

Liikmesriigid esitavad teabe niipea, kui punktides a, b või c osutatud põhjuseid enam ei esine.
4. Liidu institutsioonid, organid ja asutused esitavad oma pädevuse piires ning kooskõlas kohaldatava liidu õigusega Europolile lõikes 1 osutatud analüütiliste ülevaadete koostamiseks vajaliku teabe.
5. Europol võib lõikes 1 osutatud analüütiliste ülevaadete koostamisel täiendada allikana kasutada avalike allikate ja asjaomaste partnerite teavet.
6. Lõikes 1 osutatud analüütilised ülevaated tehakse kättesaadavaks nõukogule ja komisjonile, et määrata kindlaks ja töötada välja liidu strateegia, poliitika ja tegevuse prioriteedid kuritegevuse vastu võitlemisel ning viia need ellu.
7. Europol kasutab lõikes 1 osutatud analüütilisi ülevaateid, et toetada käesoleva peatüki kohaste operatiivtegevuste kavandamist ja rakendamist, ning võtab neid ülevaateid arvesse artiklis 57 osutatud raamistiku koostamisel ja regulaarsel ajakohastamisel.
8. Liikmesriigid võtavad lõikes 1 osutatud analüütilisi ülevaateid arvesse, kui nad määravad kindlaks oma osalemise Europoli toetatavas operatiivtegevuses, eraldavad operatiivtegevuseks vahendeid ning rakendavad liidu strateegilisi ja operatiivseid prioriteete riiklikul tasandil.
9. Lõikes 1 osutatud analüütilisi ülevaateid võib kasutada komisjoni ja liikmesriikide tehtavate analüüsides ning määruse (EL) 2022/922 kohastes Schengeni hindamis- ja järelevalvetoimingutes Europoli pädevusse kuuluvates poliitikavaldkondades.

II peatükk

Operatiivkoostöö

1. JAGU

OPERATIIVTUGI JA KOORDINEERIMINE

Artikkel 8

Europoli operatiivtugi

1. Europol tagab liikmesriikide pädevatele asutustele operatiivtoe, et aidata kaasa Europol'i pädevusse kuuluvate kuriteoliikide tõkestamisele ja nende vastu võitlemisele.
2. Europol loob ja säilitab suutlikkuse, mida on vaja liikmesriikide pädevatele asutustele pideva ja toimiva operatiivtoe tagamiseks.
3. Europol toetab eelkõige järgmist:
 - (a) uurimised ja operatiivtegevus, mida on vaja koordineerida liidu tasandil;
 - (b) suure riskiga kuritegelike võrgustike ja neid toetava kuritegeliku taristu väljaselgitamine, nende võrgustike vastu võitlemine ning nende tegevuse tõkestamine;
 - (c) operatiivtegevus, milleks vajatakse spetsiaalset analüütilist, tehnilist, digivaldkonna, kohtuekspertiisialast või valdkonnaülest suutlikkust;
 - (d) ulatuslike, tekkivate ja kiiresti muutuvate julgeolekuohtude, sealhulgas I lisas loetletud kuriteoliikidega seotud kuritegude avastamine, analüüsimine ja nende vastu suunatud meetmete koordineerimine, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde, ja õiguskaitseasutuste reageerimise koordineerimine;
 - (e) selliste strateegiliste ja operatiivsete prioriteetide rakendamine, mis on seotud liidu sisejulgeolekuga.
4. Europol võib vajaduse korral ja vastavalt operatiivvajadustele anda operatiivtuge, kasutades muu hulgas järgmisi võimalusi:
 - (a) artiklites 13–19 osutatud liidu eksperdikeskused (edaspidi „keskused“);
 - (b) operatiivrakkerühmad vastavalt artiklile 20;
 - (c) ühised uurimisrühmad vastavalt artiklile 21, sealhulgas koostöös Eurojustiga;
 - (d) Europol'i lähetused vastavalt artiklile 22;
 - (e) kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) raames toimuva strateegilise ja operatiivtegevuse toetamine vastavalt artiklile 23.
5. Europol tagab käesolevas peatükis osutatud operatiivtoe, struktuuride ja koostöövahendite koordineerimise, sidususe ning vastastikuse täiendavuse, sealhulgas korraga mitut liiki operatiivtoe kasutamise korral.
6. Liikmesriigid püüavad tulemuslikult kasutada lõikes 4 osutatud operatiivtoe võimalusi, eelkõige juhul, kui on vaja tegutseda koordineeritult liidu tasandil, et tagada tõhus reageerimine raskele ja organiseeritud kuritegevusele ning terrorismile.
7. Kui operatiiv- ja analüüsitalitus teeb kindlaks või keskused teevad kindlaks piiriülese kuritegeliku tegevusega seotud koostöösidemed või koordineerimisvajadused, siis taotleb Europol, et asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused esitaksid asjakohast teavet ja kriminaalteavet või aidataksid rakendada koordineerimismeetmeid.

Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused vastavad põhjendamatult viivitusega ning juhul, kui pädev asutus otsustab taotletud teabe esitamata või kavandatud koordineerimismeetmetes osalemata jätta, esitab ta Europolile põhjendatud selgituse.

Operatiivtugi finantsuurimisele ja kriminaaltulu tuvastamisele

1. Europol teeb koostööd kriminaaltulu tuvastamise üksustega, mis on loodud vastavalt direktiivi (EL) 2024/1260 artiklile 5.
2. Liikmesriigid tagavad, et Europolil on otsene ja viivitamatu juurdepääs direktiivi (EL) 2024/1260 artikli 6 lõikes 2 osutatud teabele seal esitatud tingimustel ning sellises ulatuses, mida on vaja käesoleva määruse artiklis 16 osutatud ülesannete täitmiseks.

Samuti tagavad liikmesriigid, et Europolil on võimalik kiiresti saada direktiivi (EL) 2024/1260 artikli 6 lõikes 3 loetletud teavet, kui ta esitab taotluse asjaomasele kriminaaltulu tuvastamise üksusele, ja kõnealuse direktiivi artikli 6 lõikes 4 kirjeldatud olukordades, kui see on vajalik käesoleva määruse artiklis 16 osutatud ülesannete täitmiseks.

Juurdepääs käesolevas lõikes osutatud teabele peab vastama direktiivi (EL) 2024/1260 artikli 6 lõigetele 5 ja 6.
3. Kui Europol leiab, et käesoleva määruse artiklis 16 osutatud tegevuse tulemusena tekib otsene oht, et jälitatud ja kindlaks tehtud vara kaob, siis esitab ta vastavalt direktiivi (EL) 2024/1260 artikli 11 lõikele 2 asjaomaste liikmesriikide pädevatele asutustele taotluse võtta viivitamata meetmeid.

Asjaomase liikmesriigi pädev asutus teeb taotluse kohta otsuse viivitamata ja võimaluse korral 24 tunni jooksul.

Kui asjaomase liikmesriigi pädev asutus otsustab, et meetmeid ei võeta kohe, siis teatab ta sellest Europolile ja põhjendab oma otsust. Need põhjused võib esitamata jätta järgmistel juhtudel:

 - (a) põhjuste avaldamine on vastuolus asjaomase liikmesriigi oluliste julgeolekuhuvidega;
 - (b) põhjuste avaldamine ohustab käimasolevat uurimist või üksikisiku turvalisust.
4. Europol teeb kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1153⁶³ artikliga 12 koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849⁶⁴ kohaselt loodud rahapesu andmebüroodega asjaomase Europoli riikliku üksuse kaudu või, kui asjaomane liikmesriik on seda lubanud, siis otsekontakti kaudu, eelkõige vahetades teavet ja esitades liikmesriikidele analüüse, et toetada Europoli pädevusse kuuluvaid piiriüleseid uurimisi.
5. Iga liikmesriik tagab, et tema rahapesu andmebürool on oma volituste ja pädevuse piires ning kooskõlas riiklike menetluslike tagatistega õigus vastata Europoli poolt direktiivi (EL) 2019/1153 artikli 12 kohaselt esitatud nõuetekohaselt põhjendatud taotlustele finantsteabe ja finantsanalüüsi saamiseks kas oma Europoli riikliku üksuse

⁶³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1153, millega kehtestatakse normid finants- ja muu teabe kasutamise hõlbustamiseks teatavate kuritegude tõkestamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2000/642/JSK (ELT L 186, 11.7.2019, lk 122, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1153/oj>).

⁶⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

kaudu või, kui liikmesriik on seda lubanud, siis rahapesu andmebüroo ja Europoli vahelise otsekontakti kaudu.

Artikkel 10

Operatiivtegevuse rahaline toetamine

1. Kui Europol saab liikmesriigilt nõuetekohaselt põhjendatud kirjaliku taotluse, võib ta anda sihipärast rahalist toetust operatiivtegevuseks Europoli toetatava ja tema pädevusse kuuluva prioriteetse uurimise või operatiivmeetme raames.
2. Lõikes 1 osutatud rahaline toetus piirdub sellega, mis on konkreetse prioriteetse uurimise või operatiivmeetme toetamiseks vajalik ja proportsionaalne, ning võib hõlmata selle tulemuslikuks läbiviimiseks vajalikke tegevus-, tehnilisi, logistilisi ja muid asjakohaseid kulusid.
3. Europol võib asjakohasel juhul ja kooskõlas tegevusprioriteetidega eelistada rahalise toetuse andmist koordineeritud piiriüleseks operatiivtegevuseks.
4. Europol teeb lõikes 1 osutatud rahalise toetuse andmise otsuse igal üksikjuhul eraldi ja kooskõlas rakendamiskorraga, mille haldusnõukogu võtab vastu tegevdirektori ettepanekul ja pärast komisjoniga konsulteerimist.

Kõnealuse rakendamiskorraga nähakse ette sellise toetuse andmise, haldamise ja järelevalve tingimused ja menetluskord, sealhulgas nõuded, millega tagatakse aruandekohustus, jälgitavus, auditeeritavus ja vastavus kohaldatavatele liidu finantsreeglitele.

Artikkel 11

Kriminaaluurimise algatamise taotlus

1. Kui Europol konkreetsel juhul leiab, et tema pädevusse kuuluva kuriteo korral tuleks algatada kriminaaluurimine, siis taotleb ta Europoli riiklike üksuste kaudu, et asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused algataksid või viiksid läbi kriminaaluurimise või koordineeriks seda.
2. Kui tegevdirektor on seisukohal, et tuleks algatada kriminaaluurimine seoses konkreetse kuriteoga, mis puudutab ainult ühte liikmesriiki, kuid kahjustab liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi, võib ta Europoli riikliku üksuse kaudu taotleda, et asjaomase liikmesriigi pädevad asutused algataksid sellise kriminaaluurimise või viiksid seda läbi või koordineeriks seda, ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist.
3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata liidu finantshuve kahjustavate kuritegude suhtes, mis kuuluvad Euroopa Prokuratuuri pädevusse.
4. Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused vaatavad kõik lõigete 1 ja 2 kohaselt esitatud taotlused läbi eelisjärjekorras ja teevad põhjendamatu viivitusega põhjendatud otsuse.

Europoli riiklik üksus teatab Europolile põhjendamatu viivitusega, kui liikmesriigi pädev asutus on teinud otsuse lõike 1 või 2 alusel esitatud taotluse kohta.

5. Kui liikmesriigi pädev asutus otsustab jätta vastavalt lõikele 1 ja 2 esitatud taotluse rahuldamata, teatab ta Europolile sellise otsuse põhjustest põhjendamatu viivitusega ja igal juhul ühe kuu jooksul pärast taotluse kättesaamist. Põhjused võib jätta esitamata järgmistel juhtudel:

- (a) põhjuste avaldamine on vastuolus asjaomase liikmesriigi oluliste julgeolekuhuvidega;
 - (b) põhjuste avaldamine ohustab käimasolevat uurimist või üksikisiku turvalisust.
6. Europol teatab Eurojustile viivitamata kõigist lõigete 1 ja 2 alusel esitatud taotlustest ning kõigist lõigete 4 ja 5 alusel tehtud liikmesriigi pädeva asutuse otsustest, et Eurojust saaks riiklikul tasandil tagada õigeaegsed kriminaalmenetluse järelmeetmed ja teostada oma pädevust, sealhulgas vajaduse korral volitusi tegutseda omal algatusel kooskõlas määruse (EL) 2018/1727 kohaldatavate sätetega.
7. Europol teatab viivitamata Euroopa Prokuratuurile lõigete 1 ja 2 alusel esitatud taotlustest Euroopa Prokuratuuri pädevusse kuuluvate kuritegude kohta ning kõigist nendega seotud otsustest, mille liikmesriigi pädev asutus on teinud lõigete 4 ja 5 alusel.

2. JAGU

SPETSIAALNE TEGEVUSSUUTLIKKUS

Artikkel 12

Operatiiv- ja analüüsitalitus

1. Operatiiv- ja analüüsitalitus tagab Europoli pideva ööpäevaringse tegevus- ja analüüsisuutlikkuse, et toetada käesoleva määruse kohaselt koos liikmesriikidega võetavate uurimis- ja operatiivmeetmete koordineerimist, korraldamist ning rakendamist.
2. Operatiiv- ja analüüsitalitus tagab järgmise:
 - (a) teabe ja kriminaalteabe operatiiv- ja strateegiline analüüs, sealhulgas keskuste tegevuse toetamiseks;
 - (b) analüüsiprojektide toetamine ja koordineerimine;
 - (c) valdkonnaülestes teenustes osutamine sellistes valdkondades nagu koostalitlusvõime, biomeetria, avalike allikate luureteave, reisimise kohta teabe kogumine ja satelliidipildid;
 - (d) koostöösidemete kindlakstegemine ning piiriülese operatiiv- ja uurimistegevuse koordineerimine, sealhulgas vajaduse korral ühise operatiivanalüüsi juhtumiloomise ettepaneku tegemine;
 - (e) käesoleva määruse alusel osutatava operatiivtoe koordineerimine ja sidususe tagamine, sealhulgas operatiivrakkerühmade, ühiste uurimisrühmade, Europoli lähetuste ja EMPACTi tegevuse raames;
 - (f) artiklis 7 osutatud analüütiliste ülevaadete koostamine.
3. Operatiiv- ja analüüsitalitus tagab koordineerimise, koostöö ja operatiivtegevuse sidususe liidu eksperdikeskuste vahel, eelkõige juhul, kui operatiivtegevus, kriminaalteave või uurimine on seotud mitme kuriteoliigiga või I lisas loetletud kuriteoliikidega, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde või nende korral vajatakse muul viisil valdkonnaülest reageerimist.

Artikkel 13

Liidu eksperdikeskused

1. Liidu eksperdikeskustena (edaspidi „keskused“) asutatakse küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskus, Euroopa terrorismivastase võitluse keskus, Euroopa finants- ja majanduskuritegude vastase võitluse keskus, Euroopa raske ja organiseeritud kuritegevuse keskus ning rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane Euroopa keskus.
2. Keskused kuuluvad Europoli organisatsioonilisesse struktuuri ja need ei ole eraldi juriidilised isikud. Need toimivad oma konkreetsetes valdkondades Europoli peamise erisuutlikkuse ja eksperditeadmiste allüksustena ning toetavad Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikidega, sealhulgas I lisas loetletud kuriteoliikidega, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde, seotud kuritegevuse tõkestamist ja selle vastu võitlemist.
3. Keskustel on eelkõige järgmised ülesanded:
 - (a) tagada liikmesriikide pädevatele asutustele spetsiaalne operatiivtugi;
 - (b) tagada operatiivtugi operatiivrakkerühmade, ühiste uurimisrühmade ja EMPACTi raames;
 - (c) aidata kaasa koordineerimisele ja koostööle liikmesriikide vahel ning vajaduse korral teiste liidu institutsioonide, organite ja asutuste ning asjaomaste partneritega, sealhulgas koostöösidemetega kindlakstegemisel;
 - (d) toetada operatiiv- ja analüüsitähtsuse koordineerimisel integreeritud operatiivtegevust, mis hõlmab mitut Europoli pädevusse kuuluvat kuriteoliiki või I lisas loetletud kuriteoliikidega seotud kuritegusid, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde, sealhulgas võttes kasutusele ja koordineerides eksperditeadmisi ja erisuutlikkust mitme tegevusvaldkonna vahel;
 - (e) teha kindlaks suutlikkusega seotud vajadused ning aidata kaasa tiptasemel võimete arendamisele, kasutuselevõtmisele ning integreerimisele Europoli ja liikmesriikide pädevate asutuste tegevusse, sealhulgas kasutades spetsiaalseid koolitusi, koordineerides tegevust tulevikusuundade ja suutlikkuse teenistusega ning tehes tihedat koostööd Europoli tugisüsteemidega;
 - (f) aidata kaasa artiklis 7 osutatud analüütiliste ülevaadete koostamisele.
4. Europol tagab, et keskuste tegevus on kooskõlas liidu sisejulgeoleku strateegiliste ja operatiivsete prioriteetidega, sealhulgas nendega, mis on kehtestatud EMPACTi raames.
5. Keskustesse võivad kuuluda kontaktametnikud ning muude liidu organite ja asutuste esindajad vastavalt lõikes 6 osutatud rakendamiskorrale.

Kooskõlas lõikes 6 osutatud rakendamiskorraga võib Europol kutsuda lõike 3 punktides e ja f nimetatud tegevustes osalema ka asjakohaste eksperditeadmistega partnereid.
6. Haldusnõukogu võtab tegevusdirektori ettepanekul vastu rakendamiskorra keskuste töökorralduse, konkreetsete ülesannete, koosseisu ja tegevuspõhimõtete kohta ning vaatab selle korra regulaarselt läbi ja vajaduse korral kohandab seda, võttes arvesse operatiivvajadusi ja muutuvaid julgeolekuohte.

Artikkel 14

Euroopa raske ja organiseeritud kuritegevuse keskus

Vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile b toetab Europol Euroopa raske ja organiseeritud kuritegevuse keskuse kaudu eelkõige järgmisi eesmärgi:

- (a) teha kindlaks väärtuslikud sihtmärgid ja suure riskiga kuritegelikud võrgustikud ja seada nendega tegelemine prioriteediks, võidelda nende vastu ja tõkestada nende tegevust;
- (b) toetada ja koordineerida ebaseadusliku uimastikaubandusega, tulirelvade ja lõhkeainetega ebaseadusliku kauplemisega, keskkonna vastu suunatud kuritegudega, varavastase kuritegevusega ning muude raske ja organiseeritud kuritegevuse vormidega seotud piiriülest uurimist ja operatiivtegevust;
- (c) toetada eksperditeadmistega keerukaid, mitut jurisdiktsiooni hõlmavaid uurimisi ja operatiivtegevust, sealhulgas operatiivrakkerühmade, ühiste uurimisrühmade ja EMPACTi tegevuse raames;
- (d) toetada kuritegelikes võrgustikes laste ja noorte värbamise ja ärakasutamise kindlakstegemist, jälgimist ja tõkestamist, kui kuritegelik tegevus toimub kuritegude toimepanemise, neile kaasaaitamise või nende varjamise eesmärgil, muu hulgas veebipõhiste teenuste ja platvormide kaudu.

Artikkel 15

Küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskus

Vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile b toetab Europol küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse kaudu eelkõige järgmisi eesmärgi:

- (a) toetada liikmesriike ja vajaduse korral eraõiguslikke isikuid kuritegeliku päritolu kahtlusega küberrünnete ja ulatusliku pahatahtliku veebitegevuse tõkestamisel ja sellele reageerimisel, sealhulgas koostöös Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA), näiteks seoses lunavaraintsidentidega ja rünnaku läbiviimiseks kasutatud taristule juurdepääsuga;
- (b) toetada liikmesriike ja vajaduse korral eraõiguslikke isikuid veebisisuga seotud kriisilukordade lahendamisel, eelkõige andes eraõiguslikele isikutele teavet, mis on vajalik konkreetse veebisisu, -teenuste, -kontode, -taristu või digitegevuse kindlakstegemiseks, ja näiteks teatades veebisisust internetipõhiste teenuste osutajatele;
- (c) toetada liikmesriike, et ennetada ja tõkestada laste seksuaalset väärkohtlemist, internetipõhist laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamist ja laste ahvatlemist seksuaalsuhte eesmärgil;
- (d) aidata kaasa küberkuritegevuse ja küberruumi kasutades toime pandud kuritegeliku tegevuse, sealhulgas internetipõhise laste seksuaalse väärkohtlemise ohvrite ja õigusrikkujate kindlakstegemisele;
- (e) tagada ja kasutusele võtta spetsiaalne digitaalkriminalistika, tehniline, analüütiline ning uurimisalane oskusteave ja suutlikkus, sealhulgas selleks, et toetada digiandmete ja seaduslikult saadud krüpteeritud andmete töötlemist ja analüüsimist;

- (f) tagada veebimajutus ja tugi küberkuritegevuse tõkestamise valdkonna ja elektroonilistele tõenditele piiriülese juurdepääsu tegevuse koordineerimise platvormidele ja spetsiaalsetele operatiivkoostöö raamistikele, sealhulgas ühise küberkuritegevuse vastase tegevuse rakkerühmale.

Artikkel 16

Euroopa finants- ja majanduskuritegude vastase võitluse keskus

Vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile b on Euroopa finants- ja majanduskuritegude vastase võitluse keskuse kaudu pakutaval Europoli toetusel eelkõige järgmised eesmärgid:

- (a) toetada liikmesriikide kriminaaltulu tuvastamise üksusi selliste kuriteovahendite, kuritegelikul teel saadud tulu ja vara jälitamisel ja kindlakstegemisel, mille kohta on tehtud või võidakse teha artikli 9 kohane arestimis- või konfiskeerimisotsus;
- (b) toetada organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi rahastamisega seotud kuritegelike rahavoogude, ebaseaduslike finantsvõrgustike ja kuritegelike ärimudelite avastamist, analüüsimist ja jälgimist;
- (c) tagada Euroopa Prokuratuurile operatiiv- ja analüütiline tugi selliste kuritegude korral, mis vastavalt artiklile 81 kuuluvad Europoli ja Euroopa Prokuratuuri pädevusse;
- (d) toetada liikmesriike ulatuslike digipettuste vastu võitlemisel, sealhulgas hõlbustades pettustest teatamist ning tehes koostööd finantsasutuste, digiplatvormide ja rahvusvaheliste partneritega.

Artikkel 17

Rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane Euroopa keskus

Vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile b on rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase Euroopa keskuse kaudu pakutaval Europoli toetusel eelkõige järgmised eesmärgid:

- (a) toetada rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubandusega seotud kuritegelike võrgustike, sealhulgas nende ärimudelite, tegutsemisviiside ja kuritegeliku taristu kindlakstegemist, jälgimist ja analüüsimist;
- (b) toetada rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse digimõõtmelise avastamist ja analüüsimist, sealhulgas avatud lähtekoodiga analüüsi, tehes koostööd veebipõhiste teenuste osutajate ja õigusspetsialistide võrgustikega;
- (c) toetada tihedas koostöös Euroopa finants- ja majanduskuritegude vastase võitluse keskusega rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse võrgustike poolt kasutatavate kuritegelike rahavoogude, kuritegeliku vara ja finantstaristu avastamist, analüüsimist ning tõkestamist;
- (d) toetada rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubandusega seotud küsimustes koostööd ja tegevuse koordineerimist liikmesriikide, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex), Eurojusti, muude asjaomaste liidu organite ja asutustega, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste partneritega.

Artikkel 18

Euroopa terrorismivastase võitluse keskus

Vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile d on Euroopa terrorismivastase võitluse keskuse kaudu pakutaval Europolil toetusel eelkõige järgmised eesmärgid:

- (a) tõkestada terrorismi ja vägivalda õhutava ekstremistliku veebisisu levitamist, sealhulgas tehes eemaldamiskorraldustega seoses kooskõlas määruse (EL) 2021/784 artikliga 14 koostööd liikmesriikide pädevate asutustega ning teatades sellisest veebisisust internetipõhiste teenuste osutajatele;
- (b) toetada uurimisi, sealhulgas avastades ning analüüsides terrorismi rahastamise rahavooge ja võrgustikke, keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide ning lõhkeainetega seotud ohte, internetis toimuvat radikaliseerumist ning veebiplatvormide ja uute tehnoloogiate väärkasutamist terroristlikel eesmärkidel;
- (c) toetada kriisidele reageerimist ja tegevuse koordineerimist, sealhulgas veebisisuga seotud kriisiolukordades, kasutades spetsiaalselt arendatud suutlikkust, vahendeid, ühiseid koordineerimisstruktuure ja toetusmehhanisme, sealhulgas artiklis 47 osutatud teabevahetusmehhanismi;
- (d) toetada terrorismini viiva radikaliseerumise ennetamist, lihtsustades teabevahetust, kriminaalteabe ja analüütiliste ülevaadete vahetamist liikmesriikide pädevate asutuste vahel ning vajaduse korral asjaomaste liidu organite ja asutuste ning eraõiguslike isikutega.

Artikkel 19

Täiendavate liidu eksperdikeskuste asutamine ja juhtimine

- 1. Europolis on lubatud asutada täiendavaid liidu eksperdikeskusi, eelkõige juhul, kui tegevdirektor teeb kindlaks, et Europolil ülesannete täitmiseks on vaja alalist erivõimet või liidu tasandil koordineeritud tegevust.
- 2. Täiendavate keskuste asutamise, kohandamise ja vajaduse korral ühendamise ning nende tegevuse lõpetamise otsus tehakse vastavalt artiklile 139 delegeeritud õigusaktiga, võttes eelkõige arvesse järgmist:
 - (a) asjaomaste kuritegevusega seotud või julgeolekuohtude ja I lisas loetletud kuriteoliikidega seotud kuritegude ulatus, keerukus või piiriülene mõõde, kui sellistel kuritegudel on hübriidmõõde;
 - (b) liikmesriikide operatiivvajadused ja vajadus alalise erivõime järele liidu tasandil;
 - (c) vajadus tagada sidusus ja vastastikune täiendavus olemasolevate keskuste ja muude liidu tegevusraamistikega;
 - (d) vahendite kättesaadavus Europolis.
- 3. Käesoleva artikli alusel asutatud keskuste suhtes kohaldatakse artikli 13 lõikeid 2–6.

3. JAGU

OPERATIIVKOOSTÖÖ VAHENDID

Artikkel 20

Operatiivrakkerühmad

1. Liikmesriikide pädevad asutused võivad Europolil toetusel moodustada operatiivrakkerühmi, et tegeleda Europolil pädevusse kuuluvate konkreetsete piiriülese kuritegevusega seotud ohtudega.

Operatiivrakkerühma võib moodustada, kui kuritegevusega seotud oht hõlmab kahte või enam liikmesriiki ning selle ulatuse, keerukuse või piiriülese mõõtme tõttu on vaja liidu tasandil koordineeritud operatiiv- ja uurimistegevust.
2. Operatiivrakkerühmas osalevad liikmesriigid ja Europol tagavad sidususe ning võimaluse korral integreerituse EMPACTi raamistikuga.
3. Operatiivrakkerühma moodustavad liikmesriigid võivad kutsuda operatiivrakkerühma töös osalema või seda toetama teisi liikmesriike ja VII peatükis osutatud kolmandaid riike.
4. Europol toetab kokkuleppel operatiivrakkerühmas osalevate liikmesriikidega selle rakkerühma operatiivtegevuse ja kriminaalteabe kogumise kavandamist, koordineerimist ning elluviimist.

Europol teeb kättesaadavaks selleks ettenähtud operatiivtoetust ja rahalist toetust.
5. Operatiivrakkerühmas osalevate liikmesriikide ülesanded kooskõlas konkreetse liikmesriigi õigusega on järgmised:
 - (a) tagada turvalise teabevahetusvõrgu (SIENA) kaudu kiiresti kogu asjakohase teabe pidev ja struktureeritud vahetamine Europolil ja teiste osalevate liikmesriikidega ning vajaduse korral tagada, et sellisele teabele antakse otsene juurdepääs vastavalt artiklitele 39, 40 ja 41;
 - (b) kasutada Europolil antavat operatiivtoetust ja rahalist toetust tulemuslikult;
 - (c) korraldada vajaduse korral ja kooskõlas riigisisese õigusega koordineeritud kriminaalteabe kogumist ja uurimisi asjakohaste kuritegevusega seotud ohtudega toimetulemiseks;
 - (d) algselt paralleelseid finantsuurimisi kuritegeliku vara kindlakstegemiseks, külmutamiseks ja arestimiseks;
 - (e) kaasata vajaduse korral kontaktametnikke, kes on lähetatud kolmandatesse riikidesse, kus operatiivrakkerühma raames uuritakse kuritegelikku tegevust, et tõhustada koostööd ja teabevahetust ning edastada saadud teavet Europolile.
6. Tegevusdirektor teeb Europolil riikliku üksuse kaudu asjaomaste liikmesriikide pädevatele asutustele ettepaneku operatiivrakkerühma moodustamiseks, kui selline rakkerühm annab objektiivsete kriteeriumide alusel lisaväärtust Europolil pädevusse kuuluva konkreetse piiriülese kuritegevusega seotud ohuga tegelemisel ja vastab kindlakstehtud operatiivvajadustele.
7. Haldusnõukogu võtab vastu operatiivrakkerühma moodustamise ja kasutamise rakendamiskorra, sealhulgas kolmandate riikide osalemiseks vajalikud kaitsemeetmed.

8. Europol hindab koos operatiivrakkerühmas osalevate liikmesriikidega operatiivtegevuse igal etapil, kas artikli 21 kohase ühise uurimisrühma moodustamine on vajalik, et liidu tasandil toetada koordineeritud ja järjepidevat tegevust.

Artikkel 21

Osalemine ühistes uurimisrühmades

1. Europol võib osaleda ühiste uurimisrühmade tegevuses, sealhulgas Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikidega tegelevates rühmades, mis on moodustatud kooskõlas nõukogu raamotsusega 2002/465/JSK⁶⁵ ja konventsiooniga, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikide vastastikust õigusabi kriminaalasjades⁶⁶ ja mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel. Ühise uurimisrühma moodustamise lepingus määratakse kindlaks Europoli töötajate uurimisrühmas osalemise tingimused ja esitatakse teave vastutusnormide kohta.
2. Europol võib osaleda kõigis ühise uurimisrühma tegevustes ja vahetada teavet uurimisrühma kõigi liikmetega, järgides selle liikmesriigi õigusnormides esitatud piiranguid, kus ühine uurimisrühm tegutseb.
3. Ühises uurimisrühmas osaledes võib Europol vastavalt käesolevale määrusele anda kõikidele rühma liikmetele kogu vajaliku teabe, mida Europol artikli 32 lõikes 2 sätestatud eesmärkidel töötleb. Samal ajal teatab Europol sellest rühmas esindatud liikmesriikide ja teavet andnud liikmesriikide riiklikele üksustele.
4. Europol võib ühises uurimisrühmas osaledes saadud teavet selle teabe andnud liikmesriigi nõusolekul töödelda artikli 32 lõikes 2 sätestatud eesmärkidel ja vastavalt käesoleva määrusega ettenähtud tingimustele.
5. Kui Europolil on põhjust arvata, et ühise uurimisrühma moodustamine võib anda uurimisele lisaväärtust, võib ta asjaomastele liikmesriikidele teha ühise uurimisrühma moodustamise ettepaneku ja võtta meetmeid liikmesriikide aitamiseks uurimisrühma moodustamisel.
6. Kui liikmesriigi pädev asutus esitab Eurojusti nõuande alusel vastavalt määruse (EL) .../... [*Eurojusti määruse ettepanek*] artikli 27 lõikele 1 taotluse, siis osaleb Europol oma pädevuse piires asjaomases ühises uurimisrühmas, välja arvatud juhul, kui ta esitab nõuetekohase põhjenduse, miks ta seda ei tee.

Artikkel 22

Europoli lähetused

1. Liikmesriik võib Europoli antava operatiivtoe kasutamiseks taotleda kooskõlas oma riigisisese õigusega Europoli töötajate lähetamist oma territooriumile.
2. Europoli operatiivtuge kasutatakse eelkõige keerukate või ulatuslike uurimiste või kriminaalteabe kogumise raames, milleks on vaja liidu tasandil koordineeritud toetust. Europoli lähetused võivad hõlmata osalemist artikli 21 kohaselt moodustatud ühistes uurimisrühmades, artikli 20 kohaselt moodustatud operatiivrakkerühmades või muus koordineeritud operatiivtegevuses.

⁶⁵ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus ühiste uurimisrühmade kohta (EÜT L 162, 20.6.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/465/oj).

⁶⁶ EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3.

Europoli lähetusi võidakse kasutada ka selleks, et toetada asjaomastes andmebaasides tehtavaid kontrolle, sealhulgas seoses kontrolli tugevdamisega liidu välispiiridel või määruse (EL) 2019/1896 kohaste rändealduse tegevustega, või selleks, et toetada liikmesriike suurte rahvusvaheliste sündmuste korral.

Samuti kasutatakse Europoli lähetusi eelkõige selleks, et tagada Europoli teenuste, vahendite ja tiptasemel võimete tulemuslik kasutamine, integreerimine ning kasutuselevõtmine liikmesriikide tegevuskeskkondades.

3. Europol hindab iga liikmesriikide poolt lõike 1 kohaselt esitatud taotlust ja võib Europoli lähetuseks anda loa, võttes arvesse Europoli käsutuses olevaid ressursse.
4. Kui vastavalt lõikele 3 on Europoli lähetuseks luba antud, lepivad Europol ja asjaomane liikmesriik kokku Europoli lähetuse tingimustes.
5. Liikmesriigi territooriumile lähetatud Europoli töötajad ja riikide lähetatud eksperdid tegutsevad vastavalt käesolevale määrusele ja selle liikmesriigi õigusele, mille territooriumile nad on lähetatud.
6. Liikmesriik, mille territooriumile nad on lähetatud, teeb vastavalt lõikele 4 kokkulepitud korra kohaselt järgmist:
 - (a) esitab Europolile põhjendamatut viivitusteta kogu asjakohase teabe ja tagab Europoli lähetatud töötajatele riigisisest õigust järgides võimalust mööda sellele teabele otsese juurdepääsu;
 - (b) võimaldab Europoli lähetatud töötajatel viibida uurimismeetmete läbiviimise juures kooskõlas riigisisese õigusega;
 - (c) aitab kaasa eksperditeadmiste, sealhulgas analüütiliste, digitaalkriminalistika-, IT- ja süsteemiintegratsioonialaste eksperditeadmiste kasutuselevõtmisele;
 - (d) võtab kooskõlas riigisisese õigusega vajalikke meetmeid, et riiklikes uurimis- ja kohtumenetlustes tagada Europoli lähetuste operatiivtoega saavutatud tulemuste tõendina kasutamise võimalus, sealhulgas tagada nende väljundite koostamine, dokumenteerimine ja edastamine viisil, mis on kooskõlas riigisisese õiguse nõuetega.
7. Tegevdirektor võib liikmesriigi pädevatele asutustele teha Europoli tugiüksuse kaudu ettepaneku Europoli lähetuse kohta, kui ta leiab, et selline lähetus annaks lisaväärtust Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikide tõkestamisel või ning nende vastu võitlemisel.
8. Kui kolmas riik, kellega Europol on loonud koostöösuhted käesoleva määruse või määruse (EL) 2018/1725 alusel, taotleb käesoleva artikli kohaselt Europoli töötajate lähetamist oma territooriumile, kohaldatakse käesoleva artikli lõigete 2, 3 ja 4 nõudeid ning korda kooskõlas käesoleva artikli lõikes 9 osutatud rakendamiskorraga.
9. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori ettepanekul vastu rakendamiskorra Europoli lähetuste ettevalmistamise ja kasutamise kohta.

Artikkel 23

Europoli toetus EMPACTile

1. Selleks et toetada liikmesriike EMPACTi edasisel tugevdamisel sidusa raamistikuna, mille abil tõkestada kuritegelike võrgustike poolt liidu tasandil põhjustatud ohte ja ning nende vastu võidelda, annab Europol haldus-, logistilist, rahalist ja operatiivtuge

liikmesriikide ning kolmandate riikide läbiviidavatele operatiiv- ja strateegilistele tegevustele, sealhulgas nendega seotud teabevahetusele, ning sellistes tegevustes osalevatele kolmandatele riikidele.

Sel juhul täiendab Europol koordineerimisülesandeid, mida riiklikul tasandil täidavad Europoli riiklikud üksused.

2. Lõike 1 kohaldamisel teeb Europol EMPACTi tugirühma kaudu eelkõige järgmist:
 - (a) toetab iga kahe aasta tagant koostatavate operatiivtegevuskavade väljatöötamist ja rakendamist, sealhulgas aidates kindlaks määrata tegevuse prioriteetid, eesmärgid ja tulemused;
 - (b) korraldab EMPACTi riiklike koordinaatorite kohtumisi;
 - (c) toetab operatiivtegevuskavade ettevalmistamist ja juhtimist;
 - (d) toetab kolmandate riikide, eelkõige ELi laienemisprotsessis osalevate riikide osalemist EMPACTis.
3. Lõikes 2 osutatud toetuse andmisel teeb Europol EMPACTi tugirühma kaudu tihedat koostööd Europoli riiklike üksuste, EMPACTi riiklike koordinaatorite ning teiste EMPACTis osalevate liidu asjaomaste organite ja asutustega ning asjakohasel juhul vastavalt käesolevale määrusele kolmandate riikide ja teiste partneritega.

Artikkel 24

Operatiiv- ja tehniliste reservide kasutamine

1. Europol moodustab spetsiaalsed operatiiv- ja tehnilised reservid, mis koosnevad liikmesriikide määratud ekspertidest, et tagada Europoli ülesannete täitmiseks vajalike põhjalike eksperditeadmiste kättesaadavus ja toetada liikmesriike, ning haldab neid reserve.
2. Liikmesriigid määravad eksperdid, kes kaasatakse lõikes 1 osutatud spetsiaalsetesse operatiiv- ja tehnilistesse reservidesse vastavalt haldusnõukogu kindlaksmääratud profiilidele ja osalemistingimustele, et tagada eksperditeadmiste kättesaadavus. Eksperti määramine reservi ei muuda selle eksperdi ja asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse töösuhet.
3. Reservi kuuluvaid eksperte võib asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse nõusolekul lähetada Europoli.
4. Europol võib reservides osalevate ekspertide koolitamiseks ja lähetamiseks liikmesriike rahaliselt toetada.
5. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori ettepanekul vastu reservide toimimise rakendamiskorra, sealhulgas ekspertide lähetamise üksikasjad, koolituse korraldamise ja lõikes 4 osutatud rahalise toetuse andmise korra.

4. JAGU

OPERATIIVKOOSTÖÖ RIIKLIKUD STRUKTUURID

Artikkel 25

Europoli riiklikud üksused

1. Liikmesriigid ja Europol teevad oma käesolevas määruses sätestatud ülesannete täitmisel koostööd.
2. Iga liikmesriik asutab või määrab Europolit riikliku üksuse.

Europolit riiklik üksus on kontaktasutus ja keskne koordineerimiskeskus Europolit ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel. Iga liikmesriik tagab, et tema Europolit riiklik üksus on võimeline täitma käesoleva määrusega ettenähtud ülesandeid ning et eelkõige on tal juurdepääs riiklike õiguskaitseasutuste teabele ja muule asjakohasele teabele, mis on Europoliga koostöö tegemiseks vajalik.
3. Europolit riiklikud üksused tagavad riiklikul tasandil Europoliga koostöö tegemise eesmärgil nende liikmesriikide pädevate asutuste strateegilise koordineerimise, kelle tegevus kuulub Europolit pädevusse.

Selleks teevad Europolit riiklikud üksused eelkõige järgmist:

 - (a) määravad kindlaks, koondavad ja edastavad Europolile liikmesriikide pädevate asutuste tegevusprioriteedid ja suutlikkusega seotud vajadused, sealhulgas artiklis 57 osutatud raamistikuga seoses;
 - (b) koordineerivad liikmesriikide osalust Europolit strateegilises ja analüütilises tegevuses;
 - (c) toetavad riiklike prioriteetide vastavusse viimist liidu prioriteetidega, et Europolit pädevusse kuuluvaid kuriteoliike tõkestada ja nende vastu võidelda.
4. Europolit riiklike üksuste juhid kohtuvad regulaarselt, et koordineerida Europoliga tehtava koostöö strateegilisi prioriteete ning määrata kindlaks ühised operatiivsed prioriteedid ja suutlikkusega seotud vajadused.
5. Europolit riiklikud üksused hõlbustavad teabevahetust Europolit ja oma liikmesriigi pädevate asutuste vahel. Selleks peavad Europolit riiklikud üksused
 - (a) saama Europolilt kogu teabe, mida vahetatakse Europolit ja tema liikmesriigi pädevate asutuste vaheliste otsekontaktide käigus, välja arvatud juhul, kui Europolit riiklik üksus teatab, et ta ei vaja sellist teavet;
 - (b) omama juurdepääsu riiklike õiguskaitseasutuste teabele ja muudele asjakohastele andmetele, mida on Europoliga koostöö tegemiseks vaja;
 - (c) aitama täita ülesandeid, mis on määratud liikmesriikide pädevatele asutustele vastavalt III peatükile seoses kohustusega vahetada Europoliga teavet.
6. Europolit riiklik üksus tagab, et liikmesriigid võtavad Europolit operatiivtoetust ettenähtud viisil kasutusele, näiteks aitavad kaasa Europolit toetuse ja vahendite integreerimisele riigisisestesse uurimistesse ning liikmesriikide pädevate asutuste osalemisele Europolit poolt koordineeritavas, korraldatavas või toetatavas operatiivtegevuses, sealhulgas operatiivrakkerühmades ja Europolit lähetustes.

Esimeses lõigus osutatud eesmärkide täitmisel kuulub Europolit riikliku üksuse koosseisu Europolit tugivõrk, mis on asutatud vastavalt artiklile 26.
7. Europolit riiklikud üksused tagavad EMPACTi raames toimuva tegevuse koordineerimise riiklikul tasandil, sealhulgas toetades EMPACTi riiklikku koordinaatorit EMPACTi tegevuse kavandamisel ja elluviimisel ning aidates kaasa liikmesriikide pädevate asutuste kaasamisele.

Esimeses lõigus osutatud eesmärkide täitmisel kuulub Europolit riikliku üksuse koosseisu EMPACTi tugirühm.

Iga liikmesriik, kes algatab Europolit toetatava EMPACTi operatiivtegevuse või osaleb selles, kasutab võimaluse korral SIENAt, et edastada kogu asjakohane teave viivitamata Europolile ja teistele liikmesriikidele.

8. Europolit riiklike üksuste kulud Europoliga suhtlemisel kannavad liikmesriigid ja Europolilt nende kandmist ei nõuta, välja arvatud ühendamiskulud.

Europol toetab Europolit riiklike üksuste, sealhulgas nende tugifunktsioonide toimimist ja suutlikkust.

See tähendab Europolit riiklikele üksustele antavat rahalist toetust, mis eraldatakse vastavalt artikli 124 alusel vastuvõetud eeskirjadele.

Artikkel 26

Europolit tugibürood

1. Liikmesriigid loovad Europolit riiklikus üksuses Europolit tugibüroo, et tagada Europolit toetuse ettenähtud viisil kasutuselevõtmine liikmesriikide poolt.
2. Europolit tugibürood teevad vajaduse korral järgmist:
 - (a) hõlbustavad Europolit operatiivtoe, analüütiliste ülevaadete ja eksperditeadmiste kasutamist ning integreerimist liikmesriikide pädevate asutuste poolt;
 - (b) toetavad Europolit toetatava operatiivtegevuse, sealhulgas operatiivrakkerühmade ja Europolit lähetuste ettevalmistamist, läbiviimist ning järelevalvet;
 - (c) hõlbustavad erivõimete kasutuselevõtmist uurimiste läbiviimiseks riiklikul tasandil.
3. Europolit tugibürood koosnevad lähetatud Europolit töötajatest, kellel on eelnev töökogemus selle liikmesriigi pädevates asutustes, kus Europolit tugibüroo on asutatud. Need töötajad tegutsevad Europolit ja selle liikmesriigi vastutusel, kus Europolit tugibüroo on asutatud, kooskõlas lõikes 4 osutatud rakendamiskorraga.
4. Haldusnõukogu võtab tegevusdirektori ettepanekul vastu Europolit tugibüroode asutamist, korraldust ja toimimist reguleeriva rakendamiskorra, sealhulgas nendesse ametitesse lähetatud Europolit töötajate suhtes kehtivad miinimumnõuded, nende lähetamist reguleeriva korra ja vastutuse jaotuse Europolit ja selle liikmesriigi vahel, kus Europolit tugibüroo on asutatud.

Artikkel 27

Kontaktametnikud

1. Iga Europolit riiklik üksus määrab Europolit juurde lähetamiseks vähemalt ühe kontaktametniku.

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kontaktametnike suhtes lähetava liikmesriigi õigust.
2. Kontaktametnikud moodustavad riigi kontaktbüroo Europolis ja nende Europolit riiklikud üksused teevad neile ülesandeks esindada Europolis oma liikmesriikide huve kooskõlas lähetava liikmesriigi õigusega ja Europolit juhtimise suhtes kohaldatavate sätetega.

3. Kontaktametnikud toetavad Europoli toetuse tulemuslikku integreerimist riiklikku operatiivtegevusse.
Selleks aitavad kontaktametnikud koostöös Europoliga kaasa oma liikmesriigi operatiivvajadustele ja -nõuetele kohandatud toetuse andmisele.
4. Kontaktametnikud aitavad kaasa Europoli ja liikmesriikide vahelisele teabevahetusele.
5. Kontaktametnikud aitavad kooskõlas oma riigisisese õigusega kaasa liikmesriikide ja teiste riikide kontaktametnike, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelisele teabevahetusele.
Europoli taristut võib kooskõlas riigisisese õigusega kasutada ka selliseks kahepoolseks teabevahetuseks, mis hõlmab kuriteoliike, mis ei kuulu Europoli pädevusse. Kogu selline teabevahetus toimub kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega.
6. Lõikes 5 osutatud teabevahetuse kaudu toetavad kontaktametnikud koostöösidemete kindlakstegemist ning piiriülese operatiiv- ja uurimistegevuse koordineerimist tihedas koostöös operatiiv- ja analüüsitalitusega.
7. Haldusnõukogu määrab kindlaks kontaktametnike Europoliga seonduvad õigused ja kohustused. Kontaktametnikel on artikli 125 lõike 2 kohaselt oma ülesannete täitmiseks vajalikud privileegid ja immuuniteedid.
8. Europol tagab, et kontaktametnikke teavitatakse täielikult ja nad kaasatakse kõikidesse Europoli tegevustesse niivõrd, kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks.
9. Europol tasub Europoli peakorteris liikmesriikidele vajalike ruumide ja kontaktametnikele nende ülesannete täitmiseks vajaliku toe tagamise kulud. Muud kontaktametnike lähetamisega seotud kulud, sealhulgas kontaktametnike töövahendite kulud, katab lähetanud liikmesriik.

III peatükk

Teabehaldus

1. JAGU

ANDMETÖÖTLUSE HORISONTAALSED NORMID

Artikkel 28

Teabeallikad

1. Europol töötleb ainult sellist teavet, mille on talle esitanud:
 - (a) liikmesriigid kooskõlas oma riigisisese õigusega ja artikliga 29;
 - (b) liidu institutsioonid, organid, missioonid ja asutused, kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid;
 - (c) eraõiguslikud isikud ja füüsilised isikud.
2. Europol võib otse saada ja töödelda teavet, sealhulgas isikuandmeid, mis on pärit avalikult kättesaadavatest allikatest, sealhulgas internetist ja avalikest andmebaasidest.

3. Niivõrd, kui Europolil on õigus liidu, rahvusvaheliste või liikmesriikide õigusaktide alusel saada juurdepääs liidu, rahvusvahelistest või liikmesriikide infosüsteemidest pärit andmetele, võib Europol teha selliste vahendite abil andmetest, sealhulgas isikuandmetest, väljavõtteid ja neid töödelda, kui ja sellisel määral, nagu on vajalik tema ülesannete täitmiseks. Liidu, rahvusvaheliste ja liikmesriikide õigusaktide kohaldatavad sätted reguleerivad Europoli juurdepääsu sellisele teabele ja selle kasutamist niivõrd, kui nendega nähakse ette rangemad juurdepääsu- ja kasutusreeglid kui käesolevas määruses. Juurdepääs sellistele infosüsteemidele antakse üksnes nõuetekohaselt volitatud töötajatele ja üksnes juhul, kui see on nende ülesannete täitmiseks vajalik ja proportsionaalne.

Artikkel 29

Liikmesriikide poolt teabe esitamine

1. Liikmesriigid esitavad Europolile õigeaegselt teabe, mis on vajalik Europoli ülesannete täitmiseks.
2. Liikmesriigid tagavad liikmesriikide pädevate asutuste tulemusliku osalemise käesoleva määruse alusel väljatöötatud teabevahetus- ja operatiivandmete haldamise raamistikkes ning võimaldavad vajaduse korral teabe struktureeritud, automatiseeritud ja koostalitlusvõimelist esitamist Europolile kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega.
3. Liikmesriikide pädevate asutuste määratud sisserände kontaktametnikud esitavad Europolile asjakohast teavet käesoleva määruse alusel väljatöötatud teabevahetusraamistike kaudu, kasutades selleks SIENAt. Kui see ei ole õiguslikel, korralduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik, tagavad liikmesriigid, et asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused edastavad asjaomase teabe Europolile muude turvaliste kanalite kaudu.
4. Vastavalt artiklile 107 vastutavad Europoli riiklik üksus ja asjaomase liikmesriigi pädevad asutused selle eest, et Europolile teabe esitamisel järgitaks riigisisest õigust, ning tagavad võimaluse piires sellise teabe täielikkuse, õigsuse ja ajakohasuse.
5. Ilma et see piiraks liikmesriikide avaliku korra säilitamise ja sisejulgeoleku kaitsmisega seotud kohustuste täitmist, võivad liikmesriigid keelduda teabe esitamisest ühel või mitmel järgmistest põhjustest:
 - (a) teabe esitamine on vastuolus asjaomase liikmesriigi oluliste julgeolekuhuvidega;
 - (b) teabe esitamine ohustab käimasolevat uurimist või üksikisiku turvalisust;
 - (c) teabe esitamisega avalikustatakse teave riigi julgeolekuga seotud organisatsioonide või konkreetse järelevalvegevuse kohta.Liikmesriigid esitavad teabe niipea, kui esimese lõigu punktis a, b või c osutatud põhjuseid enam ei esine.
6. Europol koostab haldusnõukogu kindlaksmääratud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete kriteeriumide alusel igal aastal hinnangu liikmesriikide poolt käesoleva artikli alusel esitatud teabe kohta. Hinnang edastatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

Europoli roll seoses Schengeni infosüsteemiga

1. Europol tagab SIRENE büroo kaudu täiendava teabe vahetamise ja kättesaadavuse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2018/1860,⁶⁷ (EL) 2018/1861⁶⁸ ja (EL) 2018/1862⁶⁹.
2. Europol toetab liikmesriike hoiatusteate sisestanud liikmesriigi taotlusel, hõlbustades hoiatusteate andmete ja täiendava teabe riskkontrolli ja analüüsimist, võrreldes neid Europolis säilitatava teabega, eelkõige selleks, et teha kindlaks nende isikute asukoht, kelle kohta on sisestatud hoiatusteate.
3. Europol edastab taotluse korral liikmesriikidele teabe, mille ta on saanud kooskõlas määruse (EL) 2018/1861 artikli 35 lõikega 8 ja määruse (EL) 2018/1862 artikli 48 lõikega 8 täiendava teabe vahetamise kaudu, arvestades hoiatusteate sisestanud liikmesriigi osutatud teabe töötlemise piiranguid.
4. Europol toetab liikmesriike kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt Europolile edastatud selliste andmete töötlemisel, mis puudutavad terrorismis või raskete kuritegude toimepanemises osalenud isikuid.

Selliste andmete puhul teeb Europol liikmesriikidele ettepaneku sisestada kooskõlas määruse (EL) 2018/1862 artikliga 37a liidu huvides Schengeni infosüsteemi (SIS) teavitavad hoiatusteated kolmandate riikide kodanike kohta (edaspidi „teavitavad hoiatusteated“).

5. Liikmesriigid teatavad Europolile kõigist SISI sisestatud teavitavatest hoiatusteadetest ja kõigist päringutabamustest, mis selliste teavitavate hoiatusteadete kohta saadakse, ning võivad Europoli kaudu teatada kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile, kes esitas andmed, mille alusel teavitav hoiatusteate sisestati, kõnealuse teavitava hoiatusteate kohta saadud päringutabamustest vastavalt määruses (EL) 2018/1862 sätestatud korrale.

Europol võib kooskõlas käesoleva määruse III peatükiga edastada asjaomastele liikmesriikidele teavet päringutabamuste kohta tegevuse koordineerimise, riskkontrolli ja uurimistoe eesmärgil.

Europoli roll seoses viisainfosüsteemi ning Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemiga

⁶⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

⁶⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist kontrollide valdkonnas piiril ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

⁶⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalas koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj>).

1. Europol võtab kõik asjakohased meetmed, et VISi jaoks määratud asutustel oleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008⁷⁰ kohaldamisel kaudne, päringutabamuse või selle puudumisel põhineval süsteemil põhinev juurdepääs käesoleva määruse artikli 32 lõike 2 punkti a kohaldamisel esitatud andmetele, ilma et see piiraks teabe esitaja poolt artikli 33 lõike 2 kohaselt märgitud piiranguid.
2. Lõike 1 kohase päringutabamuse korral algatab Europol menetluse, mille kohaselt päringutabamuse andnud teavet võib jagada vastavalt Europolile teabe esitaja otsusele ja ainult sel määral, mil päringutabamuse andnud andmed on vajalikud VISi jaoks määratud asutuste viisainfosüsteemiga seotud ülesannete täitmiseks.
3. Europol haldab ETIASe jälgimisnimekirja kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1240 artiklitega 34 ja 35⁷¹.
4. Europol võib kanda ETIASe jälgimisnimekirja terroriaktide või muude raskete kuritegudega seotud andmed, mille Europol on saanud, ilma et see piiraks Europoli rahvusvahelist koostööd reguleerivaid tingimusi;
5. Europol esitab põhjendatud arvamuse pärast konsulteerimistaotlust, millele on viidatud:
 - (a) määruse (EL) 2018/1240 artiklis 29;
 - (b) määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 9e lõikes 4;
 - (c) määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 9g lõikes 4;
 - (d) määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 22b lõigetes 14 ja 16.

Punkti a kohaldamisel võib Europol esitada põhjendatud positiivse või negatiivse arvamuse. Europol edastab SIENA kaudu seda arvamust toetava aruande ETIASe taotlustoimiku eest vastutava liikmesriigi Europoli riiklikule üksusele. Europoli riiklik üksus teeb selle aruande kättesaadavaks asjaomasele ETIASe riiklikule üksusele määruse (EL) 2018/1240 kohaseks hindamiseks ja otsuste tegemiseks.
6. Lõikes 3 osutatud ülesande täitmiseks võtab Europoli haldusnõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Andmekaitseinspektoriga vastu määruse (EL) 2018/1240 artiklis 35 osutatud menetluskorra.
7. Europol võtab kõik asjakohased meetmed, et võimaldada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile tema volituste piires ja määruse (EL) 2018/1240 kohaldamise eesmärgil saada kaudne, päringutabamuse või selle puudumisel põhineval süsteemil põhinev juurdepääs käesoleva määruse artikli 32 lõike 2 punkti a kohaldamisel esitatud andmetele, ilma et see piiraks piiranguid, millest kõnealuse teabe esitaja on käesoleva määruse artikli 33 lõike 2 kohaselt teatanud.
8. Päringutabamuse korral algatab Europol menetluse, mille kohaselt päringutabamuse andnud teavet võib jagada vastavalt Europolile teabe esitaja otsusele ja ainult sel määral, mil päringutabamuse andnud andmed on vajalikud nende Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ülesannete täitmiseks, mis on seotud ETIASega. Kohaldatakse vastavalt käesoleva artikli lõikeid 2–6.

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/oj>).

⁷¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/oj>).

Teabe töötlemise eesmärgid

1. Europol võib oma ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses töödelda teavet, sealhulgas isikuandmeid.
2. Isikuandmeid võib töödelda ainult järgmistel eesmärkidel:
 - (a) ristkontroll, et selgitada välja seosed või muud olulised kokkupuuted Europoli pädevusse kuuluva kuriteoga seotud teabega;
 - (b) strateegiline või temaatiline analüüs;
 - (c) operatiivanalüüs;
 - (d) liikmesriikide, Europoli, muude liidu institutsioonide, organite, missioonide ja asutuste, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike isikute vahelise teabevahetuse hõlbustamine;
 - (e) asjakohased teadus- ja innovatsiooni projektid, mida viiakse ellu liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi alusel;
 - (f) taotluse korral liikmesriikide toetamine üldsuse teavitamisel kahtlustatavatest või süüdimõistatud isikutest, keda otsitakse taga liikmesriigi kohtuotsuse alusel, mis on seotud Europoli pädevusse kuuluva kuriteoga, ning hõlbustada üldsuse poolt liikmesriikidele ja Europolile nende isikute kohta teabe edastamist;
 - (g) käesoleva määruse II lisas loetletud andmesubjektide eri kategooriatega seotud operatiivandme eristamine kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 73.
3. Andmete töötlemine lõike 2 punktis c osutatud operatiivanalüüsi eesmärgil toimub operatiivanalüüsi projektide kaudu, mille puhul kehtivad järgmised andmekaitsemeetmed:
 - (a) iga operatiivanalüüsi projekti puhul määrab tegevdirektor kindlaks konkreetse eesmärgi, isikuandmete kategooriad ja andmesubjektide kategooriad, osalejad, andmete säilitamise kestuse ning andmetele juurdepääsetavuse, asjakohaste andmete saatmise või edastamise ja kasutamise tingimused ning teatab sellest haldusnõukogule ja Euroopa Andmekaitseinspektorile;
 - (b) isikuandmeid võib koguda ja töödelda üksnes konkreetse operatiivanalüüsi projekti eesmärgil ning säilitada artiklis 40 osutatud Europoli analüüsikeskkonnas, kuid kui ilmneb, et isikuandmed võivad olla asjakohased mõne teise operatiivanalüüsi projekti jaoks, on kõnealuste isikuandmete edasine töötlemine lubatud üksnes niivõrd, kui edasine töötlemine on vajalik ja proportsionaalne ning isikuandmed vastavad punkti a sätetele, mida kohaldatakse teise analüüsiprojekti suhtes;
 - (c) ainult volitatud töötajad võivad asjaomase projekti andmetele juurde pääseda ja neid töödelda.
4. Kui see on vajalik Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide eesmärkide saavutamiseks, töödeldakse sel eesmärgil isikuandmeid vastavalt artiklile 102.
5. Lõigetes 2 ja 3 osutatud töötlemine toimub kooskõlas määruses (EL) 2018/1725 ja käesolevas määruses sätestatud andmekaitsemeetmetega. Europol dokumenteerib need töötlemistoimingud nõuetekohaselt. Dokumendid tehakse töötlemistoimingute

seaduslikkuse kinnitamise otstarbel taotluse alusel kättesaadavaks andmekaitseametnikule ja Euroopa Andmekaitseinspektorile.

6. Kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 73 eristab Europol, kui see on kohaldatav ja võimaluste piires, selgelt isikuandmeid, mis on seotud II lisas loetletud andmesubjektide eri kategooriatega.
7. Europol võib töödelda isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, üksnes juhul, kui selline töötlemine on asjakohane ja vajalik lõikes 2 sätestatud eesmärkidel. Sellised isikuandmed kustutatakse viivitamata, kui töötlemise eesmärk on täidetud.
8. Kui II lisas loetletud andmesubjektide eri kategooriatega seotud isikuandmeid ei ole võimalik selgelt eristada või kui Europol peab töötleva isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, teatab Europol sellest oma andmekaitseametnikule.
9. Isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, hoitakse juhul, kui see on kohaldatav ja võimaluste piires funktsioonipõhiselt eraldatult muudest andmetest ning neid töödeldakse igal juhul ainult siis, kui see on vajalik ja proportsionaalne lõike 2 kohaldamiseks.
10. Europol võib ajutiselt andmeid töödelda, et teha kindlaks, kas selliste andmete töötlemine on Eurooli ülesannete täitmiseks asjakohane ja vajalik. Selliste andmete töötlemise tähtaeg ei ole pikem kui kuus kuud nimetatud andmete kättesaamise hetkest.
11. Haldusnõukogu võtab pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist asjakohasel juhul vastu suunised, milles täpsustatakse üksikasjalikumalt teabe töötlemise kord lõikes 2 loetletud eesmärkidel vastavalt artikli 72 lõike 2 punktile t.

Artikkel 33

Europoli poolt teabe töötlemise eesmärgi ja piirangute kindlaksmääramine

1. Europolile teabe esitanud liikmesriik, liidu institutsioon, organ, missioon või asutus, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon määrab kindlaks teabe töötlemise eesmärgi või eesmärgid vastavalt artiklile 32.

Kui esimeses lõigus osutatud teabe esitaja ei ole seda lõiku järginud, töötleb Europol kokkuleppel asjaomase teabe esitajaga teavet, et määrata kindlaks teabe asjakohasus ja edasitöötlemise eesmärk või eesmärgid.

Europol töötleb teavet muul eesmärgil kui eesmärk, milleks teave esitati, üksnes teabe esitaja loal.

Europol võib artikli 32 lõike 2 punktides a–d osutatud eesmärkidel esitatud teavet töödelda vastavalt artiklile 102 ka artikli 32 lõike 2 punkti e kohaldamisel.
2. Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid, missioonid ja asutused, kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid võivad Europolile teabe esitamise ajal teatavaks teha üldised või konkreetsed juurdepääsu- ja kasutamispriirangud, sealhulgas kasutamise, edastamise, saatmise, kustutamise ja hävitamise suhtes kohaldatavad piirangud. Kui selliste piirangute kehtestamise vajadus selgub pärast teabe esitamist, teatavad nad sellest Europolile. Europol peab sellistest piirangutest kinni.
3. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib Europol piirata liikmesriikide, liidu institutsioonide, organite, missioonide ja asutuste, kolmandate riikide ja

rahvusvaheliste organisatsioonide juurdepääsu avalikult kättesaadavatest allikatest pärit teabele.

Artikkel 34

Liikmesriikidele teatamise kohustus

1. Europol peab viivitamata teatama liikmesriigile seda liikmesriiki puudutavast teabest. Kui kõnealuse teabe suhtes kehtib vastavalt artikli 33 lõikele 2 selle jagamist välistav juurdepääsupiirang, peab Europol juurdepääsupiirangu kehtestanud teabe esitajaga nõu ja taotleb tema nõusolekut teabe jagamiseks.

Sellisel juhul ei jagata teavet ilma teabe esitaja sõnaselge nõusolekuta.

2. Olenemata juurdepääsupiirangutest, teatab Europol liikmesriigile seda liikmesriiki puudutavast teabest juhul, kui see on vajalik, et vältida otsest ohtu inimeste elule.

Sellisel juhul teatab Europol samal ajal teabe esitajale kõnealuse teabe jagamisest ja põhjendab oma olukorranalüüsi.

2. JAGU

EUROPOLI TEENUSED JA VAHENDID

Artikkel 35

Europoli andmekeskond

1. Europol töötab välja vajalikud teenused ja vahendid, mis võimaldavad tal täita käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid ja eelkõige töödelda teavet kooskõlas käesoleva peatüki 1. jaoga, ning haldab neid.
2. Europoli teenused ja vahendid koosnevad koostalitlusvõimelistest tehnilistest komponentidest, taristutest ja funktsioonidest, mis võimaldavad Europolil täita käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid.
3. Europol töötab eelkõige välja järgmise:
 - (a) ristkontrolliteenus artikli 32 lõike 2 punkti a kohaldamiseks;
 - (b) IT-keskkond artikli 32 lõike 2 kohaldamiseks;
 - (c) SIENA kui turvaline teabevahetusvahend artikli 32 lõike 2 punkti d kohaldamiseks;
 - (d) ühine andmeruum ühiseks operatiivanalüüsiks, nagu on osutatud artiklis 42;
 - (e) platvorm, mis hõlbustab koostööd ja teabevahetust eraõiguslike isikutega, nagu on osutatud artiklis 47.

Artikkel 36

Europoli ristkontrolliteenus

1. Europoli ristkontrolliteenus koosneb järgmisest:
 - (a) teabe säilitamise taristu;
 - (b) otsinguliides, mis võimaldab teha päringuid ja saada asjakohast teavet;
 - (c) liides, mis võimaldab teavet üles laadida, ajakohastada või kustutada;

- (d) turvaline sidetaristu ristkontrolliteenuse ja liikmesriikide ning liidu organite ja asutuste vahel, kellel on õigus teenust kasutada;
 - (e) turvaline sidetaristu ristkontrolliteenuse ja määruse (EL) 2019/818 artikli 6 lõike 2 punktiga c loodud Euroopa otsinguportaali vahel;
 - (f) Europol tagab ristkontrolliteenuse operatiivjuhtimise, turvalisuse, kättesaadavuse ja tervikluse.
2. Liikmesriigid tagavad, et nende ühtsete kontaktpunktide, Europoli riiklike üksuste ja liikmesriikide pädevate asutuste kohtuasjade haldamise süsteemid on tehniliselt ühendatud ja koostalitlusvõimelised Europoli ristkontrolliteenusega.
 3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse menetlused riiklike kohtuasjade haldamise süsteemide ja ristkontrolliteenuse vahelise tehnilise ühendatuse ning kõnealuse teenuse ja muude Europoli teenuste ja vahendite vahelise tehnilise ühendatuse kindlaksmääramiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
 4. Europol kasutab Europoli ristkontrolliteenuse arendamisel ja käitamisel vajaduse korral olemasolevaid tehnoloogilisi komponente ja taristuid, mille on välja töötanud ja mida haldab Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA).

Europol püüab saavutada koostoimet ristkontrolliteenuse ülesehituses ja tehnilises arhitektuuris, sealhulgas jagatud teenuste, sidetaristute ja tarkvarakomponentide taaskasutamise kaudu, kui see on tehniliselt teostatav ja ei mõjuta käesolevas määruses ega [määruses \(EL\) 2018/1726](#) sätestatud ristkontrolliteenuse konkreetset eesmärki, juhtimist ega andmekaitse nõudeid.

Europol taaskasutab ja kohandab juhul, kui see on tehniliselt teostatav, biomeetrilise võrdlemise eesmärgil ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse aluseks olevat tehnoloogiat, mille on välja töötanud eu-LISA ja mis on loodud määruse (EL) 2019/818 artikliga 12.

Artikkel 37

Europoli ristkontrolliteenuse andmete sisu

1. Europoli ristkontrolliteenus sisaldab üksnes andmeid, mis on seotud järgmisega:
 - (a) isikutega, keda asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt kahtlustatakse Europoli pädevusse kuuluva kuriteo toimepanemises või selles osalemises või kes on sellise kuriteo eest süüdi mõistetud;
 - (b) isikutega, kelle kohta on asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt faktilisi tõendeid või piisav alus uskuda, et nad panevad toime Europoli pädevusse kuuluvaid kuritegusid;
 - (c) kuritegudes kasutatud või nendega seotud tuvastatavate esemetega, sealhulgas dokumendid, sõidukid, relvad ja muud asjakohased esemed.
2. Lõikes 1 osutatud isikute või esemetega seotud andmed võivad hõlmata järgmist:
 - (a) identiteediandmed, sealhulgas isikuandmed ja biomeetrilised andmed;
 - (b) kriminaalteabe andmed;

- (c) operatiivandmed, sealhulgas andmed kuritegeliku tegevuse, uurimiste ja juhtumitevaheliste seoste kohta;
 - (d) viiteandmed, sealhulgas riiklikud juhtumitunnused ja politseiregistrite andmete viited;
 - (e) andmed kuritegudes kasutatud või nendega seotud esemete kohta, sealhulgas dokumendid, sõidukid, relvad ja muud asjakohased esemed.
3. Kooskõlas käesoleva määrusega võib Europol ristkontrolliteenus sisaldada andmeid, mille on üles laadinud järgmised üksused:
- (a) artikli 25 lõike 2 kohaselt asutatud või määratud Europol riiklikud üksused;
 - (b) liikmesriikide pädevad asutused;
 - (c) Europol, sealhulgas kolmandate riikide, liidu institutsioonide, organite ja asutuste, eraõiguslike isikute ning rahvusvaheliste organisatsioonide esitatud andmed.
4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse andmete säilitamise tehniline kord, sealhulgas andmevormingud, andmekvaliteedi nõuded ja ristkontrolli reeglid.
- Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 38

Andmete üleslaadimine Europol ristkontrolliteenusesse

1. Liikmesriigid tagavad, et nende Europol riiklikud üksused ja pädevad asutused laadivad Europol ristkontrolliteenusesse süstemaatiliselt ja põhjendamatult viivitusega üles kõik andmed, mis
 - (a) on seotud Europol pädevusse kuuluvate kuriteoliikidega;
 - (b) on asjakohased piiriülese koostöö seisukohast või kui on faktilisi tõendeid võimaliku seose kohta teiste liikmesriikide või kolmandate riikidega.
2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriikide pädevad asutused loobuda andmete üleslaadimisest Europol ristkontrolliteenusesse artikli 29 lõikes 5 osutatud põhjustel.
3. Liikmesriigid tagavad, et Europol riiklikud üksused ja liikmesriikide pädevad asutused on varustatud automatiseeritud tehniliste vahenditega (andmelaadurid), mis võimaldavad süstemaatiliselt laadida Europol ristkontrolliteenuse kohtuasjade haldamise süsteemidesse üles andmeid nende riiklikest juhtumite haldamise süsteemidest kooskõlas lõikega 1.
4. Europol laadib süstemaatiliselt ja põhjendamatult viivitusega Europol ristkontrolliteenusesse andmed, mis vastavad lõikes 1 sätestatud tingimustele.
5. Liikmesriigid ja Europol tagavad, et Europol ristkontrolliteenusesse üles laaditud andmed on täpsed, ajakohased ja täielikud, ning ajakohastavad või kustutavad neid vajaduse korral.
6. Europol ristkontrolliteenus võrdleb automaatselt kõiki uusi üleslaaditud andmeid juba teenuses salvestatud andmetega, et teha kindlaks seosed järgmiste elementide vahel:

- (a) isikud;
 - (b) esemed;
 - (c) kuritegelik tegevus;
 - (d) ühes või mitmes liikmesriigis või kolmandates riikides läbiviidavad uurimised.
7. Kui lõikes 6 osutatud ristkontrolli tulemus on positiivne, koostab Europoli ristkontrolliteenus hoiatusteate ja teatab sellest asjaomasele üksusele vastavalt artiklile 34.
8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse andmete üleslaadimise tehniline kord, sealhulgas andmevormingud, ning automaatse üleslaadimise ja ristkontrolli kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 39

Europoli ristkontrolliteenuse andmetest päringute tegemine ja neile juurdepääs

1. Liikmesriikidel on kooskõlas käesoleva määrusega võimalik teha päringuid ja saada juurdepääs kogu Europoli ristkontrolliteenuses säilitatavale teabele.
2. Europoli ristkontrolliteenus võimaldab Europoli riiklikel üksustel ja liikmesriikide pädevatel asutustel teha päringuid säilitatud teabe kohta järgmiste andmete abil:
 - (a) tähtnumbrilised andmed;
 - (b) biomeetrilised andmed;
 - (c) multimeediaandmed.
3. Liikmesriikide pädevad asutused teevad Europoli ristkontrolliteenuses süstemaatiliselt päringuid asjakohase teabe alusel:
 - (a) Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikide uurimisel;
 - (b) kui on põhjendatud alus arvata, et juhtumil on piiriülene või rahvusvaheline mõõde.
4. Europolil ei ole juurdepääsu liikmesriikide pädevate asutuste esitatud päringu sisule ega päringu tulemustele.
5. Europol teeb päringu Europoli ristkontrolliteenusesse, et täita käesoleva määrusega ettenähtud ülesandeid.
6. Europoli ristkontrolliteenusele võib esitada päringuid, kui see on ette nähtud liidu muude õigusaktidega.
7. Päringu tulemus sisaldab kõiki Europoli ristkontrolliteenuses säilitatavaid asjakohaseid andmeid, millele päringu teinud üksusel on käesoleva artikli lõigete 2 ja 4 kohaselt juurdepääs kooskõlas artikli 33 lõikes 2 osutatud piirangutega.
8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse andmete, sealhulgas andmevormingute kohta päringute tegemise tehniline kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 40

Europoli analüüsikeskkond

1. Europol töötab välja andmete säilitamise, töötlemise, riskkontrolli, visualiseerimise ja analüüsimise, sealhulgas kriminaaluurimiste toetamise ja tegevuse koordineerimise tehnilise ja tegevuskeskkonna ning haldab seda (Europoli analüüsikeskkond).
2. Europoli analüüsikeskkond hõlmab analüütilisi tööruume, kohtuasjade haldamise funktsioone, koostöövahendeid, andmetöötlusteenuseid ja muud suutlikkust, mis on vajalik Europoli analüütilise tegevuse toetamiseks ning liikmesriikide ja teiste volitatud partneritega tehtava koostöö tagamiseks, samuti selle tegevuse raames kindlaksmääratud operatiivsetele, tehnilistele või analüütilistele vajadustele reageerimiseks.
3. Europoli analüüsikeskkond näeb ette loogiliselt eraldatud analüüsiprojektid andmete säilitamiseks ja töötlemiseks erinevatel analüütilistel eesmärkidel, nagu on osutatud artikli 32 lõikes 3.
4. Europol tagab Europoli analüüsikeskkonna operatiivjuhtimise, turvalisuse, kättesaadavuse ja tervikluse.

Artikkel 41

Päringute tegemine Europoli analüüsikeskkonna andmetest ja neile juurdepääs

1. Europoli analüüsikeskkond võimaldab Europoli riiklikel üksustel ja liikmesriikide pädevatel asutustel teha säilitatud andmetes päringuid, et leida seoseid olemasolevate juhtumitega, kasutades selleks järgmist:
 - (a) tähtnumbrilised andmed;
 - (b) biomeetrilised andmed;
 - (c) multimeediaandmed.
2. Europol teeb oma ülesannete täitmisel päringuid Europoli analüüsikeskkonnas, sealhulgas biomeetriliste andmete kohta füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil.
3. Europoli riiklikel üksustel ja liikmesriikide pädevatel asutustel, kes teevad Europoli analüüsikeskkonnas päringuid, sealhulgas ühise operatiivanalüüsi juhtumi raames, on päringutulemustele päringutabamuse või selle puudumise alusel üksnes kaudne juurdepääs. Päringutabamuse korral algatab Europol menetluse päringutabamuse andnud teabe jagamiseks päringu teinud üksusega vastavalt artiklile 34.
4. Kui see on ette nähtud liidu muu õigusaktiga, võivad ka liidu infosüsteemid teha päringuid Europoli analüüsikeskkonnas, kasutades selleks järgmist:
 - (a) tähtnumbrilised andmed;
 - (b) biomeetrilised andmed;
 - (c) multimeediaandmed.
5. Europol teeb oma ülesannete täitmisel päringuid Europoli analüüsikeskkonnas, sealhulgas biomeetriliste andmete kohta füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil.
6. Europoli riiklikel üksustel ja liikmesriikide pädevatel asutustel, kes teevad Europoli analüüsikeskkonnas päringuid, sealhulgas ühise operatiivanalüüsi juhtumi raames, on päringutulemustele päringutabamuse või selle puudumise alusel üksnes kaudne

juurdepääs. Päringutabamuse korral algatab Europol menetluse päringutabamuse andnud teabe jagamiseks päringu teinud üksusega vastavalt artiklile 34.

7. Kõik piirangud, mis puudutavad juurdepääsu Europoli analüüsikeskkonna andmetele, nende kasutamist või säilitamist, peavad olema kooskõlas käesoleva määrusega, eelkõige selle artiklitega 33 ja 101.

Artikkel 42

Politsei ühise andmeruumi loomine

1. Europol töötab välja teenuse, mis võimaldab Europoli riiklikel üksustel ja liikmesriikide pädevatel asutustel avada ühise operatiivanalüüsi juhtumeid (politsei ühise andmeruumi keskkonnas), ning haldab seda.
2. Politsei ühine andmeruum põhineb artiklis 50 osutatud Europoli pilvetaristul.
3. Politsei ühine andmeruum jagab ja taaskasutab tehniliste võimaluste piires artiklis 40 osutatud Europoli analüüsikeskkonna riist- ja tarkvarakomponente.
4. Politsei ühine andmeruum teeb kättesaadavaks selle keskkonna vahendid, funktsioonid ja moodulid, sealhulgas analüütilised, andmetöötlus- ja andmete integreerimise funktsioonid ulatuses, mis on vajalikud ühise operatiivanalüüsi tegemiseks ühise operatiivanalüüsi juhtumites.
5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse menetlused politsei ühise andmeruumi vajalike funktsioonide kindlaksmääramiseks ning vahendite ja nende funktsioonide koostalitlusvõime ja kättesaadavuse tagamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 43

Ühise operatiivanalüüsi juhtumi loomine

1. Europoli riiklikud üksused ja liikmesriikide pädevad asutused võivad otsustada avada ühise operatiivanalüüsi tegemiseks ühise operatiivanalüüsi juhtumi.
2. Ühise operatiivanalüüsi juhtumi avanud liikmesriik peab märkima järgmise:
 - (a) ühises operatiivanalüüsi juhtumis osalema kutsutud liikmesriik või liikmesriigid, kellel on juurdepääs ühise operatiivanalüüsi juhtumisse üles laaditud asjakohastele andmetele;
 - (b) kolmas riik, kes võib osaleda ühise operatiivanalüüsi juhtumis ja kellel on juurdepääs ühise operatiivanalüüsi juhtumisse üles laaditud asjakohastele andmetele;
 - (c) keskus(t)e, liikmesriikide või kolmandate riikide ühise operatiivanalüüsi juhtumisse kaasamise põhjused.
3. Europolil on juurdepääs ühise operatiivanalüüsi juhtumile ning ta annab asjaomastele liikmesriikidele vajaduse korral analüütilist tuge ja eksperditeadmisi seoses ühise operatiivanalüüsi juhtumiga.
4. Osalevad liikmesriigid määravad vastavate liikmesriikide pädevate asutuste esindajad, kes osalevad ühise operatiivanalüüsi juhtumis ja kellel on juurdepääs selles töödeldavatele andmetele.

5. Kui ühise operatiivanalüüsi juhtumi avanud liikmesriik või liikmesriigid teevad ettepaneku, et ühises operatiivanalüüsi juhtumis peaks osalema kolmas riik, on Europol ülesanne võimaldada sellele kolmandale riigile osalemine ja anda talle juurdepääs politsei ühises andmeruumis säilitatavatele asjakohastele andmetele, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) Europol peab asjakohaseks, et kolmas riik osaleb ühise operatiivanalüüsi juhtumis, tuginedes muu hulgas teabele, mille on esitanud liikmesriigid, kes avavad ühise operatiivanalüüsi juhtumi vastavalt lõike 2 punktile c;
 - (b) kehtib leping, mis võimaldab kolmandal riigil vahetada isikuandmeid Europoliga.
6. Kolmas riik, kellele on antud õigus osaleda ühise operatiivanalüüsi juhtumis, nimetab oma osalevad esindajad.
7. Europol määrab ühe või mitu oma esindajat, kes osalevad ühise operatiivanalüüsi juhtumis ja kellel on juurdepääs sinna üles laaditud teabele.

Artikkel 44

Europoli ettepanek ühise operatiivanalüüsi juhtumi loomiseks

1. Europol võib talle kättesaadava teabe ja andmete analüüsi põhjal teha ühele või mitmele liikmesriigile ettepaneku ühise operatiivanalüüsi juhtumi avamiseks, kui ta leiab, et koordineeritud operatiivanalüüs võiks anda lisaväärtust Europol pädevusse kuuluva kuriteo ühise operatiivanalüüsi käigus.
2. Ükski lõike 1 kohaselt esitatud ettepanek ei ole siduv ega mõjuta asjaomaste liikmesriikide kaalutlusõigust otsustada, kas avada ühise operatiivanalüüsi juhtum vastavalt artiklile 43.
3. Lõike 1 kohaldamisel võib Europol Europol analüüsikeskkonnas kindlaks teha ja märgistada asjakohase teabe, mis tuleks üles laadida ühise operatiivanalüüsi juhtumisse.

Artikkel 45

Ühise operatiivanalüüsi juhtumi kasutamine

1. Ühise operatiivanalüüsi juhtumis osalejad võivad politsei ühises andmeruumis teha järgmist:
 - (a) töödelda ühise operatiivanalüüsi juhtumi avanud üksuste või muu osaleva üksuse poolt üles laaditud teavet;
 - (b) vastavalt artiklile 33 laadida üles uusi andmeid, mida peetakse ühise operatiivanalüüsi juhtumis tehtava analüüsi jaoks asjakohaseks;
 - (c) turvaliselt suhelda ja vahetada teavet ühise operatiivanalüüsi juhtumis teiste osalejatega kas vestluste, videote või muude asjakohaste vahendite kaudu, mida toetab Europol analüüsikeskkond;
 - (d) ühiselt visualiseerida või muuta mis tahes dokumente või aruandeid, mis on ühise operatiivanalüüsi juhtumi jaoks olulised.
2. Europol ja osalevad liikmesriigid tagavad, et ühise operatiivanalüüsi juhtumisse üles laaditud isikuandmeid, mida töödeldakse väljaspool politsei ühist andmeruumi,

kaitstakse tehniliste ja korralduslike meetmetega kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725, käesoleva määrusega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/680⁷².

Artikkel 46

Turvaline teabevahetusvõrk

1. Turvaline teabevahetusvõrk (SIENA) on loodud selleks, et hõlbustada teabevahetust liikmesriikide, Europol, liidu institutsioonide, organite ja asutuste, kolmandate riikide ning rahvusvaheliste organisatsioonide vahel.
2. SIENA koosneb järgmisest:
 - (a) andmete säilitamise ja töötlemise keskne taristu;
 - (b) veebiliides(ed) teabe vahetamiseks;
 - (c) mobiilirakendus(ed) teabe vahetamiseks;
 - (d) spetsiaalne rakendusliides või spetsiaalsed rakendusliidesed liikmesriikidele ning vajaduse korral liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele, kes toetavad koostalitlusvõimet oma süsteemidega, sealhulgas kohtuasjade haldamise süsteemidega;
 - (e) turvaline sidetaristu SIENA ja liikmesriikide ning asjakohasel juhul liidu institutsioonide, organite ja asutuste, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel, kellel on õigus SIENAt kasutada.
3. SIENA on vastavalt direktiivi (EL) 2023/977 artiklile 13 turvaline sidekanal, mida ühtsed kontaktpunktid ja liikmesriikide pädevad asutused kasutavad teabenõuete saatmiseks, teabe esitamiseks selliste nõuete alusel või teabe esitamiseks omal algatusel, sealhulgas vajaduse korral sellise nõude või teabe koopia saatmiseks Europolile. Selleks ühendatakse ühtsed kontaktpunktid ja liikmesriikide pädevad asutused SIENAGA, sealhulgas vajaduse korral mobiilseadmete kaudu.
4. Ühtsete kontaktpunktide või liikmesriikide pädevate asutuste vahelise teabevahetuse korral võimaldab SIENA ühtsetel kontaktpunktidel või liikmesriikide pädevatel asutustel teatada, et tuleks avada ühise operatiivanalüüsi juhtum vastavalt artiklile 43.
5. SIENA on vaikimisi kasutatav sidekanal, mida liikmesriikide pädevad asutused kasutavad teabe vahetamiseks Europoliga.
6. Europol või liikmesriikide pädevad asutused võivad kasutada SIENAt teabe vahetamiseks kolmandate riikidega, kelle asutused on Europol poolt ühendatud SIENAGA vastavalt liiduga sõlmitud koostöölepingutele või rahvusvahelistele lepingutele.
7. Lõikes 6 osutatud kolmandate riikide ametiasutused võivad SIENAt kasutada ka teabe vahetamiseks selliste kolmandate riikide ametiasutustega, kellega on sõlmitud koostööleping või rahvusvaheline leping.

⁷² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

8. Europol tagab SIENA operatiivjuhtimise, turvalisuse, kättesaadavuse ja tervikluse.
9. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse menetlused lõikes 2 osutatud turvalise taristu vajalike funktsioonide kindlaksmääramiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 47

Teabevahetusmehhanism koostööks eraõiguslike isikutega

1. Europoli analüüsikeskkond hõlmab teabevahetusmehhanismi, et hõlbustada koostööd ja teabevahetust eraõiguslike isikute, Europoli ja liikmesriikide vahel.
2. Teabevahetusmehhanismil on eelkõige järgmised ülesanded:
 - (a) hõlbustada suhtlust Europoli, liikmesriikide ja liidus teenuseid osutavate eraõiguslike isikute vahel, sealhulgas hõlbustades määruste (EL) 2021/784 ja 2022/2065 kohaste aruandlus- või teatamiskohustuste täitmist;
 - (b) tegutseda vastavalt artiklile 96 kriisile reageerimise platvormina veebisisuga seotud kriisilukordades, hõlbustades suhtlust Europoli, liikmesriikide, eraõiguslike isikute ja asjakohasel juhul kolmandate riikide vahel ning võimaldades Europolil anda eraõiguslikele isikutele teavet, mis on vajalik asjaomase veebisisu, teenuste, kontode, taristute või digitegevuse tuvastamiseks.
3. Teabevahetusmehhanism koosneb vähemalt järgmisest:
 - (a) andmete säilitamise ja töötlemise keskne taristu;
 - (b) veebiliides(ed);
 - (c) selline spetsiaalne rakendusliides või sellised spetsiaalsed rakendusliidesed liikmesriikidele, mis toetab või mis toetavad koostalitlusvõimet nende riiklike süsteemidega, sealhulgas nende kohtuasjade haldamise süsteemidega;
 - (d) turvaline sidetaristu Europoli, liikmesriikide ja eraõiguslike isikute vahel.
4. Europol kehtestab korra ja tingimused, mille alusel antakse eraõiguslike isikute turvaline juurdepääs teabevahetusmehhanismile või tühistatakse see.

Artikkel 48

Euroopa politseiregistrite indekssüsteem

Europol täidab talle määrusega (EL) 2024/982 antud ülesandeid seoses Euroopa politseiregistrite indekssüsteemiga (EPRIS).

Artikkel 49

Muude teenuste ja vahendite arendamine

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse olemasolevate teenuste ja vahendite lisafunktsioonid või lisateenuste ning -vahendite vajalikud funktsioonid. Need lisafunktsioonid või lisateenused ja -vahendid peavad vastama määruses (EL) 2018/1725 ja käesolevas määruses sätestatud isikuandmete töötlemist käsitlevatele kohaldatavatele normidele. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

TEHNILISED KOMPONENDID JA STANDARDIMINE

Artikkel 50

Europoli pilvetaristu

1. Luuakse Europoli pilvetaristu. Europoli pilvetaristu on turvaline ja skaleeritav pilvandmetöötlusteenuste platvorm, mis võimaldab Europolil ja liikmesriikide pädevatel asutustel kooskõlas käesoleva määrusega saada juurdepääs Europolil vahenditele, koostöökeskkondadele ning muule tegevus- ja analüüsisuutlikkusele. Europoli pilvetaristut võivad kasutada ka muud liidu institutsioonid, organid ja asutused ning kolmandad riigid, et saada juurdepääs Europolil vahenditele, koostöökeskkondadele ning muule tegevus- ja analüüsisuutlikkusele kooskõlas käesoleva määrusega.
2. Europoli pilvetaristu toetab käesolevas määruses sätestatud eesmärkide saavutamist kriminaaluurimiste ja operatiivtoe kontekstis, sealhulgas toetades andmete säilitamist, töötlemist, analüüsi ja vahetamist, tagades samal ajal range juurdepääsukontrolli, andmete eraldamise ja täieliku kooskõla liidu õigusega.
3. Europol loob Europoli pilvetaristu ning haldab ja hooldab seda. Europoli pilvetaristu loomisel, haldamisel ja hooldamisel kasutab Europol, kui see on asjakohane ja tehniliselt teostatav, olemasolevaid tehnilisi lahendusi, teenuseid ja taristukomponente, mille on välja töötanud või mida haldavad liidu institutsioonid, organid ja asutused, sealhulgas eu-LISA, et tagada tõhusus, koostalitlusvõime ja liidu vahendite optimaalne kasutamine.
4. Europol tagab, et pilvandmetöötlusteenuste hanked on kooskõlas kohaldatava liidu õigusega, sealhulgas nõuetega, mis käsitlevad ELi pilvandmetöötluse suveräänsuse raamistikku, andmeturvet, andmekaitset, küberturvalisust ja digitaalset suveräänsust.
5. Operatiivandmeid töötlevad Europoli süsteemid ja vahendid tehakse liikmesriikide ametiasutustele kättesaadavaks Europoli pilvetaristu kaudu.
6. Europol seab prioriteediks Europoli pilvetaristu uute süsteemide ja vahendite väljatöötamise.
7. Juurdepääs Europoli pilvetaristule ja selle kasutamine on piiratud liikmesriikide pädevate asutuste, asjakohasel juhul kolmandate riikide ja Europoli volitatud kasutajatega vastavalt käesoleva määruse alusel neile antud juurdepääsuõigustele ning tingimusel, et rakendatakse asjakohaseid autentimismehhanisme, sealhulgas artikli 51 kohaseid kõrge turvalisusega digiidentiteediga seotud lahendusi.
8. Europol hindab olemasolevate süsteemide ja vahendite Europoli pilvetaristus kättesaadavaks tegemise tehnilist, operatiivset ja finantsmõju ning esitab komisjonile hiljemalt ... [kuus kuud pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] põhjendatud aruande.
9. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks Europoli pilvetaristu turvalisuse, koostalitlusvõime, toimivuse ja arhitektuuri nõuded. Lõikes 8 osutatud aruande põhjal määratakse nendes rakendusaktides kindlaks ka süsteemid ja vahendid, mis viiakse üle Europoli pilvetaristusse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 51

ELi politsei digiidentiteet

1. ELi politsei digiidentiteet moodustab selliste normide kogumi, millega reguleeritakse ühiseid identimise ja juurdepääsu haldamise vahendeid liikmesriikide pädevate asutuste või liidu institutsioonide, organite ja asutuste volitatud esindajate jaoks, et nad saaksid turvaliselt juurdepääsu Europoli pilvetaristule ja sellega ühendatud riiklikele süsteemidele, neid kasutada ning nendega suhelda. Liikmesriigid, Europol, liidu institutsioonid, organid ja asutused ning kolmandad riigid tagavad, et juurdepääs Europoli pilvetaristule ja sellega ühendatud riiklikele süsteemidele antakse nende esindajatele turvalisel, ühtlustatud ja usaldusväärasel viisil ELi politsei digiidentiteedi kaudu.
2. ELi politsei digiidentiteedi kehtestamisel kasutavad Europol ja liikmesriigid, kui see on asjakohane ja tehniliselt teostatav, olemasolevaid liidu digiidentiteedi lahendusi ja standardeid, sealhulgas neid, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 910/2014,⁷³ tingimusel et need vastavad käesolevas määruses sätestatud tegevus-, turva- ja andmekaitseõuetele.
3. Europol tagab, et kõik Europoli pilvetaristus tehtavad toimingud registreeritakse ja need on järelevalve eesmärgil kättesaadavad.
4. Liikmesriigid, Europol, liidu institutsioonid, organid ja asutused ning kolmandad riigid annavad Europoli pilvetaristus majutatavatele teenustele või vahenditele diferentseeritud juurdepääsuõigused, mis vastavad asjaomaste kasutajate rollile, kohustustele ja juurdepääsulubadele, järgides täielikult käesolevat määrust.
5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks lõikes 1 osutatud ELi politsei digiidentiteedi loomise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 52

Statistika- ja aruandlusvahendid

1. Europol töötab välja hindamise, järelevalve, analüüsimise ja aruandluse statistika- ja aruandlusvahendid ning rakendab ja haldab neid. Need vahendid ei tohi võimaldada isikute tuvastamist. Need vahendid võimaldavad lõike 2 punktis a osutatud üksustel saada kohandatavaid aruandeid ja statistikat.
2. Teenuste ja vahendite kasutamist, tulemuslikkust, tegevuse tõhusust ja koostalitlusvõimet käsitlevate statistika- ja aruandlusvahenditega kogutakse, koostatakse ja esitatakse statistilisi koondandmeid, näitajaid, tehnilisi päevikuid, kasutusparameetreid ja analüüsiaruandeid, mis käsitlevad eelkõige järgmist:
 - (a) Europoli teenuste ja vahendite kasutamine liikmesriikide, Europoli, liidu institutsioonide, organite ja asutuste, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt kooskõlas käesoleva määrusega;
 - (b) andmete vahetamine, päringute tegemine, üleslaadimine, ristkontroll ja töötlemine;
 - (c) teabevahetustegevus;

⁷³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

- (d) tehnilise taristu toimimine, kättesaadavus ja turvalisus;
 - (e) käesoleva määruse rakendamisega seotud suundumused, mustrid ja operatiivvajadused.
3. Europolil, liikmesriikidel ja komisjonil on juurdepääs lõike 2 kohaselt koostatud statistilisele teabele ja aruannetele üksnes aruandluse ja statistika koostamise eesmärgil. Kõnealusele andmehoidlale antakse juurdepääs TESTA turvalise juurdepääsukanali kaudu, kus juurdepääsu kontrollitakse ning kasutajaprofiilid on spetsiaalselt määratud üksnes aruandluse ja statistika eesmärgil.
 4. Statistika- ja aruandlusvahendeid ei tohi kasutada isikuid puudutavate otsuste tegemiseks üksnes automatiseeritud töötlemise alusel ja neid ei kasutata tuvastatavate isikute operatiivanalüüsiks.
 5. Europol tagab, et käesoleva artikli kohase statistika koostamine ja jagamine on kooskõlas andmekaitset, küberturvalisust ja konfidentsiaalsust käsitleva liidu õigusega. Statistiline teave muudetakse vajaduse korral anonüümseks või koondatakse.
 6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse üksikasjalikud normid käesoleva artikli lõikes 2 osutatud statistika- ja aruandlusvahendite suhtes kohaldatavate tehniliste funktsioonide, juurdepääsuõiguste, statistikakategooriate, aruandluskorra ja andmekaitsemeetmete kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 138 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 53

Universaalne sõnumivorming

1. Europol toetab määruse (EL) 2019/818 artikli 38 alusel kehtestatud universaalse sõnumivormingu standardi väljatöötamist, rakendamist ja operatiivset kasutamist liikmesriikide, eu-LISA ning teiste liidu organite ja asutuste vahelise teabevahetuse eesmärgil.
2. Europol tagab universaalse sõnumivormingu juhtimiseks vajaliku sekretariaadi töö ning hõlbustab ja juhib tehnilisi ja operatiivseid arutelusid liikmesriikide, eu-LISA ja muude asjaomaste liidu ametitega.
3. Lõikest 2 tulenevate ülesannete täitmisel Europol:
 - (a) toetab universaalse sõnumivormingu, sealhulgas andmemudelite, -semantika ja tehniliste spetsifikatsioonide edasiarendamist ja ajakohastamist;
 - (b) edendab universaalse sõnumivormingu järjepidevat ja koostalitlusvõimelist kasutamist vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala infosüsteemides ja sidekanalites;
 - (c) abistab liikmesriike ning liidu organeid ja asutusi universaalse sõnumivormingu rakendamisel ja praktilisel kasutamisel;
 - (d) tagab sidususe selliste vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide ajakohaste nõuetega, mille ettevalmistamise, arendamise või operatiivjuhtimise eest vastutab eu-LISA vastavalt liidu õigusele.

Artikkel 54

ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendus

1. Europol töötab välja ELi DNA-profiilide võrdlemise rakenduse, mille eesmärk on võimaldada DNA-profiile turvaliselt ja usaldusväärselt võrrelda, et toetada liikmesriikide kuritegude uurimisi, ning rakendab ja haldab seda.
2. ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendus tagab tehnilise suutlikkuse, mis võimaldab DNA-profiile vastavalt teaduslikult kehtestatud võrdlemisreeglitele automaatselt võrrelda. Rakendus peab kordama liikmesriikides kasutatavate olemasolevate DNA-profiilide võrdlemise süsteemide põhifunktsioone ning toetama nende kohandamist liidu õiguslike ja tehniliste nõuetega, sealhulgas määrusest (EL) 2024/982 tulenevate nõuetega.
3. ELi DNA-profiilide võrdlemise rakenduse kasutamine ei mõjuta DNA-andmete omandiõigust ega kontrolli nende üle.
4. Liikmesriikide pädevad asutused, Europol ja muud liidu organid ja asutused kasutavad ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendust vabatahtlikult. Europol tegutseb üksnes toetavas ja tehnilises rollis.
5. Europol toetab liikmesriike üleminekul olemasolevatelt DNA-profiilide võrdlussüsteemidelt ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendusele, sealhulgas andes tehnilisi suuniseid, vahendeid ja abi tegevuse järjepidevuse tagamiseks.
6. Europol tagab, et turvalisuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse kõrge taseme tagamiseks on kehtestatud asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed.

Artikkel 55

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teabehalduse juhtrühm

1. Luuakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teabehalduse juhtrühm (edaspidi „IKT/teabehalduse juhtrühm“).
2. IKT/teabehalduse juhtrühma kuulub üks liige igast liikmesriigist, üks komisjonist, üks Europolist ja üks eu-LISast. IKT/teabehalduse juhtrühma liikmed nimetab ametisse haldusnõukogu. IKT/teabehalduse juhtrühma kuulub artikli 56 kohaselt moodustatud IKT/teabehalduse nõuanderühma esimees.
3. Haldusnõukogu võtab vastu IKT/teabehalduse juhtrühma kodukorra.
4. IKT/teabehalduse juhtrühma juhib liikmesriigi esindaja, kelle nimetab ametisse haldusnõukogu.
5. IKT/teabehalduse juhtrühm toetab haldusnõukogu Europoli IKT- ja teabehaldustegevusega seotud otsuste tegemisel, eelkõige järgmistes valdkondades:
 - (a) analüüsisuutlikkus;
 - (b) kesksüsteemid;
 - (c) teabevahetus- ja kommunikatsioonivahendid;
 - (d) tehniline taristu ja platvormid;
 - (e) küberturvalisus;

- (f) koostalitlusvõime ELi infosüsteemide ning riiklike süsteemide ja andmebaasidega.
6. IKT/teabehalduse juhtrühm toetab ja jälgib Europoli teabehalduse ning IKT-teenuste, -vahendite ja -komponentide strateegilist juhtimist, kavandamist, arendamist ja rakendamist, sealhulgas infosüsteemide ja teabevahetusmehhanismidega seotud finantsaspekte.
7. Eelkõige teeb IKT/teabehalduse juhtrühm järgmist:
- (a) aitab kaasa Europoli IKT- ja teabehaldustegevuse strateegilise mitmeaastase programmi kindlaksmääramisele, sealhulgas eesmärgid, aja jooksul oodatavad tulemused, tulemusnäitajad ja mitmeaastane ressursside planeerimine teabehalduse ning IKT-teenuste, -vahendite ja -komponentide kaupa;
 - (b) esitab haldusnõukogule arvamuse Europoli IKT- ja teabehalduse iga-aastaste tööprogrammide kohta vastavalt artiklile 73;
 - (c) esitab haldusnõukogule arvamuse Europoli IKT- ja teabehaldustegevusega seotud sisehindamiste kohta;
 - (d) tagab kooskõla liikmesriikide operatiivvajaduste ja kogu liitu hõlmavate koostalitlusvõime eesmärkidega;
 - (e) jälgib oluliste IKT- ja teabehaldusalgatuste rakendamist;
 - (f) esitab tegevdirektorile ja vajaduse korral haldusnõukogule arvamusi ja soovitusi.
8. IKT/teabehalduse juhtrühm kohtub regulaarselt. IKT/teabehalduse juhtrühmal ei ole otsustusõigust ja ta ei esinda haldusnõukogu.
9. Europol pakub IKT/teabehalduse juhtrühmale sekretariaaditeenuseid ja haldustuge.
10. Artikli 56 kohaselt moodustatud IKT/teabehalduse nõuanderühm pakub tehnilisi eksperditeadmisi IKT/teabehalduse juhtrühma ülesannete toetamiseks ja annab talle regulaarselt aru.

Artikkel 56

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teabehalduse nõuanderühm

1. Luuakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teabehalduse nõuanderühm (edaspidi „IKT/teabehalduse nõuanderühm“).
2. IKT/teabehalduse nõuanderühm koosneb ühest eksperdist, kelle iga liikmesriik, komisjon ja eu-LISA nimetavad ametisse neljaks aastaks ja kelle ametiaega võib pikendada.
3. Vajaduse korral võib osalema kutsuda ka muude asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutuste esindajaid.
4. IKT/teabehalduse nõuanderühma juhatab Europol.
5. IKT/teabehalduse nõuanderühm abistab Europoli ja artikli 55 kohaselt moodustatud IKT/teabehalduse juhtrühma, andes tehnilisi eksperditeadmisi infosüsteemide ning nendega seotud sidetaristu ja teabevahetusmehhanismide kavandamise, arendamise, rakendamise ja kasutamise kohta.
6. IKT/teabehalduse nõuanderühm teeb eelkõige järgmist:

- (a) annab tehnilist nõu IKT arhitektuuri, andmehalduse ja koostalitlusvõime kohta;
 - (b) toetab teabevahetuse tehniliste lahenduste ettevalmistamist ja rakendamist;
 - (c) aitab kaasa ühiste tehniliste komponentide, standardite ja parimate tavade kindlaksmääramisele ja edendamisele;
 - (d) toetab Europoli, liikmesriikide ja komisjoni vahelist koordineerimist tehnilistes ja rakendamisega seotud küsimustes;
 - (e) jälgib ja hindab liikmesriikide ettevalmistuste ja rakendamise seisu, kui see on asjakohane;
 - (f) annab teabehalduse juhtrühmale regulaarselt aru ja annab talle tema ülesannete täitmiseks vajalikku tehnilist teavet.
7. IKT/teabehalduse nõuanderühm kohtub regulaarselt. Tal ei ole otsustusõigust ja ta ei esinda juhtrühma ega haldusnõukogu.
 8. Europol pakub IKT/teabehalduse nõuanderühmale sekretariaaditeenuseid ja haldustuge.
 9. IKT/teabehalduse nõuanderühm võtab vastu oma kodukorra.

IV peatükk

Tehnoloogiline suutlikkus ja innovatsioon

1. JAGU

SUUTLIKKUSE PLANEERIMINE, TEADUSUURINGUD, INNOVATSIOON JA ARENDAMINE

Artikkel 57

Tulevikusuundade analüüsi ja ühise suutlikkuse arendamise raamistik

1. Artiklis 7 osutatud strateegiliste analüüside, ohuhinnangute, suundumuste aruannete ja olukorrakirjelduste alusel töötab Europol välja tulevikusuundade analüüsi ja ühise suutlikkuse arendamise raamistiku (edaspidi „raamistik“).
2. Raamistik toetab Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikide tõkestamise ja nende vastu võitlemisega seotud vahetute, tekkivate ja pikemaajaliste suutlikkusega seotud vajaduste kindlaksmääramist liidu tasandil.
Raamistikus määratakse kindlaks:
 - (a) suutlikkuses esinevad ühised lüngad, probleemid ja olulised sõltuvused;
 - (b) peamised uurimisteemad ning esmatähtsad uurimis-, innovatsiooni- ja suutlikkuse arendamise tegevused, milles Europol osaleb või võiks osaleda;
 - (c) kindlaksmääratud prioriteetse suutlikkusega seotud uued arengusuundumused ja tehnoloogiad;
 - (d) koostalitlusvõime, standardimise ja ühise suutlikkuse arendamise vajadused ja võimalused liidu tasandil.
3. Europol toetab raamistiku alusel liikmesriike ja komisjoni eelkõige järgmiselt:
 - (a) aitab kaasa teadusuuringutele, innovatsioonile ja suutlikkuse arendamisele;

- (b) toetab, vajaduse korral koostöös ENISAg, koostalitlusvõime ja standardimise protsesside, sealhulgas õiguskaitsealase koostöö seisukohast oluliste ühiste standardite, koostalitlusvõime nõuete ning operatiiv- ja tehniliste spetsifikatsioonide väljatöötamist ja edendamist;
 - (c) toetab, vajaduse korral koostöös liidu institutsioonide, organite ja asutustega, nõuannete jagamist ja suutlikkuse arendamist;
 - (d) hõlbustab suutlikkuse, sealhulgas tehniliste vahendite ja seadmete, oskusteabe ja eksperditeadmiste koondamist, jagamist ning ühishankeid liikmesriikide vahel, sealhulgas koostöös asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutustega ning artiklis 64 osutatud spetsiaalse koolituse kaudu.
4. Lõikes 1 osutatud raamistiku väljatöötamiseks ja ajakohastamiseks esitavad liikmesriigid Europolile igal aastal teabe Europol pädevusse kuuluva riikliku teadus- ja innovatsioonitegevuste, sealhulgas asjakohaste investeringute kohta, ning oma osalemise kohta liidu rahastatavates ja riiklikult rahastatavates teadus- ja innovatsiooniprojektides.
5. Raamistik moodustab osa artiklis 73 osutatud Europol mitmeaastasest programmitööst ja selle võtab vastu haldusnõukogu Europol ettepaneku alusel pärast konsulteerimist komisjoniga.
- Raamistik vaadatakse regulaarselt läbi ja vajaduse korral seda ajakohastatakse. Europol annab artiklis 73 osutatud iga-aastastes tööprogrammides aru raamistiku rakendamisest, sealhulgas selles kindlaks määratud suutlikkusega seotud vajaduste suhtes võetud järelmeetmetest.
- Europol konsulteerib raamistiku ettevalmistamisel ning regulaarsel läbivaatamisel ja ajakohastamisel artikli 65 kohaselt moodustatud suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühmaga.

Artikkel 58

Europol roll teadusuuringuid, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamist toetavates liidu rahastamisprogrammides

1. Europol võib abistada komisjoni selliste liidu rahastamisprogrammide kavandamisel, millega toetatakse Europol pädevusega seotud teadusuuringuid, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamist.
2. Europol võib osaleda tegevustes, mida toetatakse asjakohaste liidu rahastamisprogrammide raames uuenduslike lahenduste ja tiptasemel võimete arendamiseks, kasutuselevõtmiseks, rakendamiseks, laiendamiseks ja integreerimiseks, kui selline osalemine on Europolile vajalik tema ülesannete täitmiseks.
3. Komisjon ja Europol võtavad kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega kõik vajalikud meetmed, et vältida huvide konflikte ning tagada lõigetes 1 ja 2 osutatud Europol rollide selge lahusus.

Artikkel 59

Tiptiontasemel võim

1. Europol arendab, haldab, majutab ja pakub oma ülesannete täitmiseks vajalikke tipptasemel võimeid, sealhulgas süsteeme, teenuseid, analüüsikeskkondi, taristut, vahendeid, tehnilisi komponente ja platvorme.
2. Europol võib selliseid tegevusi läbi viia omal algatusel või vastavalt lõikele 3 vähemalt kolme liikmesriigi taotlusel.
3. Enne lõike 1 kohaste uute tipptasemel võimete arendamist hindab Europol järgmist:
 - (a) kas samaväärne suutlikkus on juba turul kättesaadav või kas liidu institutsioonid, organid ja asutused või liikmesriigid on selle välja töötanud või omandanud;
 - (b) kas sõltuvus väljaspool liitu asuvatest tarnijatest ohustaks liidu julgeolekuhuve või tehnoloogilist vastupanuvõimet;
 - (c) ressursside kättesaadavust, võttes arvesse artiklis 57 osutatud raamistikus kindlaksmääratud suutlikkuse arendamise prioriteete.

Kui Europol jõuab järeldusele, et samaväärsed tipptasemel võimed on juba olemas, seab ta asjakohasel juhul prioriteediks selliste võimete uuesti kasutamise, kohandamise, koostalitlusvõime, suurendamise või omandamise.

Kui Europol jõuab järeldusele, et vähemalt kolme liikmesriigi taotletud tipptasemel võimete arendamine on vajalik ja teostatav, siis arendab, haldab ja majutab ta selliseid võimeid.

4. Lõikes 1 osutatud tipptasemel võimete arendamine, haldamine, majutamine või pakkumine ei mõjuta taotluse esitanud liikmesriikide vastutust liidu ja riigisisestest õigusest tulenevate kohustuste täitmise eest, sealhulgas andmekaitse ja küberturvalisusega seotud kohustuste täitmise eest.
5. Europol toetab liikmesriike ühiste tipptasemel võimete arendamisel, kasutuselevõtmisel, integreerimisel ja koostalitlusvõime tagamisel, sealhulgas tehes kättesaadavaks ühise taristu, ühised tehnilised teenused ja ühised turvalised tehnoloogilised keskkonnad.
6. Kui see on tehniliselt teostatav, integreeritakse lõikes 1 osutatud tipptasemel võimed ja lõikes 4 osutatud ühine taristu, tehnilised teenused ja turvalised tehnoloogilised keskkonnad artiklis 42 osutatud politsei ühisesse andmeruumi.
7. Europoli toetatava uurimise või operatiivtegevuse raames võib Europol teha lõikes 1 osutatud tipptasemel võimed kättesaadavaks osalevale kolmandale riigile, kui selline kasutamine on vajalik kõnealuse uurimise või operatiivtegevuse tulemuslikuks läbiviimiseks.

Artikkel 60

Teadusuuringud ja innovatsioon

Europol võib läbi viia teadus- ja innovatsioonitegevusi, sealhulgas katseprojekte ja ettevalmistavaid tegevusi, ning nendes osaleda, kui see on vajalik käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks, eelkõige liikmesriikide pädevatele asutustele kasutamiseks mõeldud uudsete lahenduste väljatöötamiseks tipptasemel võimete jaoks.

Artikkel 61

Katsekeskkonnad ja regulatiivliivakastid

1. Europol võib kasutada artikli 102 lõike 2 punkti c alapunktis i osutatud eraldiseisvat, eraldatud ja kaitstud töötlemiskeskonda algoritmipõhiste vahendite, tehisintellektisüsteemide ja -mudelite ning muu tipp tehnoloogia arendamiseks, oluliseks muutmiseks, katsetamiseks ja valideerimiseks ning teatavatel juhtudel selliste süsteemide treenimiseks.
2. Kui Europoli teadus- ja innovatsioonitegevuste raames välja töötatud või oluliselt muudetud tehisintellektisüsteemid või tehisintellektimudelid kujutavad endast määruse (EL) 2024/1689 tähenduses suure riskiga tehisintellektisüsteeme, tagab Europol, et lõikes 1 osutatud keskkond vastab asjakohasel juhul kõnealuse määruse artiklis 57 sätestatud tehisintellekti regulatiivliivakaste reguleerivatele nõuetele.
3. Europol võib teha kättesaadavaks lõikes 1 osutatud keskkonna eraõiguslikele isikutele, kes osalevad Europoli läbiviidavates teadus- ja innovatsioonitegevustes või milles Europol osaleb, tingimusel et rakendatakse asjakohaseid tehnilisi, korralduslikke, turva- ja andmekaitse kaitsemeetmeid.
4. Europol võib osaleda ka määruse [\(EL\) 2024/1689 artikli 57](#) kohaselt loodud tehisintellektisüsteemide ja -mudelite regulatiivliivakastides, sealhulgas Euroopa Andmekaitseinspektori loodud regulatiivliivakastides.

Artikkel 62

Uuenduslike lahenduste varajane kasutuselevõtmine, toimimise katsetamine ja valideerimine

1. Europol võib toetada tiptasemel võimetega seotud uuenduslike lahenduste, sealhulgas kaubanduslike lahenduste varajast kasutuselevõtmist, toimimise katsetamist ja valideerimist, võttes arvesse artiklis 57 osutatud raamistikku.
2. Kui Europol osaleb artikli 60 kohastes teadus- ja innovatsioonitegevustes, hindab ta selle tulemusel saadud uuenduslike lahenduste võimalikku operatiivset kasutamist ja toetab vajaduse korral nende varajast kasutuselevõtmist, toimimise katsetamist ja valideerimist, et liikmesriikide pädevad asutused saaksid neid kasutada.

Kui Europol jõuab järeldusele, et selline toetus on olemasolevaid vahendeid ja artiklis 57 osutatud raamistikku arvesse võttes vajalik ja teostatav, annab ta sellist toetust kooskõlas käesoleva artikliga.

Artikkel 63

Tiip tasemel võimete kasutuselevõtmine, rakendamine, laiendamine ja integreerimine

1. Europol toetab eelkõige artiklis 60 osutatud teadus- ja innovatsioonitegevuste tulemusel tekkinud tiptasemel võimete kasutuselevõtmist, rakendamist, laiendamist ja integreerimist liikmesriikide pädevate asutuste operatiivtegevusse ja uurimistesse kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega.
2. Lõike 1 kohaldamiseks teeb Europol tihedat koostööd liikmesriikidega, et hõlbustada tiptasemel võimete tulemuslikku kasutamist ja integreerimist riiklikesse tegevuskeskkondadesse, eelkõige keskuste, Europoli lähetuste ja Europoli tugibüroode kaudu, kui see on asjakohane.

Artikkel 64

Spetsiaalne koolitus

1. Europol toetab liikmesriike eksperditeadmiste tugevdamisel ja käesoleva määruse alusel välja töötatud, majutatud, kasutatavate või pakutavate ühiste tipptasemel võimete tulemusliku rakendamise ja kasutamise tagamisel, sealhulgas spetsiaalse koolituse kaudu, kus käsitletakse järgmist:
 - (a) kriminaaluurimistega seotud tipptasemel operatiiv-, analüütilised, tehnilised ja kohtuekspertiisi meetodid;
 - (b) kujunemisjärgus tehnoloogiatega, sealhulgas tehisintellekti, digiuurimiste, avalike allikate luureteabe ning andmete dekrüpteerimise ja töötlemisega seotud suutlikkus;
 - (c) piiriülese õiguskaitsealase koostöö seisukohast olulised tegevusmeetodid, sealhulgas kuritegude tõkestamise meetodid ja uurimismenetlused.
2. Europol pakub ka eksperditeadmisi ja spetsiaalset koolitust, kui raamistikus kindlaks tehtud ühiste operatiiv- või suutlikkuse vajaduste jaoks on vaja liidu tasandil koordineeritud toetust.
3. Europol teeb lõigetes 1 ja 2 osutatud toiminguid tihedas koostöös Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametiga (CEPOL), sealhulgas seoses spetsiaalse koolitusega, mida viiakse läbi CEPOLi koordineeritavate tippkeskuste kaudu.

2. JAGU

SUUTLIKKUSE JA INNOVATSIOONI ALANE KOOSTÖÖ

Artikkel 65

Suutlikkuse ja innovatsiooni teenistus

1. Europolil on suutlikkuse ja innovatsiooni teenistus, mille ülesandeks on koordineerida Europoli tegevust tulevikusuundade analüüsi, teadusuuringute, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamise valdkondades.
2. Suutlikkuse ja innovatsiooni teenistus teeb eelkõige järgmist:
 - (a) koordineerib artiklis 57 osutatud raamistiku koostamist, rakendamist, läbivaatamist ja ajakohastamist;
 - (b) koordineerib ja viib ellu Europoli teadusuuringute, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamise alast tegevust, sealhulgas keskustes, ning juhib käesoleva määruse alusel loodud Europoli teenuste, vahendite ja tehnilise suutlikkuse väljatöötamist ja edasiarendamist;
 - (c) toetab liikmesriike tipptasemel võimete arendamisel, katsetamisel, valideerimisel, kasutuselevõtmisel, rakendamisel, laiendamisel ja integreerimisel, sealhulgas hõlbustades koostalitlusvõimet, standardimist ja nende järjepidevat kasutamist kõigis liikmesriikides;
 - (d) aitab kaasa liidu tasandi koostööle ja koordineerimisele liikmesriikide, liidu institutsioonide, organite ja asutuste ning asjakohasel juhul muude asjaomaste sidusrühmade vahel teadusuuringute, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamise valdkondades, mis kuuluvad Europoli pädevusse;
 - (e) levitab vastavalt artiklile 129 käesoleva määruse kohaselt läbiviidud teadusuuringute, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamisega seotud tegevuste tulemusi.

Artikkel 66

Innovatsiooni ja suutlikkuse arendamise koostöölepingud

1. Europol võib liidu institutsioonide, organite ja asutuste ning liikmesriikide pädevate asutustega sõlmida koostöölepinguid, algetada koostöövõrgustikke ja muid innovatsioonialgatusi ning neis osaleda.

Esimeses lõigus osutatud koostöölepingute eesmärgil võib Europol luua innovatsioonipartnerlusi, kommertskasutusele eelnevaid hankeid ning rakendada muid innovatsiooni ja suutlikkuse arendamisega seotud tegevusi asjaomaste eraõiguslike isikutega, sealhulgas teadusasutuste, akadeemiliste ringkondade, tehnoloogia pakkujate, tööstuse, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, idufirmade ja innovatsioonis osalejatega, ning neis osaleda, tingimusel et kohaldatakse asjakohaseid andmekaitse- ja turvameetmeid ning ilma et see piiraks liidu õiguse kohaldamist.

2. Europol teatab käesoleva artikli kohasest tegevusest regulaarselt artikli 67 kohaselt moodustatud suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühmale ning konsulteerib temaga.

Artikkel 67

Suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühm

1. Luuakse suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühm (edaspidi „innovatsiooni nõuanderühm“).
2. Innovatsiooni nõuanderühm koosneb ühest iga liikmesriigi määratud eksperdist ja ühest komisjoni määratud eksperdist.
ENISA, ECCC, Frontex, eu-LISA ja Eurojust võivad igaüks nimetada oma esindaja innovatsiooni nõuanderühma.
3. Europol võib vajaduse korral kutsuda osalema muude asjaomaste liidu organite, asutuste ja ametite esindajaid ning eraõiguslikke isikuid.
4. Nõuanderühm abistab Europoli, andes tehnilisi eksperditeadmisi teadusuuringute, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamise valdkonnas, eelkõige seoses artiklis 57 osutatud raamistiku koostamise, läbivaatamise ja regulaarse ajakohastamisega.

Selleks teeb innovatsiooni nõuanderühm järgmist:

- (a) võimaldab osalejatel vahetada sellist teavet käimasoleva ja kavandatava suutlikkuse arendamise ja innovatsiooniga seotud tegevuse kohta liidu ja riiklikul tasandil, mis võib olla raamistiku seisukohast oluline;
 - (b) toetab käesoleva määruse kohase teadusuuringute, innovatsiooni ja suutlikkuse arendamise ning sellega seotud riiklike ja liidu tasandi algatuste järjepidevust, vastastikust täiendavust ning koordineerimist;
 - (c) toetab struktureeritud koostööd eraõiguslike isikutega Europoli pädevuse seisukohast oluliseks suutlikkuse arendamiseks, katsetamiseks ja innovatsiooniks.
5. Innovatsiooni nõuanderühm kohtub regulaarselt. Innovatsiooni nõuanderühmal ei ole otsustusõigust ja ta ei esinda haldusnõukogu.
 6. Europol pakub sekretariaaditeenuseid ja haldustuge.
 7. Innovatsiooni nõuanderühm võtab vastu oma kodukorra.

V peatükk

Europoli korraldus

Artikkel 68

Europoli haldus- ja juhtimisstruktuur

1. Europoli haldus- ja juhtimisstruktuuri kuuluvad:
 - (a) haldusnõukogu;
 - (b) juhatus;
 - (c) tegevdirektor;
 - (d) tegevdirektori asetäitjad, kui sellised ametikohad on loodud;
 - (e) IKT/teabehalduse juhtrühm;
 - (f) IKT/teabehalduse nõuanderühm;
 - (g) innovatsiooni nõuanderühm;
 - (h) asjakohasel juhul muud nõuandvad organid, mille haldusnõukogu loob vastavalt artiklile 72;
 - (i) keskused.
2. Europoli haldus- ja juhtimisstruktuuri liikmetel ei tohi olla finants- ega muid huve, mis võiksid mõjutada nende erapooletust. Nad tegutsevad avalikes huvides ja teevad seda sõltumatult, erapooletult ja läbipaistvalt. Nad esitavad igal aastal huvide deklaratsiooni vastavalt haldusnõukogu vastu võetud sise-eeskirjadele. Europol avalikustab kõnealused deklaratsioonid igal aastal.

1. JAGU

HALDUSNÕUKOGU

Artikkel 69

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukokku kuulub üks hääleõiguslik esindaja igast liikmesriigist ja kaks komisjoni hääleõiguslikku esindajat.
2. Lisaks on haldusnõukogus
 - (a) üks Euroopa Parlamendi määratud liige, kellel ei ole hääleõigust;
 - (b) üks liige igast Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riigist, kui see on ette nähtud ja kooskõlas artiklis 93 osutatud asjakohase rahvusvahelise lepinguga.
3. Igal haldusnõukogu liikmel on asendusliige. Asendusliige esindab liiget viimase puudumise korral.
4. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed määratakse ametisse vastavalt nende teadmistele Europoli pädevusse kuuluvast õiguskaitsealasest koostööst, võttes arvesse nende juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi ja eksperditeadmisi. Kõik haldusnõukogus esindatud osalised püüavad piirata oma esindajate vahetumist, et

tagada haldusnõukogu töö järjepidevus. Kõikide osaliste eesmärk peab olema saavutada meeste ja naiste võrdne esindatus haldusnõukogus.

5. Liikmete ja asendusliikmete ametiaeg on neli aastat. Ametiaega võib selle lõppemisel pikendada.

Artikkel 70

Haldusnõukogu esimees

1. Haldusnõukogu valib esimehe ja aseesimehe neid kolme liikmesriiki esindava haldusnõukogu liikme seast, kes on ühiselt koostanud nõukogu 18 kuu programmi. Esimees ja aseesimees täidavad oma ametikohustusi 18 kuu jooksul vastavalt kõnealusele nõukogu programmile. Kui esimehe või aseesimehe liikmesus haldusnõukogus lõpeb mis tahes ajal nende ametiaja jooksul, lõpeb nende ametiaeg automaatselt samal ajal.
2. Esimees ja aseesimees valitakse haldusnõukogu hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.
3. Aseesimees asendab esimeest automaatselt juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita.

Artikkel 71

Haldusnõukogu koosolekud

1. Haldusnõukogu koosolekud kutsub kokku esimees.
Haldusnõukogu koosolekud toimuvad üldjuhul Europoli peakorteris.
2. Tegevdirektor osaleb aruteludes hääleõiguseta.
3. Haldusnõukogu tuleb korralisteks koosolekuteks kokku vähemalt kaks korda aastas. Lisaks sellele tuleb haldusnõukogu kokku esimehe algatusel, komisjoni taotlusel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotlusel.
4. Vajaduse korral võib haldusnõukogu pidada ühiseid koosolekuid Eurojusti, Frontexi ja CEPOLi haldusnõukoguga.
5. Haldusnõukogu võib kutsuda oma koosolekutele vaatlejatena isikuid, kelle seisukoht võib olla huvipakkuv.
6. Igal aastal kutsutakse kaks parlamentaarse ühiskontrolli töörühma esindajat osalema haldusnõukogu kahel korralisel koosolekul hääleõiguseta vaatlejatena, et arutada järgmisi poliitilist huvi pakkuvaid küsimusi:
 - (a) artikli 72 lõike 2 punktis m osutatud eelneva aasta konsolideeritud tegevusaruanne;
 - (b) artiklis 73 osutatud ühtne programmdokument ja aastaeelarve;
 - (c) parlamentaarse ühiskontrolli töörühma kirjalikud küsimused ja vastused;
 - (d) välissuhted ja partnerlusküsimused.Haldusnõukogu võib koos parlamentaarse ühiskontrolli töörühma esindajatega määrata kindlaks muud poliitilist huvi pakkuvad küsimused, mida arutada.
7. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed võivad vastavalt kodukorrale kasutada koosolekutel nõustajate või ekspertide abi.

8. Sekretariaaditeenust osutab haldusnõukogule Europoli.

Artikkel 72

Haldusnõukogu ülesanded

1. Haldusnõukogu vastutab Europoli strateegiliste otsuste tegemise eest ja annab Europoli tegevusele üldise suuna.
2. Haldusnõukogu:
 - (a) võtab oma hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega vastu Europoli aastaeelarve ja täidab muid Europoli eelarvega seotud ülesandeid;
 - (b) võtab vastu Europoli suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
 - (c) võtab vajaduste analüüsi põhjal vastu teavitamis- ja levitamiskavad ning ajakohastab neid korrapäraselt;
 - (d) võtab vastu oma töökorra, sealhulgas sekretariaadi ülesandeid ja toimimist käsitlevad sätted;
 - (e) kasutab kooskõlas lõikega 5 Europoli töötajate suhtes volitusi, mis on antud ametisse nimetavale asutusele personalieeskirjadega ning muude teenistujate teenistuslepingute sõlmimise pädevust omavale asutusele muude teenistujate teenistustingimustega („ametisse nimetava asutuse volitused“);
 - (f) võtab kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2 vastu rakendamiskorra personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste jõustamiseks;
 - (g) nimetab kahekolmandikulise häälteenamusega ametisse tegevdirektori ja vajaduse korral tegevdirektori asetäitjad ning vajaduse korral pikendab nende ametiaega või tagandab nad ametist;
 - (h) kehtestab Europoli organisatsioonilise struktuuri ja võtab vastu Europoli personalipoliitika, lähtudes usaldusväärsest eelarvehaldusest;
 - (i) loob vajaduse korral nõuandvad organid, määrab kindlaks nende volitused, koosseisu ja rakendamiskorra;
 - (j) teeb tegevdirektori ettepaneku alusel ja komisjoni eelneval heakskiidul otsuse operatiiv-, tehniliste või haldusülesannete, suutlikkuse või vahendite loomise kohta muudes liikmesriikides kui vastuvõttev liikmesriik, kui see on vajalik Europoli ülesannete täitmiseks;
 - (k) annab loa koostöölepingute sõlmimiseks;
 - (l) võtab komisjoni arvamust arvesse võttes vastu Europoli ühtse programmdokumendi hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega;
 - (m) määrab kindlaks Europoli tegevuse hindamise kriteeriumid ja võtab oma hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega vastu Europoli iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ning saadab selle järgmise aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, kontrollikojale ja liikmesriikide parlamentidele. Tegevuse konsolideeritud aastaaruanne avalikustatakse. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse

aruandlusnäitajad, et tagada Europolit ühtne lähenemisviis ELi finantshuve kahjustavate kuritegudega seotud teabe kogumisele ja esitamisele;

- (n) võtab vastu oma liikmete huvide konflikti ärahoidmise ja haldamise normid, sealhulgas nende huvide deklaratsiooni kohta;
 - (o) võtab vajalikud meetmed, et toetada Europolis töötamise või Europolit heaks toimuva tegevuse käigus omandatud oskuste ja töökogemuse tunnustamist, sealhulgas ühise pädevusraamistiku väljatöötamise kaudu koostöös CEPOLiga;
 - (p) jälgib punktis m osutatud hindamiskriteeriumides kajastuvaid Europolit strateegilisi prioriteete ja eesmärke ning tagab asjakohased järelmeetmed operatiiv-, tehnoloogilistele ja korralduslikele probleemidele, mis mõjutavad Europolit ülesannete täitmist;
 - (q) teostab järelevalvet tegevdirektori tegevuse üle, sealhulgas haldusnõukogu otsuste rakendamise ja tegevdirektorile käesoleva määrusega antud volituste tulemusliku kasutamise üle;
 - (r) nimetab ametisse andmekaitseametniku, kes on oma ülesannete täitmisel sõltumatu;
 - (s) nimetab ametisse peaarvepidaja, kes on oma ülesannete täitmisel sõltumatu;
 - (t) loob sõltumatu siseauditi üksuse ja teeb selle üle järelevalvet ning tagab piisavate järelmeetmete võtmise soovitustele, mis tulenevad sise- või välisauditite aruannete hindamistest ning Euroopa Prokuratuuri, Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) ja Euroopa Andmekaitseinspektori uurimistest;
 - (u) võtab pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist vastu suunised teabe töötlemiseks Europolit poolt vastavalt artiklile 32;
 - (v) võtab kooskõlas artiklitega 13–19 vastu keskusi reguleeriva rakendamiskorra, hindab korrapäraselt selle toimimist ja kohandab seda vajaduse korral, võttes arvesse operatiivvajadust ja muutuvaid julgeolekuohte;
 - (w) nimetab ametisse põhiõiguste ametniku, kes on oma ülesannete täitmisel sõltumatu;
 - (x) täpsustab kriteeriumid, mille põhjal võib Europol teha ettepanekuid teavitavate hoiatusteadete võimaliku SISI sisestamise kohta.
3. Kui haldusnõukogu leiab, et see on Europolit ülesannete täitmiseks vajalik, võib ta soovitada nõukogul juhtida komisjoni tähelepanu vajadusele teha määruse (EL) 2018/1725 artiklis 94a osutatud kaitse piisavuse otsus või esitada soovitus võtta vastu otsus, millega lubatakse alustada läbirääkimisi määruse (EL) 2018/1725 artikli 94b lõikes 2 osutatud rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks.
4. Kui vähemalt üks kolmandik haldusnõukogu liikmetest teeb kindlaks, et Europolil on vaja võtta meetmeid konkreetses tema pädevusse kuuluvas valdkonnas, palub haldusnõukogu tegevdirektoril teha ettepanek asjakohaste meetmete kohta.
5. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2 vastu otsuse, mis põhineb personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja muude teenistujate teenistustingimuste artiklil 6 ning millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse volitused tegevdirektorile ja määratakse kindlaks tingimused, mille alusel sellise volituste delegeerimise võib peatada. Tegevdirektoril on õigus kõnealused volitused edasi delegeerida.

6. Erandlike asjaolude korral võib haldusnõukogu tegevdirektorile delegeeritud ja tema poolt edasi delegeeritud ametisse nimetamise volitused oma otsusega ajutiselt peatada ning täita neid volitusi ise või delegeerida need mõnele oma liikmele või muule töötajale peale tegevdirektori.
7. Haldusnõukogu võib delegeerida teatavad ülesanded, välja arvatud need, mis nõuavad haldusnõukogu kahekolmandikulist häälteenamust, artiklis 75 osutatud juhatusele ning võtab vastu selle ülesandeid, koosseisu ja toimimist reguleerivad sise-eeskirjad.

Artikkel 73

Mitmeaastased programmid ja iga-aastased tööprogrammid

1. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori esitatud projekti põhjal iga aasta lõpuks vastu ühtse programmdokumendi, mis sisaldab Europoli mitmeaastast programmi ja iga-aastast tööprogrammi, võttes arvesse komisjoni arvamust ning olles mitmeaastase programmi osas konsulteerinud Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide ühiselt loodud parlamentaarse ühiskontrolli töörühmaga.

Kui komisjon esitab negatiivse arvamuse põhjustel, mis on seotud liidu õiguse järgimise, liidu poliitikaeesmärkide järgimise või usaldusväärse finantsjuhtimisega, vaatab haldusnõukogu ühtse programmdokumendi kavandi enne selle vastuvõtmist läbi, et tagada kooskõla liidu õigusega, kooskõla liidu poliitikaeesmärkidega ja usaldusväärne finantsjuhtimine.

Kui haldusnõukogu otsustab parlamentaarse ühiskontrolli töörühma poolt artikli 71 lõike 6 punkti c kohaselt tõstatatud aspekte terviklikult või osaliselt mitte arvesse võtta, siis peab ta seda igakülgsest põhjendama.

Kui ühtne programmdokument on vastu võetud, saadab haldusnõukogu selle nõukogule, komisjonile ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale.

2. Mitmeaastases programmis esitatakse üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemuslikkuse näitajad. Samuti sätestatakse selles ressursside planeerimine, sealhulgas mitmeaastane eelarve ja ametikohtade loetelu, võttes arvesse vajadust tagada Europoli ülesannete täitmiseks vajalike oskuste ja eksperditeadmiste asjakohane kombinatsioon. Selles esitatakse strateegia, mida kasutatakse suhetes kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, ning Europoli kavandatavad teadus- ja innovatsioonitegevused.

Mitmeaastast programmi rakendatakse iga-aastaste tööprogrammide kaudu ning vajaduse korral ajakohastatakse seda vastavalt välis- ja sisehindamiste tulemustele. Kui see on asjakohane, kajastatakse selliste hindamiste tulemusi ka järgmise aasta tööprogrammis.

3. Iga-aastane tööprogramm sisaldab üksikasjalikke eesmärke ja oodatavaid tulemusi ning tulemusnäitajaid. Samuti sisaldab see rahastatavate tegevuste kirjeldust koos igale neist eraldatavate rahaliste vahendite ja inimressurssidega vastavalt tegevuspõhise eelarvestamise ja juhtimise põhimõtetele. Iga-aastane tööprogramm on kooskõlas mitmeaastase programmiga. Iga-aastases tööprogrammis osutatakse selgelt ülesannetele, mida on võrreldes eelmise eelarveaastaga muudetud või mis on lisatud või välja jäetud.
4. Kui Europolile antakse pärast iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmist mõni uus ülesanne, muudab haldusnõukogu iga-aastast tööprogrammi.

5. Kui iga-aastases tööprogrammis tehakse olulisi muudatusi, eriti selliseid, mis tingivad eelarveliste vahendite ümberpaigutamise rohkem kui 2 % ulatuses aastaeelarvest, võetakse need vastu sama korra kohaselt kui algne iga-aastane tööprogramm. Haldusnõukogu võib delegeerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis mittesisulisel muudatusi.

Artikkel 74

Haldusnõukogu hääletuskord

1. Ilma et see piiraks artikli 70 lõiget 2, artikli 72 lõike 2 punkte a, g, l ja m, artikli 76 lõiget 7 ja artikli 126 lõiget 2, võtab haldusnõukogu otsused vastu oma hääleõiguslike liikmete hääleteenamusega.
2. Kui komisjon väljendab tõsist muret mõne haldusnõukogule esitatud otsuse ettepaneku pärast delegeeritud määruse (EL) 2019/715, personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimustega seotud küsimustes, lükkab haldusnõukogu otsuse vastuvõtmise edasi. 15 päeva jooksul pärast seda, kui komisjon on väljendanud tõsist muret haldusnõukogule esitatud otsuse ettepaneku pärast, vaatab haldusnõukogu kõnealuse otsuse uuesti läbi ja võtab selle koos võimalike muudatustega teisel lugemisel vastu kas hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise hääleteenamusega, sealhulgas komisjoni esindajate hääled, või liikmesriikide esindajate neljaviiendikulise hääleteenamusega.
3. Igal hääleõiguslikul liikmel on üks hääle. Hääleõigusega liikme puudumise korral võib tema eest hääletada tema asendusliige.
4. Eesistuja osaleb hääletamisel.
5. Tegevdirektor ei osale hääletamisel.
6. Haldusnõukogu kodukorraga kehtestatakse üksikasjalikum hääletamiskord, eelkõige tingimused, mille korral üks liige võib tegutseda teise liikme nimel.

3. JAGU JUHATUS

Artikkel 75

Juhatus

1. Haldusnõukogu abistab juhatus.
2. Juhatus:
 - (a) valmistab ette haldusnõukogus vastu võetavad otsused ja jälgib haldusnõukogus vastu võetud otsuste rakendamist, ilma et see piiraks tegevdirektori kohustusi;
 - (b) vaatab läbi aastaeelarve projekti ja iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande projekti ning teostab järelevalvet iga-aastase ja mitmeaastase programmi ettevalmistamise ja rakendamise üle;
 - (c) jälgib Europoli eelarve täitmist ning valmistab ette haldusnõukogu poolt vastu võetavad finants- ja eelarveotsused;
 - (d) võtab vastu asutusesisese pettustevastase võitluse strateegia, mis on proportsionaalne pettuseohuga;

- (e) tagab koos haldusnõukoguga sise- ja välisauditi aruannetest ja hindamistest tulenevate järelduste ja soovitude, Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste tulemuste ning Euroopa Prokuratuuri juurdluste tulemuste, sealhulgas kohtuotsuste asjakohased järeelmeetmed kooskõlas kohaldatava liidu õigusega;
 - (f) abistab ja nõustab tegevdirektorit haldusnõukogu otsuste rakendamisel eesmärgiga tugevdada haldus- ja eelarvejuhtimise järelevalvet, ilma et see piiraks tegevdirektori kohustusi.
- 3. Kiireloomulistel juhtudel võib juhatus võtta haldusnõukogu nimel vastu esialgseid otsuseid, eelkõige haldusjuhtimise ja eelarvehalduse küsimustes, sealhulgas ametisse nimetava asutuse volituste delegeerimise peatamise kohta. Sellised otsused esitatakse haldusnõukogule kinnitamiseks selle järgmisel koosolekul.
 - 4. Juhatusse koosseisu kuuluvad haldusnõukogu esimees, üks komisjoni esindaja haldusnõukogus ning kolm muud liiget, kelle määrab haldusnõukogu oma hääleõigusega liikmete hulgast. Haldusnõukogu eesistuja on ühtlasi juhatuse eesistuja. Tegevdirektor osaleb juhatuse koosolekutel ilma hääleõiguseta.
 - 5. Juhatusse liikmete ametiaeg on neli aastat. Juhatusse liikme ametiaeg lõpeb samal ajal tema liikmesuse lõppemisega haldusnõukogus.
 - 6. Juhatus peab kvartalis vähemalt ühe korralise koosoleku. Lisaks toimuvad juhatuse koosolekud kas selle eesistuja algatusel või liikmete taotlusel.
 - 7. Juhatus võib teatavate päevakorrapunktide korral kutsuda hääleõiguseta vaatelejatena osalema ka teisi osalejaid.

4. JAGU

TEGEVDIREKTOR

Artikkel 76

Ametisse nimetamine, ametist vabastamine ja ametiaja pikendamine

- 1. Tegevdirektor võetakse tööle Europoli ajutise teenistujana Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artikli 2 punkti a kohaselt.
- 2. Tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu komisjoni esitatud kandidaatide nimekirjast. Tegevdirektoriga lepingu sõlmimisel esindab Europoli haldusnõukogu esimees.
- 3. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Enne selle ajavahemiku lõppu koostab komisjon aegsasti hinnangu, milles võetakse arvesse tegevdirektori tegevusele antud hinnangut ning Europoli edasisi ülesandeid ja lahendamist vajavaid küsimusi.
- 4. Komisjoni ettepanekul, milles on võetud arvesse lõikes 3 osutatud hindamist, võib haldusnõukogu pikendada tegevdirektori ametiaega üks kord kuni viieks aastaks.
- 5. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei tohi ametiaja koguperioodi lõppedes sama ametikoha valikumenetluses osaleda.
- 6. Tegevdirektori võib ametist tagandada üksnes otsusega, mille haldusnõukogu teeb komisjoni ettepaneku alusel.

7. Tegevdirektori ja/või tegevdirektori asetäitja(te) ametisse nimetamise, ametiaja pikendamise ja ametist vabastamise otsuse teeb haldusnõukogu hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.
8. Vabaks jäänud ametikoha korral täidab tegevdirektori ülesandeid ja kohustusi kuni uue tegevdirektori ametisse nimetamiseni see tegevdirektori asetäitja, kellel on kõrgeim palgaaste, välja arvatud juhul, kui haldusnõukogu otsustab, milline tegevdirektori asetäitja need ülesanded ja kohustused enda kanda võtab.

Artikkel 77

Tegevdirektori ülesanded ja kohustused

1. Tegevdirektor vastutab Europoli juhtimise eest. Tegevdirektor annab aru haldusnõukogule.
2. Tegevdirektor esitab Euroopa Parlamendile, parlamentaarse ühiskontrolli tööruhmale ja nõukogule nende taotluse korral aruande Europoli ülesannete täitmise kohta.
3. Tegevdirektor on Europoli seaduslik esindaja.
4. Tegevdirektor vastutab käesoleva määrusega Europolile pandud ülesannete täitmise eest. Eelkõige teeb tegevdirektor järgmist:
 - (a) tagab Europoli igapäevase töö juhtimise;
 - (b) teeb haldusnõukogule ettepaneku operatiiv-, tehniliste või haldusfunktsioonide või suutlikkuse kasutuselevõtmise kohta muudes liikmesriikides kui vastuvõttev liikmesriik, kui see on vajalik Europoli ülesannete täitmiseks;
 - (c) teeb kindlaks Europoli pädevusse kuuluvad tegevusprioriteedid, võimelüngad ja uued julgeolekuohud ning teeb haldusnõukogule ettepanekuid asjakohaste operatiiv-, tehnoloogiliste või korralduslike meetmete kohta;
 - (d) tagab Europoli finantsreeglite täitmise;
 - (e) koostab ühtse programmdokumendi projekti ja esitab selle pärast komisjoniga konsulteerimist haldusnõukogule;
 - (f) koostab Europoli iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ja esitab selle haldusnõukogule hindamiseks ja vastuvõtmiseks;
 - (g) kaitseb liidu finantshuve, rakendades pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks ennetusmeetmeid, ilma et see piiraks OLAFi ja EPPO juurdluspädevust, tehes tulemuslikke kontrollid, nõudes õigusnormide rikkumise avastamise korral sisse alusetult makstud summad ning rakendades vajaduse korral mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi;
 - (h) teatab Euroopa Prokuratuurile vastavalt määruse (EL) 2017/1939 artiklile 24 igast kuriteost, mille suhtes Euroopa Prokuratuur saaks teostada oma pädevust, ja teatab ka OLAFile vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 artikli 8 lõikele 1;
 - (i) koostab sise- või välisauditi aruannete ja hindamiste ning Euroopa Prokuratuuri, OLAFi ja Euroopa Andmekaitseinspektori juurdluste aruannete ja soovitude järelustega seotud järeelmeetmete tegevuskava ning annab haldusnõukogule korrapäraselt aru tehtud edusammudest ning teavitab

vajaduse korral ja põhjendamatu viivitusega komisjoni olulistest järeldustest ja neile reageerimiseks võetud meetmetest;

- (j) koostab ameti suhtes kohaldatavate finantsreeglite eelnõu;
- (k) koostab ameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning täidab ameti eelarvet kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemuspõhise eelarvestamise põhimõtetega;
- (l) valmistab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 ette personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste jõustamiseks vajaliku rakendamiskorra eelnõu;
- (m) töötab välja haldusnõukogu liikmete huvide konflikti vältimise ja haldamise sise-eeskirjade kavandi ja esitab kõnealuse kavandi haldusnõukogule vastuvõtmiseks;
- (n) edendab ameti töötajate töölevõtmisel mitmekesisust ja soolist tasakaalu;
- (o) teavitab haldusnõukogu korrapäraselt liidu institutsioonide, organite, missioonide ja asutustega tehtavast koostööst, sealhulgas koostöölepingute ettevalmistamisest ja sõlmimisest ning sellega seotud operatiivkaalutlustest, ning esitab vajaduse korral haldusnõukogule ettepanekuid järelemeetmete kohta;
- (p) teavitab haldusnõukogu korrapäraselt kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtavast koostööst, sealhulgas kolmandate riikide ametiasutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega koostöölepingute ettevalmistamisest ja sõlmimisest;
- (q) teavitab haldusnõukogu korrapäraselt määruse (EL) 2018/1725 kohaldamisest isikuandmete edastamisel ja sellega seotud operatiivkaalutlustest;
- (r) teavitab haldusnõukogu korrapäraselt eraõiguslike isikutega sõlmitud koostöölepingutest, sealhulgas nende strateegilisest tähtsusest, tegevusmõjust ja nendega seotud riskidest;
- (s) täidab muid käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid.

Artikkel 78

Tegevdirektori asetäitjad

1. Tegevdirektorit võib abistada üks või mitu tegevdirektori asetäitjat. Tegevdirektor määrab kindlaks nende ülesanded.
2. Tegevdirektori asetäitjatele kohaldatakse artiklit 77. Enne nende ametisse nimetamist, ametiaja pikendamist või ametist tagandamist peetakse nõu tegevdirektoriga.

VI peatükk

Suhted liidu üksustega

Artikkel 79

Üldsätted

1. Europol võib luua ja säilitada koostöösuhteid liidu organite ja asutustega vastavalt Europolile ning nendele organitele ja asutustele antud ülesannetele ning püüab

tagada sünergia oma ülesannete täitmisel. Europol loob ja säilitab artiklite 81–90 alusel liidu organite ja asutustega tihedad suhted, mis ei piirdu nendes artiklites osutatud valdkondadega.

Europol võib samuti luua ja säilitada koostöösuhteid aluslepingute alusel loodud liidu institutsioonide ja missioonidega vastavalt Europolile ja nendele institutsioonidele ja missioonidele antud ülesannetele.

2. Europoli käesoleva peatüki kohase koostöö eesmärk liidu organite ja asutustega on eelkõige tugevdada liidu üldist tulemuslikkust I lisas loetletud kuriteoliikidele reageerimisel, püüdes eelkõige tagada vastastikust täiendavust ja võimaluse korral tõhustada koordineerimist ning vältida meetmete dubleerimist, sealhulgas järgmise abil:

- (a) teabevahetus vastavalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele;
- (b) operatiivtegevus;
- (c) strateegiline ja analüütiline tegevus;
- (d) eri- ja eksperditeadmiste vahetamine;
- (e) koolitustegevus;
- (f) suutlikkuse arendamine, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni ning ühishangete kaudu;
- (g) vajaduse korral kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega seotud tegevuse koordineerimine;
- (h) asjaomaste liidu strateegiate ja poliitiliste prioriteetide rakendamiseks võetavate meetmete koordineerimine.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud koostöö toimub lõikes 1 osutatud üksustega sõlmitud koostöölepingute raames. Selliste koostöölepingute alusel ei võimaldata isikuandmete vahetamist ning need ei ole liidu ega selle liikmesriikide jaoks siduvad.

Komisjon peab eelnevalt heaks kiitma ELi toimimise lepingu raames loodud liidu organite ja asutustega sõlmitud koostöölepingud, välja arvatud artiklis 81 osutatud koostöölepingud. Sõltuvalt operatiivvajaduse muutumisest vaadatakse kõnealused koostöölepingud, välja arvatud artiklis 81 osutatud koostööleping, regulaarselt läbi kas Europoli ja asjaomase liidu institutsiooni, organi, missiooni või asutuse algatusel või komisjoni taotlusel.

Europoli ja liidu institutsiooni, organi, missiooni või asutuse vahel enne käesoleva määruse jõustumist sõlmitud koostööleping vaadatakse läbi pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.

4. Tegevdirektor teavitab haldusnõukogu kõigist korrapärastest koostöösuhetest, mida Europol kavatseb luua ja säilitada vastavalt lõigetele 1, 2 ja 3, ning selliste suhete loomisjärgsest arendamisest.
5. Võttes arvesse artikli 33 lõike 2 kohaselt kehtestatud piiranguid ja piiramata artikli 129 kohaseid norme, võib Europol vahetada liidu institutsiooni, organi, missiooni ja asutustega vahetult teavet, välja arvatud isikuandmeid, niivõrd kui see on vajalik Europoli või kõnealuse liidu institutsiooni, organi, missiooni ja asutuse ülesannete täitmiseks.
6. Võttes arvesse artikli 33 lõike 2 või 3 kohaselt kehtestatud piiranguid ja piiramata artikli 129 kohaseid norme, võib Europol edastada isikuandmeid lõikes 1 osutatud

üksustele, kui selline edastamine on vajalik ja proportsionaalne kõnealuse üksuse ülesannete õiguspäraseks täitmiseks. Europol poolt lõikes 1 osutatud üksustele edastatud isikuandmeid võib töödelda muul eesmärgil üksnes juhul, kui Europol on andnud selleks loa ja kui see on kooskõlas algse eesmärgiga, mille jaoks Europol andmeid kogus ja edastas. Kui edastatavad andmed on esitanud liikmesriik või liidu institutsioon, organ ja asutus ning artikli 81 lõigete 3 ja 4 tingimused on täidetud, jagab Europol isikuandmeid ja muud asjakohast teavet Euroopa Prokuratuuriga, olenemata artikli 33 lõike 2 või 3 kohaselt teatavaks tehtud piirangutest.

7. Kui see on vajalik ja proportsionaalne tema õiguspäraste ülesannete täitmiseks, võib Europol saada isikuandmeid liidu institutsioonidelt, organitelt, missioonidelt ja asutustelt ning neid töödelda. Europol ei töötle teavet, mis on saadud ilmselgelt inimõigusi rikkudes.
8. Kui liidu institutsioon, organ, missioon ja asutus on saanud Europolilt isikuandmeid, on selliste andmete edasisaatmine või edastamine keelatud, välja arvatud juhul, kui Europol on andnud selleks eelnevalt selgesõnalise nõusoleku.
9. Europol tagab kõikidel juhtudel isikuandmete saatmise või edastamise ja sellise saatmise või edastamise põhjuste üksikasjaliku dokumenteerimise kooskõlas käesoleva määrusega.

Artikkel 80

Üldsätted kaudse teabe vahetuse kohta päringutabamisel või selle puudumisel põhineva süsteemi alusel

1. Europol võtab kõik vajalikud meetmed, et tagada teistele liidu organitele ja asutustele kaudne juurdepääs Europol valduses olevale teabele vastastikkuse tingimustel ning päringutabamisel või selle puudumisel põhineva automaatse süsteemi abil, mida kasutatakse indekse otsimisel ja mida ajakohastatakse, kui selline juurdepääs on liidu õiguses ette nähtud.
2. Esimese lõigu kohane kaudne juurdepääs teabele ei mõjuta piiranguid, millest teabe esitanud liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid, missioonid ja asutused, kolmandad riigid või rahvusvahelised organisatsioonid on artikli 33 lõike 2 kohaselt teatanud.
3. Päringutabamuse korral algatab Europol menetluse päringutabamusega seotud teabe edastamiseks lõikes 1 osutatud otsingut tegevale liidu organile või asutusele kooskõlas teabe esitaja poolt käesoleva määruse kohaselt kehtestatud piirangutega. Kui saadakse päringutabamus teabega, mille suhtes kohaldatakse artikli 33 lõike 2 kohaselt osutatud piiranguid, ei teavita lõikes 1 osutatud päringutabamisel või selle puudumisel põhinev automaatne süsteem päringut tegevat liidu organit või asutust sellest päringutabamusest. Sellisel juhul võtab Europol kiiresti ühendust teabe esitajaga, et küsida, kas päringutabamusega seotud teavet saab jagada otsingut tegeva liidu organi või asutusega. Kui teabe esitaja need piirangud tühistab, edastab Europol päringutabamuse andnud teabe otsingut tegevale liidu organile või asutusele. Kui teabe esitaja säilitab need piirangud, järgib Europol neid piiranguid ega edasta päringutabamuse andnud teavet otsingut tegevale liidu organile või asutusele.
4. Lõigete 1 ja 2 kohaseid teabepäringuid tehakse ainult selleks, et teha kindlaks, kas muule liidu organile või asutusele kättesaadav teave vastab Europolis töödeldavale teabele, mis on esitatud artikli 32 lõike 2 punktide a, b ja c kohaldamiseks.

5. Säilitades päringutabamusel või selle puudumisel põhineva süsteemi automaatsuse, lubab Europol lõigete 1 ja 2 kohaseid teabeotsinguid teha üksnes isikutel, kelle muud liidu organid ja asutused on määranud selliseid otsinguid tegema.
6. Esimeses lõigus osutatud vastastikkuse tingimustel on Europolil oma pädevuse piires ja liidu õiguses sätestatud tingimustel kaudne juurdepääs liidu organitele ja asutustele esitatud teabele, tuginedes päringutabamusel või selle puudumisel põhinevale automaatsele süsteemile.
7. Selline juurdepääs ei mõjuta teabe esitanud liikmesriigi, liidu institutsiooni, organi ja asutuse, kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni kehtestatud piiranguid.
8. Europol ning muud liidu organid ja asutused teavitavad üksteist, kui vastavalt lõigete 1 ja 3 kohase päringutabamuse tulemusel ilmneb, et andmed ei pruugi olla õiged või võivad olla vastuolus muude andmetega.
9. Kui see on vajalik lõigetes 1–8 osutatud päringutabamusel või selle puudumisel põhineva süsteemi rakendamiseks, kehtestatakse tehniline menetlus, sealhulgas andmekogumid, mis peaksid sisalduma indeksites, ning toimivuse ja kättesaadavuse nõuded artikli 138 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega.

Artikkel 81

Suhted Euroopa Prokuratuuriga

1. Europol loob ja säilitab Euroopa Prokuratuuriga tihedad suhted, tuginedes koostöölepingule, milles sätestatakse nende koostöö üksikasjad. Koostööleping vaadatakse korrapäraselt läbi.
2. Euroopa Prokuratuuri taotluse korral kooskõlas määruse (EL) 2017/1939 artikliga 102 toetab Europol Euroopa Prokuratuuri uurimisi, nimelt esitades Europoli valduses olevat teavet, mis on seotud Euroopa Prokuratuuri pädevusse kuuluvate kuritegudega, ning pakkudes taotletud operatiivtuge Euroopa Prokuratuuri ülesannete täitmiseks.
3. Selleks et anda Euroopa Prokuratuurile esimeses lõigus osutatud teavet ja tuge, tagab Europol vajaliku organisatsioonilise korralduse, sealhulgas ülesandeid täitvate töötajate eraldamise.
4. Tagamaks, et Europol esitab Euroopa Prokuratuurile käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vajaliku teabe, võimaldab Europol Euroopa Prokuratuurile kaudse juurdepääsu, mis põhineb päringutabamusel või selle puudumisel põhineval automaatsel süsteemil, Euroopa Prokuratuuri pädevusse kuuluvate süütegudega seotud andmetele, mida säilitatakse artikli 32 lõike 2 punktides a, b ja c sätestatud eesmärkidel. Selline päringutabamusel või selle puudumisel põhinev süsteem teavitab päringutabamuse korral Europoli ja artikli 33 lõikes 1 osutatud teabe esitajat.
5. Määruse (EL) 2017/1939 artikli 43 lõike 2 kohaselt jagab Europol päringutabamuse korral Euroopa Prokuratuuriga päringutabamuse andnud teavet ulatuses, mis on seotud Euroopa Prokuratuuri pädevusse kuuluvate kuritegudega, ning teavitab teabe esitajat.
6. Vastavalt määruse (EL) 2017/1939 artikli 24 lõikele 1 teatab Europol Euroopa Prokuratuurile põhjendamatu viivitusega igast kuriteost, mille puhul Euroopa Prokuratuur võib teostada oma pädevust kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939.

7. Kui Europol teavitab eelmise lõike kohaselt Euroopa Prokuratuuri, teavitab ta viivitamata asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi.
8. Europol võib teha Euroopa Prokuratuuriga ühist operatiivanalüüsi.
9. Kui Europol saab Euroopa Prokuratuurilt teavet kuriteoliikide kohta, mis ei kuulu Euroopa Prokuratuuri pädevusse ja kuuluvad Europoli pädevusse, töötleb ja analüüsib Europol sellist teavet ning vajaduse korral edastab selle kooskõlas käesoleva määrusega liikmesriikide pädevatele asutustele.

Artikkel 82

Suhted Eurojustiga

1. Kui Europoli tegevuse käigus, sealhulgas operatiivrakkerühma tegevuse mis tahes etapis teeb Europol või liikmesriik kindlaks, et Eurojusti pädevuse piires on vaja võtta tõhusaid kriminaalmenetluse järelmeetmeid, teavitab Europol sellest põhjendamatult viivitusega Eurojusti ja kõiki asjaomaseid liikmesriike. Europol algatab menetluse asjakohase teabe jagamiseks kooskõlas teavet andva liikmesriigi otsusega. Sellisel juhul konsulteerib Eurojust Europoliga.
2. Europol ja Eurojust võivad kokku leppida ühiste operatiivplatvormide ja muude struktureeritud koostöö vormide loomises, et toetada liikmesriikide pädevaid asutusi konkreetsetes kuritegevuse valdkondades, mis kuuluvad nende vastavasse pädevusse. See võib hõlmata ühist operatiivanalüüsi.
3. Europol teeb oma volituste piires koostööd Eurojustiga, et toetada liikmesriikide pädevaid asutusi digiuurimiste ja andmetele juurdepääsu kontekstis, ning tegutseb eelkõige teadmiskeskusena, et anda nõu ja abi ning suurendada suutlikkust seoses piiriülese juurdepääsuga elektroonilistele tõenditele.
4. Europol toetab Eurojusti tema vastavate volituste piires seoses üliiraskete rahvusvaheliste kuritegudega.

Artikkel 83

Suhted Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF)

Kui Europoli konkreetse uurimisega seotud või kriminaaltulu tuvastamisega seotud teabetöötlemistoimingute käigus teeb Europol või mõni liikmesriik kindlaks koordineerimise, koostöö või toetuse vajaduse vastavalt OLAFi volitustele, teavitab Europol sellest OLAFit ning algatab menetluse asjakohase teabe jagamiseks kooskõlas teabe edastanud liikmesriigi otsusega. Sellisel juhul konsulteerib OLAF Europoliga.

Artikkel 84

Suhted Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ametiga (AMLA)

1. Europoli ja AMLA suhete eesmärk on eelkõige toetada rahapesu andmebüroosid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1640⁷⁴ artikli 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artikli 40 kohaselt tehtava ühisanalüüsi kontekstis.

⁷⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1640, mis käsitleb mehhanisme, mille liikmesriigid peavad kehtestama, et tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil, millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ning muudetakse

2. Määruse (EL) 2024/1620 artikli 41 lõike 4 kohaldamisel võtab Europol vastu, töötleb ja analüüsib ühisanalüüside tulemusi ja lisateavet kooskõlas käesoleva määrusega.

Artikkel 85

Suhted Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga (Frontex)

Europol teeb Frontexiga koostööd eelkõige järgmistes valdkondades:

- (a) suure riskiga piiriülese liikumise ja sellega seotud kuritegevuse kindlakstegemine, sealhulgas analüüsid liidu suuremahulistes IT-süsteemides sisalduvat reisiseteavet, ning sel eesmärgil võrdleb Europol selliseid andmeid käesoleva määruse kohaselt tema valduses oleva teabega ja esitab Frontexile asjakohased riskinäitajad;
- (b) määruse (EL) 2024/1356 alusel ja määruse (EL) 2019/1896 raames elluviidavate tegevuste rakendamine ning selleks võib Europol asjaomase liikmesriigi taotlusel kasutada töötajaid, et toetada asjaomaste liidu suuremahuliste IT-süsteemide kontrollimist kooskõlas käesoleva määruse artikliga 22, sealhulgas määruse (EL) 2019/1896 alusel toimuva tegevuse ja suurte rahvusvaheliste sündmuste kontekstis.

Artikkel 86

Suhted eu-LISAg

- 1. Europol teeb koostööd eu-LISAg ühist huvi pakkuvates valdkondades, mis on seotud infosüsteemide ja nendega seotud sidetaristu arendamise, kasutuselevõtu ja käitamisega.
- 2. Lõikes 1 osutatud koostöö Europoli ja eu-LISA vahel hõlmab asjakohasel juhul ja kooskõlas nende vastavate volitustega muu hulgas järgmist:
 - (a) hankemenetlustes osalemine või nende kasutamine, sealhulgas ühishanke meetmed, raamlepingud või muud hankevahendid ehitustööde, asjade ja teenuste hankimiseks;
 - (b) kummagi ameti välja töötatud või käitatavate tehniliste komponentide, tööriistade, teenuste või elementide jagamine, korduskasutamine või kohandamine;
 - (c) tehnilise toe, eksperditeadmiste või teenuste pakkumine, sealhulgas süsteemi arendamise, testimise, hoolduse ja turvalisuse valdkonnas;
 - (d) ühiste projektirühmade loomine ning ühisprojektide ja tehnilise tegevuse rakendamiseks vajalike töötajate, eksperditeadmiste ja muude ressursside vahetamine.
- 3. Europoli loodud, majutatud või hallatavate teenuste, vahendite ja rakenduste arendamiseks ja hooldamiseks taotleb Europol eu-LISA-lt digitaalsertifikaatide esitamist eu-LISA sertifitseerimisasutusele Europolile ja vajaduse korral liikmesriikide pädevatele asutustele.

direktiivi (EL) 2015/849 ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 2024/1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

4. Lõigete 1, 2 ja 3 kohane koostöö toimub koostöölepingute raames, milles sätestatakse praktiline kord, sealhulgas finantsaspektid, juhtimiskord, töötajate vahetuse ja ajutiste lähetuste kord ning ühiste projektirühmade loomine ja toimimine.
5. Lõiked 1–4 ei mõjuta Europoli vastutust oma infosüsteemide arendamise ja käitamise eest.

Artikkel 87

Suhted Euroopa Liidu Uimastiametiga

Europoli koostöö Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2023/1322⁷⁵ loodud Euroopa Liidu Uimastiametiga hõlmab eelkõige andmete kogumist ja suundumuste jälgimist uimastite pakkumise, sealhulgas ebaseadusliku tootmise ja kaubanduse ning muude seotud kuritegude, uute tehnoloogiate kasutamise ja uute psühhoaktiivsete ainete kohta.

Artikkel 88

Suhted Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga (FRA)

Europoli koostöö FRAga toetab Europoli tema eri ülesannete täitmisel, et tagada hartas sätestatud põhiõiguste ja -vabaduste täielik austamine. See hõlmab eelkõige Europoli tegevusvaldkondi, millel võib olla eriline mõju üksikisikute, sealhulgas haavatavate isikute, näiteks laste õigustele.

Artikkel 89

Suhted ELi Tolliametiga

Europoli ja määrusega [...] loodud ELi Tolliameti koostöö eesmärk on võimaldada asjakohaste andmete ja teabe vastastikust vahetamist raske kuritegevuse ja terrorismi tõkestamiseks ja nende vastu võitlemiseks, eelkõige võimaldades Europolil taotluse korral saada kooskõlas määrusega [...] andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, mis on kättesaadavad ELi tolliandmekeskuses.

Artikkel 90

Suhted Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA)

Europoli koostööl ENISAg on eelkõige järgmised eesmärgid:

- (a) suurendada ühist olukorrateadlikkust küberohtudest ja intsidentidest, eelkõige seoses küberohuteadmusega, ja
- (b) parandada küberturvalisusalast valmisolekut, reageerimist lunavaraintsidentidele ja neist taastumist.

⁷⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2023. aasta määrus (EL) 2023/1322, mis käsitleb Euroopa Liidu Uimastiametit (EUDA) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1920/2006 (ELT L 166, 30.6.2023, lk 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1322/oj>).

VII peatükk

Suhted partneritega

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 91

Üldsätted

1. Kui see on vajalik tema ülesannete täitmiseks, võib Europol luua ja säilitada koostöösuhteid kolmandate riikide asutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike isikutega.
2. Võttes arvesse artikli 33 lõikes 2 sätestatud piiranguid ja ilma et see piiraks artiklit 129, võib Europol otse vahetada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud üksustega igasugust teavet, välja arvatud isikuandmeid, niivõrd kui see on vajalik tema ülesannete täitmiseks.
3. Tegevdirektor teavitab haldusnõukogu kõigist korrapärastest koostöösuhetest, mida Europol kavatses luua ja säilitada vastavalt lõigetele 1 ja 2, ning selliste suhete loomisjärgsest arendamisest.
4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamise eesmärgil võib Europol sõlmida lõikes 1 osutatud üksustega koostöölepinguid, mille komisjon peab eelnevalt heaks kiitma. Selliste koostöölepingutega ei võimaldata isikuandmete vahetamist, ei looda juriidilisi kohustusi rahvusvahelise või liidu õiguse alusel ega väljendada liidule või selle liikmesriikidele siduvaid seisukohti.
5. Kui see on vajalik tema õiguspäraste ülesannete täitmiseks ja sellega proportsionaalne, võib Europol lõikes 1 osutatud üksustelt saada isikuandmeid ja töödelda neid kooskõlas määrusega 2018/1725 ja käesoleva määrusega.
6. Kui kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid või eraõiguslikud isikud on saanud Europolilt isikuandmeid, on selliste andmete edasisaatmine või edastamine keelatud, välja arvatud juhul, kui Europol on andnud selleks eelnevalt sõnaselge nõusoleku.
7. Europol tagab kõikidel juhtudel isikuandmete saatmise või edastamise ja sellise saatmise või edastamise põhjuste üksikasjaliku dokumenteerimise kooskõlas käesoleva määrusega.
8. Europol ei töötle teavet, mis on saadud ilmselgelt inimõigusi rikkudes.

2. JAGU

KOOSTÖÖ KOLMANDATE RIIKIDE JA RAHVUSVAHELISTE ORGANISATSIOONIDEGA

Artikkel 92

Välistegevuse prioriteedid

Europol tagab, et tema koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega on kooskõlas liidu välispoliitika ja prioriteetidega ning seda koordineeritakse vajaduse korral liidu delegatsioonidega. Selleks võtab Europol oma volituste piires osana artiklis 73 osutatud

mitmeaastasest programmitööst ja iga-aastasest tööprogrammist vastu välisstrateegia, mille komisjon peab eelnevalt heaks kiitma.

Artikkel 93

Koostöö Schengeni lepinguga ühinenud riikidega

1. Europol teeb tihedat koostööd Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riikidega (edaspidi „Schengeni lepinguga ühinenud riigid“).
2. Lõikes 1 osutatud koostöö ulatuse, korra, õigused ja kohustused võib kindlaks määrata spetsiaalse rahvusvahelise lepinguga, mis sõlmitakse liidu ja asjaomase Schengeni lepinguga ühinenud riigi vahel.
3. Lõikes 2 osutatud rahvusvahelises lepingus võib sätestada järgmist:
 - (a) juurdepääs Europoli ristkontrolliteenusele ja Europoli analüüsikeskkonnale ning võimalus teha neis päringuid kooskõlas artiklitega 39 ja 41;
 - (b) vaatleja staatus haldusnõukogus ja IKT/teabehalduse juhtrühmas, mis ei anna hääleõigust vastavalt artiklile 69;
 - (c) kontaktametnike lähetamine samadel tingimustel, mida kohaldatakse liikmesriikide kontaktametnike suhtes vastavalt artiklile 27.
4. Iga rahvusvahelise lepinguga, millega nähakse ette lõikes 3 osutatud koostöö vorm, võib sätestada ka järgmist:
 - (a) asjaomase Schengeni lepinguga ühinenud riigi poolt Europolile teabe esitamine tingimustel, mis vastavad artikli 29 lõigetes 1, 2 ja 5 sätestatud tingimustele, ning Europoli kohustus võtta arvesse asjaomase Schengeni lepinguga ühinenud riigi esitatud teavet, nagu on sätestatud artikli 29 lõikes 6;
 - (b) asjaomase Schengeni lepinguga ühinenud riigi poolt Europolile makstav asjakohane rahaline panus.

Artikkel 94

Isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele

1. Europol võib edastada isikuandmeid kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele, ilma et see piiraks artiklit 129.
5. Tegevdirektor on pädev andma loa isikuandmete edastamiseks kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artiklitega 94b, 94c ja 94d.

Haldusnõukogu võib Euroopa Andmekaitseinspektori nõusolekul anda loa andmete edastamiseks ajavahemiku jooksul, mis ei ületa ühte aastat ja mis on pikendatav, kui on täidetud määruse (EL) 2018/25 artiklis 94c sätestatud tingimused.
6. Lõike 2 kohaldamisel teeb tegevdirektor otsuse põhjendamatult viivitusega, tuginedes kogu asjakohasele teabele, sealhulgas asjakohasel juhul andmekaitseametnikult ja asjaomastelt operatiivkeskustelt saadud teabele. Üldjuhul on selline edastamine lubatud, kui kohaldatavad tingimused on täidetud ja see toimub turvalise teabevahetusvõrgu (SIENA) kaudu. Kui asjaomasel kolmandal riigil või

rahvusvahelisel organisatsioonil puudub juurdepääs SIENA-le, toimub edastamine Interpoli kanalite kaudu.

7. Tegevdirektor teavitab haldusnõukogu võimalikult kiiresti juhtumitest, mille puhul on kohaldatud määruse (EL) 2018/1725 artikleid 94b, 94c ja 94d.

Artikkel 95

Suhted liikmesriikide või kolmandate riikidega seoses nende osalemisega Merenduse Valdonna Analüüside ja Operatsioonide Keskuse narkootikumidevastase võitluse töörühmas

1. Kui see on vajalik tema ülesannete täitmiseks, loob ja säilitab Europol koostöölepingu alusel koostöösuhteid liikmesriikide ja kolmandate riikidega, kes osalevad Merenduse Valdonna Analüüside ja Operatsioonide Keskuse narkootikumidevastase võitluse töörühmas (MAOC-N).
2. Europol võib vahetada teavet MAOC-Nis osalevate kolmandate riikidega, tingimusel et järgitakse määruses (EL) 2018/1725 sätestatud kasutatavate isikuandmete kolmandatele riikidele edastamise üldpõhimõtteid ja -norme.
3. MAOC-Nis osalevad liikmesriigid ühendavad oma MAOC-Ni lähetatud kontaktametnikud SIENAGA, et esitada Europolile asjakohast teavet.
4. Europol pakub MAOC-Nile analüütilist tuge merel uimastikaubandusega tegelevate suure riskiga kuritegelike võrgustike vastu algatatud kriminaaluurimiste jaoks.

3. JAGU

KOOSTÖÖ ERAÕIGUSLIKE ISIKUTE JA FÜÜSILISTE ISIKUTEGA

Artikkel 96

Isikuandmete vahetamine eraõiguslike isikutega

1. Kui see on vajalik tema ülesannete täitmiseks, võib Europol töödelda eraõiguslikelt isikutelt saadud isikuandmeid.
2. Europol võib saada isikuandmeid otse eraõiguslikult isikult, kes kinnitab, et tal on nende andmete edastamiseks seaduslik õigus vastavalt kohaldatavale õigusele.
3. Selleks et teavitada liikmesriikide pädevaid asutusi kõigist neid puudutavatest kuritegudest, mis on seotud eraõiguslikult isikult saadud isikuandmetega, ja võimaldada neil võtta vajalikke meetmeid, edastab Europol nimetatud isikuandmed ja nende töötlemise kõik asjakohased tulemused asjaomastele Europoli riiklikele üksustele.
4. Europoli koostöös eraõiguslike isikutega ei dubleerita liikmesriikide rahapesu andmebüroode tegevust ega sekkuta sellesse; samuti ei puuduta selline koostöö teavet, mis tuleb direktiivi (EL) 2015/849 kohaselt rahapesu andmebüroodele esitada.
5. Europol saadab ja edastab isikuandmeid eraõiguslikele isikutele üksnes juhul, kui see on vältimatult vajalik ja proportsionaalne, otsustades igal üksikjuhul eraldi, ning eelkõige juhul, kui see on andmesubjekti huvides või vajalik kuriteo, sealhulgas terrorikuriteo peatse toimepaneku tõkestamiseks.

Selline saatmine või edastamine toimub üksnes juhul, kui andmesubjekti õigused ja vabadused ei kaalu üles saatmist või edastamist nõudvat avalikku huvi.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud saatmise või edastamise suhtes kohaldatakse artikli 33 lõike 2 või 3 kohaseid piiranguid ning see ei mõjuta artiklit 129.

6. Kui eraõiguslik isik ei asu liidus või kolmandas riigis, nagu on osutatud määruse (EL) 2018/1875 artiklis 94a, annab tegevdirektor edastamiseks loa üksnes järgmistel juhtudel:
- (a) edastamine on vajalik asjaomase andmesubjekti või muu isiku eluliste huvide kaitsmiseks;
 - (b) edastamine on vajalik asjaomase andmesubjekti õigustatud huvide kaitsmiseks;
 - (c) edastamine on hädavajalik liikmesriigi või kolmanda riigi avalikku julgeolekut ähvardava vahetu ja tõsise ohu ennetamiseks;
 - (d) edastamine on vajalik konkreetsete Europol'i pädevusse kuuluvate kuritegude tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks või nende eest vastutusele võtmiseks;
 - (e) edastamine on erijuhtudel vajalik konkreetsete Europol'i pädevusse kuuluvate kuritegude tõkestamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmisega seotud õigusnõuete koostamiseks, esitamiseks või kaitsmiseks.

Isikuandmeid ei edastata, kui tegevdirektor otsustab, et asjaomase andmesubjekti põhiõigused ja -vabadused kaaluvad üles esimese lõigu punktides d ja e osutatud avaliku huvi, mis teeb vajalikuks andmete edastamise.

7. Isikuandmete saatmine või edastamine lõigete 5 ja 6 alusel ei tohi olla süstemaatiline, ulatuslik ega struktuurne.
8. Europol võib taotleda liikmesriikidelt nende Europol'i riiklike üksuste kaudu, et nad jagaksid Europoliga vastavalt oma riigisisesele õigusele nende territooriumil asuvatelt või seal esindajat omavatel eraõiguslikelt isikutelt pärit isikuandmeid. Selline taotlus peab olema põhjendatud ja võimalikult täpne. Sellised isikuandmed peavad olema võimalikult vähesel määral tundlikud ja piirduma rangelt ainult sellega, mis on vajalik ja proportsionaalne, et võimaldada Europolil täita oma ülesandeid.
9. Artiklis 47 osutatud Europol'i mehhanismi võib kasutada liikmesriikide pädevate asutuste ja eraõiguslike isikute vaheliseks teabevahetuseks kooskõlas asjaomase liidu ja riigisisese õigusega. Kõnealune teabevahetus võib käsitleda ka kuritegusid, mis ei kuulu Europol'i pädevusse.

Kui liikmesriigid kasutavad Europol'i mehhanismi teabe vahetamiseks Europol'i pädevusse kuuluvate kuritegude kohta, esitavad nad Europolile sellise teabe koopia.

Kui liikmesriigid kasutavad Europol'i mehhanismi isikuandmete vahetamiseks kuritegude kohta, mis ei kuulu Europol'i pädevusse, ei ole Europolil nimetatud andmetele juurdepääsu ning teda käsitatakse volitatud töötlejana määruse (EL) 2018/1725 artikli 87 kohaselt.

Europol hindab julgeolekuriske, mida põhjustab tema taristu kasutamise lubamine eraõiguslike isikute poolt, ja rakendab vajaduse korral asjakohaseid ennetus- ja leevendusmeetmeid.

10. Europol tagab kõikidel juhtudel isikuandmete saatmise või edastamise ning sellise saatmise või edastamise põhjuste üksikasjaliku dokumenteerimise kooskõlas

käesoleva määrusega ning teavitab sellest taotluse korral Euroopa Andmekaitseinspektorit kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725.

11. Kui saadud või saadetavad või edastatavad isikuandmed mõjutavad liikmesriigi huve, teavitab Europol sellest viivitamata asjaomase liikmesriigi Europoli riiklikku üksust.
 12. 31. märtsiks võtab haldusnõukogu enda kehtestatud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete hindamiskriteeriumide alusel vastu aastaaruande käesoleva artikli kohaselt eraõiguslike isikutega vahetatud isikuandmete kohta.
 13. Aastaaruandes võetakse arvesse vaikimis- ja konfidentsiaalsuskohustust ning näited muudetakse isikuandmete osas anonüümseks.
- Aastaaruanne edastatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

Artikkel 97

Füüsilistelt isikutelt saadud teave

1. Kui see on vajalik tema ülesannete täitmiseks, võib Europol saada ja töödelda füüsilistelt isikutelt saadud teavet.
2. Europol võib töödelda füüsilistelt isikutelt saadud isikuandmeid ainult siis, kui andmed on saadud ühel järgmistest viisidest:
 - (a) Europoli riikliku üksuse kaudu kooskõlas riigisisese õigusega;
 - (b) kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni kontaktpunkti kaudu, kellele võib isikuandmeid edastada vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artikli 94b lõike 2 punktile c;
 - (c) kolmanda riigi asutuse või rahvusvahelise organisatsiooni kaudu, kellele võib isikuandmeid edastada vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artiklile 94a, artikli 94b lõikele 1 või artikli 94b lõike 2 punktile a.
3. Kui Europol saab teavet, sealhulgas isikuandmeid füüsiliselt isikult, kes asub kolmandas riigis, mille puhul ei ole täidetud määruse (EL) 2018/1725 artikli 94a või 94b kohased edastamise tingimused, võib Europol kõnealuse teabe edastada üksnes liikmesriigile või sellisele kolmandale riigile.
4. Kui saadud isikuandmed mõjutavad liikmesriigi huve, teavitab Europol viivitamata asjaomase liikmesriigi Europoli riiklikku üksust.
5. Europol ei võta teabe saamiseks ühendust füüsiliste isikutega.
6. Ilma et see piiraks artiklite 104 ja 105 kohaldamist, ei või Europol edastada isikuandmeid füüsilistele isikutele.

VIII peatükk

Andmekaitse

Artikkel 98

Isikuandmete töötlemine Europolis

1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse Europolis toimuva isikuandmete töötlemise suhtes [määrust \(EL\) 2018/1725](#).

2. Käesolevas määruses tähendavad isikuandmed kasutatavaid isikuandmeid, nagu need on määratletud [määruse \(EL\) 2018/1725 artikli 3 punktis 2](#), kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.
3. Haldusnõukogu võtab vastu normid, millega määratakse kindlaks halduslikku laadi isikuandmete säilitamise tähtsused.

Artikkel 99

Teabeallika usaldusväärsuse ja teabe õigsuse hindamine

1. Teabe esitanud liikmesriik annab liikmesriigist pärit teabeallika usaldusväärsusele võimaluse piires hinnangu, kasutades järgmisi allika hindamise koode:
 - (a) A: allika autentsuse, usaldusväärsuse ja pädevuse suhtes pole kahtlust või teave pärineb allikast, mis on alati olnud usaldusväärne;
 - (b) B: teave pärineb allikast, mis on enamasti olnud usaldusväärne;
 - (c) C: teave pärineb allikast, mis enamasti ei ole olnud usaldusväärne;
 - (d) X: allika usaldusväärsust ei ole võimalik hinnata.
2. Võimaluse piires hinnatakse liikmesriigist pärit teabe õigsust, kasutades järgmisi teabe hindamise koode:
 - (a) 1: teave, mille õigsuses ei ole kahtlust;
 - (b) 2: teave, milles selle allikas on isiklikult kindel, kuid milles seda edastav ametnik ei ole isiklikult kindel;
 - (c) 3: teave, milles selle allikas ei ole isiklikult kindel, kuid mida kinnitab muu, varem salvestatud teave;
 - (d) 4: teave, milles selle allikas ei ole isiklikult kindel ja mida ei ole võimalik kinnitada.
3. Kui Europol jõuab juba tema valduses oleva teabe põhjal järeldusele, et lõikes 1 või 2 esitatud hinnangut on vaja muuta, teavitab ta sellest asjaomast liikmesriiki ja püüab hinnangu muutmises kokku leppida. Europol ei muuda hinnangut ilma kokkuleppeta.
4. Kui Europol saab liikmesriigilt teavet, millele ei ole antud hinnangut lõike 1 või 2 kohaselt, püüab ta hinnata allika usaldusväärsust ja teabe õigsust juba tema valduses oleva teabe põhjal. Konkreetseid andmeid ja teavet tuleb hinnata kokkuleppel teabe esitanud liikmesriigiga. Liikmesriik ja Europol võivad samuti kokku leppida konkreetsete andmeliikide ja konkreetsete allikate hindamise üldtingimustes. Kui konkreetse juhtumi suhtes ei ole jõutud kokkuleppele või kui kokkulepe üldtingimuste kohta puudub, määrab Europol teabele või andmetele lõigetes 1 ja 2 osutatud koodid X ja 4.
5. Lõikeid 1–4 kohaldatakse *mutatis mutandis* juhul, kui Europol saab andmeid või teavet liidu institutsioonilt, organilt, missioonilt ja asutuselt, kolmandalt riigilt, rahvusvaheliselt organisatsioonilt või eraõiguslikult isikult.
6. Europol kasutab avalikult kättesaadavatest allikatest pärit teabe hindamiseks lõigetes 1 ja 2 sätestatud koode.
7. Kui teave saadakse Europoli poolt oma ülesannete täitmisel tehtud analüüsi tulemusel, hindab Europol sellist teavet kooskõlas käesoleva artikliga ja kokkuleppel analüüsis osalevate liikmesriikidega.

Eri kategooriatesse kuuluvate andmesubjektide isikuandmete ja isikuandmete eriliikide töötlemine

1. Kuriteoohvrite, tunnistajate või teiste kuriteo kohta teavet anda võivate isikute isikuandmete töötlemine on lubatud, kui see on vältimatult vajalik ja proportsionaalne Europol'i pädevusse kuuluvate kuritegude tõkestamiseks või nende vastu võitlemiseks.
2. Olenemata sellest, kas andmeid töödeldakse automaatselt või muul viisil, on rassilist või etnilist päritolu, poliitilisi vaateid, usulisi või filosoofilisi veendumusi või ametiühingusse kuulumist kajastavate isikuandmete ning geenandmete ja biomeetriliste andmete töötlemine füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil või füüsilise isiku tervist, seksuaalelu või seksuaalset sätumust käsitlevate andmete töötlemine lubatud üksnes juhul, kui see on rangelt proportsionaalne ja vajalik artikli 102 kohaste teadus- ja innovatsiooniprojektide jaoks ja kui see toimub tegevuslikel eesmärkidel, mis kuuluvad Europol'i pädevusse, ja üksnes selliste kuritegude ennetamiseks või nende vastu võitlemiseks, mis kuuluvad Europol'i pädevusse. Sellise töötlemise suhtes kohaldatakse ka käesolevas määruses sätestatud asjakohaseid andmesubjekti õiguste ja vabaduste kaitse meetmeid ning töötlemine on lubatud üksnes juhul, kui kõnealused andmed täiendavad muid Europol'i töödeldavaid isikuandmeid, välja arvatud biomeetrilised andmed, mida töödeldakse füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil. Teatava isikute rühma valimine ainuüksi eespool nimetatud isikuandmete põhjal on keelatud.
3. Andmekaitseametnikku teavitatakse põhjendamatu viivitusega käesoleva artikli kohasest isikuandmete töötlemisest.
4. Ainult Europol'il on otsene juurdepääs lõigetes 1 ja 2 osutatud isikuandmetele. Europol'i tegevdirektor annab piiratud arvule Europol'i töötajatele loa selliseks juurdepääsuks, kui see on vajalik nende tööülesannete täitmiseks.
5. Olenemata esimesest lõigust ning kui see on vajalik isikuandmetele otsese juurdepääsu andmiseks liikmesriikide pädevate asutuste ning liidu organite ja asutuste töötajatele käesoleva määrusega ette nähtud juhtudel või teadus- ja innovatsiooniprojektide jaoks kooskõlas artikli 102 lõike 2 punktiga c, annab tegevdirektor nõuetekohaselt loa selliseks juurdepääsuks piiratud arvule sellistele töötajatele.
6. Lõigetes 1 ja 2 osutatud isikuandmeid ei saadeta liikmesriikidele või liidu institutsioonidele, organitele, missioonidele ja asutustele ega edastata kolmandatele riikidele, rahvusvahelistele organisatsioonidele või eraõiguslikele isikutele, välja arvatud juhul, kui selline saatmine või edastamine on üksikjuhtudel käesoleva määruse või liidu õiguse kohaselt nõutav või vältimatult vajalik ja proportsionaalne Europol'i pädevusse kuuluvate kuritegude puhul ning vastavalt VI ja VII peatükile.
7. Europol esitab igal aastal Euroopa Andmekaitseinspektorile statistilise ülevaate kõikidest lõikes 2 osutatud isikuandmetest, mida ta on töödelnud.

Isikuandmete säilitamise ja kustutamise tähtajad

1. Europol säilitab enda töödeldud isikuandmeid ainult nii kaua, kui see on andmete töötlemise eesmärgi seisukohast vajalik ja sellega proportsionaalne.

2. Europol vaatab isikuandmete edasise säilitamise vajaduse läbi igal juhul hiljemalt kolme aasta jooksul pärast andmete esmase töötlemise algust. Kui Europol oma ülesannete täitmiseks vajab isikuandmete edasist säilitamist, võib ta otsustada, et säilitab isikuandmeid järgmise läbivaatamiseni, mis toimub pärast järgmist kolmeaastast ajavahemikku. Andmete edasist säilitamist tuleb põhjendada ja põhjused salvestada. Kui isikuandmete edasise säilitamise otsust ei tehta, kustutakse kõnealused andmed kolme aasta möödumisel automaatselt.
3. Kui artikli 100 lõigetes 1 ja 2 osutatud isikuandmeid säilitatakse kauem kui viis aastat, teavitatakse sellest Euroopa Andmekaitseinspektorit.
4. Kui liikmesriik, liidu institutsioon, organ, missioon ja asutus, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon on isikuandmete saatmise või edastamise ajal vastavalt artikli 33 lõikele 2 teatanud piirangutest seoses isikuandmete varasema kustutamise või hävitamisega, kustutab Europol isikuandmed kooskõlas selliste piirangutega. Kui andmete esitaja valduses olevast teabest ulatuslikuma teabe põhjal järeldatakse, et andmete edasine säilitamine on Europoli ülesannete täitmiseks vajalik, taotleb Europol andmete esitajalt luba andmeid edasi säilitada ning põhjendab sellist taotlust.
5. Kui liikmesriik, liidu institutsioon, organ, missioon ja asutus, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon kustutab oma andmebaasist Europolile edastatud isikuandmed, teatab ta sellest Europolile. Europol kustutab asjaomased andmed, välja arvatud juhul, kui andmete esitaja valduses olevast teabest ulatuslikuma teabe põhjal järeldatakse, et andmete edasine säilitamine on Europoli ülesannete täitmiseks vajalik. Europol teavitab andmete esitajat kõnealuste andmete edasisest säilitamisest ja põhjendab seda.
6. Isikuandmeid ei kustutata järgmistel juhtudel:
 - (a) kustutamine kahjustaks kaitset vajava andmesubjekti huve; sellisel juhul kasutatakse andmeid üksnes andmesubjekti sõnaselgel ja kirjalikul nõusolekul;
 - (b) andmesubjekt seab kahtluse alla isikuandmete õigsuse; sellisel juhul säilitatakse andmeid ajavahemiku jooksul, mis võimaldab liikmesriikidel või, kui see on asjakohane, Europolil kontrollida andmete õigsust;
 - (c) andmeid tuleb säilitada tõendamise eesmärgil või õigusnõuete koostamiseks, esitamiseks või kaitsmiseks;
 - (d) andmesubjekt on vastu nende kustutamisele ning nõuab selle asemel nende kasutamise piiramist.

Artikkel 102

Isikuandmete töötlemine teadusuuringute ja innovatsiooni eesmärgil

1. Europol võib töödelda isikuandmeid asjaomaste teadus- ja innovatsiooniprojektide eesmärgil, kui nimetatud isikuandmete töötlemine on asjaomase projekti eesmärkide saavutamiseks vajalik ja nõuetekohaselt põhjendatud.

Isikuandmete eriliikide puhul toimub selline töötlemine üksnes juhul, kui see on vältimatult vajalik ja selle suhtes kohaldatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid, mis võivad hõlmata pseudonüümimist.

Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide raames toimuva isikuandmete töötlemise korral juhendatakse läbipaistvuse, selgitatavuse, õigluse ja aruandekohustuse põhimõtetest.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist isikuandmete töötlemiseks Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide raames, kohaldatakse järgmisi kaitsemeetmeid:

- (a) iga teadus- ja innovatsiooniprojekti jaoks on nõutud tegevdirektori eelnev luba, mille aluseks on:
 - i. projekti eesmärkide kirjeldus ja selgitus, kuidas projekt aitab Europolil või liikmesriikide pädevatel asutustel täita oma ülesandeid;
 - ii. kavandatava töötlemistoimingu kirjeldus, milles esitatakse töötlemise eesmärgid, ulatus ja kestus ning isikuandmete töötlemise vajalikkus ja proportsionaalsus;
 - iii. töödeldavate isikuandmete kategooriate kirjeldus;
 - iv. hinnang selle kohta, kuidas järgitakse määruse (EL) 2018/1725 artiklit 71 seoses säilitamise tähtaja ja isikuandmetele juurdepääsu tingimustega;
- (b) haldusnõukogu teavitatakse projekti käivitamisest vastavalt artikli 32 lõikes 11 osutatud suunistele;
- (c) kõigi projekti raames töödeldavate isikuandmete suhtes kohaldatakse järgmist:
 - i. need kopeeritakse ajutiselt Europoli eraldiseisvasse, isoleeritud ja kaitstud andmetöötluskeskkonda, mis võib vajaduse korral toetada korduvaid arendus-, testimis- ja valideerimisprotsesse, üksnes kõnealuse projekti elluviimise eesmärgil;
 - ii. neile on juurdepääs Europoli spetsiaalselt volitatud töötajatel vastavalt artikli 100 lõikele 4 ning tehniliste turvameetmete kohaldamisel liikmesriikide pädevate asutuste ja liidu asutuste spetsiaalselt volitatud töötajatel;
 - iii. neid ei tohi saata ega edastada;
 - iv. need ei tohi nende töötlemise tõttu kaasa tuua andmesubjekte mõjutavaid meetmeid või otsuseid;
 - v. need peavad olema kustutatud, kui projekt on lõpule viidud või isikuandmete säilitamise tähtaeg on vastavalt artiklile 91 möödunud;
 - vi. kui kohaldatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid ja kui see on nõuetekohaselt põhjendatud, taaskasutatakse neid Europolis edasiste teadus- ja innovatsiooniprojektide jaoks, millega taotletakse ühilduvaid eesmärke, eelkõige algoritmide ja tehisintellektimudelite ning tehisintellektisüsteemide täiustamiseks, testimiseks või valideerimiseks;
- (d) projekti raames toimunud isikuandmete töötlemise logisid säilitatakse kaks aastat pärast projekti lõpetamist üksnes andmete töötlemise tulemuse täpsuse kontrollimiseks ja ainult seni, kuni see on selleks vajalik.

3. Kui Europol leiab, et uut liiki teadus- ja innovatsiooniprojekt kujutab endast märkimisväärset ohtu andmesubjektide õigustele ja vabadustele, teeb ta lisaks käesoleva artikli lõike 2 punktis a sätestatud nõuetele ka andmekaitsealase mõjuhinnangu kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 89. Sellistel juhtudel teavitatakse Euroopa Andmekaitseinspektorit enne projekti käivitamist.

4. Lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata olemasoleva suutlikkuse kohandamise, muutmise või kasutuselevõtu suhtes, sealhulgas kindlaksmääratud tegevuskontekstis, tingimusel et selline tegevus ei muuda oluliselt töötlemise laadi, ulatust ega eesmärki viisil, mis suurendaks ohtu andmesubjektide õigustele ja vabadustele.
5. Haldusnõukogu kehtestab siduvas dokumendis teadus- ja innovatsiooniprojektide üldise kohaldamisala. Vajaduse korral sellist dokumenti ajakohastatakse ja tehakse see kättesaadavaks Euroopa Andmekaitseinspektorile, et ta saaks teostada järelevalvet.
6. Europol säilitab dokumendi, mis sisaldab algoritmide treenimise, testimise ja valideerimise protsessi ja põhjenduste üksikasjalikku kirjeldust, et tagada protsessi ja algoritmide läbipaistvus, sealhulgas nende vastavus käesolevas artiklis sätestatud kaitsemeetmetele, ning võimaldada kontrollida selliste algoritmide kasutamisel põhinevate tulemuste täpsust. Taotluse korral teeb Europol nimetatud dokumendi kättesaadavaks huvitatud isikutele, sealhulgas liikmesriikidele ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale.
7. Kui teadus- ja innovatsiooniprojekti jaoks töödeldavad isikuandmed on esitanud liikmesriik, liidu asutus, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon, taotleb Europol kõnealuselt andmete esitajalt nõusolekut vastavalt artikli 33 lõikele 2, välja arvatud juhul, kui andmete esitaja on andnud selliseks töötlemiseks eelneva loa teadus- ja innovatsiooniprojektide eesmärgil, kas üld- või eritingimustel.
8. Europol ei töötle andmeid teadus- ja innovatsiooniprojektide eesmärgil ilma andmete esitaja nõusolekuta. Sellise nõusoleku võib igal ajal tagasi võtta.

Artikkel 103

Asjaomaste asutuste teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 92 kohaldamist, teavitab Europol isikuandmetega seotud rikkumise korral põhjendamatu viivitusega kõnealuselt rikkumisest asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi ning asjaomast andmete esitajat, välja arvatud juhul, kui on ebatõenäoline, et isikuandmetega seotud rikkumine ohustab füüsiliste isikute õigusi ja vabadusi.
2. Lõikes 1 osutatud teates tuleb vähemalt:
 - (a) kirjeldada isikuandmetega seotud rikkumise laadi ning nimetada võimaluse ja vajaduse korral asjaomaste andmesubjektide kategooriad ja arv ning asjaomaste kirjade liigid ja arv;
 - (b) kirjeldada isikuandmetega seotud rikkumise võimalikke tagajärgi;
 - (c) kirjeldada Europoli kavandatud või võetud meetmeid isikuandmetega seotud rikkumise lahendamiseks;
 - (d) soovitada asjakohasel juhul meetmeid, mis võimaldavad leevendada isikuandmetega seotud rikkumise võimalikku negatiivset mõju.

Artikkel 104

Andmesubjekti teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest

Kui Europolil ei ole asjaomase andmesubjekti kontaktandmeid, palub ta, ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 93 kohaldamist, et andmete esitaja teavitaks andmesubjekti

isikuandmetega seotud rikkumisest ja teavitaks Europolit tehtud otsusest. Andmeid esitav liikmesriik teavitab asjaomast andmesubjekti isikuandmetega seotud rikkumisest vastavalt oma riigisisesele õigusele.

Artikkel 105

Andmesubjekti õigus tutvuda andmetega

1. Andmesubjekt, kes soovib kasutada määruse (EL) 2018/1725 artiklis 80 osutatud õigust tutvuda oma isikuandmetega, võib esitada asjakohase taotluse enda valitud liikmesriigis selleks määratud ametiasutusele või Europolile. Kõnealune ametiasutus saadab taotluse Europolile põhjendamatu viivitusega ja ühe kuu jooksul pärast selle kättesaamist.
2. Europol kinnitab lõikes 1 osutatud taotluse kättesaamist. Europol vastab taotlusele põhjendamatu viivitusega ja igal juhul nelja kuu jooksul alates selle kättesaamisest, ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 81 kohaldamist.
3. Europol konsulteerib tehtava otsuse osas liikmesriikide pädevate asutustega ja asjaomaste andmete esitajaga. Isikuandmetele juurdepääsu andmise otsuse vastuvõtmise eeltingimus on tihe koostöö Europoliga ja andmete esitaja vahel, kes on otseselt seotud andmesubjekti juurdepääsuga sellistele andmetele. Liikmesriigid ja asjaomane andmete esitaja teevad Europoliga tihedat koostööd ja vastavad Europoliga korraldatud konsulteerimisele põhjendamatu viivitusega. Kui liikmesriik või andmete esitaja ei nõustu Europoliga kavandatud vastusega, teavitab ta Europolit oma vastuseisu põhjustest. Europol võtab kõiki selliseid vastuväiteid täiel määral arvesse. Seejärel teavitab Europol oma otsusest asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi ja andmete esitajat.

Artikkel 106

Õigus isikuandmete parandamisele, kustutamisele või nende töötlemise piiramisele

1. Andmesubjekt, kes soovib kasutada määruse (EL) 2018/1725 artiklis 82 osutatud õigust lasta oma isikuandmeid parandada, need kustutada või nende töötlemist piirata, võib esitada asjakohase taotluse enda valitud liikmesriigis selleks määratud asutuse kaudu või Europolile. Kui taotlus tehakse kõnealusele ametiasutusele, edastab ta taotluse ühe kuu jooksul pärast selle kättesaamist Europolile.
2. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 82 lõike 3 kohaldamist, Europol pigem piirab isikuandmete töötlemist, mitte ei kustuta neid, kui on põhjendatult alust arvata, et andmete kustutamine võib mõjutada andmesubjekti õigustatud huve.
3. Töötlemispiiranguga andmeid töödeldakse üksnes andmesubjekti õiguste kaitsmise eesmärgil, kui see on vajalik andmesubjekti või teise isiku eluliste huvide kaitsmiseks, või määruse (EL) 2018/1725 artikli 82 lõikes 3 sätestatud eesmärkidel.
4. Kui lõigetes 1 ja 2 osutatud Europoliga valduses olevad isikuandmed on talle esitanud kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid või liidu institutsioonid, organid, missioonid ja asutused või kui need andmed on talle otse esitanud eraõiguslikud isikud, kui Europol on andmed saanud avalikult kättesaadavatest allikatest või Europoliga enda analüüside tulemusel, siis parandab või kustutab Europol sellised andmed või piirab nende töötlemist ning teavitab asjakohasel juhul andmete esitajaid.

5. Kui lõigetes 1 ja 2 osutatud Europol valduses olevad isikuandmed on talle esitanud liikmesriik, parandab või kustutab sellised andmed või piirab nende töötlemist asjaomane liikmesriik koostöös Europoliga, toimides oma vastava pädevuse piires.
6. Europol parandab või kustutab andmed koostöös asjaomaste andmete esitajaga kõigil järgmistel juhtudel:
 - (a) väärad isikuandmed on saadetud või edastatud teiste asjakohaste vahendite abil;
 - (b) vead liikmesriikide esitatud andmetes on tingitud vigasest saatmisest või edastamisest või saatmise või edastamisega rikuti käesolevat määrust;
 - (c) vead andmetes on tingitud sellest, et Europol on need sisestanud, vastu võtnud või neid säilitanud valesti või käesolevat määrust rikkudes.
7. Lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud juhtudel teavitatakse viivitamata kõiki selliste andmete saajaid. Andmed saanud isikud parandavad või kustutavad need andmed oma süsteemides vastavalt andmed saanud isikutele kohaldatavatele normidele või piiravad nende töötlemist.

Artikkel 107

Andmekaitsega seotud vastutus

1. Europol töötleb isikuandmeid viisil, mis võimaldab teha kindlaks nende allika vastavalt artiklile 28.
2. Määruse (EL) 2018/1725 artikli 71 lõike 1 punktis d osutatud isikuandmete õigsuse eest vastutab:
 - (a) liikmesriik või liidu asutus, kes isikuandmed Europolile edastas;
 - (b) Europol, kui isikuandmed on edastanud kolmandad riigid või rahvusvahelised organisatsioonid või otse edastanud eraõiguslikud isikud või kui Europol on isikuandmed saanud avalikult kättesaadavatest allikatest või Europol enda analüüsides tulemusel või kui tegemist on isikuandmetega, mida Europol säilitab vastavalt artikli 101 lõikele 5.
3. Kui Europolile saab teatavaks, et artikli 28 lõike 1 punktide a ja b kohaselt esitatud isikuandmed on faktiliselt ebaõiged või neid on säilitatud ebaseaduslikult, teavitab ta sellest kõnealuste andmete esitajat.
4. Andmete saatmise või edastamise õiguspärasuse eest vastutab:
 - (a) liikmesriik, kes isikuandmed Europolile edastas;
 - (b) Europol, kui tegemist on tema poolt liikmesriikidele, kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele edastatud isikuandmetega.
5. Europol ja liidu institutsioonide, organite, missioonide ja asutuste vahelise saatmise puhul vastutab saatmise õiguspärasuse eest Europol.
Ilma et see piiraks esimest lõiku, vastutavad juhul, kui Europol edastab andmeid andmete vastuvõtja taotlusel, edastamise õiguspärasuse eest nii Europol kui ka andmete vastuvõtja.
6. Europol vastutab kõikide enda teostatavate andmetöötlustoimingute eest, välja arvatud Europol infrastruktuuri kasutamise teel toimuva sellise andmete kahepoolse vahetamise eest liikmesriikide, liidu institutsioonide, organite, missioonide ja

asutuste, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike isikute vahel, millele Europolil juurdepääs puudub. Selline andmevahetus toimub asjaomaste üksuste vastutusel ja selle suhtes kohaldatava õiguse kohaselt. Sellise andmevahetuse turvalisus tagatakse kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 91.

Artikkel 108

Eelnev konsulteerimine

1. Europol võib alata töötlemistoiminguid, mille suhtes kohaldatakse [määruse \(EL\) 2018/1725](#) artikli 90 lõike 1 kohast eelnevat konsulteerimist Euroopa Andmekaitseinspektoriga, välja arvatud juhul, kui Euroopa Andmekaitseinspektor on andnud kõnealuse määruse artikli 90 lõike 4 kohaselt kirjalikult nõu kaheksa nädala jooksul alates esialgse konsulteerimistaotluse esitamise kuupäevast ning seda ei peatata ega pikendada.
2. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kavandatavad töötlemistoimingud on Eurooli ülesannete täitmiseks väga olulised ning on eriti kiireloomulised ja vajalikud, et ennetada Eurooli pädevusse kuuluva kuriteo vahetut ohtu ja selle vastu võidelda ning kaitsta andmesubjekti või muu isiku elulisi huve, võib Europol erandkorras alata isikuandmete töötlemise.

Sellisel juhul teavitab Europol Euroopa Andmekaitseinspektorit enne töötlemistoimingute alustamist ning esitab talle töötlemise kavandatud eesmärgi ja asjaomaste andmete liikide põhjendatud kirjelduse ning andmesubjektidele avalduvate ohtude esialgse hinnangu. Europol esitab Euroopa Andmekaitseinspektorile täiendava teabe, mis on vajalik Euroopa Andmekaitseinspektoriga eelnevaks konsulteerimiseks, nelja nädala jooksul pärast töötlemistoimingute alustamist.

[Määruse \(EL\) 2018/1725](#) artikli 90 lõike 4 kohast Euroopa Andmekaitseinspektori kirjalikku nõu võetakse arvesse tagasiulatuvalt ning töötlemise viisi kohandatakse vastavalt.

Andmekaitseametnik kaasatakse selliste töötlemistoimingute kiireloomulisuse hindamisse ja ta teostab järelevalvet töötlemise üle.

Artikkel 109

Andmekaitseametnik

1. Haldusnõukogu nimetab Eurooli töötajate seast ametisse andmekaitseametniku, kes määratakse ametisse ainult sellel eesmärgil.
2. Selleks et toetada andmekaitseametnikku oma tööülesannete täitmisel, võidakse Eurooli töötajate seast määrata abiandmekaitseametnik.
3. Andmekaitseametnik annab aru otse haldusnõukogule.
4. Haldusnõukogu võtab vastu andmekaitseametnikku käsitleva rakendamiskorra. Kõnealune rakendamiskord käsitleb eelkõige andmekaitseametniku valimise menetlust ja tema ametist vabastamist, tema ülesandeid, kohustusi ja volitusi ning tema sõltumatuse tagatist.
5. Andmekaitseametnik nimetatakse ametisse neljaks aastaks ja ta võidakse ametisse tagasi nimetada.

6. Andmekaitseametniku suhtes kohaldatavaid sätteid kohaldatakse abiandmekaitseametniku suhtes *mutatis mutandis*.
7. Kui andmekaitseametnik leiab, et käesoleva määruse või määruse (EL) 2018/1725 isikuandmete töötlemist käsitlevaid sätteid ei järgita, teavitab ta tegevdirektorit ja palub tal mittevastavus kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul kõrvaldada. Kui tegevdirektor ei kõrvalda töötlemise mittevastavust kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, teavitab andmekaitseametnik sellest haldusnõukogu. Haldusnõukogu vastab andmekaitseametnikuga kokku lepitud tähtaja jooksul. Kui haldusnõukogu ei kõrvalda mittevastavust ettenähtud ajavahemiku jooksul, esitab andmekaitseametnik juhtumi Euroopa Andmekaitseinspektorile.

Artikkel 110

Põhiõiguste ametnik

1. Haldusnõukogu määrab tegevdirektori ettepanekul põhiõiguste ametniku. Põhiõiguste ametnik võib olla Europoli töötaja, kes on saanud põhiõigusi reguleeriva õiguse ja tava alase eriväljaõppe.
2. Põhiõiguste ametniku ülesanded on järgmised:
 - (a) nõustada Europoli tema tegevuses, kui ta peab seda vajalikuks või kui temalt seda palutakse, ilma seejuures Europoli tegevust takistamata või selles viivitusi põhjustamata;
 - (b) jälgida põhiõiguste järgimist Europoli poolt;
 - (c) esitada mittesiduvaid arvamusi koostöölepingute kohta;
 - (d) teavitada tegevdirektorit põhiõiguste võimalikest rikkumistest Europoli tegevuses;
 - (e) edendada Europoli ülesannete täitmisel ja Europoli tegevuses põhiõiguste austamist;
 - (f) täita muid käesolevas määruses sätestatud ülesandeid.
3. Põhiõiguste ametnik annab aru otse tegevdirektorile ja koostab aastaaruandeid oma tegevuse kohta, sealhulgas selle kohta, mil määral on Europoli tegevuses järgitud põhiõigusi. Nimetatud aruanded tehakse kättesaadavaks haldusnõukogule.

Artikkel 111

Põhiõigustealane koolitus

Europoli töötajad saavad kohustuslikku koolitust põhiõiguste ja -vabaduste kaitse kohta. Kõik isikuandmete töötlemist hõlmavaid operatiivülesandeid täitvad Europoli töötajad peaksid saama sihtotstarbelist koolitust isikuandmete töötlemise kohta. See koolitus töötatakse välja koostöös Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja CEPOLiga.

Artikkel 112

Riikliku järelevalveasutuse tehtav järelevalve

1. Direktiivi (EL) 2016/680 artiklis 41 osutatud riiklikul järelevalveasutustel on oma järelevalveülesannete täitmiseks Europoli riikliku üksuse või kontaktametniku ruumides juurdepääs andmetele, mille nende liikmesriik on asjakohase riigisise

korra kohaselt Europolile esitanud, ning samuti määruse (EL) 2018/1725 artiklis [...] osutatud logidele.

2. Riiklikel järelevalveasutustel on juurdepääs oma Europoli kontaktametnike tööruumidele ja dokumentidele.
3. Riiklikud järelevalveasutused teostavad asjakohase riikliku korra kohaselt järelevalvet Europoli riiklike üksuste ja kontaktametnike tegevuse üle, kui selline tegevus on seotud isikuandmete kaitsega. Samuti teavitavad nad Euroopa Andmekaitseinspektorit kõikidest meetmetest, mida nad Europoli suhtes võtavad.
4. Igal isikul on õigus taotleda riiklikult järelevalveasutuselt oma andmete Europolile saatmise või edastamise või teatavaks tegemise ning asjaomase liikmesriigi poolt selliste andmetega tutvumise seaduslikkuse kontrollimist. Seda õigust kasutatakse selle liikmesriigi õiguse kohaselt, kus taotlus esitati.

Artikkel 113

Euroopa Andmekaitseinspektori ja riiklike järelevalveasutuste koostöö

1. Euroopa Andmekaitseinspektor teeb tihedat koostööd riiklike järelevalveasutustega riikide kaasamist nõudvates konkreetsetes küsimustes, eelkõige juhul, kui Euroopa Andmekaitseinspektor või riiklik järelevalveasutus leiab, et liikmesriikide tavad on üksteisest väga erinevad, või kui tehakse kindlaks potentsiaalselt ebaseaduslik saatmine või edastamine Europoli teabevahetuskanalite kaudu või kui ühel või mitmel riiklikul järelevalveasutusel tekib küsimusi käesoleva määruse rakendamise või tõlgendamise kohta.
2. Lõikes 1 osutatud juhtudel tagatakse koordineeritud järelevalve kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 62. Euroopa Andmekaitseinspektor kasutab määruses (EL) 2018/1725 sätestatud kohustusi täites riiklike järelevalveasutuste eksperditadmisi ja kogemusi.

Euroopa Andmekaitseinspektoriga ühiste kontrollide läbiviimisel on riiklike järelevalveasutuste liikmetel ja töötajatel subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet nõuetekohaselt arvesse võttes samasugused õigused, nagu on sätestatud määruses (EL) 2018/1725, ja neile kehtivad samasugused kohustused, nagu on sätestatud käesoleva määruse artiklis 129.

3. Euroopa Andmekaitseinspektor teavitab riiklikke järelevalveasutusi täiel määral kõigist neid otseselt mõjutavatest või muul viisil neile olulistest küsimustest. Ühe või mitme riikliku järelevalveasutuse taotlusel teavitab Euroopa Andmekaitseinspektor neid konkreetsetest küsimustest.
4. Juhtudel, mis seonduvad ühelt või mitmelt liikmesriigilt saadud andmetega, sealhulgas artiklis 114 osutatud juhtudel, konsulteerib Euroopa Andmekaitseinspektor asjaomaste riiklike järelevalveasutustega. Euroopa Andmekaitseinspektor ei otsusta täiendavate meetmete võtmist enne, kui need riiklikud järelevalveasutused on Euroopa Andmekaitseinspektorit teavitanud oma arvamusest Euroopa Andmekaitseinspektori kindlaks määratud tähtaja jooksul, mis on vähemalt üks kuu ja mitte pikem kui kolm kuud hetkest, mil Euroopa Andmekaitseinspektor konsulteerib asjaomaste riiklike järelevalveasutustega. Euroopa Andmekaitseinspektor võtab asjaomaste riiklike järelevalveasutuste vastavaid arvamusi täiel määral arvesse. Kui Euroopa Andmekaitseinspektor kavatab riiklike järelevalveasutuste seisukohta mitte järgida, teavitab ta sellest

asjaomast asutust, esitab põhjenduse ning edastab küsimuse Euroopa Andmekaitsekoostöögrupile.

IX peatükk

Õiguskaitsevahendid ja vastutus

Artikkel 114

Euroopa Andmekaitseinspektori kaebuste menetlemise kord

1. Kui kaebus on seotud käesoleva määruse artiklis 105 või 106 või määruse (EL) 2018/1725 artiklis 81 või 82 osutatud otsusega, konsulteerib Euroopa Andmekaitseinspektor selle liikmesriigi järelevalveasutustega, kes andmed edastas, või küsimusega otseselt seotud liikmesriigiga. Riikliku järelevalveasutuse arvamust arvesse võttes teeb Euroopa Andmekaitseinspektor otsuse, millega võidakse keelata igasuguse teabe edastamine.
2. Kui kaebus on seotud liikmesriigi poolt Europolile esitatud andmete töötlemisega, tagavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja andmed esitanud liikmesriigi järelevalveasutus, kes tegutsevad kumbki oma vastava pädevuse piires, et vajalik andmete töötlemise seaduslikkuse kontroll on tehtud nõuetekohaselt.
3. Kui kaebus on seotud selliste andmete töötlemisega, mille on Europolile esitanud liidu institutsioonid, organid ja asutused, kolmandad riigid või rahvusvahelised organisatsioonid või mille Europol on saanud avalikult kättesaadavatest allikatest või Europoli enda analüüside tulemusel, tagab Euroopa Andmekaitseinspektor, et Europol on nõuetekohaselt teinud vajaliku andmete töötlemise seaduslikkuse kontrolli.

Artikkel 115

Üldsätted vastutuse ja hüvitise saamise õiguse kohta

1. Europoli lepingulist vastutust reguleerib asjaomase lepingu suhtes kohaldatav õigus.
2. Europoli sõlmitud lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel kohtuotsuste tegemine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.
3. Lepinguvälise vastutuse korral heastab Europol vastavalt liikmesriikide õiguse ühistele üldpõhimõtetele kõik kahjud, mida Europoli osakonnad või töötajad on oma ülesannete täitmisel tekitanud.
4. Lõikes 3 osutatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.
5. Europoli töötajate isiklik vastutus Europoli ees on reguleeritud nende suhtes kohaldatavate personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimustega.

X peatükk

Parlamentaarne ühiskontroll

Artikkel 116

Parlamentaarne ühiskontroll

1. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 88 kontrollib Europoli tegevust Euroopa Parlament koostöös liikmesriikide parlamentidega. Selleks loovad liikmesriikide parlamendid ja Euroopa Parlamendi pädev komisjon koos spetsiaalse parlamentaarse ühiskontrolli töörühma. Kõnealuse töörühma korralduse ja töökorra määravad koos kindlaks Euroopa Parlament ja riikide parlamendid kooskõlas protokolliga nr 1 artikliga 9 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus).
2. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm teostab poliitilist järelevalvet Europoli tegevuse üle tema ülesannete täitmisel, sealhulgas Europoli tegevusest füüsiliste isikute põhiõigustele ja -vabadustele tulenevate tagajärgede üle.
3. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühma taotluse korral osalevad selle töös haldusnõukogu esimees, tegevdirektor või nende asetäitjad töörühma aruteludel, et käsitleda esimeses lõigus osutatud tegevusega seotud küsimusi, sealhulgas selliste tegevuste eelarveaspekte, Europoli ülesehitust ning võimalikku uute üksuste ja erikeskuste loomist, võttes arvesse vaikimis- ja konfidentsiaalsuskohustust. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm võib asjakohasel juhul kutsuda oma koosolekutele teisi ajaomaseid isikuid.
4. Euroopa Andmekaitseinspektor osaleb parlamentaarse ühiskontrolli töörühma taotluse korral töörühma aruteludel vähemalt kord aastas, et Europoli tegevusega seoses arutada üldisi küsimusi, mis on seotud füüsiliste isikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega, eriti isikuandmete kaitsega, võttes arvesse vaikimis- ja konfidentsiaalsuskohustust.
5. Europol konsulteerib parlamentaarse ühiskontrolli töörühmaga seoses Europoli mitmeaastase programmiga vastavalt artikli 73 lõikele 1.
6. Võttes arvesse vaikimis- ja konfidentsiaalsuskohustust, edastab Europol parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale teavitamise eesmärgil järgmised dokumendid:
 - (a) Europoli pädevusega seotud strateegilised analüüsid, ohuhinnangud, suundumuste aruanded ja olukorrakirjeldused ning Europoli tellitud uuringute ja hindamiste tulemused;
 - (b) artikli 79 lõike 3 kohaselt sõlmitud halduskokkulepped;
 - (c) artikli 73 lõikes 1 osutatud programmidokument, mis sisaldab Europoli mitmeaastast programmi ja aastast tööprogrammi;
 - (d) artikli 73 lõikes 2 osutatud Europoli tegevuse konsolideeritud aastaaruanne, sealhulgas asjakohane teave Europoli tegevuse kohta suurte andmekogumite töötlemisel ja sellega seoses saadud tulemuste kohta, ilma et avaldataks operatiivseid üksikasju ja ilma et see piiraks käimasolevaid uurimisi;
 - (e) artiklis 130 osutatud hindamisaruanne, mille koostab komisjon;
 - (f) artikli 96 lõike 12 kohane iga-aastane teave artikli 96 kohaselt eraõiguslike isikutega vahetatud isikuandmete kohta, sealhulgas hinnang koostöö tulemuslikkuse kohta, konkreetset näidet juhtumite kohta, millest nähtub, miks need taotlused olid Europoli ülesannete täitmiseks vajalikud ja proportsionaalsed, ning artikli 96 kohase isikuandmete vahetamise puhul sellise teabevahetuse tulemusel tuvastatud laste arv, niivõrd kui see teave on Europolile kättesaadav;

- (g) iga-aastane teave nende juhtumite arvu kohta, millega seoses Europolil oli vaja töödelda II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega mitte seotud isikuandmeid ning teave töötlemise kestuse ja tulemuste kohta, sealhulgas selliste juhtumite näited, mis selgitavad, miks kõnealune töötlemine oli vajalik ja proportsionaalne;
- (h) iga-aastane teave isikuandmete edastamise kohta kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele artikli 94 kohaselt, sealhulgas artikli 94 lõike 2 kohaselt lubatud edastamiste arv;
- (i) iga-aastane teave selliste juhtumite arvu kohta, mille puhul Europol on teinud ettepaneku sisestada võimalikud teavitavad hoiatusteaded vastavalt artiklile 30, sealhulgas konkreetsed näited juhtumite kohta, et näidata, miks tehti ettepanek nimetatud hoiatusteadete sisestamiseks;
- (j) iga-aastane teave ellu viidud teadus- ja innovatsiooniprojektide arvu kohta, sealhulgas teave nimetatud projektide eesmärkide, töödeldavate isikuandmete kategooriate, kasutatud täiendavate kaitsemeetmete, sealhulgas võimalikult väheste andmete kogumine, õiguskaitsealaste vajaduste, millega nimetatud projektid püüavad tegeleda, ja nimetatud projektide tulemuste kohta;
- (k) artikli 100 kohane iga-aastane teave selliste juhtumite arvu ja liikide kohta, mille puhul töödeldi isikuandmete erikategooriaid.

Punktides f ja i osutatud näited, mis sisaldavad isikuandmeid, anonüümitakse.

Punktis g osutatud näited, mis sisaldavad isikuandmeid, anonüümitakse, avaldamata operatiivseid üksikasju ja ilma et see piiraks käimasolevaid uurimisi.

7. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm võib nõuda muid asjakohaseid dokumente, mis on vajalikud töörühma ülesannete täitmiseks seoses Europolitegevuse üle poliitilise järelevalve teostamisega, kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001⁷⁶ sätetest ei tulene teisiti ja ilma et see piiraks käesoleva määruse artiklite 117 ja 129 kohaldamist.
8. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm võib koostada kokkuvõtlikke järeldusi Europolitegevuse üle poliitilise järelevalve teostamise kohta, sealhulgas konkreetseid mittesiduvaid soovitusi Europolile, ning esitada need järeldused Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele. Euroopa Parlament edastab nimetatud kokkuvõtlikud järeldused teavitamise eesmärgil nõukogule, komisjonile ja Europolile.

Artikkel 117

Euroopa Parlamendi õigus tutvuda Europolilt poolt või Europolitegevuse kaudu töödeldud teabega

1. Europolitegevuse üle vastavalt artiklile 116 parlamentaarse kontrolli teostamiseks võib lubada Euroopa Parlamendil ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühmal taotluse korral tutvuda Europolilt poolt või Europolitegevuse kaudu töödeldud delikaatse salastamata teabega kooskõlas artikli 129 lõikes 1 osutatud normidega.

⁷⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>)

2. Euroopa Parlamendi juurdepääs Europoli töödeldud ELi salastatud teabele on kooskõlas kohaldatava Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelise institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb nõukogu valduses oleva salastatud teabe edastamist Euroopa Parlamendile ja selle töötlemist Euroopa Parlamendis seoses teemadega, mis ei kuulu ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonda, ja selle puhul tuleb järgida käesoleva määruse artikli 129 lõikes 2 osutatud norme.
3. Vajalikud üksikasjad Euroopa Parlamendi poolt lõigetes 1 ja 2 osutatud teabele juurdepääsu kohta on reguleeritud Europoli ja Euroopa Parlamendi vahel sõlmitavas koostöölepingus.

XI peatükk

Töötajad

Artikkel 118

Üldsätted

1. Europoli töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju, Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi ning nende personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste jõustamiseks liidu institutsioonide kokkuleppel vastu võetud norme.
2. Europoli personal koosneb ajutistest ja lepingulistest töötajatest. Haldusnõukogu teavitatakse igal aastal tegevdirectori sõlmitud tähtajatutest lepingutest. Haldusnõukogu otsustab, millised ametikohtade loetelus ettenähtud ajutised ametikohad võib täita üksnes nende töötajatega, kes on tööle võetud liikmesriikide pädevatest asutustest. Haldusnõukogu vaatab need ametikohad regulaarselt läbi, võttes arvesse tegevusnõudeid ja eksperditeadmiste säilitamise vajadust. Kõnealustele ametikohtadele tööle võetud töötajatega saab sõlmida üksnes tähtjalisi lepinguid, mida saab pikendada ühe korra. Selliste ajutiste töötajate lepingute maksimaalne kogukestus ei tohi ületada kümnet aastat.

Artikkel 119

Liikmesriikide lähetatud eksperdid

1. Europol võib kasutada liikmesriikide lähetatud eksperte.
2. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles sätestatakse liikmesriikide ekspertide Europoli juurde lähetamise eeskirjad.

XII peatükk

Finantssätted

Artikkel 120

Eelarve

1. Igaks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga, koostatakse Europoli tulude ja kulude eelarvestus, mis esitatakse Europoli eelarves.
2. Europoli eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.
3. Ilma et see piiraks muid sissetulekuallikaid, koosnevad Europoli tulud järgmisest:

- (a) liidu üldeelarvesse kantud liidu toetus;
 - (b) Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riikide rahaline osalus, kui selline osalus on ette nähtud asjakohaste rahvusvaheliste lepingutega;
 - (c) liikmesriikide võimalik vabatahtlik rahaline osalus vastavalt haldusnõukogu vastu võetud normidele.
4. Europol võib saada liidu rahalisi vahendeid rahalist toetust käsitlevate lepingute või sihtotstarbeliste toetuste vormis kooskõlas artiklis 124 osutatud Europoli finantsreeglitega ning liidu poliitikat toetavate asjakohaste õigusaktide sätetega.
 5. Europoli kulud sisaldavad töötajate töötasu, haldus- ja taristukulusid ning tegevuskulusid.
 6. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuva tegevusega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks.

Artikkel 121

Eelarve koostamine

1. Igal aastal koostab tegevdirektor Europoli järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti, mis sisaldab ametikohtade loetelu, ning edastab selle haldusnõukogule. Tulude ja kulude eelarvestuse projekt koostatakse viisil, mis tagab assigneeringute selge liigendamise alltegevuste kaupa vastavalt ühtse programmdokumendi struktuurile.
2. Haldusnõukogu võtab tulude ja kulude eelarvestuse projekti põhjal vastu Europoli järgmise eelarveaasta tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti, mis sisaldab esialgset ametikohtade loetelu. Haldusnõukogu saadab need ühtse programmdokumendi projekti osana iga aasta 31. jaanuariks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.
3. Haldusnõukogu edastab Europoli tulude ja kulude eelarvestuse lõpliku projekti, mis sisaldab ka ametikohtade loetelu kava, komisjonile iga aasta 31. märtsiks.
4. Komisjon edastab tulude ja kulude eelarvestuse Euroopa Parlamendile ja nõukogule koos liidu üldeelarve projektiga.
5. Tulude ja kulude eelarvestuse alusel kannab komisjon liidu üldeelarve projekti arvestuslikud summad, mida ta peab ametikohtade loetelu jaoks vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse suuruse ning esitab need vastavalt ELi toimimise lepingu artiklitele 313 ja 314 Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad liidu poolt Europoli toetuseks eraldatavad assigneeringud.
7. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad vastu Europoli ametikohtade loetelu.
8. Europoli eelarve võtab vastu haldusnõukogu. Eelarve muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse selles kohandusi.
9. Delegeeritud määrust (EL) 2019/715 kohaldatakse kõikide ehitusprojektide suhtes, mis eeldatavasti avaldavad Europoli eelarvele olulist mõju.

Artikkel 122

Eelarve täitmine

1. Europoli eelarvet täidab tegevdirektor.
2. Tegevdirektor edastab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule kogu asjakohase teabe kõigi hindamismenetluste tulemuste kohta.

Artikkel 123

Raamatupidamisaruanded ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. Europoli peaarvepidaja saadab eelarveaasta (aasta N) esialgse raamatupidamise aastaaruande komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikoja järgmise eelarveaasta (aasta N + 1) 1. märtsiks.
2. Europol esitab aasta N eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikoja aasta N + 1 31. märtsiks.
3. Komisjoni peaarvepidaja saadab Europoli aasta N esialgse raamatupidamise aastaaruande, mis on konsolideeritud komisjoni raamatupidamise aastaaruandega, kontrollikoja aasta N + 1 31. märtsiks.
4. Kui kontrollikoda on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 252 kohaselt esitanud oma tähelepanekud Europoli esialgse raamatupidamisaruande kohta, koostab Europoli peaarvepidaja Europoli lõpliku raamatupidamisaruande kõnealuse aasta kohta. Tegevdirektor esitab selle lõpliku raamatupidamisaruande haldusnõukogule arvamuse saamiseks.
5. Haldusnõukogu esitab oma arvamuse Europoli aasta N lõpliku raamatupidamise aastaaruande kohta.
6. Europoli tegevdirektor esitab aasta N lõpliku raamatupidamise aastaaruande koos lõikes 5 osutatud haldusnõukogu arvamusega Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, kontrollikoja ja liikmesriikide parlamentidele aasta N + 1 1. juuliks.
7. Aasta N lõplik raamatupidamise aastaaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* aasta N + 1 15. novembriks.
8. Tegevdirektor saadab kontrollikoja vastuse kontrollikoja aastaaruandes esitatud tähelepanekute kohta aasta N + 1 30. septembriks. Tegevdirektor saadab kõnealuse vastuse ka haldusnõukogule.
9. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor talle kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 261 lõikega 3 kogu teabe, mida on vaja aasta N eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.
10. Kvalifitseeritud häälteenamusega tehtud nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament enne 15. maid aastal N+ 2 heakskiidu tegevdirektori tegevusele aasta N eelarve täitmisel.

Artikkel 124

Finantsreeglid

1. Haldusnõukogu võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu Europoli suhtes kohaldatavad finantsreeglid. Need ei tohi lahkuda [delegeeritud määrusest \(EL\)](#)

[2019/715](#), välja arvatud juhul, kui see on konkreetselt vajalik Europol toimimiseks ja komisjon on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.

2. Europol võib anda toetusi oma ülesannete täitmiseks.
3. Europol võib anda liikmesriikidele, kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele Europol pädevusse kuuluvate tegevuste jaoks toetusi ilma konkursikutseta.
4. Kui see on tegevusega seotud vajadustest lähtuvalt nõuetekohaselt põhjendatud, võib rahaline toetus pärast haldusnõukogult loa saamist katta kõik seadmetesse ja taristusse investeerimise kulud.
5. Lõike 1 kohased finantsreeglid võivad täpsustada kriteeriume, mille alusel rahaline toetus võib katta kõik käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud investeerimise kulud.
6. Seoses ühiste uurimisrühmade tegevuse rahalise toetamisega kehtestavad Europol ja Eurojust ühiselt eeskirjad ja tingimused, mille alusel menetletakse toetusetaotlusi.

XIII peatükk

Muud sätted

Artikkel 125

Privileegid ja immunitetid

1. Europol ja selle töötajate suhtes kohaldatakse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta).
2. Kontaktametnike ja nende pereliikmete privileegide ja immunitetide suhtes kohaldatakse Madalmaade Kuningriigi ja teiste liikmesriikide vahelist kokkulepet. Kõnealuse kokkuleppega nähakse ette sellised privileegid ja immunitetid, mis on vajalikud kontaktametnike ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks.

Artikkel 126

Keelte kasutamise kord

1. Europol suhtes kohaldatakse määrust nr 1.
2. Europol-sisese keelte kasutamise korra otsustab haldusnõukogu liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.
3. Kirjaliku tõlke teenust ja kõiki muid Europolis nõutavaid keeleteenuseid, välja arvatud suuline tõlge, osutab nõukogu määrusega (EÜ) nr 2965/94⁷⁷ asutatud Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

Artikkel 127

Läbipaistvus

1. Europol valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001. Kui Europol toetab Euroopa Prokuratuuri uurimisi, ei mõjuta määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamine Europol poolt määruse (EL) 2017/1939 artiklit 109.

⁷⁷ Nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2965/94 Euroopa Liidu asutuste tõlkekeskuse asutamise kohta (EÜT L 314, 7.12.1994, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2965/oj>).

2. Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 kohaselt tehtud Europoli otsuste peale võib ELi toimimise lepingu artiklites 228 ja 263 sätestatud tingimuste kohaselt esitada kaebuse Euroopa Ombudsmanile ja hagi Euroopa Liidu Kohtule.
3. Europol avaldab oma veebisaidil oma haldusnõukogu liikmete loetelu ja haldusnõukogu koosolekute tulemuste kokkuvõtted. Selliste kokkuvõtete avaldamisest loobutakse või avaldamist piiratakse kas ajutiselt või alaliselt, kui selline avaldamine ohustaks Europoli ülesannete täitmist, võttes arvesse Europoli vaikimis- ja konfidentsiaalsuskohustust ning operatiivset olemust.

Artikkel 128

Pettuste ja õigusnormide rikkumise ennetamine ja tõkestamine

1. Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide alusel ja kontrollida kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda Europol on rahastanud liidu vahenditest.
2. OLAF võib läbi viia juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas seoses Europoli rahastatud toetuse või lepinguga on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust või ametikohustuste täitmisega seotud raskeid juhtumeid, mis kujutavad endast liikmete või töötajate kohustuste hooletusse jätmist, mis võib viia distsiplinaar- või asjakohasel juhul kriminaalmenetluseni. Sellised juurdlused viiakse läbi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁷⁸ ja nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁷⁹ sätetele ja menetlustele.
3. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 uurib Euroopa Prokuratuur pettusi ja muid ebaseaduslikke toiminguid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitab nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371⁸⁰.

Artikkel 129

Tundliku salastamata teabe ja salastatud teabe kaitse normid

1. Europol võtab vastu oma julgeolekunormid, lähtudes põhimõtetest ja normidest, mis on sätestatud komisjoni julgeolekunormides, mis käsitlevad Euroopa Liidu salastatud teabe ja tundliku salastamata teabe kaitset, sealhulgas sellise teabe kolmandate riikidega vahetamise ning töötlemise ja säilitamise normidest, mis on sätestatud komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443⁸¹ ja (EL, Euratom) 2015/444⁸².

⁷⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁷⁹ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁸⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

⁸¹ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj>).

2. Haldusnõukogu võtab Europoli julgeolekunormid vastu pärast seda, kui komisjon on need heaks kiitnud. Kavandatud julgeolekunormide hindamisel tagab komisjon, et need on kooskõlas otsustega (EL, Euratom) 2015/443 ja (EL, Euratom) 2015/444⁸³.

Artikkel 130

Hindamine ja läbivaatamine

1. Hiljemalt ... [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] ja seejärel iga viie aasta tagant viib komisjon vastavalt komisjoni suunistele läbi Europoli tegevuse hindamise, mille käigus käsitletakse tema pädevust, volitusi, ülesandeid ja juhtimist. Hindamise raames kuulatakse ära haldusnõukogu. Hinnates Europoli tegevuse mõju põhiõigustele, kaasab komisjon Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti.
2. Eelkõige käsitletakse hindamisel võimalikku vajadust muuta Europoli volitusi ja võimalike muudatuste finantsmõju.
3. Iga teise hindamise käigus vaetakse ka Europoli saavutatud tulemusi, võttes arvesse tema pädevust, volitust, juhtimist ja ülesandeid, sealhulgas seda, kas ameti tegevuse jätkamine on seda pädevust, volitust, juhtimist ja selliseid ülesandeid silmas pidades endiselt põhjendatud.
4. Komisjon esitab hindamistulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule ja haldusnõukogule. Hindamistulemused avalikustatakse.

Artikkel 131

Haldusuurimine

Europoli tegevust uurib Euroopa Ombudsman vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 228.

Artikkel 132

Peakorter

Vajalikud korraldused, mis käsitlevad Europolile Madalmaade Kuningriigis antavaid ruume ja Madalmaade Kuningriigi pakutavaid vahendeid ning Madalmaade Kuningriigis tegevdirektori, haldusnõukogu liikmete, Europoli töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatavaid erieeskirju, sätestatakse Europoli ja Madalmaade Kuningriigi vahelises peakorterilepingus, mis on kooskõlas protokolliga nr 6.

See ei piira Europoli võimalust majutada teistes liikmesriikides operatiiv-, tehnilisi või haldusülesandeid või suutlikkust.

XIV peatükk

Üleminekusätted

Artikkel 133

Õigusjärglus

⁸² Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj>).

⁸³ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

1. Käesoleva määrusega asutatud Europol on määrusega (EL) 2016/794 asutatud Europoli õigusjärglane kõigi tema õiguste ja kohustuste suhtes, mis tulenevad kohaldatavast riigisisestest, liidu ja rahvusvahelisest õigusest.
2. Käesolev määrus ei mõjuta Europoli konventsiooni, otsuse 2009/371/JSK või määruse (EL) 2016/794 alusel Europoli sõlmitud koostöölepingute kehtivust. Sellised koostöölepingud jäävad jõusse ja neid kohaldatakse kuni nende kehtivusaja lõpuni või nende asendamiseni.

Artikkel 134

Üleminekukord

1. Europol võib jätkata määruse (EL) 2016/794 kohaselt algatatud tegevusi, mida ei ole enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva lõpule viidud. Sellist tegevust jätkatakse kooskõlas käesoleva määrusega.
2. Europol võib jätkata selliste isikuandmete töötlemist, mida ta on töödeldud enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva kooskõlas määrusega (EL) 2016/794, kui selline töötlemine on kooskõlas käesoleva määrusega.
3. Igasugune selline andmete edastamine kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele, milleks haldusnõukogu on andnud loa määruse (EL) 2016/794 artikli 25 lõikes 6 sätestatud tingimustel, jääb käesoleva määruse alusel kehtima kuni kuupäevani, mil lõpeb ajavahemik, mille kohta andmete edastamiseks luba anti.
4. Määruse (EL) 2016/794 kohaselt vastu võetud otsused, rakendusmeetmed, normid ja kokkulepped jäävad jõusse kuni nende kehtetuks tunnistamise või asendamiseni käesoleva määruse kohaselt.
5. Haldusnõukogu tunnistab kehtetuks määruse (EL) 2016/794 kohaselt vastu võetud otsused ja meetmed, mis ei ole kooskõlas käesoleva määrusega.
6. Käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval Europolis töötavatel töötajatel säilivad nende töölepingutest ja ametisse nimetamisest tulenevad õigused ja kohustused.
7. Määruse (EL) 2016/794 alusel ametisse nimetatud tegevdirektoril ja tegevdirektori asetäitjatel on oma ametiaja lõpuni tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitjate vastavad kohustused, nagu on sätestatud käesolevas määruses.

Kui käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval on tegevdirektori või tegevdirektori asetäitja esimene ametiaeg, on tema ametiaeg viis aastat. Ametiaja pikendamise korral järgitakse käesoleva määruse artikli 76 lõigetes 3–7 sätestatud menetlust.

Kui käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval on tegevdirektori või tegevdirektori asetäitja teine ametiaeg, on tema ametiaeg viis aastat. Seda ei pikendata.

8. Määruse (EL) 2016/794 alusel ametisse nimetatud haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed jätkavad oma ülesannete täitmist kuni oma ametiaja lõpuni, mis on kindlaks määratud määruses (EL) 2016/794.

XV peatükk

Muude kehtivate õigusaktide muutmine

Artikkel 135

Määruse (EL) 2018/1726 muutmine

Määrusesse (EL) 2018/1726 lisatakse artikkel 41a:

„Artikkel 41a

Koostöö Europoliga

1. eu-LISA võib teha koostööd Europoliga ühist huvi pakkuvates valdkondades, mis on seotud infosüsteemide ja nendega seotud sidetaristu arendamise, kasutuselevõtu ja käitamisega.
2. Lõikes 1 osutatud koostöö eu-LISA ja Europol vahel hõlmab eelkõige ning asjakohasel juhul ja kooskõlas nende vastavate volitustega järgmist:
 - (a) hankemenetlustes osalemine või nende kasutamine, sealhulgas ühishanke meetmed, raamlepingud või muud hankevahendid ehitustööde, asjade ja teenuste hankimiseks;
 - (b) kummagi ameti välja töötatud või kasutatavate tehniliste komponentide, tööriistade, teenuste või elementide jagamine, korduskasutamine või kohandamine;
 - (c) tehnilise toe, eksperditeadmiste või teenuste pakkumine, sealhulgas süsteemi arendamise, testimise, hoolduse ja turvalisuse valdkonnas;
 - (d) ühiste projektirühmade loomine ning ühisprojektide ja tehnilise tegevuse rakendamiseks vajalike töötajate, eksperditeadmiste ja muude ressursside vahetamine.
3. Europol taotlusel ja kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../* artikliga 86 annab eu-LISA Europolile ja vajaduse korral liikmesriikide pädevatele asutustele Europol teenuste, vahendite ja rakenduste jaoks eu-LISA sertifitseerimisasutuste digitaalsertifikaadid.
4. Lõigete 1–3 kohane koostöö toimub koostöölepingute raames, milles sätestatakse praktiline kord, sealhulgas finantsaspektid, juhtimiskord, töötajate vahetuse ja ajutiste lähetuste kord ning ühiste projektirühmade loomine ja toimimine.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../* [mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2018/1726 ja (EL) 2024/982 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2016/794]“.

Artikkel 136

Määruse (EL) 2024/982 muutmine

Määruse (EL) 2024/982 artiklit 49 muudetakse järgmiselt:

- 1) lõikele 5 lisatakse teine lõik:

„Europol võib selliseid otsinguid teha, kasutades:

- (a) kolmandate riikide esitatud andmeid;

(b) liikmesriikidest pärinevaid andmed.“

2) lisatakse järgmised lõiked:

„5a. DNA-profiilide, daktüloskoopiliste andmete ja näokujutiste alusel tehtavate otsingute puhul võib Europol kasutada liikmesriikidest pärit andmeid üksnes juhul, kui andmeid omav liikmesriik on selleks loa andnud. Sellise loa võib anda järgmistel juhtudel:

(a) igal üksikjuhul eraldi;

(b) alalise loa alusel vastavalt liikmesriigi poolt kindlaks määratud tingimustele.

5b. Kui Europol teeb otsinguid liikmesriikidest pärit biomeetriliste andmete alusel, tegutseb ta loa andnud liikmesriigi nimel tehnilise ja kohtuekspertiisialase teenuse osutajana ning järgib kõiki kõnealuse liikmesriigi kehtestatud piiranguid teabele juurdepääsu, selle edastamise, saatmise, kustutamise, hävitamise või edasise kasutamise kohta.

3) lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui artiklis 6, 11 või 20 osutatud menetlused näitavad otsingu tegemiseks kasutatud andmete ja taotluse saanud liikmesriigi või liikmesriikide riiklikus andmebaasis hoitavate andmete kokkulangevust, teatab Europol sellest üksnes asjaomasele liikmesriigile või asjaomastele liikmesriikidele ja vajaduse korral liikmesriigile või liikmesriikidele, kes on andnud loa andmete kasutamiseks vastavalt lõikele 6.“

4) lõike 6 teise lõigu punkt c asendatakse järgmisega:

„c) on edastatud andmed esitanud kolmanda riigi või liikmesriigi nimi.“;

5) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Kui Europol kasutab käesoleva artikli kohaselt tehtud päringu tulemusel ja lõike 6 kohasel põhiandmete vahetamisel saadud teavet, peab tal selleks olema selle liikmesriigi nõusolek, kelle andmebaasis kokkulangevus ilmnes, ja vajaduse korral selle liikmesriigi nõusolek, kes andis loa andmete kasutamiseks vastavalt lõikele 6. Kui liikmesriik lubab kõnealust teavet kasutada, kohaldatakse Europoli suhtes selle teabe käsitlemisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) .../...* [käesolev määrus].

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... [mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2018/1726 ja (EL) 2024/982 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2016/794]“.

XVI peatükk

Lõppsätted

Artikkel 137

Töölerrakendamine

1. Komisjon määrab artikli 38 lõikes 8 osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates võivad liikmesriigid hakata kasutama kõnealuse artikli lõikes 3

osutatud andmelaaduri lahendusi teabe üleslaadimiseks Europoli ristkontrolliteenusesse.

Komisjon määrab esimeses lõigus osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates liikmesriigid andmelaaduri lahendusi kasutama hakkama peavad.

Komisjon määrab artikli 50 lõikes 9 osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates Europol kõnealuses artiklis osutatud Europoli pilvetaristut kasutama hakkama peab.

2. Komisjon määrab artikli 42 lõikes 5 osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates võivad Europol ja liikmesriigid hakata kasutama kõnealuses artiklis osutatud politsei ühist andmeplatvormi.

Komisjon määrab esimeses lõigus osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates Europol ja liikmesriigid politsei ühist andmeplatvormi kasutama hakkama peavad.

3. Komisjon määrab artiklis 49 osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates võivad liikmesriigid hakata kasutama artiklis 54 osutatud ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendust.
4. Komisjon määrab artikli 52 lõikes 6 osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates Europol, liikmesriigid ja komisjon kõnealuses artiklis osutatud statistika- ja aruandlusvahendeid kasutama hakkama peavad.
5. Komisjon määrab artikli 80 lõikes 9 osutatud rakendusaktiga kindlaks kuupäeva, millest alates muud liidu organid ja asutused kõnealuses artiklis osutatud päringutabamusel või selle puudumisel põhinevat süsteemi kasutama hakkama peavad.

Artikkel 138

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 139

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 19 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 19 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu*

Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 19 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 140

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) 2016/794 tunnistatakse kehtetuks alates [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev].
2. Kõiki viiteid määrusele (EL) 2016/794 tuleb käsitada viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 141

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Määrust kohaldatakse alates [kuupäev].
3. Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]

FINANTS- JA DIGISELGITUS- ASUTUSED

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2018/1726 ja (EL) 2024/982 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2016/794

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: Siseküsimused

Tegevus: 12 Turvalisus

12 02 01: Sisejulgeolekufond

12 10 01: Europol

1.3. Eesmärgid

1.3.1. Üldeesmärgid

Algatuse üldeesmärk on tugevdada Europoli suutlikkust toetada liikmesriike raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel üha keerukamas ja piiriülesemas julgeolekukeskkonnas ning aidata seeläbi kaasa ELi üldisele julgeolekule ja turvalisusele. Eelkõige on selle eesmärk tagada, et Europol saaks tulemuslikult pakkuda operatiiv- ja analüütilist tuge, hõlbustada teabevahetust ning aidata kaasa ELi koordineeritud reageerimisele kuritegevusega seotud tekkivatele ja muutuvatele ohtudele,

1.3.2. Erieesmärgid

Erieesmärk nr 1

Tugevdada Europoli rolli õiguskaitsealase teabekeskusena

Selle eesmärgiga soovitakse tugevdada Europoli suutlikkust kvaliteetset kriminaalteavet piiriüleselt koguda, töödelda, analüüsida ja jagada. Sellega püütakse parandada liikmesriikide ning ELi organite ja asutustega toimuva teabevahetuse õigeaegsust, koostalitlusvõimet ja kasutatavust. Eesmärgiga tahetakse vähendada olemasolevate vahendite killustatust ja alakasutust, tagades samal ajal kindlad andmekaitse ja põhiõiguste kaitsemeetmed.

Erieesmärk nr 2

Europol kui operatiivkeskus

Selle eesmärgiga tahetakse tugevdada Europoli suutlikkust pakkuda õigeaegset, operatiivset ja terviklikku operatiivtuge raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi uurimisel. Sealhulgas võimaldatakse Europolil osaleda tõhusamalt piiriülestes juhtumites, tugevdades tema võimet teha kindlaks koostöösidemed riiklike uurimiste vahel, koordineerida operatiivseid järelmeetmeid liikmesriikide vahel ning pakkuda pidevat kriminaalteabe-, analüütilist, tehnilist, kohtuekspertiisi- ja finantsuurimisest tuge.

Samuti soovitakse tugevdada Europoli koostööd liidu organite ja asutustega, eelkõige Euroopa Prokuratuuriga. Sellega püütakse tagada pidev liidu tasandi toetus kogu

tegevustsükli jooksul, parandades teabevoogu, tegevuse koordineerimist ja liidu tasandi suutlikkuse täiendavat kasutamist.

Erieesmärk nr 3

Europol kui tehnoloogia- ja innovatsioonikeskus

Ettepaneku eesmärk on tugevdada Europolit suutlikkust toetada liikmesriikide pädevaid asutusi kogu teadustegevuse-, innovatsiooni- ja suutlikkuse arendamise tsükli jooksul. Sealhulgas võimaldatakse Europolil teha kindlaks ühise suutlikkuse vajadused, edendada teadus- ja innovatsioonitegevusi, toetada uuenduslike lahenduste testimist, valideerimist ja laiendamist ning arendada või pakkuda ühist suutlikkust, mis vastab ühistele tegevusnõuetele. Samuti soovitakse muuta Europol tehnoloogia- ja innovatsioonialase koostöö keskseks platvormiks, hõlbustades eksperditeadmiste, ressursside ja investeeringute koondamist ning toetades liidu strateegilist tehnoloogilist sõltumatust ja vastupanuvõimet sisejulgeoleku valdkonnas.

1.3.3. Üldesmärgid

Üldine mõju

Algatus peaks parandama piiriüleste uurimiste tulemuslikkust, läbiviimise kiirust ja koordineerimist, võimaldades kurjategijaid ja kuritegelikke võrgustikke varem tuvastada ning liidu julgeolekut mõjutavat rasket ja organiseeritud kuritegevust ning terrorismi tõhusamalt tõkestada. Samuti peaks algatus tugevdama liidu suutlikkust avastada pettusi, korruptsiooni, rahapesu ja muid kuritegusid, mis mõjutavad ELi finantshuve, ning nende vastu võidelda.

Selle tulemusel peaksid **ELi kodanikud** saama kasu turvalisematest kogukondadest, ohvrite paremast kaitses, kuritegelike võrgustike väiksemast sisseimbumisest majandusse ja avaliku sektori asutustesse, kuritegevuse põhjustatud väiksemast rahalisest ja ühiskondlikust kahjust ning turvalisemast keskkonnast ettevõtjatele seaduslikuks majandustegevuseks ja investeeringuteks kogu liidus. Ettepanek ei sisalda õiguslikke kohustusi kodanike/tarbijate jaoks ega tekita sellega seoses lisakulusid.

Ettepanek peaks andma **avaliku sektori asutustele** märkimisväärse mastaabisäästu, koondades spetsiaalse tegevus-, analüütilise, tehnilise ja digitaalkriminalistika alase suutlikkuse ELi tasandil ning vähendades seeläbi ressursside ja investeeringute dubleerimist liikmesriikides. Riiklikud ametiasutused saavad kasu tõhusamast juurdepääsust tipptasemel eksperditeadmistele, operatiivtoele ja tehnoloogilisele suutlikkusele, mille iseseisev arendamine riiklikul tasandil oleks kulukas ja ressursimahukas.

Mõju täpsemalt

Kasu **liikmesriikide õiguskaitseasutustele ning ELi organitele ja asutustele**

- Riigisiseseid ja piiriüleseid uurimisi toetava asjakohase operatiiv- ja analüütilise teabe parem kättesaadavus liidu tasandil.
- Varasem ja tulemuslikum tegevuse koordineerimine piiriüleste uurimiste korral, sealhulgas operatiivkoostöö kiirem alustamine, vajaduse korral õigeaegsemad kriminaalmenetluse järelemeetmed ning liikmesriikide ühised analüütilised meetmed.

- Europoli kiirem, kättesaadavam ja operatiivselt asjakohasem tugi riigisisestele ja ühistele uurimistele, sealhulgas õigeaegsemad, usaldusväärsemad ja rikastatud operatiivsed analüütilised ülevaated, finantsuurimisalane tugi ja operatiivsed järelmeetmed.
- Kuritegelike võrgustike, piiriüleste koostöösidemetega ja jurisdiktsioonidevaheliste ebaseaduslike rahavoogude parem väljaselgitamine.
- Digitaalseid tööandeid ja suuri struktureerimata andmestikke hõlmavate keerukate uurimiste tulemuslikum läbiviimine spetsiaalsele analüütilisele, tehnilisele, kohtuekspertiisi- ja digitaalkriminalistika alasele suutlikkusele liidu tasandil parema juurdepääsu kaudu.
- Suurem analüütiline ja operatiivtugi asjaomastele liidu organitele ja asutustele, eelkõige Euroopa Prokuratuurile, et hõlbustada vastastikust täiendavust, koordineeritud uurimisalaseid järelmeetmeid ja sidusamaid liidu tasandi meetmeid kogu uurimise ja õigusemõistmise jooksul.
- Suurem tõhusus
 - Selliste riigisiseste uurimiste suurem osakaal, mis saavad kasu liidu tasandi teabest, operatiivtoest ja spetsiaalsest suutlikkusest.
 - Kiiremad operatiivsed järelmeetmed ja väiksemad viivitused piiriülestes uurimistes.
 - Liidu tasandil saavutatava mastaabisäästu kaudu vähendatud kulud seoses juurdepääsuga spetsiaalsele analüütilisele, tehnilisele ja digitaalkriminalistika alasele suutlikkusele.
 - Jõupingutuste dubleerimise ja paralleelsete uurimiste vähendamine parema teabe jagamise, tegevuse koordineerimise ja dekonfliktimise mehhanismide abil.
 - Olemasolevate liidu infosüsteemide tõhusam kasutamine suurema koostalitlusvõime ja ühise operatiivse kasutamise kaudu.
 - Väiksem vajadus arendada eraldi asjaomaste liidu organite ja asutuste, eelkõige Euroopa Prokuratuuri analüütilist suutlikkust, välja arvatud juhul, kui see on vajalik asjaomaste liidu organite ja asutuste konkreetsete volituste tõttu, suurendades juurdepääsu Europoli liidu tasandi analüüsisuutlikkusele.

Kasu liidu sisejulgeolekule

- Tugevam suutlikkus ennetada ja avastada muutuvat rasket ja organiseeritud kuritegevust ja terrorismi ning neile reageerida.
- Mitmes jurisdiktsioonis tegutsevate kuritegelike struktuuride varasem väljaselgitamine.
- Kohtumenetluste tugevam tõendipõhisus tänu analüüsi-, tehnilise ja kohtuekspertiisialase suutlikkuse suurendamisele.
- Üldsuse suurem usaldus liidu suutlikkuse vastu kaitsta kodanikke, ettevõtjaid ja riigi rahandust raske ja organiseeritud kuritegevuse eest.

1.3.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Erieesmärk nr 1

- Europolil on teabevahetuse kohta kuni **viis standardit** ja võrdlusjuhenddokumenti (standardite ja suuniste arv andmevormingu ja andmevahetuse kohta, mida Europol aktiivselt toetab; lähtetase = 0; eesmärk = 5.)
- Pooltele ELi kriminaaluurijatele on väljastatud **ELi politsei digiidentiteet** ja neile on antud **tulemuslik juurdepääs ELi politsei ühisele andmeruumile** (ELi politsei ühise andmeruumi kasutajatena registreeritud kriminaaluurimisvolitustega ELi politseiametnike osakaal; lähtetase – 0 %; eesmärk – 50 %)
- Pool kriminaaluurimistest, mis nõuavad tiptasemel analüütiliste vahendite kasutamist, **tuginevad Europol poolt kättesaadavaks tehtud vahenditele** (selliste ELis aasta jooksul algatatud kriminaalasjade osakaal, mille puhul uurimised tuginesid analüütilistele vahenditele, mille Europol on kas ühiselt hankinud või teinud internetis kättesaadavaks ELi politsei ühise andmeruumi kaudu; lähtetase – 0 %; eesmärk – 10 %⁸⁴)
- Kõiki aasta jooksul kuriteos **kahtlustatavaid või süüdi mõistetud** isikuid⁸⁵ on **võrreldud Europol andmetega** igas liikmesriigis (nende liikmesriikide arv, kelle puhul „Europoli andmebaasides aastast tehtud otsingute arvu“ suhe Eurostati andmetesse, mis kajastavad aasta jooksul kahtlustatavate isikute või kurjategijate arvu, on suurem kui 1,00; lähtetase = 1; eesmärk = 26)
- Õiguskaitseasutused on **koos teiste liikmesriikidega võtnud** piiriüleste juhtumite suhtes **süsteemaaliselt järelemeetmeid** (nende liikmesriikide arv, kelle puhul „näiteks SIENA või ühise operatiivanalüüsi juhtumiga algatatud uute piiriüleste juhtumite arvu“ suhe „aasta jooksul Europol andmebaasides päringutabamuse andnud uutesse juhtumitesse“ on üle 0,90); eesmärk = 26)
- Õiguskaitseasutused on **andnud Europolile teavet** piiriüleste juhtumite kohta pooltel kordadel (nende liikmesriikide arv, kelle puhul „teabe esitamine Europolile SIENA kaudu või muul viisil“ võrreldes „aasta jooksul Europol andmebaasis päringutabamuse andnud uute juhtumite arvuga“ on üle 50 %); lähtetase = 5; eesmärk = 26)
- Teavet kõigi aasta jooksul kuriteos süüdi mõistetud isikute kohta on **jagatud liikmesriikide ja Europoliga** Europol infosüsteemis („aasta jooksul Europol infosüsteemi üles laaditud või seal ajakohastatud kannete“ suhe Eurostati kohase süüdi mõistetud isikute arvu; eesmärk – 100 %)

Erieesmärk nr 2

- Selliste piiriüleste uurimiste suurem osakaal, mis saavad Europol operatiiv-, analüütilist või tehnilist tuge.
(eesmärk: +30 %)

⁸⁴

Komisjoni hinnangul õigustab tehisintellektivahendite kasutamist 10–15 % kriminaaluurimistest.

⁸⁵

Kuriteod, kahtlustatavad ja kurjategijad, nagu on määratletud aadressil https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/crim_sims.htm.

- Europoli poolt operatiivteabe saamise ja liikmesriikidele analüüsitulemuste edastamise vahele jääva keskmise aja lühendamine
(eesmärk: kuni 24 tundi)
- Selliste uurimise arvu suurenemine, mida viiakse läbi Europoli analüüsi- ja digitaalkriminalistikaalase suutlikkuse toel
(eesmärk: +50 %)
- Europoli toetatavate finantsuurimiste, kriminaaltulu jälitamise või tuvastamise juhtumite arvu või väärtuse suurenemine.
(eesmärk: +40 %)
- Selliste juhtumite arv, mille puhul Europol esitab liikmesriikide kriminaaltulu tuvastamise üksustele ettepanekud kiireloomuliste kriminaaltulu arestimis- või säilitamismeetmete kohta.
- Europoli kindlaks tehtud koostöösidemete arvu suurenemine eri liikmesriikides läbiviidavate uurimiste vahel.
(eesmärk: +40 %)
- Suurem arv riigisiseseid uurimisi, mida toetatakse otse Europoli tugibüroode kaudu.
- Selliste Euroopa Prokuratuuri menetletavate juhtumite suurem osakaal, mis vajavad Europolilt analüütilist tuge.
(eesmärk: 90 %)

Erieesmärk nr 3

- Tulevikusuundade analüüsi ja suutlikkuse arendamise raamistiku kaudu välja selgitatud võimelünkade ja tehnoloogiaarenduse prioriteetide arv, mille alusel võetakse konkreetseid järelmeetmeid liidu või liikmesriigi tasandil.
(eesmärk: 10 meetet aastas)
- Europoli poolt liikmesriikidele operatiivseks kasutamiseks kättesaadavaks tehtud tipptasemel võimete või tehnoloogiliste lahenduste arv.
(eesmärk: 5 aastas)
- Europoli toetatud erikoolituste arv kõrgtehnoloogia, digitaalsete uurimiste ja digitaalkriminalistika alase suutlikkuse valdkonnas.
(eesmärk: 6 aastas)

1.4. Ettepanek/algatus käsitleb

- ☐ uut meetet
- ☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁸⁶
- ☒ olemasoleva meetme pikendamist
- ☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

⁸⁶

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Kõnealuse seadusandliku algatuse rakendamiseks on vaja õiguslike, korralduslike, operatiiv- ja tehnoloogiliste meetmete järkjärgulist kasutuselevõttu liidu ja liikmesriikide tasandil. Rakendamine peaks algama määruse jõustumisel ja kohaldamisel ning nõuab vahendite, eelkõige personali ja IKT-vahendite järkjärgulist suurendamist kooskõlas üha suurema nõudlusega Europoli teenuste ja suutlikkuse järele.

Rakendamine eeldab eelkõige: i) kolmanda taseme õigusaktide ja tehniliste standardite vastuvõtmist; ii) Europolis uute juhtimis-, operatiivtoe ja suutlikkuse arendamise struktuuride loomist; iii) suuri investeeringud turvalisse, koostalitlusvõimelisesse ja pilvepõhisesse teabehaldus- ja analüüsitaristusse; iv) täiustatud analüüsi-, tehisintellektil põhineva ja digitaalkriminalistikaalase suutlikkuse järkjärgulist arendamist ja kasutuselevõttu ning v) Europoli teenuste, süsteemide ja operatiivtoe integreerimist riigisisestesse uurimisalastesse töövoogudesse ja piiriülese õiguskaitsealase koostöö mehhanismidesse.

Rakendamine eeldab ka tõhustatud koostööd ja ajakohastatud koostöölepinguid Europoli ning asjaomaste liidu organite ja asutuste, eelkõige Euroopa Prokuratuuri vahel.

Soovituslikke vahe-eesmärke arvestatakse alates uue määruse kohaldamise aastast ja neile osutatakse tähisega Y.

Komisjon

- **Y+1** ja järgnevatel aastatel: kolmanda taseme õigusaktide vastuvõtmine, eelkõige teabekeskuse kohta (erieesmärk nr 1).

Europoli korralduslikud, operatiiv- ja juhtimismeetmed

- **Y:** IKT ja teabehalduse juht- ja nõuanderühmade, suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühma ning juhatuse loomine.
- **Y:** spetsiaalse tegevussuutlikkuse loomine Euroopa Prokuratuuriga seotud juhtumite toetamiseks.
- **Y+3:** täiskoosseisuga ja struktureeritud Euroopa Prokuratuuri operatiivtoe suutlikkus.
- **Y:** hakatakse kohaldama andmesubjektide kategooriatesse jaotamise lihtsustatud norme.
- **Y:** liidu eksperdikeskuste, operatiiv- ja analüüsitalituse (erieesmärk nr 2) ning suutlikkus- ja innovatsiooniteenistuse (erieesmärk nr 3) loomine, sealhulgas asjakohase rakendamiskorra vastuvõtmine haldusnõukogu poolt.
- **Y+3:** täiskoosseisuga liidu eksperdikeskused, operatiiv- ja analüüsitalitus (erieesmärk nr 2) ning suutlikkus- ja innovatsioonitalitus (erieesmärk nr 3).
- **Y:** Europoli tugibüroode loomine liikmesriikides.
- **(Y+1)–(Y+3):** töötajate lähetamine Europoli riiklikku tugibüroosse.
- **(Y+1)–(Y+3):** Europoli ja liidu asutuste vaheliste asjakohaste

koostöölepingute ajakohastamine.

- **(Y+3)–(Y+4):** koos asjaomaste liidu asutustega Europolis andmetega seotud automaatsete päringutabamused või selle puudumisel põhinevate riskikontrollimehhanismide järkjärguline väljatöötamine.
- **Y+1:** spetsiaalse ELi tasandi toe väljatöötamine riiklikele ametiasutustele, kes soovivad saada internetipõhiste teenuste osutajatelt elektroonilisi tõendeid.

Europolis suutlikkuse arendamine, IKT ja innovatsioon

- **Y+1:** tulevikusuundade analüüsi ja suutlikkuse arendamise raamistiku ning tehniliste komponentide keskse ühishankevõime loomine (erieesmärk nr 3).
- **Y+2:** universaalse sõnumivormingu (UMF) standardi esimene ajakohastamine Europolis juhtimisel ja DNA-suutlikkuse kättesaadavus (erieesmärk nr 1).
- **Y+2:** skaleeritava ja turvalise hübriidpilvetaristu loomine kaitse põhitasemel, mis on samaväärne tundliku salastamata teabega.
- **Y+5:** pilvetaristu laiendamine salastatud teabe keskkondadele.
- **Y+2:** esimene integratsioonitest riikliku politsei isikutunnistusega.
- **(Y+3)–(Y+5):** riiklike politsei digitaalsete isikutunnistuste järkjärguline integreerimine.
- **Y+2:** esimese olulise teabehaldusplatvormi ja analüütiliste vahendite üleviimine pilvetaristusse.
- **(Y+3)–(Y+5):** ülejäänud Europolis süsteemide ja analüütiliste vahendite järkjärguline üleviimine pilvetaristusse kaitse põhitasemel.
- **Y+6:** asjaomaste süsteemide üleviimine salastatud pilvekeskkondadesse.
- **(Y+1)–(Y+6):** peamiste teabehaldus- ja analüüsiplatvormide, sealhulgas SIENA, riskikontrolliteenuste ja Europolis analüüsikeskkonna järkjärguline uuendamine täiustatud automatiseerimise, tehisintellektil põhinevate funktsioonide, parema kasutatavuse, suurema tulemuslikkuse, andmete standardimise ja laiendatud biomeetriliste funktsioonide kaudu.
- **Y:** esimene tõhustatud omavaheline ühendamise riiklike andmebaasidega Prüm II raames, kasutades esimest biomeetrikuliiki.
- **Y+2:** laiendamine täiendavatele biomeetrikuliikidele.
- **Y–(Y+6):** Europolile ja liikmesriikidele kättesaadavate uuenduslike ja tehisintellektil põhinevate analüütiliste vahendite järkjärguline laiendamine.
- **Alates Y:** avalike allikate luureteabe kogumise suutlikkuse järkjärguline konsolideerimine.

Liikmesriigid

- **Y–(Y+7) (pidev):** kohandada järk-järgult oma riiklikku organisatsiooni ja võtta kasutusele automatiseeritud teabevahetus Europoliga või seda tugevdada.
- **Y–(Y+7) (pidev):** uuendada riiklikke süsteeme ja kriminaaluurimise

	töövooge, et integreerida järk-järgult Europoliteenused, analüütilised vahendid ja koostalitlusvõime standardid.
–	Y+1: esimesed liikmesriigid uuendavad riiklikke õiguskaitse digitaalseid isikutunnistusi kooskõlas liidu harmoneeritud standarditega.
–	(Y+2)–(Y+4): Euroopa politsei digiidentiteedi järkjärguline väljastamine riiklikele kriminaaluurijatele.
–	Y+6: kõik Europoliga ühendatud riiklikud süsteemid vajavad eelnevat autentimist ELi politsei digiidentiteedi kaudu.
–	Y+1: uurijate digitaalsete näitajate ühtlustamine, et hõlbustada juurdepääsu ELi politsei pilvetaristule, platvormidele ja vahenditele.
–	Y: Europolite tugibüroode asutamine ja majutamine liikmesriikides.
Liidu asutused	
–	(Y+1)–(Y+3): Europoliga sõlmitud asjakohaste koostöölepingute ajakohastamine.
–	Y: Euroopa Prokuratuur rakendab järk-järgult tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, mis on vajalikud, et toetada tõhustatud operatiivkoostööd ja juurdepääsu Europolite analüütilisele toele.
–	(Y+3)–(Y+4): automaatsete päringutabamused või selle puudumisel põhinevate ristkontrollimehhanismide järkjärguline väljatöötamine koos Europoliga.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

Eelnev ELi lisaväärtus

Raske ja organiseeritud kuritegevus ning terrorism on üha rahvusvahelisemad, tuginevad üha enam digitehnoloogiale ja -taristule ning kasutavad ära riiklike õigus-, tegevus- ja tehniliste raamistike erinevusi. Nende ohtude ulatuse, kiiruse ja keerukuse tõttu on vaja koordineeritud tegevust, koostalitlevaid süsteeme ja ühiseid võimeid liidu tasandil. Liikmesriikide meetmetest üksi ei piisaks, et tagada tulemuslik piiriülene tegevuse koordineerimine, ulatuslik kriminaalteabe analüüs ning täiustatud tehnoloogilise ja analüüsisuutlikkuse arendamine ja kasutuselevõtt kogu liidus.

Kehtiva õigusraamistiku ELi lisaväärtus

Ulatuslikul sidusrühmadega konsulteerimisel põhinev kehtiva õigusraamistiku hindamine kinnitas, et Europol annab selget ELi lisaväärtust ning toimib kriminaalteabe jagamise ja piiriülese tegevuse koordineerimise keskse platvormina. Selle taristu võimaldab liikmesriikide vahel reaalajas toimuvat teabevahetust, aidates kindlaks teha uurimistevahelisi seoseid, mis muidu jääksid avastamata. Ilma Europolita sõltuks koostöö aeglasematest ja vähem tõhusatest kahepoolsetest kanalitest, mistõttu oleks raskem võidelda keerukate rahvusvaheliste kuritegelike võrgustike vastu. Sidusrühmad nõustuvad, et Europolite analüütiline ja koordineerimistugi parandab märkimisväärselt piiriüleste uurimiste tõhusust võrreldes üksnes riiklike või kahepoolsete jõupingutustega.

Hindamise kohaselt pakub Europol ka spetsiaalset ELi tasandi suutlikkust, nagu digitaalkriminalistika, finantsandmed ja küberkuritegevusalased eksperditeadmised, mida paljud liikmesriigid, eelkõige väiksemad või vähemate ressurssidega liikmesriigid, ei saaks iseseisvalt arendada. Selline ressursside koondamine hoiab ära dubleerimise ja tagab, et kõik liikmesriigid saavad kasutada tiptasemel vahendeid. Juhtumiuuringud näitavad, et Europoli osalemine on mitmes jurisdiktsioonis tegutsevate keerukate kuritegelike võrgustike likvideerimisel sageli otsustava tähtsusega. Lisaks sellele toimib see ELi ja rahvusvahelise õiguskaitsealase koostöö ühtse portaalina, mis vähendab vajadust mitme kahepoolse lepingu järele.

Kavandatava meetme ELi lisaväärtus

Kavandatav meede annab liidu tasandil selget lisaväärtust, luues ühised tegevus-, tehnilised ja koostalitlusvõime raamistikud, mida ei ole võimalik tõhusalt välja töötada eraldiseisvate riiklike meetmete või kahepoolsete koostöökokkulepete abil. Eelkõige eeldab õiguskaitse digitaalsete isikutunnistuste, digitaalsete näitajate, andmevormingute ja uurimisandmete töövoogude harmoneeritud standardite väljatöötamine liidu tasandi koordineerimist, et tagada koostalitlusvõime, turvaline teabevahetus ja sidusad piiriülesed uurimised liikmesriikide ja asjaomaste liidu asutuste vahel.

Ettepanek pakub ka lisaväärtust Europoli andme- ja infosüsteemidel põhinevate liidu tasandi operatiivtoe, koordineerimise ja riskikontrolli mehhanismide kättesaadavaks tegemise kaudu. Liikmesriikide ja asjaomaste liidu asutuste, eelkõige Euroopa Prokuratuuri paremat juurdepääsu Europoli suutlikkusele ja selle operatiivset kasutamist saab selle olemuse tõttu tulemuslikult korraldada ainult liidu tasandil.

Lisaks sellele loob ettepanek mastaabisäästu, koondades liidu tasandil tiptasemel tehnoloogilise, analüüsi- ja digitaalkriminalistikaalase suutlikkuse, sealhulgas tehisintellektil põhinevad vahendid, turvalised pilvetaristud, tiptasemel kohtuekspertiisi tehnoloogiad ja ühishankemehhanismid. See vähendab investeringute dubleerimist ja tegevuse killustatust liikmesriikides ning võimaldab suutlikkust arendada ja kasutusele võtta tõhusamalt ja väiksemate kuludega kui paralleelsete riiklike lahenduste kaudu.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Kehtiva õigusraamistiku hindamine ja eelkõige sidusrühmadega konsulteerimine kinnitas järgmist.

- **ELi tasandi koordineerimine on hädavajalik.** Kuna piiriülene kuritegevus nõuab struktureeritud ja tsentraliseeritud koostööd (ja üksnes liikmesriikide jõupingutustest ei piisa), on Europoli kriminaalteabe jagamise süsteemid ning tegevus- ja analüüsisuutlikkus tõhusa piiriülese uurimise jaoks olulised.
- **Tiptasemel tehnoloogiline ja analüüsisuutlikkus on väga olulised.** Kuna kasvava tähtsusega digitaalsed tõendid, krüpteerimine ja küberkuritegevus nõuavad eksperditeadmisi, mis ületavad üksikute liikmesriikide suutlikkust, peab Europol liikmesriikide operatiivvajaduse rahuldamiseks pidevalt uuendusi tegema (nt digitaalkriminalistika, tehisintellektil põhinev analüüs).
- **Süstemaatilist ja automatiseeritud teabe jagamist tuleb parandada.** Liikmesriikide ebajärjekindlad andmejagamistavad vähendavad operatiivset tulemuslikkust, mida saaks parandada automatiseeritud

andmevahetussüsteemide ja standardmenetluste laialdasema kasutamisega.

- **ELi julgeolekuraamistiku sidusus on otsustava tähtsusega.** Europoli ja muude liidu asutuste sujuvaks koostööks on vaja selgeid volitusi, ühtlustatud andmekaitseenorme ja tõhusat teabevahetust.
- **Menetluse tõhusust peaksid suunama õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) põhimõtted.** Menetluste lihtsustamine, koostalitlusvõime suurendamine ja halduskoormuse vähendamine suurendaks töö kiirust. Seepärast tuleks reaalajas toimuva koostöö toetamiseks seada prioriteediks digivahendite (nt tehisintellekt, turvalised andmeplatvormid) uuendamine.

Seepärast on **Europoli kehtiv õigusraamistik jätkuvalt tulemuslik**, kuid seda tuleb **edasi arendada, et tegeleda tekkivate ohtude ja operatiivvajadustega**. Tulevased kohandused peaksid keskenduma tehnoloogiale, koostalitlusvõimele ja ühtlustatud koostööle, et tagada ELi julgeolekuraamistiku vastupanuvõime.

Varasemad kogemused on näidanud ka seda, kui oluline on kavandatud meetmete tulemusliku rakendamise tagamiseks selged juhtimisstruktuurid, kindlad prioriteetsuse määramise mehhanismid ning tulemuslik koordineerimine Europoli, liikmesriikide, komisjoni ja muude asjaomaste liidu asutuste vahel, et vältida jõupingutuste dubleerimist ning kindlustada liidu tasandil sidus operatiivne ja tehnoloogiline areng.

Lisaks sellele näitasid varasematest suutlikkuse arendamise- ja IKT ajakohastamise projektidest saadud kogemused, et operatiiv- ja tehnoloogilise toe meetmete jaoks on vaja tagada liidu vahendite selge eraldamine ja jälgitavus koos tugeva järelevalve-, teatamis- ja aruandekohustuse korraga. Seepärast tugevdatakse ettepanekuga juhtimis-, kavandamis- ja aruandlusmehhanisme. Lisaks sellele on IKT-projektides võimalik saavutada selge koostoime Europoli ning Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) koostöö kaudu. Tuginedes oma eksperditeadmistele, kogemustele ja koostööle väliste teenuseosutajatega, saab eu-LISA pakkuda Europolile tulemuslikult ja tõhusalt teabehalduse ja IKTga seotud teenuseid. Selleks luuakse ettepanekuga Europoli ja eu-LISA vahel struktureeritud koostöö infosüsteemide ja nendega seotud sidetaristu arendamisel, kasutuselevõtul ja käitamisel.

1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega*

Poliitilistes suunistes Euroopa Komisjoni koosseisule 2024–2029 teatas Euroopa Komisjoni president eesmärgist „muuta Europol tõeliselt toimivaks politseiametiks ja suurendada selle töötajate arvu aja jooksul enam kui kaks korda. Sellega peaks kaasnema tugevdatud järelevalve ja volitused,“ et suurendada toetust liikmesriikide õiguskaitseasutustele.

16. juulil 2025 esitas komisjon ettepaneku mitmeaastase finantsraamistiku⁸⁷ kohta aastateks 2028–2034, mille maht on peaaegu 2 triljonit eurot. Võttes arvesse liidu ees seisvaid suurenevaid julgeolekuohte ning ELi ja liikmesriikide koordineeritud tegevuse tõendatud lisaväärtust sisejulgeoleku valdkonnas, on kavandatava

⁸⁷

COM(2025) 570 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52025DC0570>.

mitmeaastase finantsraamistiku eesmärk toetada Euroopa sisejulgeoleku strateegia ProtectEU rakendamist ning tugevdada ELi ennetus-, valmisoleku- ja reageerimisvõimet.

Selles raamistikus tegi komisjon ettepaneku märkimisväärselt suurendada justiits- ja siseküsimustega tegelevatele detsentraliseeritud asutustele, sealhulgas Europolile eraldatavaid vahendeid.

Käesolevas finants- ja digiselgituses esitatud arvnäitajad puudutavad üksnes täiendavaid rahalisi vahendeid ja personali, mida on vaja ettepanekuga kehtestatud uute meetmete rakendamiseks võrreldes kehtiva Europoli määrusega⁸⁸. Ettepaneku kohaselt on Europolil ja eu-LISA-l vaja ametile käesoleva määrusega delegeeritud ülesannete täitmiseks lisavahendeid, mis moodustavad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 jooksul ligikaudu **1,053 miljardit eurot** ja **910 täiendavat ametikohta**⁸⁹ võrreldes 2027. aasta lähteelarvega, mis hõlmab 1 226 töötajat ja 256,557 miljonit eurot assigneeringuid.

Seepärast tuleks neid arvnäitajaid vaadelda koos vahenditega, mis on vajalikud olemasolevate meetmete rakendamiseks kehtiva õigusraamistiku alusel, ning mille maht on mitmeaastases finantsraamistikus 2028–2034 hinnanguliselt 1,946 miljardit eurot ja 1 226 töötajat, lähtudes 2027. aasta eelarvest, mida on prognoositud seitsme aasta peale, arvestades 2 % aastast inflatsioonimäära. Kokku moodustavad need järgmises mitmeaastases finantsraamistikus üldvahenditest **2,999 miljardit eurot** ja 2034. aasta lõpus 2 336 töötajat. See on kooskõlas komisjoni seadusandliku ettepanekuga 2028.–2034. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta.

Liikmesriikide poolt samal ajavahemikul võetavate selliste meetmete maksumus, millega toetatakse tõhustatud koostalitlusvõimet, Europoli süsteemide integreerimist riigisisestesse uurimisalastesse töövoogudesse, politsei digitaalsete isikutunnistuste kasutuselevõttu ja suuremat teabevahetussuutlikkust, on esimese seitsmeaastase rakendusperioodi jooksul hinnanguliselt ligikaudu 590 miljonit eurot; see summa on eelkõige mõeldud selleks, et kohandada riiklikke süsteeme, töövooge ja tehnilisi liideseid, mis on vajalikud, et toetada paremini integreeritud ja automatiseeritud koostööd Europoli süsteemide ja vahenditega.

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Europoli volituste läbivaatamine 2022. aastal oli oluline samm ameti volituste

⁸⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/2026-01-11>.

⁸⁹ Üldjuhul eeldatakse, et Europoli juhtimisfunktsioone täitvate töötajate arv jääb üldjoontes stabiilseks. Ettepanek peaks suurendama tõhusust, eelkõige andmekaitsega seotud menetluste lihtsustamise ja ühtlustamise kaudu, piirates seeläbi täiendavat personalivajadust horisontaalse juhtimise ja haldusülesannete jaoks.

ajakohastamise suunas, eelkõige suurendades ameti suutlikkust andmetöötluse, innovatsiooni ja toe valdkonnas, et reageerida raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi üha digitaalsemale, piiriülesemale ja keerukamale olemusele. Selle läbivaatamisega kaasnes ligikaudu 178 miljoni euro suurune kasv võrreldes algselt 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekus Europolile jaoks vastu võetud 1 285 miljoni euro suuruse eelarvega, mis vastab 14 % suurusele kasvule.

Sellest ajast alates on tegevuskeskkond oluliselt muutunud. Kuritegelikud võrgustikud on kiiresti laiendanud digitehnoloogiat, tehisintellekti, krüpteeritud side ja veebitaristu kasutamist ning kombineerivad küberruumi kasutades toime pandud kuritegusid, finantskuritegusid, inimkaubandust ja muud ebaseaduslikku tegevust üha enam väga kohanemisvõimelisteks ja rahvusvahelisteks kuritegelikeks mudeliteks. Samal ajal on operatiivandmete maht ja strateegiline tähtsus kriminaaluurimistes märkimisväärselt kasvanud. See on pidevalt suurendanud liikmesriikide ja liidu asutuste ootusi Europolile operatiiv-, analüütilisele, tehnoloogilisele, kohtuekspertiisialasele ja koordineerimistoele ning selle tulemuseks on korduvad taotlused igal aastal suurendada Europolile eelarvet ja töötajate arvu üle kehtivas mitmeaastases finantsraamistikus algselt kavandatud taseme.

Käesoleva ettepanekuga kehtestatakse olulised uued operatiiv-, tehnoloogilised ja suutlikkuse arendamise ülesanded, integreerides ja liites samal ajal olemasolevad tegevused sidusamasse operatiiv- ja juhtimisraamistikku. Selleks et saavutada kavandatud tegevusmõju ja tugevdada vastavalt liidu õiguskaitse suutlikkust, on vaja märkimisväärselt lisainvesteeringuid spetsialiseerunud töötajatesse, tiptasemel tehnoloogilisse taristusse, turvalisse pilve- ja analüüsikeskkonda, tehisintellektil põhinevatesse vahenditesse ja operatiivtoe mehhanismidesse. Selliseid investeeringuid ei saa katta praeguse rahastamispaketi raames ja seetõttu vajavad need täiendavat rahalist toetust liidu eelarvest.

Kõik ettepanekukohased täiendavate vahendite vajaduse eelarvestused, sealhulgas tegevussigneeeringud ja töötajate arv, põhinevad Europolile 2027. aasta lähteeelarvel. Komisjon on põhjalikult hinnanud ametisisese ümberpaigutamise võimalusi, et teha kindlaks, kas ettepanekuga kehtestatud uusi ülesandeid saaks olemasolevas vahendiraamistikus arvesse võtta. Hinnangus jõuti järeldusele, et Europol juba tegutseb maksimaalse tegevussuutlikkuse tasemel või selle lähedal. Eelkõige võttis haldusnõukogu vahendite piiratuse tõttu 2024. aastal juba vastu prioriteetide muutmise meetmed. Sellega seoses ei tuvastatud märkimisväärselt ümberpaigutamise võimalusi, mis võimaldaksid Europolil täita ettepanekus kavandatud lisäülesandeid, ilma et see mõjutaks negatiivselt praegust operatiivtegevust ja liikmesriikide toetamist.

Sellest tulenevalt nähakse ettepanekuga Europolile järgmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodi jooksul ette täiendavad rahalised vahendid ja personal, et tagada muudetud volituste kestlik rakendamine ja vältida ameti laiendatud kohustuste struktuurset alarahastamist.

Ettepaneku rakendamine toob eu-LISA-le kaasa lisäülesandeid, et osutada Europolile teabehalduse ja IKTga seotud teenuseid. Sellest tulenevalt nähakse ettepanekuga ette eu-LISA volituste sihipärased muudatused ja piiratud arv eu-LISA täiendavat personali järgmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodi jooksul, et tagada Europolile ja eu-LISA vahelise struktureeritud koostöö kestlik rakendamine, nagu on sätestatud ametite muudetud volitustes. Praegu ei ole võimalik kvantifitseerida eu-LISA-le selleks eraldatavaid tegevuskulusid, sest ei ole veel selge, milliseid

teenuseid Europol eu-LISA osutatavate teenuste kaudu täpselt rakendaks. Nende tegevuste tegevuskulusid, milleks vahendid eraldatakse eu-LISA-le käesolevas finants- ja digiselgituses ette nähtud tegevuskulude katmiseks ette nähtud kogusummast, hinnatakse seepärast hiljem.

Ettepaneku rakendamine hõlmab ka lisaülesandeid komisjoni talitustele, eelkõige rände ja siseasjade peadirektoraadile (DG HOME), seoses juhtimise, järelevalve, poliitika koordineerimise ning rakendusaktide ettevalmistamise ja vastuvõtmisega. Täiendavat toetust on vaja ka digiteenuste peadirektoraadilt (DG DIGIT), eelkõige seoses Europoli tehnoloogilist taristut toetavate IKT tarneahela ja pilvandmetöötluse lepinguliste raamistike loomise ja haldamisega.

1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus

☐ Piiratud kestusega

- ☐ hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☒ Piiramatult kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viis(id)

☒ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ☒ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringusfondile ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;
- ☐ liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Europoli eelarve kaudse täitmise raames ellu viidava tegevuse järelevalve ja
--

aruandlus toimib vastavalt uue Europoli määruse ja finantsmääruse⁹⁰ sätetele ning kooskõlas detsentraliseeritud asutusi käsitleva ühisavalduse ja ühise lähenemisviisiga⁹¹.

Europol esitab igal aastal komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule ühtse programmdokumendi, milles sätestatakse Europoli mitmeaastane ja iga-aastane tööprogramm, eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemusnäitajad. Selle dokumendi koostamisel võetakse arvesse komisjoni ja parlamentaarse ühiskontrolli tööühma arvamust. Lisaks sellele võtab Europol vastu iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande, milles hinnatakse ühtse programmdokumendi eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme. Haldusnõukogu kiidab selle aruande heaks iga aasta 1. juuliks, enne selle edastamist komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule, kontrollikoja ja liikmesriikide parlamentidele.

Muudetud Europoli määruse kavandatava artikli 130 kohaselt hindab komisjon iga viie aasta järel Europoli tegevust, hinnates selle lisaväärtust, mõju, tulemuslikkust, tõhusust ja töömeetodeid. Hindamisel võidakse teha ettepanekuid struktuuriliste või tegevuslike muudatuste, sealhulgas finantsmõju kohta. Komisjon esitab oma aruande haldusnõukogule, kes esitab oma tähelepanekud kolme kuu jooksul. Seejärel saadetakse lõpparuanne koos komisjoni järelduste ja haldusnõukogu tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, liikmesriikide parlamentidele ja haldusnõukogule ning vajaduse korral avalikustatakse peamised järeldused.

Ettepanekuga tugevdatakse veelgi haldusnõukogu rolli ühtses programmdokumendis, vastavates iga-aastastes tööprogrammides ja iga-aastases konsolideeritud tegevusaruandes sätestatud tulemusnäitajate, eesmärkide ja rakendusprioriteetide kindlaksmääramises ja järelevalves. Selleks et neid funktsioone toetada, luuakse ettepanekuga juhatus ning spetsiaalsed IKT ja teabehalduse juhtimisstruktuurid, mis vastutavad strateegilise järelevalve, eelarve jälgimise ning operatiivse ja tehnoloogilise rakendamise järelemeetmete toetamise eest. Ettepanekuga tugevdatakse ka seost tulemusaruannete ja strateegilise programmi vahel, viies iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande hindamiskriteeriumid paremini kooskõlla ühtse programmdokumendi alusel kehtestatud eesmärkide ja tulemusnäitajatega ning aastaeelarve koostamisega.

Ettepanekuga tõhustatakse veelgi Europoli juhtimis-, järelevalve- ja aruandekohustuse raamistikku. Ettepanekuga tugevdatakse haldusnõukogu järelevalverolli, laiendades selle järelevalve ulatust tulemusnäitajatele ka tegevdirektorile antud volituste tõhusale kasutamisele ning strateegiliste ja tegevusprioriteetide järelevalvele. Haldusnõukogu saab võtta meetmeid ka juhul, kui vähemalt üks kolmandik selle liikmetest on väljendanud muret seoses konkreetse operatiiv- või juhtimisküsimusega.

Selleks et toetada läbipaistvust, aruandekohustust ja tõhusat koostööd liikmesriikide ja Europoli vahel, esitab Europol igal aastal komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikide parlamentidele aruande liikmesriikide esitatud teabe kohta, sealhulgas seoses liidu prioriteetsete kuritegevuse valdkondadega. Need aruanded põhinevad haldusnõukogu kehtestatud kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel kriteeriumidel. Parlamentaarne ühiskontrolli tööühm jätkab Europoli tegevuse poliitilist kontrolli, eelkõige seoses operatiivse tulemuslikkuse, aruandekohustuse ja

⁹⁰ Liidu üldelarve suhtes kohaldatav finantsmäärus

⁹¹ Ühisavaldus detsentraliseeritud asutuste kohta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

Võttes arvesse, et ettepanek mõjutab ELi iga-aastast toetust Europolile, täidetakse ELi eelarvet kaudse eelarve täitmise kaudu.

Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt täidetakse Europoli eelarvet kooskõlas tulemusliku ja tõhusa sisekontrolliga. Seetõttu on Europol kohustatud rakendama asjakohast kontrollistrateegiat, mis on kontrolliahelasse kuuluvate asjaomaste osalejate vahel kooskõlastatud.

Järelkontrollide puhul kohaldatakse Europoli kui detsentraliseeritud asutuse suhtes eelkõige järgmist:

- komisjoni siseauditi talituse korraldatav siseaudit;
- Euroopa Kontrollikoja aastaaruanded, milles esitatakse kinnitav avaldus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta;
- iga-aastane eelarve täitmisele heakskiidu andmine Euroopa Parlamendi poolt;
- Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) võimalikud juurdlused, eelkõige selleks, et tagada asutustele eraldatud vahendite nõuetekohane kasutamine;
- Europoli partnerpeadirektoraadina rakendab rände ja siseasjade peadirektoraat oma detsentraliseeritud asutuste kontrollistrateegiat, et tagada usaldusväärne aruandlus oma iga-aastase tegevusaruande raames. Kuigi detsentraliseeritud asutused vastutavad täielikult oma eelarve täitmise eest, vastutab rände ja siseasjade peadirektoraat eelarvepädevate institutsioonide kehtestatud iga-aastaste osamaksete korrapärase tasumise eest;
- Euroopa Ombudsman pakub Europolile täiendava kontrolli- ja aruandlustasandi.

Tuginedes kehtiva õigusraamistiku hindamisele, uue Europoli määruse ettepanekule lisatud mõjuhindangule ning ettepaneku rakendamise toetamiseks eeldatavale rahaliste vahendite ja personali märkimisväärsele suurendamisele, kehtestatakse täiendavad haldus-, juhtimis- ja kontrollimehhanismid, et tugevdada finantsjärelevalvet, aruandekohustust ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete järgimist.

- Kui Euroopa Komisjon leiab kavandatud raamistikus, et haldusnõukogu otsuse eelnõu, sealhulgas ühtne programmdokument, tekitab probleeme liidu õiguse, Europoli volituste või usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete järgimisel, võib ta taotleda, et haldusnõukogu vaataks otsuse eelnõu enne selle vastuvõtmist läbi.
- Haldusnõukogu teostab tegevdirectori üle distsiplinaarjärelevalvet, mis tugevdab operatiiv- ja finantsjuhtimisega seotud aruandekohustust.
- Ettepanekuga luuakse juhatuse, mis vastutab muu hulgas sise- ja välisaudititest, sealhulgas Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuri korraldatud uurimistest tulenevate järelduste ja soovitude järelemeetmete järelevalve eest ning esialgsete eelarveotsuste ettevalmistamise ja vajaduse korral vastuvõtmise eest,

tingimusel et haldusnõukogu need kinnitab.

Nende meetmete eesmärk on tugevdada sisekontrolli, finantsjuhtimist ja järelevalvet Europoli eelarve täitmise üle.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Kindlaks on tehtud järgmised riskid.

- Tasakaalustamatus lühiajaliste operatiivvajaduste ja pikaajaliste strateegiliste investeeringute vahel, eelkõige seoses üleviimisega turvalisse pilvetaristusse ja operatiivse töövoo automatiseerimisega.
- Ebakõla juriidiliste kohustuste, strateegiliste prioriteetide, mitmeaastase kavade ja iga-aastase rakendamise vahel, eelkõige teabehalduse ja IKT-suutlikkuse valdkonnas.
- Andmemahutade suurenemisest, operatiivtaotlustest ja muutuvatest julgeolekuohtudest tulenev surve operatiivressurssidele.
- Europoli suutlikkus suurendada teabehalduse ja IKT valdkonna personali ja pädevusi ning tegeleda ameti missiooni ja ülesannete laiendamisega.
- Viivitused olulise tehnoloogilise arengu toetamiseks vajalike IKT-spetsialistide ja analüütilise personali värbamisel ja töölhoidmisel.
- IKT hoolduskulude suurenemine.
- Pikaajalise IKT varahalduse ja hankestrateegia puudumine.
- Nõuetele vastavuse ja nõuetekohasuse lisakulud, mis on seotud täiustatud analüütiliste ja tehisintellektil põhinevate vahendite kasutuselevõtuga liidu õigusraamistiku, sealhulgas tehisintellektimääruse alusel.
- Suurenenud töökoormus seoses andmesubjektide juurdepääsutaotluste menetlemisega.
- Sõltuvus tehnilise ja organisatsioonilise korralduse õigeaegsest rakendamisest teiste liidu organite ja asutuste, eelkõige Euroopa Prokuratuuri poolt.

Leevendusmeetmed

- Europol rakendab spetsiaalset sisekontrolliraamistikku, mis põhineb Euroopa Komisjoni sisekontrolliraamistikul ja Treadway komisjoni toetavate organisatsioonide komitee algsel integreeritud sisekontrolliraamistikul. Ühtses programmidokumendis tuleb esitada teavet sisekontrollisüsteemide kohta ning iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne peab sisaldama teavet sisekontrollisüsteemide tõhususe ja tulemuslikkuse kohta, sealhulgas riskihindamise puhul. 2024. aasta konsolideeritud tegevusaruande kohaselt hinnatakse nende sisekontrolli komponentide ja põhimõtete analüüsi põhjal, mille üle teostati nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid elemente kasutades järelevalvet 2019. aastal, et Europoli sisekontrollisüsteem on paigas ja toimib kogu ametis ühtselt.
- Veel üheks sisekontrolli tasandiks on Europoli siseauditi üksus, kes tugineb iga-aastasele auditikavale, milles võetakse eelkõige arvesse Europoli riskide hindamist. Siseauditi üksus aitab Europolil saavutada tema eesmärged, kasutades süsteemset ja distsiplineeritud lähenemisviisi riskijuhtimis-, kontrolli- ja

juhtimisprotsesside tulemuslikkuse hindamisele ning andes soovitusi nende täiustamiseks.

- Rände ja siseasjade peadirektoraat Europolit partnerpeadirektoraadina viib läbi iga-aastase riskijuhtimise, et teha kindlaks ja hinnata ametite, sealhulgas Europolitegevusega seotud võimalikke suuri riske. Oluliseks peetavatest riskidest teatatakse igal aastal rände ja siseasjade peadirektoraadi juhtimiskavas, millele lisatakse leevendusmeetmeid sisaldav tegevuskava.
- Seadusandliku ettepanekuga loodud juhatus täidab olulist auditeerimisrolli, tehes järelevalvet Europolite finantstehingute üle ja tagades nende suhtes aruandekohustuse. Juhatus vastutab Europolite eelarve täitmise järelevalve eest, tagades finantsreeglite ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete järgimise ning valmistades samal ajal ette finants- ja eelarveotsuseid haldusnõukogus vastuvõtmiseks. Juhatuse peamine ülesanne on tagada, et sise- ja välsaudite ning Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuri uurimiste järelduste ja soovitude põhjal võetakse piisavaid järelmeetmeid, tugevdades sealäbi finantsusaldusväärset ja -lähipaistvust. Kuigi juhatus ise auditeid ei tee, vaatab ta auditaruanded läbi, hindab nende mõju ja teeb ettepanekuid parandusmeetmete kohta, et kõrvaldada tuvastatud puudused või õigusnormide rikkumised ning tegutseb seega Euroopolis rahalise korrektsuse järelevalvajana.
- Lisaks sellele toetavad IKT ja teabehalduse juht- ja nõuanderühm ning innovatsiooni ja suutlikkuse nõuanderühm haldusnõukogu eelarve kavandamise ning ameti volituste ja strateegiliste prioriteetide täitmisega seotud tegevuste ja alltegevuste piiritlemisel, eelkõige määratledes konkreetseid ja esinduslikud näitajad ameti tegevuse jaoks selles valdkonnas ning jälgides, kuidas amet rakendab IKT-ga seotud eesmärgi ja saavutab konkreetseid tulemusi.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Komisjon esitab kontrollikulude / maksete väärtuse suhte. Rände ja siseasjade peadirektoraadi 2024. aasta tegevusaruande kohaselt on see suhe kaudse eelarve täitmise raames volitatud üksuste ja detsentraliseeritud asutuste, sealhulgas Europolite puhul 0,10 %.

Euroopa Kontrollikoda kinnitas Europolite 2024. aasta raamatupidamise aastaaruande seaduslikkust ja korrektsust, mis tähendab, et veamäär on alla 2 %. Puuduvad märgid selle kohta, et veamäär lähiaastatel suureneks.

Lisaks on Europolite finantsmääruse artiklis 80 sätestatud, et kui liidu asutuse siseauditi üksuse tegevus ei ole kulutõhus, võib liidu asutus võtta vastu otsuse kasutada ühist siseauditi üksust koos teiste samas poliitikavaldkonnas tegutsevate liidu asutustega.

2.3. **Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed**

Ettepanek hõlmab meetmeid, millega tagatakse usaldusväärne finantsjuhtimine ning ennetatakse pettusi, õigusnormide rikkumisi ja huvide konflikte liidu rahaliste

vahendite kasutamisel ja operatiivtegevuses, eelkõige artiklit 128 ja XII peatüki finantssätteid.

Selle õigusraamistiku kohaselt peab Europol haldusnõukogu võtma vastu ametisese pettustevastase võitluse strateegia ja seda regulaarselt ajakohastama. Europol võttis 25.–26. juunil 2025 vastu ajakohastatud pettustevastase võitluse strateegia. Kooskõlas selle raamistikuga jätkab Europol osalemist OLAFi pettuste ennetamise meetmetes ning teatab komisjonile viivitamatult pettusekahtlustest ja finantsrikkumistest.

Ettepanekuga tugevdatakse ka sisemist juhtimissüsteemi ja finantsjärelevalvet ning luuakse juhatus, kelle ülesandeks on auditite tulemuste järelevalve ning auditi- ja kontrollisoovituste järelmeetmete tagamine. Lisaks sellele jääb komisjonile õigus esitada vastuväiteid haldusnõukogu otsustele, mis võivad põhjustada halva finantsjuhtimise või liidu õiguse rikkumise riski.

Europoli tegevuse suhtes kohaldatakse jätkuvalt kohaldatavaid liidu finants-, auditi-, andmekaitse- ja aruandekohustuse raamistikke, sealhulgas OLAFi, Euroopa Prokuratuuri, kontrollikoja ja Europoli koostöönõukogu järelevalvet ja uurimisi.

Rände ja siseasjade peadirektoraat jätkab oma pettustevastase võitluse strateegia kohaldamist kooskõlas komisjoni pettustevastase võitluse strateegiaga, mis hõlmab ka tema pädevusvaldkonda kuuluvaid detsentraliseeritud asutusi, sealhulgas Europolit.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	1: Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, põllumajandus, maaelu ja merendus, jõukus ja julgeolek	Liigendatud /liigendamata ⁹²	EFTA riigid ⁹³	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ⁹⁴	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
	Detsentraliseeritud asutused Europol	Liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

⁹² Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁹³ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁹⁴ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	1	Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, põllumajandus, maaelu ja merendus, heaolu ja julgeolek / Riikliku ja piirkondliku partnerluse kavad
--	---	---

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

[Asutus]: Europol	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
Eelarverida: 12 10 01 Europol / ELi eelarvest asutusele antav toetus ⁹⁵	57,512	92,346	120,831	150,385	178,830	207,164	234,384	1041,452
Eelarverida: 11 10 02 eu-LISA / ELi eelarvest asutusele antav toetus ⁹⁶	0,756	1,687	1,863	1,863	1,863	1,863	1,863	11,758
Europol ja eu-LISA kokku	58,268	94,033	122,694	152,248	180,693	209,027	236,247	1053,21

	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	

⁹⁵ Kulukohustused ja maksed on ühesugused.

⁹⁶ Kulukohustused ja maksed on ühesugused.

Tegevusassigneeringud KOKKU (sealhulgas detsentraliseeritud asutusele ette nähtud toetus)	Kulukohustused	(4)	58,268	94,033	122,694	152,248	180,693	209,027	236,247	1053,21
	Maksed	(5)	58,268	94,033	122,694	152,248	180,693	209,027	236,247	1053,21
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)	0	0	0	0	0	0	0	0
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	58 268	94 033	122 694	152 248	180,693	209,027	236,247	1053,21
	Maksed	= 5 + 6	58 268	94 033	122 694	152,248	180,693	209,027	236,247	1053,21

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	4	„Halduskulud“
---	---	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

DG: RÄNDE- JA SISEASJADE PEADIREKTORAAT		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028– 2034 KOKKU
Personalikulud		0,496	0,496	0,690	0,690	0,884	0,884	1,078	5,218
Muud halduskulud		0,268	0,518	0,268	0,518	0,268	0,518	0,268	2,626
RÄNDE JA SISEASJADE PEADIREKTO RAAT KOKKU		0,764	1,014	0,958	1,208	1,152	1,402	1,346	7,844

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 4 assigneeringud KOKKU (Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,764	1,014	0,958	1,208	1,152	1,402	1,346	7,844
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku	Kulukohustused	59 032	95 047	123 652	153 456	181 845	210 429	237 593	1 061 054
RUBRIIGI 1 assigneeringud KOKKU	Maksed	59 032	95 047	123 652	153 456	181 845	210 429	237 593	1 061 054

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund

Täiendavad tegevusassigneeringud ja vahendid, mida on vaja üksnes Europoli kolme erieesmärgi saavutamiseks ja vastavate meetmete rakendamiseks ning eu-LISA jaoks seoses ametile käesoleva määrusega delegeeritud ülesannete täitmisega, moodustavad mõlema ameti eelarvest 1,053 miljardit eurot ja 910 lisatöötajat. Need täiendavad assigneeringud ja vahendid suurendavad Europoli eelarves kehtivate meetmete kulusid (1,946 miljardit eurot ja 1 226 töötajat) kokku 2,999 miljardi euro ja 2 126 töötajani, ning lisavad 10 lisatöötajat eu-LISA eelarvesse seoses ametile käesoleva määrusega delegeeritud ülesannete täitmisega. Need täiendavad tegevusassigneeringud ja vahendid on täielikult ette nähtud selleks, et toetada järgmist:

- **Erieesmärk nr 1:** Europoli teabehaldus ja IKT.

- **Erieesmärk nr 2:** liidu eksperdikeskused, Europolit tugibürood ja Euroopa Prokuratuuri sihtotstarbeline tugi.
- **Erieesmärk nr 3:** Europolit teadus-, innovatsiooni- ja suutlikkuse arendamise alane suutlikkus.

Samal ajal peaks Europolit juhtimisfunktsioonid jääma töötajate arvu poolest üldjoontes stabiilseks tänu ettepanekust tulenevale tõhususe suurenemisele, eelkõige andmekaitsega seotud menetluste lihtsustamise ja ühtlustamise kaudu, piirates seeläbi täiendavat personalivajadust horisontaalse juhtimise ja haldusülesannete jaoks.

Erieesmärk	Kulu	Miljonit eurot	Personal
Ei kohaldata	Lähtetase 2027	1 796,200	1 226
	Inflatsioon	149,590	0
	Kehtivad meetmed	1 945,790	1 226
Erieesmärk nr 1	Olemasolevate süsteemide ja vahendite uuendamine	130,070	115
	Juurdepääs riiklikele andmebaasidele	37,857	53
	Integreerimine riiklike süsteemidega	25,400	34
	ELi digitaalne politseipilv	415,415	194
Erieesmärk nr 2	Europolit tugibürood	112,163	157
	Liidu eksperdikeskused	118,703	171
	Asutustevaheline koostöö	18,801	26
	Euroopa Prokuratuuri sihtotstarbeline toetus	40,895	70
Erieesmärk nr 3	Tipptasemel võimed	117,615	50
	Tehniline tugi ja hanked	36,292	40
	Uued meetmed	1 053,210	910
	KOKKU	2 990,000	2 136

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	2028– 2034 KOKKU
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
RUBRIIK 4								
Personalikulud	0,496	0,496	0,690	0,690	0,884	0,884	1,078	5,218
Muud halduskulud	0,268	0,518	0,268	0,518	0,268	0,518	0,268	2,626
RUBRIIK 4 kokku	0,764	1,014	0,958	1,208	1,152	1,402	1,346	7,844
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud								
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,764	1,014	0,958	1,208	1,152	1,402	1,346	7,844

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.4. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	2	2	3	3	4	4	5
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
(kaudne teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0

(otsene teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)	0	0	0	0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)	1	1	1	1	1	1	1
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	• peakorteris	0	0	0	0	0	0
	• ELi delegatsiooni des	0	0	0	0	0	0
(lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
(lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 4	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 4 välja jäävad kulud	0	0	0	0	0	0	0
KOKKU	3	3	4	4	5	5	6

Tulenevalt nii personaliga kui ka assigneeringute tasemega seotud üldisest pingelisest olukorrast rubriigis 4 kaetakse personalivajadus nii palju kui võimalik nende peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või peadirektoraadi või komisjoni muude talituste sisese töötajate ümberpaigutamise teel.

Ettepaneku rakendamiseks vajatav personal (täistööaja ekvivalendina)

	Kaetakse komisjoni talituste olemasolevast personalist	Erakorraline lisapersonal*		
		Rahastatakse rubriigist 4 või teadusuuringute eelarveridadelt	Rahastatakse BA ridadelt	Rahastatakse tasudest
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad	5		ei kohaldata	
Kosseisuväline personal (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	1			

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	2 AD ametikohta, mis on ette nähtud 2028.–2029. aasta ettevalmistusetapiks eesmärgiga võtta vastu teisesed õigusaktid, ning mida säilitatakse jooksvas etapis, et tulla toime üha
--------------------------------	---

	<p>suureneva hulgaga teabehaldusplatvormide ja -süsteemidega seotud rakendusaktidega, mida tuleb korrapäraselt kohandada vastavalt õiguskaitsevahendite pidevale arengule, eelkõige seoses kohtuekspertiisi ja analüütikaga, ning vastavatele andmekaitseaspektidele</p> <p>1 AD-kategooria spetsialist kuluarvestuse ning teabehalduse ning teadusuuringute ja innovatsiooni strateegia alal seoses nii teabehalduse juhi kui ka IKT juhtrühmaga</p> <p>1 eelarvealaste oskustega AD ametikoht, et toetada haldusnõukogus esindatuse kahekordistamist, juhatuse loomist ja täiendavaid järelevalvekohustusi</p> <p>1 AST: täiendavate asutuste lisakoosolekute ja infotundide toetamine ja ettevalmistamine (vähemalt 14 korda aastas)</p>
Koosseisuvälised töötajad	1 lähetatud riiklik ekspert: eksperditeadmistealane tugi teabehalduses, andmekaitstes, teadusuuringutes ja innovatsioonis: osalemine teabehalduse ja IKT nõuanderühmas

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade

3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga (ei täideta detsentraliseeritud asutuste puhul)

3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.2.8. Detsentraliseeritud asutuse hinnanguline personali- ja assigneeringute vajadus

Ametitele järgmises mitmeaastases finantsraamistikus eraldatavate assigneeringute summa on esialgne ja sõltub mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevast kokkuleppest. See tuleks lisada ametite toetusesse, sest käesoleva ettepanekuga määratud ülesanded on alalised, ning vajaduse korral kompenseeritakse see mitmeaastase finantsraamistiku sama rubriigi asjaomase programmi rahastamispaketi samaväärse vähendamisega. Kompenseeriva vähendamise vajaduse korral võib olla vajalik ka ametitele eraldatud vahendite läbivaatamine iga-aastase eelarvemenetluse käigus.

Personalivajadus (täistööaja ekvivalendina):

Asutus: Europol	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
Ajutised töötajad (AD palgaastmed)	109	216	322	429	535	637	749
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)	0	0	0	0	0	0	0
Ajutised töötajad (AD + AST) kokku	109	216	322	429	535	637	749
Lepingulised töötajad	0	10	19	36	51	64	77
Riikide lähetatud eksperdid	12	22	34	45	53	64	74
Lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kokku	12	32	53	81	104	128	151
Töötajad KOKKU	121	248	375	510	639	765	900

ELi eelarvest ette nähtud toetusest kaetavad assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)⁹⁷:

Asutus: Europol	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	2028–2034 KOKKU
Jaotis 1: personalikulud	12 491	37 722	63 154	89 056	115 069	140 307	166 197	623 996
Jaotis 2: taristu- ja tegevuskulud								
Jaotis 3: tegevuskulud	45 021	54 624	57 677	61 329	63 761	66 857	68 187	417 456
ELi eelarvest kaetavad assigneeringud KOKKU	57 512	92 346	120 831	150 385	178 830	207 164	234 384	1 041,452

⁹⁷ Vt joonealune märkus **Error! Bookmark not defined..**

Detsentraliseeritud asutuse personali- ja assigneeringute (miljonites eurodes) vajadus ettepaneku/algatuse rakendamiseks – ülevaade⁹⁸:

Asutus: Europol	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	2028–2034 KOKKU
Ajutised töötajad (AD + AST)	109	216	322	429	535	637	749	749
Lepingulised töötajad	0	10	19	36	51	64	77	77
Riikide lähetatud eksperdid	12	22	34	45	53	64	74	74
Töötajad kokku	121	248	375	510	639	765	900	900
ELi eelarvest kaetavad assigneeringud	57 512	92 346	120 831	150 385	178 830	207 164	234 384	1 041,452
Tasudest kaetavad assigneeringud (kui see on asjakohane)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kaasrahastatavad assigneeringud (kui see on asjakohane)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
assigneeringud KOKKU	57 512	92 346	120 831	150 385	178 830	207 164	234 384	1 041,452

Personalivajadus (täistööaja ekvivalendina):

Asutus: eu-LISA	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
Ajutised töötajad (AD palgaastmed)	7	7	7	7	7	7	7
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)	0	0	0	0	0	0	0
Ajutised töötajad (AD + AST) kokku	7	7	7	7	7	7	7
Lepingulised töötajad	0	3	3	3	3	3	3
Riikide lähetatud eksperdid	0	0	0	0	0	0	0
Lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kokku	0	3	3	3	3	3	3
Töötajad KOKKU	7	10	10	10	10	10	10

⁹⁸

Vt joonealune märkus **Error! Bookmark not defined..**

ELi eelarvest ette nähtud toetusest kaetavad assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)⁹⁹:

Asutus: eu-LISA	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	2028–2034 KOKKU
Jaotis 1: personalikulud	0,756	1,687	1,863	1,863	1,863	1,863	1,863	11,758
Jaotis 2: taristu- ja tegevuskulud								
Jaotis 3: tegevuskulud	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
ELi eelarvest kaetavad assigneeringud KOKKU	0,756	1,687	1,863	1,863	1,863	1,863	1,863	11,758

Kõik eu-LISA täiendavad eelarvevajadused, mis on seotud ametile käesoleva määrusega delegeeritud ülesannete täitmisega, tasaarvestatakse Europolile käesoleva finants- ja digisegelituse raames eraldatud assigneeringutega.

⁹⁹ Vt joonealune märkus **Error! Bookmark not defined..**

Detsentraliseeritud asutuse personali- ja assigneeringute (miljonites eurodes) vajadus ettepaneku/algatuse rakendamiseks – ülevaade¹⁰⁰:

Asutus: eu-LISA	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	2028– 2034 KOKKU
Ajutised töötajad (AD + AST)	7	7	7	7	7	7	7	7
Lepingulised töötajad	0	3	3	3	3	3	3	3
Riikide lähetatud eksperdid	0	0	0	0	0	0	0	0
Töötajad kokku	7	10	10	10	10	10	10	10
ELi eelarvest kaetavad assigneeringud	0,756	1,687	1,863	1,863	1,863	1,863	1,863	11,758
Tasudest kaetavad assigneeringud (kui see on asjakohane)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kaasrahastatavad assigneeringud (kui see on asjakohane)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
assigneeringud KOKKU	0,756	1,687	1,863	1,863	1,863	1,863	1,863	11,758

Kõik eu-LISA täiendavad eelarvevajadused, mis on seotud ametile käesoleva määrusega delegeeritud ülesannete täitmisega, tasaarvestatakse Europolile käesoleva finants- ja digiselgituse raames eraldatud assigneeringutega.

¹⁰⁰ Vt joonealune märkus **Error! Bookmark not defined..**

DIGIMÕÕDE

4.1. Diginõuded

Viide nõudele	Nõude kirjeldus	Nõudest mõjutatud või sellega seotud osalejad	Üldised protsessid	Kategooria
Artikli 8 lõige 7	Liikmesriigid vastavad Europolile teabe- ja kriminaalteabe esitamise taotlusele, et aidata kaasa koordineerimismeetmetele.	Europol Liikmesriigi pädev asutus	Teabevahetus Juurdepääs liikmesriigi teabele	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Andmed Digitaalne avalik teenus
Artikli 9 lõige 2	Liikmesriigid tagavad Europolile juurdepääsu teabele, millele on juurdepääs kriminaaltulu tuvastamise üksustel, ning säilitavad otsejuurdepääsu taseme.	Europol Liikmesriikide kriminaaltulu tuvastamise üksused	Teabevahetus Juurdepääs liikmesriigi teabele	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikli 9 lõige 3	Liikmesriigid teatavad Europolile otsusest varasid mitte külmutada, kui Europol on esitanud taotluse, et liikmesriikide õiguskaitseasutused võtaksid viivitamata meetmeid, kui esineb vara kadumise oht.	Europol Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Teabevahetus Arestimistaotlus	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikli 9 lõige 4 ja artikli 9 lõige 5	Liikmesriikide rahapesu andmebürood vastavad Europolile taotlustele (kajastab	Europol Liikmesriigi rahapesu andmebüroo	Teabevahetus Europolile ja rahapesu andmebüroo	Digitaalsed avalikud teenused

	direktiivi 2019/1153 artiklit 12).	Liikmesriigi Europol riiklik üksus	vahel Analüüs	Andmed
Artikli 7 lõige 1 ja artikli 7 lõige 2	Europoli operatiivsed ja strateegilised analüütilised ülevaated, mis põhinevad liikmesriikidelt, asjaomastelt liidu asutustelt ja avalikest allikatest teabe kogumisel.	Europol, komisjon, liikmesriigi õiguskaitseasutus, nõukogu	Analüüs Aruanne	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Andmed
Artikli 7 lõige 2	Europoli toetus analüütilisi ülevaateid käsitlevatele ühistele meetoditele ja standarditele.	Europol Ja toetusesaajad: Liikmesriigi õiguskaitseasutus, nõukogu, komisjon, Eurojust / ELi organid ja asutused	Standardimine Analüüs	Andmed
Artikli 7 lõige 3 ja artikli 7 lõige 4	Liikmesriigid ning ELi organid ja asutused annavad Europolile teavet strateegiliste ja operatiivsete analüütiliste ülevaadete jaoks.	Europol Liikmesriik (üldiselt) ELi organid ja asutused	Analüüs Teabevahetus Europoliga jagamine	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikkel 11	Andmevood seoses Europol taotlustega kriminaaluurimise algatamiseks.	Europol Liikmesriigid (Europoli riiklikud üksused) Eurojust Euroopa Prokuratuur	Operatiivkoostöö	Andmed

Artiklid 12 ja 13	Europoli koordineerimine sissetuleva ja väljamineva teabe ja teabenõuete korral.	Europol Liikmesriigi pädev asutus, tehniline komisjon, rahvusvaheline organisatsioon, ELi organid ja asutused	Teabevahetus Analüüs	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalne avalik teenus
Artikli 18 punkt a	Europoli koostöö pädevate asutustega seoses terroristliku veebisisu eemaldamiskorraldusega.	Europol Liikmesriigi pädev asutus Eraõiguslikud isikud	Teabevahetus pädeva asutuse ja katseprojektiga Terroristliku veebisisu eemaldamiskorraldused	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikli 18 punkt a	Europoli esildised internetipõhiste teenuste osutajatele.	Europol Liikmesriigi pädev asutus Eraõiguslikud isikud	Teabevahetus katseprojektiga Terroristliku veebisisu esildised	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikli 18 punkt c	Europoli tugi kriisile reageerimisel.	Europol Liikmesriigi pädev asutus Eraõiguslikud isikud	Teabevahetus Kriisile reageerimine	Digitaalne avalik teenus Andmed
Artikli 16 punkt a	Europol toetab kriminaaltulu tuvastamise üksusi selliste kuriteovahendite, kuritegelikul teel saadud tulu ja vara jälitamisel ja kindlakstegemisel, mille kohta on tehtud või võidakse teha artikli 6	Europol Liikmesriikide kriminaaltulu tuvastamise üksused	Teabevahetus Vara arestimise menetlus	Digitaalne avalik teenus Andmed

	kohane arestimis- või konfiskeerimisotsus.			
Artikli 16 punkt c	Europoli operatiiv- ja analüütiline tugi Euroopa Prokuratuurile.	Europol Euroopa Prokuratuur	Teabevahetus Analüüs	Digitaalne avalik teenus Andmed
Artikli 21 lõige 4	Europol võib töödelda teavet, kui ta kuulub ühise uurimisrühma koosseisu	Europol Liikmesriigi pädev asutus	Kogumine Teabe analüüs	Andmed
Artikli 22 lõike 5 punkt a	Europoli riiklik üksus võtab vastu Europoli ja oma pädevate asutuste vahel vahetatud sõnumeid.	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus Liikmesriigi pädev asutus Europol	Teabevahetus Europoli ja liikmesriigi vahel	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Andmed Digitaalne avalik teenus
Artikli 22 lõike 5 punkt b	Europoli riiklikel üksustel on juurdepääs riiklike õiguskaitseasutuste andmetele ja Europoliga koostöö tegemiseks vajalikele asjakohastele andmetele.	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus Europol	Juurdepääs liikmesriigi andmetele	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalne avalik teenus
Artikli 22 lõige 8, artikli 25 lõige 6 ja artikkel 26	Europoli süsteemide ja vahendite tehniline ja operatiivne kasutuselevõtt riiklikul tasandil Europoli riikliku üksuse ja Europoli tugibüroode poolt.	Europol Liikmesriigi Europoli riiklik üksus Liikmesriigi	Kasutuselevõtt	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine

	Europol varustab Europoli tugibürood personaliga, katab Europoli riikliku üksusega ühenduse kulud ning pakub Europoli riiklikule üksusele tehnilist ja rahalist tuge.	õiguskaitseasutus		
Artikkel 28	Europolile kättesaadavad teabeallikad.	Europol, Euroopa Prokuratuur, liikmesriigi õiguskaitseasutus Eraõiguslikud isikud Kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid	Teabe kogumine	Andmed
Artikkel 29	Liikmesriikide kohustus anda Europolile teavet SIENA kanali, sealhulgas sissereände kontaktametnike kaudu.	Liikmesriigi pädev asutus Europol Sissereände kontaktametnikud	Europoliga jagamine	Andmed Digitaalne avalik teenus
Artikli 29 lõige 3	SIENA kanali kasutamine liikmesriikides.	Liikmesriigi pädev asutus Europol	Europoliga jagamine Europoli juurdepääs liikmesriikide andmetele	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikli 29 lõige 6	Europoli aruanne liikmesriikide esitatud teabe kohta.	Europol Nõukogu Euroopa Parlament	Aruanne	Andmed
Artikkel 30	Europol toetab liikmesriike Schengeni infosüsteemi käsitlevate määruste	Europol Liikmesriikide	SISi teabevahetus	Digitaalne avalik

	kohaldamisel ⁵⁷ . Liige teatab Europolile teavitavate hoiatusteadete sisestamisest ja päringutabamustest.	õiguskaitseasutused		teenus Andmed
Artiklid 32 ja 33	Europoli andmetöötluse piirangud laadi (st andmesubjekti kategooria: ohver või kahtlusalune) ja eesmärgi (analüüs, riskikontroll, teadusuuringud ja innovatsioon) alusel.	Europol Kõik analüütiliste ülevaadete kasutajad	Riskikontroll Analüüs Innovatsioon	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artiklid 32 ja 33	Europolis teabe töötlemise piirangud, mille andmete omanik andmete jagamise ajal kehtestas (andmete omandiõiguse põhimõte).	Europol, Europoli haldusnõukogu Liikmesriigi õiguskaitseasutus Euroopa Andmekaitseinspektor	Kogumine Analüüs Riskikontroll Analüüs Teabevahetus Innovatsioon	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikkel 34	Europol teavitab liikmesriikide õiguskaitseasutusi, kui menetluste käigus leitakse asjakohast operatiivteavet.	Europol Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Europoli teade õiguskaitseasutusele teabevahetuse kohta	Digitaalne avalik teenus Andmed
Artiklid 35–39	Riskikontrolliteenuse loomine: andmete laad, vorming ja kvaliteet (mõjuhinna); automaatne riskikontroll sisestamisel. Kättesaadav Europolile, liikmesriikide õiguskaitseasutustele ja ELi infosüsteemidele.	Komisjon Europol Liikmesriikide õiguskaitseasutused ELi infosüsteemid	Arendamine Teabevahetus Riskikontroll ETIASe ja VISi julgeolekukontrollid	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digilahendus

				Digitaalne avalik teenus
Artiklid 35–39	Liikmesriigid ühendavad oma kohtuasjade haldamise süsteimid ristkontrolliteenusega (mõjuhinna), et laadida andmeid üles (mõjuhinna) andmetes päringute tegemiseks (mõjuhinna)	Komisjon Europol Liikmesriigi pädev asutus	Arendamine Kogumine Europoliga jagamine Ristkontroll	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artiklid 35–40	Europoli analüüsikeskkonna loomine, et toetada Europoli analüütilisi meetmeid andmete säilitamisel, töötlemisel, ristkontrollimisel, visualiseerimisel ja analüüsimisel, sealhulgas kriminaaluurimiste ja tegevuse koordineerimise toetamiseks. Spetsiaalne analüütiline, tehniline, digitaalne, kohtuekspertiisialane või valdkonnaüleline suutlikkus, sealhulgas uurimis-, analüüsi-, tehniliste ja strateegiliste teenuste kaudu.	Europol Kaudselt liikmesriigi pädev asutus, ELi organid ja asutused, rahvusvahelised organisatsioonid, kolmandad riigid	Kogumine, analüüs, ristkontroll, teabevahetus, aruanne.	Andmed Digilahendus Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikkel 41	Europoli analüüsikeskkonna otsingutingimused.	Europol Liikmesriigi pädev asutus, ELi infosüsteimid	Ristkontroll	Andmed Digitaalne avalik teenus Digilahendus
Artiklid 42, 43, 44 ja 45	Politsei ühise andmeruumi loomine, kasutades Europoli pilvetaristut ning	Komisjon	Arendamine	Andmed Protsesside

	majutades liikmesriikide uurijate jaoks analüütilisi ja sidevahendeid (mõjuhinnaang); ühiste operatiivanalüüsi juhtumite loomine.	Europol Liikmesriigi pädev asutus, tehniline komisjon	Teabevahetus Ühisanalüüs	digitaliseerimine ja automatiseerimine Digilahendus Digitaalne avalik teenus
Artikkel 46	Europoli turvalise teabevahetusvõrgu (SIENA) loomine, et hõlbustada teabevahetust. Vastutus, struktuur, liikmesriikide ja Europoli kasutamiskohustused ning funktsioonid (mõjuhinnaang).	Komisjon Europol Liikmesriik, tehniline komisjon, rahvusvaheline organisatsioon, katseprojekt	Arendamine Teabevahetus	Andmed Digilahendus Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalne avalik teenus
Artikkel 47	Eraõiguslike isikutega tehtava koostöö platvormi loomine.	Eraõiguslikud isikud Europol Liikmesriigid	Arendamine	Digilahendus Digitaalne avalik teenus
Artikli 47 lõike 2 punkt a	Eraõiguslikud isikud annavad platvormi kaudu aru ja teavitavad Europoli terroristliku veebisisu määruse ⁵⁵ ja digiteenuste määruse ⁵⁶ alusel.	Europol	Terroristliku veebisisu eemaldamiskorraldused, esildised Digiteenuste määrus	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikli 47 lõike 2 punkt b	Europol annab eraõiguslikele isikutele platvormi kaudu teavet, mis on vajalik asjakohase veebisisu, teenuste, kontode, taristute või digitaalse	Europol Eraõiguslikud isikud	Veebisisuga seotud kriisilukord	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine

	tegevuse kindlakstegemiseks.			
Artikkel 48	Europol toetab Euroopa politseiregistrite indekssüsteemi toimimist vastavalt Prüm II määrusele ⁵⁸ .	Europol	Süsteemi arendamine ja käitamine	Digilahendus Digitaalne avalik teenus
Artikkel 49	Politsei ühise andmeruumi raames saab arendada lisateenuseid ja -vahendeid (mõjuhinna)	Komisjon Europoli komitee Europol Liikmesriigi pädev asutus, tehniline komisjon, ELi organid ja asutused, rahvusvahelised organisatsioonid, katseprojekt	Arendamine Kogumine, teabevahetus, analüüs, ristkontroll, aruanne, ühisanalüüs	Andmed Digilahendus Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalne avalik teenus
Artikkel 50	Europoli pilvetaristu: liikmesriikidele pakutavate Europoli süsteemide, teenuste ja vahendite, sealhulgas olemasolevate süsteemide, teenuste ja vahendite loomine ja kasutamine standardtaristuna, turvaline juurdepääs (mõjuhinna).	Komisjon Europol	Arendamine Hanked	Digilahendus Digitaalne avalik teenus
Artikkel 51	ELi politsei digiidentiteet: ühtlustatud kava loomine politseitöötajate tuvastamiseks ja neile otsese või	Komisjon Liikmesriik, kolmandad riigid	Politsei identiteediandmete standardimine	Andmed Digilahendus

	kaudse (riiklike süsteemide kaudu) juurdepääsu andmiseks Europoli pilvetaristule (mõjuhinnaang).	Europol	Arendamine Identimine ja pääsuvaldus	Digitaalne avalik teenus
Artikkel 52	Statistika- ja aruandlusvahendid: hindamis-, järelevalve-, analüüsi- ja aruandlusvahendite loomine ja kasutamine (mõjuhinnaang).	Europol Liikmesriikide õiguskaitseasutused, komisjon	Arendamine Aruanded	Andmed Digilahendus Digitaalne avalik teenus
Artikkel 53	Europoli tugi universaalse sõnumivormingu arendamisele ja kasutuselevõtule.	Europol eu-LISA Liikmesriikide õiguskaitseasutused Komisjon	Standardimine Teabevahetus	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalne avalik teenus
Artiklid 55 ja 56	IKT ja teabehalduse juhtrühma ja nõuanderühma loomine, et toetada haldusnõukogu otsuseid IKT-arhitektuuri, andmehalduse, koostalitlusvõime ja liikmesriikide ettevõtjate vajadustega vastavusse viimise kohta.	Europol Liikmesriikide õiguskaitseasutused Komisjon	Arendamine Standardimine Kasutuselevõtt	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalne avalik teenus
Artikkel 54	ELi DNA-profiilide võrdlemise rakenduse loomine Europoli ja liikmesriikide jaoks.	Europol Liikmesriikide õiguskaitseasutused Komisjon	Arendamine Standardimine Hanked Kasutuselevõtt	Andmed Digilahendus Digitaalne avalik teenus

			Ristkontroll Analüüs	
Artiklid 57– 64	Europol töötab innovatsiooni nõuanderühma kaudu ning suutlikkuse ja innovatsiooni nõuanderühma toel välja tulevikusuundade analüüsi ja suutlikkuse arendamise raamistiku ning vaatab selle korrapäraselt läbi ja ajakohastab seda, et tagada Europoli, asjaomaste liidu asutuste ja liikmesriikide vaheline koordineerimine ja vastastikune täiendavus seoses õiguskaitsealaste tipptasemel võimete uurimise, innovatsiooni, testimise, arendamise, katsetamise ja kasutuselevõttuga, sealhulgas olemasoleva suutlikkuse koondamise, standardimisprotsessides koordineeritud osalemise ja ühishangete kaudu.	Europol Liikmesriigid ELi organid ja asutused Komisjon	Arendamine Standardimine Hanked Kasutuselevõtt Innovatsioon	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikkel 61	Regulatiivliivakasti kasutamine tehisintellektil põhinevate tipptasemel võimete arendamiseks.	Europol	Arendamine Innovatsioon	Andmed
Artiklid 80 ja 81	Liidu asutustel ja riiklikel VISi jaoks määratud asutustel on Europolile kaudne juurdepääs. (mõjuhinnaang). Euroopa Prokuratuur saab automaatselt enda jaoks asjakohast teavet.	ELi organid ja asutused VISi jaoks määratud asutused Komisjon	ELi organite ja asutuste poolne ristkontroll VISi julgeolekukontroll	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalsed avalikud teenused

				Andmed
Artikkel 94	Isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele.	Europol Kolmandad riigid Rahvusvahelised organisatsioonid Liikmesriigid	Andmete edastamine	Andmed
Artikli 96 lõiked 1–3	Europol töötleb eraõiguslikelt isikutelt saadud andmeid.	Europol Eraõiguslikud isikud	Andmevahetus eraõiguslike isikutega Kogumine	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikli 96 lõige 3	Eraõiguslikelt isikutelt saadud ja Europoli riiklikule üksusele edastatud teabe töötlemise tulemus.	Europol Eraõiguslikud isikud Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Andmevahetus eraõiguslike isikutega Töötlemine, analüüs, aruanne	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikli 96 lõiked 4–6.	Europolil on lubatud konkreetsetel juhtudel edastada andmeid eraõiguslikele isikutele.	Europol Katseprojekt, andmesubjekt Andmete omanik	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Andmed
Artikli 86 lõige 8	Europol saadab teabenõude eraõiguslikele isikutele Europoli riikliku üksuse kaudu.	Europol Liikmesriigi Europoli riiklik üksus Eraõiguslikud isikud	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Digitaalsed avalikud teenused. Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Andmed
Artikkel 97	Europol edastab füüsilistelt isikutelt	Europol	Andmevahetus	Digitaalsed avalikud

	saadud teabe asjaomasele liikmesriigile või kolmandale riigile.		eraõiguslike isikutega	teenused Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Andmed
Artikkel 98	Europolil on juurdepääs liikmesriikide ja eraõiguslike isikute vahelisele teabevahetusele.	Europol Eraõiguslikud isikud	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine Digitaalne avalik teenus
Artiklid 99, 100, 101, 102 ja 107	Isikuandmete töötlemise piirangud ja kohustused, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, ning isikuandmete säilitamise ja kustutamise piirangud teabeallika usaldusväärsuse, teabe õigsuse, andmesubjektide kategooria ja isikuandmete eriliikide kontrollimise alusel.	Europol	Operatiivandmete igasugune töötlemine	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikkel 103	Asjaomaste asutuste teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest.	Europol Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Isikuandmetega seotud rikkumine	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikkel 104	Andmesubjekti teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest.	Europol Andmesubjekt	Isikuandmetega seotud rikkumine	Digitaalsed avalikud teenused Andmed

Artiklid 105 ja 106	Andmesubjekti õigus tutvuda isikuandmetega, neid parandada, kustutada ja nende töötlemist piirata.	Europol Andmesubjekt	Andmesubjekti õigus	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikkel 102	Europol peab logisid kogu teabe töötlemise kohta.	Europol	Operatiivteabe igasugune töötlemine	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikli 116 lõige 3	Europol teavitab regulaarselt parlamentaarse ühiskontrolli töörühma.	Europol Parlamentaarne ühiskontrolli töörühm	Aruanne	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikkel 117	Euroopa Parlamendi juurdepääs tundlikele mittekonfidentsiaalsetele operatiivandmetele.	Europol Euroopa Parlament	Juurdepääs teabele	Digitaalsed avalikud teenused Andmed
Artikkel 130	Komisjon esitab iga viie aasta järel hindamisaruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, liikmesriikide parlamentidele ja haldusnõukogule.	Komisjon	Aruanne	Andmed
Artikkel 136	Europol teeb Prüm II ruuteri mehhanismi kaudu päringuid riiklikus andmebaasis.	Europol Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Teabevahetus Juurdepääs liikmesriigi teabele	Andmed Protsesside digitaliseerimine ja automatiseerimine
Artikkel 137	Töölerakendamist käsitlevad sätted.	Komisjon	Töölerakendamine	Digitaalne avalik

		Europol Liikmesriigid		teenus
--	--	--------------------------	--	--------

4.2. Andmed

Andmetega seotud piirangud sõltuvad tööprotsessist

Töödeldavate ja vahetatavate andmete liik sõltub suurel määral protsessist ja kaasatud osalejatest (vt tabel A). Kuigi kohaldatav andmevorming sõltub tõepoolest andmeprotsesside liigist (tabel C), sõltuvad selle kohaldatavus ja jõustamine protsessist, sest andmeid ei vahetata – eelkõige seoses andmekvaliteediga – samas operatiivolukorras ega samade õiguslike piirangute alusel.

- **Politseiametnike identimine** on protsess, mille puhul kehtivad kõige rangemad andmepiirangud, et tagada kõrgeim turvalisuse tase juurdepääsul Europoli pilvetaristu, sealhulgas eelkõige politsei ühise andmeruumi raames pakutavatele rakendustele, teenustele ja andmetele.
- **Teabevahetus, analüüs ja innovatsioon.** Europol tegutseb teabekeskonnas, mida iseloomustab suur hulk heterogeenseid andmeid, mis sageli pärinevad mitmest allikast, jurisdiktsioonist ja operatiivkontekstist. Suur osa sellest teabest saadakse struktureerimata või segavormis. See kajastab tänapäevase õiguskaitse tegelikkust, kus andmestikud on keerukad, dünaamilised ja mitte täielikult standarditud ning kus teabe hankimine käimasolevate uurimiste kohta on peamine operatiivülesanne. See kehtib eriti elektrooniliste tõendite puhul, nagu arestitud teabematerjal, mis on struktureerimata ja enamasti krüpteeritud. Neid andmeid analüüsivad ja töötlevad kas Europol *Europoli analüüsikeskkonnas* või ühiselt liikmesriikide pädevad asutused, ELi asutused ja eraõiguslikud isikud *politsei ühises andmeruumis*. Pooled saavad teavet vahetada *politsei ühise andmeruumi* või *SIENA* kaudu. Standardite kohaldamine sõltub peamiselt andmete allikast ning seetõttu VÕIB sel puhul järgida vastava andmebaasi aluseks olevaid standardeid ja tehnilisi kirjeldusi. Kuna Europoli ülesannete täitmiseks vajalik teave on määratletud üksnes eesmärgi järgi, ei ole järgnev loetelu siiski ammendav.
- **Ristkontroll.** *Ristkontrolliteenus* (artiklid 35–39) luuakse selleks, et kiiresti tuvastada seoseid eelnevate isikute või esemetega, kes või mis on olnud seotud kuritegevusega, ja see puudutab üksnes süüdimõistatud, kuriteo toimepanemises kahtlustatavaid või kuritegu toimepanevaid isikuid. Liikmesriikidel on juurdepääs *Europoli analüüsikeskkonnale* (artikli 41 lõige 4) päringutabamuse või selle puudumise alusel. *Päringutabamuse või selle puudumise mehhanism* (artikkel 80) võimaldab ELi organitel ja asutustel teavet Europoli analüüsikeskkonnas ristkontrollida ning see võib puudutada nii süüdimõistatud või kahtlustatavaid isikuid kui ka ohvreid või kaudselt seotud isikuid.
- **Haldusaruanded** avaldatakse küll digitaalsel kujul, kuid nende puhul ei järgita rangeid *tehnilisi* standardnõudeid.
- **Isikuandmetega seotud õigustega** seotud protsessid viiakse suures osas läbi käsitsi; kuigi andmete töötlemine ja jagamine võivad olla struktureeritud ja järgida teatavaid standardeid, ei ole see kohustuslik.

Piirangud protsesside lõikes

Viide nõudele	Protsess	Politseiametniku identimine	Riskikontroll	Õiguskaitseasutuste vaheline teabevahetus	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Operatiiv- ja strateegiline analüüs	Innovatsioon	Haldusaruanne	Isikuandmetega seotud õigused
Artikli 8 lõige 7				X					
Artikli 9 lõige 2				X					
Artikli 9 lõige 3				X					
Artikli 9 lõige 4				X					
Artikli 9 lõige 5				X					
Artikli 7 lõige 1						X			
Artikli 7 lõige 2						X			
Artikli 7 lõige 3						X			
Artikli 7 lõige 4				X		X			
Artikli 7 lõige 5				X		X			

Viide nõudele	Protsess	Politseiametniku identimine	Riskikontroll	Õiguskaitseasutuste vaheline teabevahetus	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Operatiiv- ja strateegiline analüüs	Innovatsioon	Haldusaruanne	Isikuandmetega seotud õigused
Artikkel 11				X					
Artikli 18 punkt a				X	X				
Artikli 18 punkt b					X				
Artikli 18 punkt c				X	X				
Artikli 16 punkt a				X					
Artikli 16 punkt c				X		X			
Artikli 21 lõige 4				X		X			
Artikli 25 lõike 5 punkt a				X					
Artikli 25 lõike 5 punkt b				X					
Artikkel 28				X					
Artikkel 29				X		X			
Artikli 29 lõige 6								X	

Viide nõudele	Protsess	Politseiametniku identimine	Riskikontroll	Õiguskaitseasutuste vaheline teabevahetus	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Operatiiv- ja strateegiline analüüs	Innovatsioon	Haldusaruanne	Isikuandmetega seotud õigused
Artikkel 30				X					
Artikkel 34				X					
Artikkel 35			X			X			
Artikkel 36			X			X			
Artikkel 37			X			X			
Artikkel 38			X			X			
Artikkel 39			X			X			
Artikkel 40						X			
Artikkel 41			X			X			
Artikkel 42				X		X			
Artikkel 43				X		X			
Artikkel 44				X		X			

Viide nõudele	Protsess	Politseiametniku identimine	Riskikontroll	Õiguskaitseasutuste vaheline teabevahetus	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Operatiiv- ja strateegiline analüüs	Innovatsioon	Haldusaruanne	Isikuandmetega seotud õigused
Artikkel 45				X		X			
Artikkel 46				X					
Artikkel 49			X	X	X	X		X	
Artikkel 51		X							
Artikkel 52								X	
Artikkel 53			X	X		X			
Artikkel 55		X	X	X	X	X		X	
Artikkel 56		X	X	X	X	X		X	
Artikkel 54			X	X		X			
Artikkel 61							X		
Artikkel 80			X						
Artikkel 81			X						

Viide nõudele	Protsess	Politseiametniku identimine	Riskikontroll	Õiguskaitseasutuste vaheline teabevahetus	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Operatiiv- ja strateegiline analüüs	Innovatsioon	Haldusaruanne	Isikuandmetega seotud õigused
Artikkel 94				X					
Artikli 96 lõige 1					X	X			
Artikli 96 lõige 2					X	X			
Artikli 96 lõige 3					X	X			
Artikli 96 lõige 4					X				
Artikli 96 lõige 5					X				
Artikli 96 lõige 6					X				
Artikli 96 lõige 7					X				
Artikkel 97				X					
Artikkel 98							X		
Artikkel 99							X		
Artikkel 100							X		

Viide nõudele	Protsess	Politseiametniku identimine	Riskikontroll	Õiguskaitseasutuste vaheline teabevahetus	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Operatiiv- ja strateegiline analüüs	Innovatsioon	Haldusaruanne	Isikuandmetega seotud õigused
Artikkel 101							X		
Artikkel 102							X		
Artikkel 102									X
Artikkel 104									X
Artikkel 105									X
Artikkel 106									X
Artikkel 107							X		
Artikkel 102		X	X	X	X	X	X	X	X
Artikli 116 lõige 3								X	
Artikkel 117									X
Artikkel 130								X	
Artikkel 136			X	X					

Andmete liik protsesside lõikes

Protsess	Politseiametniku identimine	Riskikontroll	Teavevahetus õiguskaitseasutuste ja/või Europoli vahel	Andmevahetus eraõiguslike isikutega	Operatiiv- ja strateegiline analüüs	Innovatsioon	Haldusaruanne	Isikuandmetega seotud õigused
Üldine andmete liik ja standardite kohaldatavus								
Kas kohaldatakse andmevormingu standardeid? (Kohustuslik (K) / vabatahtlik (V))	K	K	V	V	V	V	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Andmete liik								
ELi politsei digiidentiteet	X							
Politsei- ja kohturegistrite andmed		X	X		X	X		X
Teiste haldusasutuste valduses olev teave			X		X	X		X
Erasektori asutuste valduses olev teave			X	X	X	X		X
Avalikest allikatest pärinev teave			X	X	X	X		X
Digitaalsed tõendid			X	X	X	X		X
Operatiivaruanne			X		X	X		X

Strateegiline aruanne			X		X	X		X
Haldusaruanne						X	X	X

Andmete liik ja kohaldatavad andmestandardid

Andmete liik	Kohaldatav andmestandard
ELi politsei digiidentiteet	Määratakse kindlaks järgmise alusel:
Politsei- ja kohturegistrite andmed	
Prüm II, EPRIS, ECRIS, ECRIS-TCN, SISI kanne	Kui andmeid vahetatakse ELi raamistiku alusel, kohaldatakse neile vastavaid standardeid nagu EPRIS, Prüm II, ECRIS, ECRIS-TCN või SIS. Nende suhtes kohaldatakse universaalset sõnumivormingut. Universaalse sõnumivorminguga kehtestatakse politseiregistris säilitatavate andmete taksonoomia ning aidatakse riiklikel ametiasutustel kaardistada oma andmeid teiste liikmesriikide ja Europol'i õiguskaitseasutuste alusel.
Riiklikud politsei ja kohtu andmebaasid	Kui andmeid ei vahetata ELi raamistiku alusel, kohaldatakse tavaliselt riiklike andmebaaside vormingut, sest universaalse sõnumivormingu rakendamist riiklikes kohtuasjade haldamise süsteemides ei muudetud kohustuslikuks. Sisuliselt on universaalse sõnumivorminguga hõlmatud järgmised andmete liigid: isik (identiteet), füüsilised tunnused, DNA-profiil, näotuvastusandmed, daktüloskoopilised andmed, peopesajälg, süütegu, reisi- / isikut tõendav / ametlik dokument, foto, relv, tulirelv, organisatsioon, kriminaalasi, lend/reis; maksevahend,

	transpordivahend; konto ja isiku leidmise korral sellega seoses võetavad meetmed, süüdimõistmine, karistus.
Teiste haldusasutuste valduses olev teave	
Rahvastikuregister	<p>Määrus (EL) 2016/1191 – mitmekeelsed standardvormid</p> <p>Euroopa rahvastikuregistri võrgustik (ECRN) – turvaline piiriülene andmevahetus</p> <p>RISER – ühtne elektrooniline teenus registritele juurdepääsuks</p> <p>Vastavusse viimine ÜRO CRVSi standarditega – struktureeritud andmeväljad, metaandmed, kordumatud tunnused</p>
Reisidokument / isikutunnistus	<p>ICAO 9303</p> <p>Reisiteave</p> <p>Broneeringuinfo direktiiv</p> <p>Reisijat käsitleva eelteabe määrused</p>
Haldusasutuse valduses olevad sissereändeandmed	<p>ELi keskandmebaasid: VIS, Eurodac, EES, ETIAS: standardid on kehtestatud vastavate õigusaktidega ja need peaksid olema kooskõlas universaalse sõnumivorminguga.</p> <p>Valduses olevad andmed on seotud isikut tõendavate ja reisidokumentidega.</p> <p>Samuti võib vahetada riiklike andmebaaside teavet.</p>
Riiklikud kinnistusraamatud või elektroonilised andmeotsingusüsteemid ning katastrid	

Riiklik rahvastikuregister	
Riiklik mootor-, õhu- ja veesõidukite register	SIS II, Prüm II
Äriregistrid	
Maksuandmed, sealhulgas maksuhaldurite valduses olevad andmed	
Riikliku sotsiaalkindlustuse andmed	
Erasektori asutuste valduses olev teave	
Pangakonto andmed	Nagu on sätestatud direktiivis (EL) 2024/1640.
Tehinguandmed	
Teave hüpoteekide ja laenude kohta	
Riiklikes valuuta- ja valuutavahetuse andmebaasides olev teave	
Teave väärtpaberite kohta	
Tolliandmed, sealhulgas sularaha füüsiliselt üle piiri viimine	
Äriühingute raamatupidamise aastaaruannete teave	
Teave elektrooniliste ülekannete ja kontode saldode kohta	
Teave krüptovarakontode ja krüptovaraülekannete kohta	Nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL)

	2023/1113 (44) artiklis 3.
Avalikest allikatest pärinev teave	
	Sõltub kasutatavast multimeedia vormingust
Digitaalsed tõendid	
Seaduslik pealtkuulamine	ETSI TS 103 705, ETSI TS 104 007
Side metaandmed	Kohaldatavad ETSI standardid
Videosalvestised	Sõltub kasutatavast multimeedia vormingust
Operatiivaruanne	
Strateegiline aruanne	
Haldusaruanne	

Kooskõla Euroopa andmestrategiega

Selgitus selle kohta, kuidas nõue (nõuded) on kooskõlas Euroopa andmestrategiega

Europoli volituste kavandatav läbivaatamine on täielikult kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725 (ELi isikuandmete kaitse määrus), lõimides selle aluspõhimõtted Europoli tegevusraamistikku ning võttes samal ajal arvesse õiguskaitsealase koostöö konkreetseid vajadusi. Tekstis allutatakse Europoli isikuandmete töötlemine sõnaselgelt ELi isikuandmete kaitse määruse artikli 98 lõikes 1 sätestatud nõuetele, millega lisatakse Europoli õigusraamistikku sellised olulised kohustused nagu andmetöötuse seaduslikkus, eesmärgi piirang ja võimalikult väheste andmete kogumine. Artikli 32 lõikega 2 piiratakse andmetöötlust eelnevalt kindlaks määratud eesmärkidega, nagu riskikontroll, operatiivanalüüs ja teadusuuringud, mis kajastavad otseselt ELi isikuandmete kaitse määruse nõuet, et isikuandmeid tuleb koguda täpselt ja selgelt väljendatud ning õiguspärastel eesmärkidel. Samuti tugevdatakse säilitamise piirangu põhimõtet artikliga 101, milles nõutakse, et Europol vaataks iga kolme aasta järel läbi andmete säilitamise vajaduse, ja kehtestatakse viieaastane maksimaalne säilitamisperiood, mis on kooskõlas ELi isikuandmete kaitse määruse artikliga 4. Ettepanek hõlmab ka ELi

isikuandmete kaitse määruse vastutusmehhanisme, nagu andmekaitsealase mõjuhinnangu nõue suure ohuga töötlemise puhul (artikli 102 lõige 3) ja kohustus konsulteerida enne uut liiki töötlemise alustamist Euroopa Andmekaitseinspektoriga (artikkel 108), mis kajastab ELi isikuandmete kaitse määruse artiklit 90. Lisaks sellele tagatakse tekstiga vastavus ELi isikuandmete kaitse määruse sätetele, mis käsitlevad andmesubjektide õigusi, sealhulgas õigust andmetega tutvuda, neid parandada ja kustutada (artiklid 105–106), täites ELi isikuandmete kaitse määruse dokumenteerimis- ja läbipaistvuskohustusi (artikkel 98). Nende sisuliste nõuete süstemaatilise integreerimise kaudu tagatakse ettepanekuga, et Europoli laiendatud tegevussuutlikkus on jätkuvalt täielikult kooskõlas ELi isikuandmete kaitse määruse rangete andmekaitsestandarditega.

Andmemäärust⁵⁹ käesoleva ettepaneku suhtes **ei kohaldata**, sest ettepanekus ei ole sätestatud ettevõtjate kohustust teha andmed teistele ettevõtjatele kättesaadavaks.

Europol edendab **ühiste andmestandardite** väljatöötamist ELi liikmesriikides seoses strateegiliste analüütiliste ülevaadetega (artikkel 7), kriminaalteabe vahetamisega, eelkõige DNA kohta, ning kohtuekspertiisi ja andmeanalüüsimeetoditega, kuigi kõnealune poliitika ei puuduta iseenesest avaliku sektori teavet, mida võib taaskasutada vastavalt avaandmete direktiivile,⁶⁰ eelkõige avaliku julgeoleku kaalutlustel.

Ettepanekus esitatud **politsei ühine andmeruum** on uurijate ühine keskkond, kuhu nad saavad sisestada ühist uurimisteavet operatiivanalüüsiks, ning see on oluline vahend Europoli teadus- ja innovatsioonitegevuste toetamiseks (artikkel 60), et treenida, arendada, testida ja valideerida tiptasemel analüüsi- ja kohtuekspertiisialast suutlikkust tehisinтеллекtimääruse kohastes regulatiivliivakastides. Nii politsei ühine andmeruum kui ka teadusuuringud ja innovatsioon saavad kasu Europoli pilvetaristu skaleeritavast säilitamis- ja töötlemissuutlikkusest. Need kolm komponenti aitavad kaasa ühise õiguskaitsealase andmeruumi tekkele.

Andmehalduse määruse⁶¹ sätet, mis käsitleb andmete edastamist kolmandatesse riikidesse, ei kohaldata seoses õiguskaitsealase tegevusega.

Kooskõla ühekordsuse põhimõttega

Selgitus selle kohta, kuidas on kaalutud ühekordsuse põhimõtet ja kuidas on uuritud olemasolevate andmete taaskasutamise võimalust

Europoli teabenõudeid eraõiguslikele isikutele täidavad liikmesriigid artikli 96 lõike 7 alusel. Liikmesriikide õiguskaitseasutuste ühekordsuse põhimõtte rakendamist reguleeritakse seega liikmesriigi õigusega ning seepärast jääb see käesoleva ettepaneku kohaldamisalast välja. Europoli ja õiguskaitseasutuste sellistel tingimustel kogutud teavet hallatakse keskselt *eraõiguslike isikutega tehtava koostöö platvormi* (artikkel 47) kaudu, et hõlbustada sidet Europoli, liikmesriikide ja eraõiguslike isikute vahel ning tagada, et Europol ei taotle sama teavet kaks korda. Teabenõuded, mille **liikmesriigid on otse algatanud** artikli 96 lõike 8 alusel ja mida menetletakse platvormi kaudu, ning vastav teabevahetus eraõiguslike isikutega tehakse Europolile kättesaadavaks samal eesmärgil, et piirata teabenõudeid ettevõtjatele.

Europoli teabenõudeid liikmesriikide pädevatele asutustele, ELi organitele ja asutustele, kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele ei esitata kaks korda; selliseid teabenõudeid haldab artikli 12 kohaselt keskselt Europoli operatiiv- ja analüüsitalitus. Seevastu nende analüütilise,

tehnilise, rahalise või operatiivse teabenõude või toetustootluse järelmeetmeid võtab sama talitus, tagades nende nõuetekohase ja kiire menetlemise. Samuti tagavad liikmesriikide Europolit riiklikud üksused, kes on hästi informeeritud kogu Europolit ja selle pädevate asutuste vahelisest teabevahetusest, et teabenõudeid ei dubleerita (artikli 25 lõige 5).

Selgitus selle kohta, kuidas on uued loodud andmed leitavad, juurdepääsetavad, koostalitlusvõimelised ja taaskasutatavad ning vastavad kvaliteetsetele standarditele

Europolit õigusraamistiku kavandav läbivaatamine tagab, et uued loodud andmed **järgivad FAIR-põhimõtteid liikmesriikide õiguskaitseasutuste suletud kogukonnas** ning teataval määral ka kolmandate riikide, justiits- ja siseküsimuste valdkonna ELi asutuste ning raske organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastases võitluses osalevate rahvusvaheliste organisatsioonide puhul. Sellega seoses säilitab kavandav raamistik kvaliteetsed standardid struktureeritud juhtimise ja tiptasemel tehnilise taristu kaudu.

Leitavus saavutatakse selliste kesksete platvormide loomisega nagu *Europolit analüüsikeskkond* (artikkel 40) ja *politsei ühine andmeruum* (artikkel 42), mis pakuvad turvalisi indekseeritud andmehoidlaid kriminaalteabe, operatiivanalüüsides ja ühisuurimiste jaoks. Need süsteemid hõlmavad metaandmete standardeid, kordumatuid tunnuseid ja otsingufunktsioone (sealhulgas tähtnumbrilised, biomeetrilised ja multimeediapäringud (artikkel 41)), et võimaldada täpset väljavõtete tegemist. **Juurdepääsetavus** tagatakse rollipõhiste juurdepääsukontrollide, *Euroopa politsei digiidentiteedi* (artikkel 51) ja koostalitlusvõimeliste vahenditega, nagu *SIENA* (turvaline teabevahetusvõrk, artikkel 46), mis hõlbustavad sujuvat ja turvalist andmete jagamist liikmesriikide, liidu asutuste ja volitatud partnerite vahel. *Europolit pilvetaristu* (artikkel 50) tagab lisaks sellele skaleeritava nõudepõhise juurdepääsu andmetele, järgides samal ajal rangeid turvalisuse ja andmete suveräänsuse nõudeid, sealhulgas andmete eraldamist ja krüpteerimist. **Koostalitlusvõime** on ettepanekusse integreeritud kohustuslike tehniliste standardite kaudu, nagu *universaalne sõnumivorming* (artikkel 53), millega ühtlustatakse andmevahetust liidu infosüsteemide vahel, ning Europolit vahendite integreerimisega olemasolevate ELi platvormidega, nagu *Schengeni infosüsteem* (SIS) ja *EPRIS* (Euroopa politseiregistrite indekssüsteem, artikkel 48). *Ristkontrolliteenus* (artikkel 36) ja *DNA-profiilide võrdlemise rakendus* (artikkel 54) automatiseerivad andmetike vahelist võrdlemist, vähendades kapseldumist ja võimaldades juhtumeid reaalajas seostada. **Korduskasutatavust** toetab *tulevikusuundade analüüsi ja suutlikkuse arendamise raamistik* (artikkel 57), millega edendatakse standardmeetodeid, ühiseid analüütilisi vahendeid ja moodulsüsteemi lahendusi (nt korduskasutatavad tarkvarakomponendid pilvetaristus). Kvaliteetseid standardeid rakendatakse andmete valideerimise protokollide (nt automatiseeritud üleslaadimiseks mõeldud andmelaadurid, artikkel 38), andmete õigsuse korrapärase läbivaatamise (artikkel 101) ning statistika- ja aruandlusvahendite kaudu (artikkel 48), millega jälgitakse tulemuslikkust, järjepidevust ja liidu õiguse järgimist. Lisaks sellele teeb *IKT ja teabehalduse juhtrühm* (artikkel 50) järelevalvet tehnilise sidususe üle, samas kui koolitusprogrammid (artikkel 64) tagavad, et personalil on vajalikud oskused andmetervikluse säilitamiseks. Koos loovad need meetmed tugeva ökosüsteemi, kus andmed ei ole mitte ainult operatiivselt tõhusad, vaid ka kooskõlas õiguslike ja tehniliste parimate tavade ja tavade.

Andmevood

Andmevoogude üldine kirjeldus

Andmete liik	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Osalejad, kes andmed esitavad	Osalejad, kes andmed saavad	Andmevahetuse ajend	Sagedus (kui see on asjakohane)
Teabenõue koordineerimismeetmele kaasaaitamiseks	Artikli 8 lõige 7	Europol	Liikmesriik	Europoli algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli 8 lõige 7	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Europol	Europoli taotlus	/
Teabenõue	Artikli 9 lõige 2	Europol	Liikmesriigi kriminaaltulu tuvastamise üksus	Europoli algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli 9 lõige 2	Liikmesriigi kriminaaltulu tuvastamise üksus	Europol	Europoli taotlus	/
Meetmete võtmise nõue (arestimine)	Artikli 9 lõige 3	Europol	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Europoli algatus, vara kadumise oht	/
Otsus arestimise kohta	Artikli 9 lõige 3	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Europol	Europoli taotlus	/
Teabenõue	Artikli 9 lõige 4	Europol	Liikmesriigi rahapesu andmebüroo	Europoli algatus	/

Teave ja kriminaalteave	Artikli 9 lõige 5	Liikmesriigi rahapesu andmebüroo	Europol	Europoli taotlus	/
Analüütilised ülevaated	Artikkel 7	Europol	Liikmesriik Nõukogu Komisjon	Europoli algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli 7 lõiked 4 ja 5	Liikmesriik ELi organid ja asutused	Europol	Europoli taotlus operatiivse või strateegilise analüütilise ülevaate saamiseks	/
Taotlused kriminaaluurimise algatamiseks	Artikkel 11	Europol	Liikmesriik	Kui Europol leiab, et tema eesmärkidega seotud kuriteo osas tuleks algatada kriminaaluurimine	/
Veebisisu eemaldamiskorraldus	Artikkel 18	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Europol	Liikmesriigi otsus taotleda eemaldamist	/
Veebisisu eemaldamiskorraldus	Artikli 18 punkt a	Europol	Katseprojekt	Europoli ja liikmesriigi õiguskaitseasutuse koordineerimine	/
Veebisisu esildised	Artikli 18 punkt b	Europol	Katseprojekt	Europoli või liikmesriigi õiguskaitseasutuse	/

				taotlus	
Teave ja kriminaalteave (veebisisu, -teenused, -kontod, -taristu või digitegevus)	Artikli punkt e	18	Europol	Katseprojekt	Europoli taotlus /
Teave ja kriminaalteave	Artikli punkt a	16	Europol / kriminaaltulu tuvastamise üksus	Kriminaaltulu tuvastamise üksus / Europol	Europoli / kriminaaltulu tuvastamise üksuse algatus /
Teave ja kriminaalteave	Artikli punkt c	16	Europol / Euroopa Prokuratuur	Euroopa Prokuratuur / Europol	Europoli / Euroopa Prokuratuuri algatus /
Teave ja kriminaalteave	Artikli lõige 4	21	Europol / ühine uurimisrühm	Ühine uurimisrühm / Europol	Europoli / ühise uurimisrühma algatus /
Teave ja kriminaalteave	Artikli lõike 5 punkt a	25	Europol	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Kui teavet vahetatakse liikmesriigi õiguskaitseasutusega /
Teabenõue	Artikli lõike 5 punkt a	25	Europol	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Europoli algatus /
Teabenõue	Artikli lõike 5 punkt c	25	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Liikmesriigi asutused	Europoli taotlus /

Teave ja kriminaalteave	Artikli 25 lõike 5 punkt b	Teavet valdavad liikmesriigi asutused	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Europoli taotlus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli 25 lõige 5	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Europol	Europoli taotlus	/
Avalikult kättesaadav teave	Artikkel 28	Avalikult kättesaadav allikas	Europol	Europoli algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artiklid 29, 32 ja 33	Liikmesriigi pädev asutus Sisserände kontaktametnik	Europol	Liikmesriigi tähelepanek, et teave on vajalik Europoli eesmärkide täitmiseks	/
Aruanne	Artikkel 29	Europol	Nõukogu Euroopa Parlament	Määruse kohaldamine	Igal aastal
Teave ja kriminaalteave	Artikkel 34	Europol	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Kui leitakse asjakohast operatiivteavet	/
Teave ja kriminaalteave	Artikkel 38	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Ristkontrolliteenus	Põhjendamatu viivitusest, kui leitakse, et andmed vastavad artiklites 35–38 sätestatud tingimustele	Süsteematiselt

Teave ja kriminaalteave	Artikkel 49	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Ristkontrolliteenus	Uurimiste läbiviimisel / kui juhtumil on piiriülene mõõde	süsteemiliselt
Teave ja kriminaalteave	Artikkel 49	Ristkontrolliteenus	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Eespool nimetatud liikmesriigi taotluse korral	/
Teave ja kriminaalteave	Artikkel 41	Europol Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Europoli analüüsikeskkond	Liikmesriigi õiguskaitseasutuse / Europoli riikliku üksuse algatus	/
Päringutabamus või selle puudumine	Artikkel 41	Europoli analüüsikeskkond	Liikmesriigi Europoli riiklik üksus	Eespool nimetatud taotluse korral	/
Mis tahes teave	Artikkel 46	Europol, liikmesriik, tehniline komisjon, ELi organid ja asutused, II	Europol, liikmesriik, tehniline komisjon, ELi organid ja asutused, II	/	/
Statistika ja aruandlus	Artikkel 52	Vahend	Liikmesriik, Europol, muud üksused	Taotluse korral	/
Teave ja kriminaalteave	Artikkel 94	Europol	Kolmandad riigid	Kolmanda isiku või Europoli algatus	/

Teave ja kriminaalteave	Artikli lõige 3	96	Katseprojekt	Europol	Katseprojekti algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli lõige 3	96	Europol	Liikmesriigi pädev asutus	Europoli algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli lõige 4, artikli 96 lõige 5	96	Europol	Katseprojekt	Europoli algatus	/
Teabenõue	Artikli lõige 7	96	Europol	Europoli riiklik üksus	Europoli algatus	/
Aruanne	Artikli lõige 11, artikli lõige 12	96 11, 96	Europol	Haldusnõukogu, Euroopa Parlament, nõukogu	Määruse rakendamine	Kord aastas
Teave ja kriminaalteave	Artikli lõige 1	97	Füüsiline isik	Europol	Katseprojekti algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli lõige 3	97	Europol	Liikmesriik, tehniline komisjon	Eespool nimetatud teabe kättesaamisel	/
Isikuandmetega seotud rikkumisest teatamine	Artikkel 103		Europol	Liikmesriigi õiguskaitseasutus	Isikuandmetega seotud rikkumise korral	/
Isikuandmetega seotud rikkumisest teatamine	Artikkel 104		Europol	Andmesubjekt	Isikuandmetega seotud rikkumise korral	/

Isikuandmed	Artikkel 105	Europol	Andmesubjekt	Andmesubjekti taotluse korral	/
Parlamentaarsete ühiskontrolli töörühmale esitatav teave	Artikli 116 lõige 3	Europol	Parlamentaarsete ühiskontrolli töörühm	Varieerub vastavalt parlamentaarsete ühiskontrolli töörühma teabe konkreetsele osale	Varieerub
Teabenõue	Artikli 117 lõige 1	Euroopa Parlament	Europol	Euroopa Parlamendi algatus	/
Teave ja kriminaalteave	Artikli 109 lõige 2	Europol	Euroopa Parlament	Eespool nimetatud taotluse korral	/
Aruanne	Artikkel 130	Europol	Haldusnõukogu, Euroopa Parlament, nõukogu, liikmesriikide parlamendid	Määruse rakendamine, määruse kohaldamise algus	5 aastat
Teabenõue isikuandmete kohta	Artikkel 136	Europol	Liikmesriikide andmebaasid Prümi ruuteri kaudu	Europoli algatus	/
Isiku identiteet	Artikkel 136	Liikmesriikide andmebaasid Prümi ruuteri kaudu	Europol	Eespool nimetatud taotluse korral	/

Komisjoni rakendusaktid, millega määratakse kindlaks töölerakendamine	Artikkel 137	Komisjon	Liikmesriik	Komiteemenetlus	/
Lisateave SISi kohta	Artikkel 30	Liikmesriigi SIRENE	Europol	Kui saadakse päringutabamus SISi hoiatusteate alusel	/
Teave ja kriminaalteave	Artikkel 30	Europol	Liikmesriigi SIRENE	Vastusena eespool nimetatud teatele	/
Kolmandalt riigilt saadud teave	Artikkel 30	Europol	Liikmesriik	Europoli algatus	/
Sisestamisest teatamine	Artikkel 30	Liikmesriik	Europol	SISi hoiatusteate sisestamisel	/
Lisateave	Artikkel 30	Europol	Liikmesriik	Taotluse korral, kui saadakse päringutabamusi konkreetsete hoiatusteadete alusel	/

4.3. Digilahendused

Digilahendus	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Peamised volitatud funktsioonid	Vastutav asutus	Kuidas on arvesse võetud juurdepääsetavust?	Kuidas on arvesse võetud korduvkasutatavust?	Tehisintellektitehnoloogia kasutamine (kui see on asjakohane)
--------------	-----------------------------------	---------------------------------	-----------------	---	--	---

Europoli ristkontrolliteenus	Artiklid 35–39	Teabe säilitamine, otsimine ja automaatne ristkontroll tähtnumbriliste ja biomeetriliste andmete abil. Koosneb järgmistest elementidest: teabe säilitamise taristu; otsinguliides; liides teabe üleslaadimiseks, ajakohastamiseks või kustutamiseks; turvaline sidetaristu ristkontrolliteenus ja liikmesriikide / liidu asutuste / Euroopa otsinguportaali vahel.	Europol	Ei kohaldata masinaliides	Koostoime eu-LISA artikli 78 lõikega 2, võimaluse korral Prüm II komponentidega Artikli 36 lõige 4: ristkontrolliteenus kasutab olemasolevaid tehnoloogilisi komponente, põhielemente ja taristut, mille on välja töötanud ja mida haldab eu-LISA	Biomeetrilise võrdlemise moodulid
Europoli analüüsikeskkond	Artiklid 40 ja 41	Europoli keskkond andmete säilitamiseks, töötlemiseks, ristkontrolliks, visualiseerimiseks ja analüüsimiseks, sealhulgas kriminaaluurimiste toetamiseks ja	Europol	Europoli kasutajaliideste tehnilised kirjeldused	Vt politsei ühine andmeruum	Vt politsei ühine andmeruum

		<p>tegevuse koordineerimiseks. See hõlmab analüütilisi tööruume, juhtumikorralduse funktsioone, koostöövahendeid, andmetöötlusteenuseid ja muud suutlikkust. Selles nähakse ette loogiliselt eraldatud analüüsiprojektid andmete säilitamiseks ja töötlemiseks erinevatel analüütilistel eesmärkidel.</p> <p>Päringutabamusel või selle puudumisel põhinev otsing: võimaldab salvestatud andmetes päringuid teha, et leida seoseid olemasolevate juhtumitega.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Politsei ühine andmeruum	Artiklid 42–45	Liikmesriikide keskkond ühiste operatiivanalüüsi juhtumite algatamiseks: uurimisandmete üleslaadimine, säilitamine, riskikontroll, töötlemine ja analüüsimine, dokumentide ja aruannete ühine visualiseerimine, redigeerimine, turvaline side ja teabevahetus. Põhineb pilvetaristul.	Europol	Kasutajaliidese osas viidati rakendusaktis artikli 42 lõikele 4 ja Europoli tehnilistele kirjeldustele	Nõue jagada ja korduskasutada Europoli analüüsikeskkonna riist- ja tarkvarakomponente ning teha kättesaadavaks selle vahendid, funktsioonid ja moodulid.	Majutatavatesse (rakendusaktides määratletud) vahenditesse, funktsioonidesse ja moodulitesse integreeritakse tõenäoliselt tehisintellekti tehnoloogia.
SIENA	Artikkel 46	Turvaline teabevahetus liikmesriikide, Europoli, muude liidu asutuste, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. Koosneb järgmistest elementidest:	Europol	Määratud Europoli tehniliste kirjeldustega kasutajaliidese kohta	Suunatud arendamine.	Veebimoodulid vahetatud teabe sisestamise ja tõlgendamise hõlbustamiseks

		andmete säilitamise ja töötlemise keskne taristu; veebiliides(ed) ja mobiilirakendus(ed), mis võimaldavad õiguskaitsetöötajatel teavet vahetada; spetsiaalne rakendusliides (või -liidesed), mis toetab (toetavad) koostalitlusvõimet liikmesriikide ja ELi asutuste IT-süsteemidega; turvaline sidetaristu SIENA ja liikmesriikide / liidu asutuste / kolmandate riikide / rahvusvaheliste organisatsioonide vahel.				
Eraõiguslike isikutega tehtava koostöö platvorm (sisaldub Europol analüüsikeskkonnas)	Artikkel 47	Terroristliku veebisisu eemaldamiskorralduse digiteenuste määruse kohase esildise rakendamine ja veebisisuga seotud	Europol	Määratud Europolitehniliste kirjeldustega kasutajaliidese kohta	Platvormil on juba kolm erinevat töövoogu	/

		<p>kriisiolukord.</p> <p>Hõlbustada sidet Europol, liikmesriikide ja ELis teenuseid osutavate eraõiguslike isikute vahel.</p> <p>Tegutseda kriisile reageerimise platvormina veebisisuga seotud kriisiolukordades, hõlbustades sidet ja võimaldades Europolil anda eraõiguslikele isikutele vajalikku teavet.</p>				
Euroopa politseiregistrite indekssüsteem (EPRIS)	Artikkel 48	<p>Uusi funktsioone ei ole kasutusele võetud. Artiklis sätestatakse üksnes seda, et Europol täidab talle määrusega (EL) 2024/982 EPRIS osas antud ülesandeid.</p>	Europol	//	//	//

Muud teenused ja vahendid	Artikkel 49	Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse menetlused lisateenuste ja -vahendite vajalike funktsioonide määratlemiseks.	Euroopa Komisjon	//	//	//
Europoli pilvetaristu	Artikkel 50	Pakub skaleeritavat, turvalist ja paindlikku salvestus- ja töötlemissuutlikkust, mis võimaldab luua politsei ühise andmeruumi. Seetõttu toetab see Europoli ja liikmesriikide pädevaid asutusi juurdepääsul Europoli vahenditele, koostöökeskkondadel e ja muule operatiivandmete töötlemise suutlikkusele. Seda võivad samal eesmärgil kasutada ka muud liidu	Europol	Ei kohaldata masinaliides	Pilvandmetöötlusteenuste ühishanked	Tehisintellektil põhinev analüüs eeldatavale skaleeritavusele tugineb

		<p>asutused ja kolmandad riigid.</p> <p>Toetab andmete säilitamist, töötlemist, analüüsi ja vahetamist.</p> <p>Tagab range juurdepääsukontrolli ja andmete eraldamise.</p> <p>Juurdepääsuõiguste üksikasjad.</p>				
ELi politsei digiidentiteet	Artikkel 51	<p>Tagab politsei ühisele andmeruumile juurdepääsuks vajaliku autentimise ja tugeva identimissüsteemi.</p>	<p>Liikmesriigid</p> <p>Europol</p>	Artikli 51 kohane rakendusakt	<p>Tuleks välja töötada rakendusakt, et uuesti kasutada määrusega (EL) nr 910/2014 ja selle rakendusaktidega loodud tehniliste komponentide raamistikku. See peaks võimaldama võimaluse korral kasutada ELi digiidentiteedikukruid</p>	Ei
Statistika- ja aruandlusvahendid	Artikkel 52	<p>Esitab statistikat ja aruandeid hindamise, järelevalve, analüüsimise ja aruandluse jaoks.</p>	Europol	Artikli 52 lõike 6 kohane rakendusakt	<p>Artikli 86 lõike 2 punkt a: taaskasutada sarnaseid komponente, mis on pärit sellistest ELi suuremahulistest</p>	Piirdub aruande vormindamisega

		Kogub, koostab ja esitab statistilisi koondandmeid, näitajaid, tehnilisi logisid, kasutusparameetreid ja analüütilisi aruandeid.			IT-süsteemidest nagu aruandluse ja statistika keskhoidla	
ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendus	Artikkel 54	Võimaldab DNA-profiilide turvalist ja usaldusväärset võrdlemist, et toetada kuritegude uurimist liikmesriikides	Europol	Ei kohaldata Masinaliides	Liikmesriigid kasutavad võrdlemise rakendust.	Ei

Europoli ristkontrolliteenus jt

Digi- ja/või valdkondlik poliitika (kui see on asjakohane)	Selgitus selle kohta, kuidas see on kooskõlas
<i>Tehisintellektimäärus</i>	<p><u>Ristkontrollialgoritmid</u> võivad kasutada tehisintellektisüsteeme või -mudeleid tehisintellektimääruse tähenduses, eelkõige biomeetria või õiguskaitse valdkonnas (nt sõrmejäljed, näokujutis, profiilianalüüs). Artikli 37 lõike 4 kohane rakendusakt aitab tagada vastavusseviimise tehisintellektimääruse ja komisjoni suunistega, eelkõige suure riskiga tehisintellektisüsteemide liigitamise kohta. Europoli täiendavad suunised liikmesriikide kasutajatele integreerimise ja rakendamise kohta riiklikes menetlustes võivad osutada kasulikuks vastavalt erinevatele reguleerivatele eeskirjadele, olenemata sellest, kas tegemist on suure riskiga või mitte.</p> <p><u>Europoli analüüsikeskkond ja politsei ühine andmeruum</u>; kuigi ettepanekus ei nähta ette, et</p>

	<p>need keskkonnad põhineksid tehisintellektitehnoloogial, on need spetsiaalsed turvalised keskkonnad, kus Europol ja liikmesriigid teevad tõenditel ja muul teabel põhinevaid tipptasemel kriminaalanalüüse, kasutades vahendeid, mis põhinevad peamiselt kummaski keskkonnas majutataval tehisintellektil. Paljud kuriteoanalüüsi vahendid ei kuulu suure riskiga rühmade hulka (näiteks suurte ja keerukate andmetike töötlemine, nagu audiofailide transkriptsioon, või teabe hankimine, nagu nimed ja telefoninumbrid tekstsõnumitest ilma sõnumi sisu läbi lugemata; kujutiste liigitamine ja objektide tuvastamine, kuid ilma biomeetriliste andmeteta). Ainult osa ülejäänud juhtumitest (nt valedetektorite või profiilianalüüsi vahendite kasutamine) kuuluks tehisintellektimääruse I ja III lisa kohaldamisalasse. Suure riskiga tehisintellektisüsteemideks liigitatavaid ja neist väljapoole jäävaid tehisintellektisüsteeme on selgitatud komisjoni suunistes suure riskiga tehisintellektisüsteemide liigitamise kohta.</p> <p>Ettepaneku kohaselt antakse Europolile suutlikkus treenida ja arendada oma tehisintellektipõhiseid vahendeid, kasutades regulatiivliivakaste (artikli 61 lõige 2), ning tema ülesanne on toetada vastavate majutatavate vahendite ja suutlikkuse kasutuselevõttu liikmesriikides (artikli 59 lõige 3) ning pakkuda sellega seotud koolitust (artikli 64 lõike 1 punkt b).</p> <p>Selliste suurte eesmärkide saavutamiseks tugevdatakse Europoli, et toetada tema kohustuste täitmist tehisintellekti süsteemide pakkujana ja rakendajana, sealhulgas kõrge riskiga süsteemide puhul (vt erieesmärk nr 3: tipptasemel võimed 117 miljoni euro ja 40 täistööajale taandatud töötajaga järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jooksul). Koolitusi ja toetust liikmesriikidele tehisintellekti eeskirjade järgimiseks Europoli pakutavate vahendite kasutamisel toetatakse Europoli tugibüroode loomisega (112 miljonit eurot ja 157 täistööajale taandatud töötajat).</p> <p><u>SIENA ja platvormi koostöö eraõiguslike isikute jaoks</u></p> <p>Selline digilahendus võib hõlmata üksnes väikese riskiga tehisintellektipõhist veebimoodulit, nagu loomuliku keele töötlemine (tõlkimine, transkriptsioon jne). Läbipaistvuskohustusi täidetakse olemasoleva süsteemi ja vahendite uuendamiseks tehtavate jõupingutuste kontekstis (130 miljonit eurot ja 115 täistööajale taandatud töötajat).</p>
--	---

	<p><u>Europoli pilvetaristu</u></p> <p><u>ELi politsei digiidentiteet</u></p> <p><u>Statistika- ja aruandlusvahendid</u></p> <p><u>ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendus</u></p> <p>Ükski neist lahendustest ei tugine tehisintellektitehnoloogiale</p>
<i>ELi küberturvalisuse raamistik</i>	<p>Uued kavandatud volitused on kooskõlas küberturvalisuse 2. direktiiviga (muu hulgas eraõiguslike isikute jaoks) ja <u>küberturvalisuse määrusega</u>, sest</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Europoliga seotud asjaomastele asutustele kehtestatud uutes nõuetes nõutakse sõnaselgelt ELi küberturvalisuse raamistiku kohaldamist i) artikli 50 lõigetes 4 ja ii osutatud pilveteenuste hangete suhtes ning ii) artikli 52 lõikes 5 osutatud statistika koostamise suhtes; b) sellega tugevdatakse Europoli rolli küberkuritegevuse uurimisel. Kuigi Europol ise ei ole küberturvalisuse 2. direktiiviga hõlmatud üksus, tugevdatakse ettepanekuga korralduslikke küberturvalisuse meetmeid (nt turvaline andmekäitlus, intsidentidele reageerimine). See suurendab Europoli suutlikkust toetada liikmesriike küberintsidentide uurimisel ja ei kehtesta eraõiguslikele üksustele otseseid kohustusi. <p>ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendus on kooskõlas ka <u>küberkerksuse määrusega</u>, kuna sellega ei kehtestata nõudeid, mis mõjutaksid seda, kuidas tootja küberkerksuse määruse olulisi nõudeid rakendab.</p>
<i>eIDAS</i>	<p>Kuigi eIDAST ei kohaldata ametnike ja asutuste personali suhtes, nõutakse ELi politsei digiidentiteeti, et saada juurdepääs Europoli pilvetaristule, mis on aluseks politsei ühisele andmeruumile. Sellise digiidentiteedi kasutamine võib laieneda ka muudele digilahendustele (SIENA, ...).</p> <p>Rakendusaktidega nähakse ette e-identimise vahendite kasutuselevõtt kõigi kõrge</p>

	usaldusväärse tasemega kriminaaluuri jaoks. Selleks püütakse eIDASe määruses sätestatud olemasolevaid süsteeme ja taristut ühtlustada ja taaskasutada.
Ühtne digivärv ja siseturu infosüsteem	Ühtset digiväravat ei kohaldata teenuste suhtes, mida Europol pakub liikmesriikide pädevatele asutustele, ELi organitele ja asutustele, eraõiguslikele isikutele või füüsilistele isikutele. Siseturu infosüsteemi ei kohaldata, sest algatus ei kuulu siseturu reguleerimisalasse.
Muu	

4.4. Koostalitlusvõime hindamine

Kõrgetasemeline kirjeldus digitaalsete avalike teenuste kohta, mida nõuded mõjutavad

Digitaalne avalik teenus või digitaalsete avalike teenuste kategooria	Kirjeldus	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Koostalitleva Euroopa lahendus(ed) Ei kohaldata	Muu(d) koostalitluslahendus(ed)
Strateegiline tugi	Operatiivsete ja strateegiliste analüütiliste ülevaadete ettevalmistamine	Artikkel 7 Artiklid 49, 50, 51, 52 ja 53		Europol toetab ühiste analüütiliste meetodite ja standardite väljatöötamist ja kasutamist
Teabevahetuse hõlbustamine	Jagamine: liikmesriikide, sealhulgas kriminaaltulu tuvastamise üksuste, rahapesu andmebüroode ja Europoli kohustus jagada teavet	Artikli 8 lõige 7, artikkel 9, artikli 16 punktid a ja c Artiklid 12, 13, artikli 25 lõike 5 punktid a ja b ning artiklid 29, 30 ja 34		Universaalne sõnumivorming, finants- ja biomeetrilise teabe standardid, mis tulenevad valdkondlikest või teabevahetust

	<p>Ristkontrolliteenused: üks keskteenus, sealhulgas DNA-profiilide võrdlemise rakendus liikmesriigi pädevate asutuste jaoks; päringutabamuse või selle puudumise mehhanism ELi organite ja asutuste ning ELi infosüsteemide jaoks; Euroopa Prokuratuuri täiendav juurdepääs Europol analüüsikeskkonnale</p> <p>Teabevahetuskanalid: politsei ühine andmeruum ühisjuhtumite jaoks ja SIENA kahe- või mitmepoolse teabevahetuse jaoks.</p>	<p>Artiklid 35–39</p> <p>Artiklid 46 ja 54</p> <p>Artiklid 80 ja 81</p> <p>Artiklid 45, 46, 47, 49, 50–51 ja 136</p>		<p>reguleerivatest õigusaktidest (kriminaaltulu tuvastamise üksused, rahapesuvastane võitlus, Prüm II, VIS ...)</p> <p>DNA-rakendusega rakendatakse selles valdkonnas esimest korda ELi eestvõttel rakendatud standardit.</p> <p>ELi politsei digiidentiteet toetab andmevahetuse käigus lihtsat pöördumist samalaadsete asutuste poole.</p>
Koostöö eraõiguslike isikutega	<p>Kriisiolukorras eraõiguslikele isikutele teabe andmine terroristliku veebisisu ja ebaseadusliku sisu eemaldamiseks ja sellest teavitamiseks sihtotstarbelise platvormi kaudu.</p> <p>Europol riikliku üksuse kaudu teabe taotlemine</p>	<p>Artiklid 14, 47 ja 96–99</p> <p>Artiklid 49, 50, 51, 53, 55 ja 56</p>		UNIVERSAALNE SÕNUMIVORMING

	eraõiguslikelt isikutelt.			
Kriminaalteabe analüüsi toetamine	<u>Kriminaalteabe analüüsi tegemine</u> Europol analüüsikeskkond koos tipptasemel kohtuekspertiisiga. Täiustatud analüüsivahendite ja kohtuekspertiisi vahendite kogum <u>Ühise kriminaalteabe analüüsi toetamine</u> Politsei ühine andmeruum liikmesriikide ühiseks koostööks. Samad tipptasemel vahendid nagu eespool.	Artiklid 13–19 Artiklid 48, 49, 50, 51, 53, 55 ja 56 Artiklid 41–45 Artiklid 48, 49, 50, 51, 53, 55, 56 ja 137		UNIVERSAALNE SÕNUMIVORMING Juhtimismeetmed ja -raamistikud, et juhtida, standardida, koordineerida, arendada, kasutusele võtta ja toetada tipptasemel, sealhulgas tehisintellektil põhineva analüüsisuutlikkuse kasutuselevõttu liikmesriikides: artiklid 13–19, artikli 22 lõike 3 punkt a, artiklid 26, 53, 54, 55, 56 ja 57–64
Andmekaitseõigused	<u>Andmesubjektide andmekaitsega seotud õiguste kohaldamine ja järelevalve</u>	Artiklid 103–106, artikli 116 lõige 3 ja artikkel 117		Ei kohaldata

Digitaalsete avalike teenuste sõltuvus digilahendustest

X: sõltub P: võib sõltuda	Europoli riskikontrolliteenus	Europoli analüüsikeskkond	Politsei ühine andmeruum	SIENA	Eraõiguslike isikutega tehtava koostöö platvorm	EPRIS	Muud teenused ja vahendid	Europoli pilvetaristu	ELi politsei digiidentiteet	Statistika- ja aruandlusvahend	ELi DNA-profiilide võrdlemise rakendus
Strateegiline tugi		X	X	X			P	P	P	X	
Teabevahetuse hõlbustamine	X	X	X	X	X	X	P	X	X		X
Koostöö eraõiguslike isikutega		X	X		X		P	P	P		
Kriminaalteabe analüüsi toetamine	X	X	X	X	P	X	P	X	X		X

Digitaalse avaliku teenuse nõude (nõuete) mõju piiriülesele koostalitlusvõimele

Strateegiline tugi

Hindamine	Meede (meetmed)	Võimalikud tõkked (kui asjakohane)	allesjäänud see on
Kooskõla kehtivate digi- ja valdkondlike poliitikameetmetega	Digi- või valdkondlikku poliitikameedet ei ole kindlaks määratud.	-	
Korralduslikud meetmed	- Haldusnõukogu ülesannete delegeerimine juhatusele	-	

digitaalsete avalike teenuste sujuvaks piiriüleseks osutamiseks	(artikli 75 lõige 1). - Juhatus toetab haldusnõukogu otsuseid (artikli 75 lõige 5). - Europol riiklike üksuste juhtide korraline koosolek (artikli 25 lõige 4).	
Meetmed, mis on võetud andmete ühise mõistmise tagamiseks	- Europol töötab välja strateegiliste vahendite standardid (artikli 7 lõige 3).	-
Ühiselt kokkulepitud avalike tehniliste kirjelduste ja standardite kasutamine	- Europol töötab välja strateegiliste vahendite standardid (artikli 7 lõige 3). - Ühine statistika- ja aruandlusvahend, mille kategooriad on määratletud rakendusaktiga (artikli 52 lõige 6).	-

Teabevahetuse hõlbustamine

Hindamine	Meede (meetmed)	Võimalikud allesjäänud tõkked (kui see on asjakohane)
Kooskõla kehtivate digi- ja valdkondlike poliitikameetmetega	<p><u>Uus poliitikameede tugevdab nende kahe vahendi materiaalsel ulatust</u></p> <p>Prüm II: määrust (EL) 2024/982 muudetakse, et suurendada Europol suutlikkust kasutada riiklikke andmebaase (artikkel 136); Europol töötab välja ELi DNA-profiilide võrdlemise rakenduse, et toetada DNA-andmete vahetamist Prüm II alusel (artikkel 54). Europol vastutust EPRISe eest selgitatakse artiklis 48.</p> <p>Teabevahetuse direktiiv (EL) 2023/977: riiklik ühtne kontaktpunkt kasutab SIENAt Europolile teabe andmiseks (artikli 46 lõige 3) ning SIENA on vaikimisi kasutatav kanal Europoliga teabevahetuseks (artikli 46</p>	<p><u>Määrus ei käsitle koostoimet järgmiste määrustega</u>, mis sisaldavad konkreetseid sätteid kuritegevuse ennetamise, avastamise ja uurimise eesmärgil toimuva teabevahetuse kohta.</p> <p>Broneeringuinfo: direktiiv 2016/681.</p> <p>Reisijaid käsitlev eelteave: määrus (EL) 2025/13.</p>

	<p>lõige 5); ühise operatiivanalüüsi juhtumi loomine võib olla direktiivi alusel toimuva teabevahetuse jätkamine (artikli 46 lõige 4); SIENAt võib kasutada teabevahetuseks kolmandate riikidega (artikli 46 lõige 7).</p> <p>Nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri kohta (EL) 2017/1939: artikli 73 lõike 3 kohaselt jagatakse päringutabamuse andnud teavet Euroopa Prokuratuuriga.</p> <p>Eurojusti määrus (EL) 2018/1727: vastastikune juurdepääs teabele ristkontrolli eesmärgil.</p> <p>Kriminaaltulu tuvastamise direktiiv (EL) 2024/1260: kavandatud poliitika kohaselt täpsustab ja laiendab ameti kohustusi ja võimeid direktiivi artiklis 29 sätestatud koostööraamistikus. Artikli 9 alusel saab Europol juurdepääsu andmetele, millele kriminaaltulu tuvastamise üksustel on otsene või kaudne juurdepääs.</p> <p>Koostalitlusvõime määrus (EL) 2019/818: Europoli ülesanne on toetada universaalse sõnumivormingu väljatöötamist (artikkel 53).</p> <p><u>Selgemad kohustused seoses keskuste ja süsteemide kodifitseerimisega</u></p> <p>Sisserände kontaktametniku määrus (EL) 2019/1240: SIENA kasutamise kohustus; selgitatakse kohustust aidata kaasa teabe andmisele Europolile.</p> <p>Finantsteabe direktiiv (EL) 2019/1153: selgitatakse, et koostöö rahapesu andmebüroodega võib hõlmata laiemat valdkonda kui üksnes rahapesu ja terrorismi rahastamine, ning see on koondatud eraldi artikli 9</p>	<p>VISi määrus (EL) 767/2008, EESi määrus 2017/2226, ETIASe määrus (EL) 2018/1240, Eurodaci määrus (EL) 2024/1358.</p> <p>Teave krüptovarade määruse (EL) 2023/1113 kohta.</p> <p>Tulirelvade direktiiv (EL) 2021/555 ja määrus (EL) 2025/41.</p>
--	--	---

	<p>lõigete 4 ja 5 alla, mis käsitlevad finantsuurimiste ja kriminaaltulu tuvastamise toetamist.</p> <p>Koostalitlusvõime määrus (EL) 2019/818: ELi suuremahuliste IT-süsteemide ja taustakontrolli määruse põhine juurdepääs Europol andmetele ristkontrolli tegemiseks (st ETIASe ja VISi kesksüsteemid) tugineb artikli 36 lõike 2 punkti e alusel loodud turvalisel sidekanalil Euroopa otsinguportaaliga.</p> <p>Taustakontrolli määrus (EL) 2024/1356: taustakontrolliasutuste juurdepääs sõltub nüüd ristkontrollimehhanismi ja Euroopa otsinguportaali vahelisest sidekanalist.</p> <p><u>Vastavusse viimine jääb samaks / ümbersõnastamine</u></p> <p>SIS: määrused (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861 ja (EL) 2018/1862, mis käsitlevad Europol rolli täiendava teabe analüüsimisel, teavitava hoiatusteate sisestamisel ning teavitavate hoiatusteadete ja terroristliku tegevusega seotud hoiatusteadete kohta saadud päringutabamusi.</p> <p>Rahapesu andmebüroo direktiiv (EL) 2015/849: direktiivikohane eraõiguslike isikutega toimuvasse teabevahetusse mittesekkumise kaitsemeede jääb samaks.</p> <p>Küberturvalisuse määrus (EL) 2019/881: koostöö ENISAg jääb samaks.</p>	
Korralduslikud meetmed digitaalsete avalike teenuste sujuvaks piiriüleseks osutamiseks	<p>Seoses digitaalse avaliku teenuse osutamiseks vajaliku suutlikkuse arendamisega</p> <ul style="list-style-type: none"> - IKT ja teabehalduse juhtrühma loomine (artikkel 55). 	-

	<ul style="list-style-type: none"> - IKT ja teabehalduse nõuanderühma loomine (artikkel 56). - Europol pakub tehnilist tuge integratsioonile (artikli 22 lõike 2 kolmas lõik). - Täpsustatakse Europoli riiklike üksuste ülesandeid seoses digitaalse avaliku teenuse kasutuselevõttuga (artikli 25 lõike 6), sealhulgas tehnilised ülesanded. - Europoli riiklikku üksust toetab Europoli tugibüroo (artikkel 26), kus kogu ELis töötab üle 150 Europoli töötaja. 	
Meetmed, mis on võetud andmete ühise mõistmise tagamiseks	<ul style="list-style-type: none"> - Vrd Europoli, Europoli riikliku üksuse ja tugibüroode toetus. 	-
Ühiselt kokkulepitud avalike tehniliste kirjelduste ja standardite kasutamine	<p>Universaalse sõnumivormingu üldistamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Europol toetab selle väljatöötamist ja kasutuselevõttu (artikkel 53). - IKT/teabehalduse nõuanderühm (artikli 56 lõike 5 punkt c) aitab kaasa ühiste tehniliste standardite määratlemisele ja edendamisele. - Europol toetab standardimisprotsesse, sealhulgas õiguskaitsealase koostöö seisukohast oluliste ühiste standardite, koostalitlusvõime nõuete ning operatiiv- ja tehniliste kirjelduste väljatöötamist ja edendamist (artikli 57 lõike 3 punkt b): eelkõige (artikli 65 lõike 2 punkt b) oma suutlikkus- ja innovatsioonitalituse kaudu. - Europol pakub tehnilist tuge integratsioonile (artikli 22 lõike 2 kolmas lõik). 	<ul style="list-style-type: none"> - Universaalne sõnumivorming ei ole Europoli digilahenduste loomiseks kohustuslik. - Universaalse sõnumivormingu kasutamine ei ole riiklike süsteemide integreerimiseks kohustuslik.

Andmevahetus eraõiguslike isikutega

Hindamine	Meede (meetmed)	Võimalikud allesjäänud tõkked (kui see on asjakohane)
Kooskõla kehtivate digi- ja valdkondlike poliitikameetmetega	<p><u>Selgemad kohustused seoses keskuste ja süsteemide kodifitseerimisega</u></p> <p>Terroristliku veebisisu määrus (EL) 2021/784: hiljuti kodifitseeritud <i>Euroopa terrorismivastase võitluse keskusele</i> usaldatakse kõik Europoli ülesanded, mis puudutavad esildisi ja eemaldamist; need toimuvad hiljuti loodud digitaalsel <i>eraõiguslike isikutega tehtava koostöö platvormil</i> (artikli 47 lõike 2 punkt a).</p> <p>Digiteenuste määrus (EL) 2022/2065: sarnane eespool artikli 47 lõike 2 punktis a esitatuga.</p> <p>Laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ELi raamistik: Europoli ülesandeid ja suutlikkust seoses laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali vahetamisega ühtlustatakse veelgi artikli 97 kohase eraõiguslike isikutega toimuva teabevahetuse üldise korraga.</p> <p><u>Vastavusse viimine jääb samaks / ümbersõnastamine</u></p> <p>Rahapesu andmebüroo direktiiv (EL) 2015/849: direktiivikohane eraõiguslike isikutega toimuvasse teabevahetusse mittesekkumise kaitsemeede jääb samaks.</p>	<p><u>Määrus ei käsitle koostoimet järgmiste määrustega</u>, mis sisaldavad konkreetseid sätteid kuritegevuse ennetamise, avastamise ja uurimise eesmärgil toimuva teabevahetuse kohta.</p>
Korralduslikud meetmed digitaalsete avalike teenuste sujuvaks piiriüleseks osutamiseks	<p>Seoses liikmesriikidele ja ELi organitele ja asutustele digitaalse avaliku teenuse osutamiseks vajaliku suutlikkuse arendamisega: vt eespool „teabevahetus“.</p> <p>Eraõiguslike isikute poolt kasutuselevõtu/kasutamise</p>	<p>- Toetus eraõiguslikele isikutele sarnaselt liikmesriikidega Europoli äranägemisel ja kahepoolsete</p>

	<p>puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Europol võib luua koostöösuhteid eraõiguslike isikutega (artikkel 91); - Europol kehtestab menetluse eraõiguslikele isikutele platvormile turvalise juurdepääsu andmiseks või selle tühistamiseks (artikli 43 lõige 3). 	lepingute alusel.
Meetmed, mis on võetud andmete ühise mõistmise tagamiseks	<ul style="list-style-type: none"> - Vrd Europoli, Europoli riikliku üksuse ja tugibüroode toetus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Toetus eraõiguslikele isikutele sarnaselt liikmesriikidega Europoli äranägemisel ja kahepoolsete lepingute alusel.
Ühiselt kokkulepitud avalike tehniliste kirjelduste ja standardite kasutamine	<ul style="list-style-type: none"> - Europol kutsub eraõiguslikke isikuid üles osalema innovatsiooni nõuanderühma töös (artikkel 67). 	<ul style="list-style-type: none"> - Eraõiguslike isikute kutsumine osalema innovatsiooni nõuanderühma töös, mis ei käsitle otseselt standardit (artikkel 67).

Kriminaalteabe analüüsi toetamine

Hindamine	Meede (meetmed)	Võimalikud allesjäänud tõkked (kui see on asjakohane)
Kooskõla kehtivate digi- ja valdkondlike poliitikameetmetega	<p><u>Uus poliitikameede tugevdab nende kahe vahendi materiaalsel ulatust</u></p> <p>Rahapesuvastane direktiiv (EL) 2024/1640: Europol saab toetada ühisanalüüsi, mida teeb Euroopa Pettustevastane Amet (AMLA) vastavalt direktiivi artiklile 76.</p>	<p>Määrus ei käsitle koostoiimet <u>järgmiste määrustega</u>, mis sisaldavad konkreetseid sätteid kuritegevuse ennetamise, avastamise ja uurimise eesmärgil toimuva teabevahetuse kohta.</p> <p>e-CODEXi määrus (EL)</p>

	Frontexi määrus (EL) 2019/1896: Europol esitab Frontexile reisieabel põhinevaid riskianalüüse (artikli 77 lõige 1). <u>Vastavusse viimine jääb samaks / ümbersõnastamine.</u>	2022/850. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi määrus (EL) 2023/969.
Korralduslikud meetmed digitaalsete avalike teenuste sujuvaks piiriüleseks osutamiseks	Sama mis teabevahetuse puhul. - Erihuvi uute Europol kohustuste vastu, millega toetatakse uue tipptasemel analüüsi- ja kohtuekspertiisialase suutlikkuse kasutuselevõttu vastavalt artiklile 59.	-
Meetmed, mis on võetud andmete ühise mõistmise tagamiseks	Sama mis teabevahetuse puhul.	-
Ühiselt kokkulepitud avalike tehniliste kirjelduste ja standardite kasutamine	Sama mis teabevahetuse puhul.	-

4.5. Digimõõtmekirjeldamist toetavad meetmed

Digitaalset kirjeldamist toetavate meetmete põhjalik kirjeldus

Meetme kirjeldus	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Komisjoni roll (kui see on asjakohane)	Kaasatavad osalejad (kui see on asjakohane)	Eeldatav ajakava (kui see on asjakohane)
Rakendusaktide / delegeeritud õigusaktide või	Artikli 38 lõige 3 ja artikli 137 lõige 1	Õigusaktide	Liikmesriigid	Y0+1

suuniste vastuvõtmine	Artikli 50 lõige 9 ja artikli 137 lõige 2 Artikli 42 lõige 4 ja artikli 137 lõige 3 Artikli 81 lõige 8 ja artikli 137 lõige 4 Artikli 52 lõige 6 ja artikli 137 lõige 5	vastuvõtmine		
Rakendamiskorra vastuvõtmine	Artikli 13 lõige 5 Artikli 70 lõike 2 punkt j	Hääletamine haldusnõukogus	Europol Liikmesriigid Komisjon	Y0+1
Testimise, kasutuselevõtu, integreerimise ja operatiivse kasutuselevõtu toetamine, sh koolitus	Artiklid 25 ja 26 Artikli 65 lõike 2 punkt b Artikli 66 lõige 1 Artiklid 59, 62, 63 ja 64	Järelevalveroll teabehalduse/IKT nõuanderühmas ja juhtrühmas	Europol Liikmesriigid	Lahendusest sõltuv; vt punkt 1.5.1.